

Slogovni priročnik

Sporazumevanje v slovenskem jeziku

**Kazalnik 17 – Standard za korpusno analizo težav
pri tvorbi besedil**

**Aleksandra Bizjak Končar, Helena Dobrovoljc, Kaja
Dobrovoljc, Nataša Logar Berginc, Polonca Kocjančič,
Simon Krek, Tadeja Rozman**

30.6.2011

KAZALO

UVOD	4
Ideja spletnega slogovnega priročnika	4
Aktivnost slogovni priročnik znotraj projekta SSJ	5
Povezava s pedagoško slovnico	5
Povezava z drugimi projektnimi aktivnostmi	5
VIRI ZA SLOGOVNI PRIROČNIK	7
Uvod	7
Jezikovni viri in priročniki za slovenščino	7
Slogovni priročnik	8
Tuji spletni jezikovni portali	17
NABOR PROBLEMATIČNIH VPRAŠANJ IZRAZNE RAVNINE JEZIKA	26
Oblikovanje nabora vprašanj	26
Prvi nabor in z njim povezane predpostavke	26
Rezultati prvega nabora	28
Drugi nabor: od kategorij k ontologiji in slogovnem priročniku	30
Nabor jezikovnih zadreg	35
ANALIZA KORPUSNIH PODATKOV	64
Korpus	64
Vrtilna tabela	67
SPLETNI VMESNIK SLOGOVNEGA PRIROČNIKA	73
Deli vmesnika	74
VZORČNA RAZLAGA	79
Uvod	79
Anketa	80
Analiza retorične oblikovanosti in določitev besedilne zvrsti vzorčnih odgovorov	100
Odgovor "na dolgo in široko"	107
LEKSIKON BESEDNIH OBLIK	110
Namen	110
Vsebina	110
Tip in organiziranost podatkov	111
Delo z leksikonom	113
Leksikon kot podatkovni vir za slogovni priročnik	117
Možnosti	120
Prikaz leksikonskih podatkov	121

GRADIVA IN DIGITALIZACIJA	122
Gradiva o jezikovnih vprašanjih pri slogovnem priročniku	122
Računalniška obdelava pridobljenih gradiv	123
Centralna bibliografija gradiv o jezikovnih vprašanjih	132
LITERATURA	133
PRILOGA 1	137
PRILOGA 2	144
Slovarji slovenskega jezika (izbor)	144
Slovnice slovenskega jezika	144
Pravopisi slovenskega jezika (kronološko).....	146
Drugi pravopisni in slovnični priročniki.....	146
Strokovne revije, konferenčni zborniki, strokovni posveti.....	148
Samo spletni jezikovni viri (vse dostop 15. 7. 2011)	149
Drugi viri	150

Poleg avtorjev kazalnika sta v ekipi slogovnega priročnika sodelovala:

Aleš Pogačnik, Iztok Kosem.

Programerska podpora: Mihael Arčan, Peter Ljubič, Miro Romih.

Tehnična podpora: Simon Rigač.

UVOD

Ideja spletnega slogovnega priročnika

Aktivnost slogovni priročnik (SP), ki med januarjem 2010 in decembrom 2013 poteka znotraj projekta Sporazumevanje v slovenskem jeziku (SSJ), je na projektni predstavitveni strani (www.slovenscina.eu) glede ciljev opredeljena na naslednji način:

Cilj aktivnosti je detektirati težavne točke pri pisanju besedil in analizirati dosedanje reakcije tvorcev besedil na jezikovno rabo in normativne priročnike za slovenščino. Namen je analiza možnosti predstavljanja težišča jezikovne kompetence pri sestavljanju besedil s specializiranih strokovnjakov za jezik na jezikovnotehnološko sodobno opremljenega tvorca besedil.

Vsebinsko bo priročnik vseboval informacije o:

- pravopisnih težavah
- slogovnih težavah
- formalnih vidikih sestavljanja besedil (deli besedil, standardi citiranja, sestava bibliografij, kazal ipd.)
- tehničnih vidikih sestavljanja besedil (značilnosti tiskanih/elektronskih besedil, kodiranje znakov ipd.)

Glavni cilj aktivnosti je torej ugotoviti, na katerih mestih imajo pišoči pri pisanju besedil v slovenščini težave in jim ponuditi razlago in rešitev teh problemov v zanje **zanimivi ter razumljivi** obliki. V skladu s sodobnimi trendi in splošnim tehnološkim razvojem družbe je slogovni priročnik v celoti zasnovan kot **internetni vir**. Na vsebinski ravni ga določa dejstvo, da je **korpusne narave**: temelji na sodobnih ugotovitvah o jeziku in predstavlja sliko realne slovenščine, kakršno uporabljamo tukaj in zdaj.

Slogovni priročnik je namenjen **vsem uporabnikom spleta, ki se srečujejo s težavami pri sestavljanju besedil v slovenščini**. Ciljni uporabnik je torej splošni uporabnik spleta, s poudarkom na srednješolski populaciji in odraslih. Slogovni priročnik skuša slediti dvema ciljema: nuditi preproste rešitve ob **konkretnih pravopisnih in slogovnih težavah**, s katerimi se spopadajo pišoči, obenem pa usmerjati uporabnike aplikacije k **uporabi sodobnih jezikovnih virov**, da se nauči odgovore na jezikovna vprašanja v prihodnosti poiskati sam.

Ker za slovenščino trenutno vlada pomanjkanje sodobnih, uporabniku prijaznih jezikovnih priročnikov, je vir še toliko bolj pomemben (in potreben) za izboljšanje splošne pismenosti. Pomemben je tudi zato, ker jezikovnih pojavov ne opredeljuje abstraktno in sistemsko, ampak **praktično uporabno**. Obenem skuša slogovni priročnik jezik predstaviti kot demokratičen sistem, v katerem je vedno na voljo več izbir. O teh izbirah je treba razmišljati s stališča **ustreznosti** za dano komunikacijsko situacijo, ne pa jih videti zgolj v paru pravilno/napačno ali celo dovoljeno/prepovedano.

Aktivnost slogovni priročnik znotraj projekta SSJ

Projekt Sporazumevanje v slovenskem jeziku sestavljajo trije osnovni sklopi:

- referenčni korpus in leksikalna baza slovenskega jezika s slovničnim analizatorjem,
- nova didaktika poučevanja slovenskega jezika,
- pedagoška korpusna slovnica in slogovni priročnik.

Slogovni priročnik spada v tretjega od naštetih sklopov. Skupaj s pedagoško slovnico sta zadnji aktivnosti v projektni časovnici, saj v veliki meri uporabljata preostale projektne rezultate.

Povezava s pedagoško slovnico

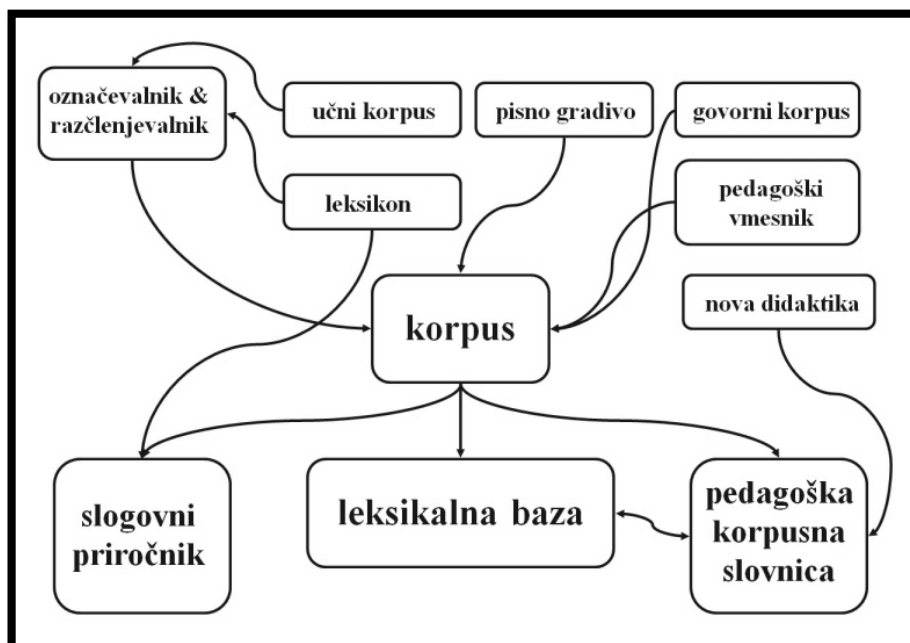
Pedagoška slovnica (PS) in slogovni priročnik (SP) sta v določenih točkah primerljiva jezikovna vira, vendar se na drugih mestih med seboj bistveno razlikujeta. Podobnosti gre iskati predvsem pri **pogledu na jezik in jezikovnega uporabnika**: oba vira izhajata iz realnega uporabnikovega problema, razlagata problem primarno s korpusnimi podatki, jezikovne zakonitosti oz. tendence želita predstaviti na uporabniku razumljiv in prijazen način, s premišljeno izrabo možnosti, ki jih za ta namen (lahko) ponuja internetni medij.

Glavna in najpomembnejša razlika med viroma je **predvideni naslovnik**. Pedagoška slovnica je v celoti prilagojena mlajšemu naslovniku, medtem ko je slogovni priročnik usmerjen k odraslim jezikovnim uporabnikom. Pedagoška komponenta je za pedagoško slovnico ključna in se odraža v številnih rešitvah, ki za slogovni priročnik niso relevantne v isti meri (npr. načelno izogibanje uporabi terminologije, izbira preprostejših korpusnih primerov, interaktivne vsebine med razlago, ki pritegnejo učenca, da ostane na strani, uporaba mnemotehnik v pomoč pri pomnjenju pomembnih vsebin ...). Zelo okvirno je mogoče pedagoško slovnico opredeliti kot vir, namenjen pomoči pri opismenjevanju šolajoče se populacije, medtem ko slogovni priročnik podaja odgovore na tipična vprašanja, s katerimi se pri pisanju srečuje odrasla populacija. Vse omenjeno je razlog, da je zasnova obeh virov potekala ločeno, brez vnaprejšnjega omejevanja s skupnimi vsebinskimi ali oblikovnimi izhodišči.¹

Povezava z drugimi projektnimi aktivnostmi

Povezavo med aktivnostmi projekta prikazuje spodnja slika, iz katere je razvidno, da se slogovni priročnik tesno povezuje s korpusom in leksikonom:

¹ Ko bodo vsebine za oba vira pripravljene, pa je predvideno njihovo povezovanje na mestih, kjer se bo to izkazalo za smiselno, predvsem najbrž v obliki povezav iz slogovnega priročnika na določena poglavja slovnice.

Slika 1: Povezava slogovnega priročnika z drugimi projektnimi aktivnostmi

Povezovanje slogovnega priročnika s **korpusom** in **leksikonom** je predvideno na ravni pridobivanja in prikazovanja jezikovnih podatkov. Referenčni korpus je eden od osnovnih virov pridobivanja podatkov za analizo slogovnih problemov, ki bodo v slogovnem priročniku predstavljeni. Leksikon vsebuje podatke o pregibnih paradigmah pri besednih vrstah, ki se pregibajo, ter osnovne podatke o variantnih in nestandardnih oblikah.

S slogovnim priročnikom se povezuje tudi aktivnost **pedagoški vmesnik**, ki predvideva enakega naslovnika in s tem deli vprašanja uporabniku prijaznega vmesniškega jezika, intuitivne ureditve in preglednega prikaza jezikovnih podatkov itd. Korpusni vir s pedagoškim vmesnikom je za uporabnike slogovnega priročnika uporaben neposredno, zato se predvideva, da bo pri obravnavi določenih slogovnih vprašanj iz slogovnega priročnika narejena hiperpovezava na relevantne korpusne podatke.

Druge projektne aktivnosti (učni korpus, označevalnik, razčlenjevalnik) so za slogovni priročnik relevantne posredno, v smislu nepogrešljivosti za uspešno izrabo korpusnih podatkov.

VIRI ZA SLOGOVNI PRIROČNIK

Uvod

Cilj aktivnosti, v okviru katere poteka zasnova in gradnja slogovnega priročnika, je izdelati priročnik, ki bo odpravljal tipične slogovno-slovnične težave govorcev slovenščine pri tvorbi besedil. Naše izhodišče je torej problemsko – potrebno je detektirati težave, ki jih imajo govorcev in pisce pri sporazumevanju v slovenščini, in zanje poiskati čim jasnejše rešitve, ki bodo ljudem v pomoč. Da pa bi priročnik kar najbolje služil svojemu namenu, je treba pri njegovi zasnovi jasno odgovoriti na vprašanja: a. **katere so tipične težave govorcev pri tvorbi besedil?** in b. **kdo/kakšni so tisti govorcev, ki potrebujejo takšno priročniško pomoč?** – odgovori na vprašanja o naslovniku in namenu priročnika namreč močno vplivajo na to, kaj bo priročnik vseboval in kako bo jezik opisoval, čeprav vsebina ni in ne more biti izolirana tudi od nazorskega pogleda na jezik, ki ga imajo avtorji priročnika.

Jezikovni viri in priročniki za slovenščino

O tem, zakaj sploh potrebujemo takšen priročnik, smo že na kratko opisali v uvodu, o nezadostnosti aktualnih temeljnih jezikovnih priročnikov za slovenščino² pa priča tudi vrsta jezikovnih kotičkov, servisov in forumov, ki živijo v medijih in na spletu, ter obilo knjižnih jezikovnih priročnikov, namenjenih splošnim uporabnikom, torej piscem, ki potrebujejo strokovno pomoč pri tvorjenju besedil. Vsi ti viri praviloma obstajajo in nastajajo iz podobnih vzgibov kot pripravljajoči se slogovni priročnik, vendar se od njega v marsičem tudi razlikujejo.

Jezikovni kotički in servisi, ki živijo v obliki bolj ali manj rednih radijskih in televizijskih oddaj in ki jih objavljajo tiskani in spletni mediji, praviloma odgovarjajo na vprašanja bralcev, poslušalcev, gledalcev ali razpravljajo o jezikovnih težavah, ki jih opažajo avtorji prispevkov. Kotički so tako pretežno zastavljeni problemsko – imajo torej podobno izhodišče kot slogovni priročnik – vendar zaradi časovno omejenega dostopa ne morejo delovati kot pripomoček, ki ga uporabniki lahko uporabijo, kadarkoli potrebujejo pomoč.

Spletni jezikovni forumi delujejo podobno kot jezikovni kotički, le da so odgovori na vprašanja običajno konkretnjši, probleme se manj opisuje v kontekstu širše jezikovne problematike, odgovori pa niso vedno plod (gradivno in/ali normativno utemeljenega) jezikoslovnega razmisleka, saj jih pogosto oblikujejo laiki. V primerjavi s kotički pa imajo to prednost, da so vedno pri roki, saj se gradivo zbira na spletu, iskalniki pa omogočajo relativno hitro iskanje po gradivu s pomočjo ključnih besed.

Knjižne priročnike lahko glede na način obravnave problematike razdelimo v dve skupini. V prvo sodijo razni slovnični, pravorečni, pravopisni ipd. priročniki, katerih izhodišče je predvsem opis jezika oz. jezikovnega sistema. Ti priročniki bodisi povzemajo učno snov, predstavljajo

² S tem mislimo na *Slovensko slovnico* (2000), *Slovenski pravopis* (2001) in *Slovar slovenskega knjižnega jezika* (1971–1990).

skrajšane, shematične (delne) opise jezikovnega sistema, pogosto pa vsebujejo tudi razne vaje za preverjanje, utrjevanje in obnavljanje znanja. Vsebujejo torej klasične, tradicionalne opise jezikovnega sistema, ki temeljijo na obstoječi jezikovni normi, vendar sistem prikazujejo na preglednejši, "neznanstven" način, da bi bili razumljivi najširšemu krogu uporabnikov. Sodeč po zapisih v uvodih, predgovorih in na zavihkih te knjige namreč niso namenjene le šolarjem, ampak tudi splošnim uporabnikom.

V drugo skupino knjižnih jezikovnih priročnikov sodijo tisti, ki se jezikovnega opisa lotevajo problemsko. Sem po eni strani sodijo zbirke jezikovnih koticov posameznega avtorja, ki so bile v preteklosti periodično objavljane v tisku – in z objavo v knjigi tako izgubile svojo problematično lastnost minljivosti – po drugi pa knjige, v katerih avtorji obravnavajo "težavna mesta" v slovenščini. Težavna mesta so pravzaprav pogoste napake, ki jih avtorji opažajo v javni rabi slovenščine, predvsem v medijih, in s katerimi se srečujejo pri lektoriranju besedil. Čeprav veliko avtorjev knjižnih jezikovnih priročnikov zatrjuje, da so priročniki nastali kot posledica širši publiki težko razumljivih temeljnih jezikovnih priročnikov in zaradi pomanjkanja jezikovnih priročnikov za splošnega uporabnika, nekateri avtorji knjig, ki se lotevajo napak, tudi deklarativno izjavljajo, da naj njihovi priročniki služijo kot opora za vrnitev k lepi slovenščini. Njihovi priročniki torej ne nastajajo (samo) zato, da bi uporabnikom pomagali, kadar imajo z jezikom težave (torej detektirali problem, ga pojasnili in pokazali možne rešitve), ampak predvsem kažejo na napake govorcev slovenščine in jih popravljajo.³ Zanimivo je, da se pri tem večinoma sicer res držijo obstoječega normativnega predpisa, hkrati pa pogosto zavzemajo tudi kritično stališče do norme in bolj ali manj argumentirano ponujajo svoje rešitve, ki so z obstoječo normo v nasprotju.

Slogovni priročnik

Kakšen bo v primerjavi z zgoraj opisanimi jezikovnopriročniškimi viri nastajajoči slogovni priročnik? Tako kot vsi zgoraj opisani viri bo namenjen **splošnemu uporabniku**. Kakšne so potrebe splošnega uporabnika in s katerimi **jezikovnimi težavami**⁴ se ta uporabnik srečuje, je pravzaprav težko določiti. Temu pritrjuje tudi dejstvo, da so kljub enakemu naslovniku in podobnemu namenu (reševanje težav, odpravljanje napak, pomoč pri boljši, lepši, pravilnejši, prožnejši slovenščini) zgoraj opisani viri v marsičem precej različni: med seboj se razlikujejo po tem, katere jezikovne elemente obravnavajo in kako, odvisno pač od mnenja avtorjev, kaj je v jeziku problematično in kateri so tisti podatki, ki jih uporabnik potrebuje za učinkovito sporazumevanje v slovenščini. Zasnova slogovnega priročnika bo v tem pogledu drugačna: za namen izdelave nabora problemov, ki jih bo slogovni priročnik obravnaval (gl. [poglavje o](#)

³ Nekaj citatov: "Ta knjiga je namenjena vsem, ki bi si hoteli obnoviti morda že nekoliko pozabljeno jezikovno znanje, ali izboljšati svoje govorjenje in pisanje v materinščini. Ni dvoma, da je take obnove potrebna marsikdo, ta bolj, oni manj, saj je danes splošno znano in priznано, da smo slovenščino v javni rabi dolgo zanemarjali in dopustili, da je današnje stanje zelo slabo" (Gradišnik 1985: 5); "Želeti je, da bi bila [ta knjiga] zanesljiv pripomoček zoper jezikovno nemarnost, nebogljenost in zmedo" (Sršen 1992: 6); "Danes pa je zaznavna jezikovna površnost tako za slovenščino kot za druge jezike, saj skoraj ne moremo najti poljudnega teksta, ki ne bi imel napak" (Pertot 1997: 8).

⁴ Ki jih želi, kot je bilo zapisano že v začetku poglavja, slogovni priročnik pomagati reševati.

naboru problemov), ter za določitev potreb ciljnih uporabnikov, ki so pomembno vodilo pri oblikovanju smernic za izdelavo gesel in torej pomembno vplivajo na način obravnave jezikovnih elementov (gl. poglavje o vzorčnih rešitvah in vmesniku), smo se po eni strani naslonili na že opravljene raziskave o navadah spletnih uporabnikov in novih načinih učenja s pomočjo interneta (npr. Davidson & Goldberg 2009, Warschauer 2007, tudi Rozman idr. 2010), po drugi pa naredili empirično raziskavo, s katero smo prišli do gradivno utemeljenih ugotovitev o tem, s katerimi jezikovnimi težavami se uporabniki srečujejo.

Raziskava

Pri detektiranju uporabnikovih težav in potreb smo združili oba postopka, ki so ju do sedaj uporabljali avtorji t. i. izproblemskih jezikovnih priročnikov, in sicer analizo jezikovne produkcije in zbiranje vprašanj. Vendar pa se je način analize in zbiranja podatkov močno spremenil, saj nam razvoj jezikovnih tehnologij omogoča vsaj deloma avtomatizirano analizo bistveno obsežnejšega gradiva, posplošitve pa so zato mnogo zanesljivejše.

Analizo jezikovne produkcije omogočajo predvsem korpusi in za naše potrebe smo uporabljali korpus pisne slovenščine Gigafida (<http://demo.gigafida.net/>) in korpus šolskih pisnih izdelkov Šolar (Rozman idr. 2010). Korpus Gigafida nam je služil kot vir podatkov o splošni rabi slovenščine. Neposredno analizo pisne jezikovne zmožnosti pa nam je omogočil Šolar, saj vsebuje besedila, ki so jih učenci 3. triletja osnovnih šol in dijaki samostojno tvorili pri pouku. Za analizo metajezikovnih oznak učiteljskih popravkov, ki smo ga razvili posebej za ta korpus, je bilo mogoče priti do podatkov o tem, kje imajo učenci pri pisanju največ problemov in kaj učitelji zaznavajo kot jezikovne napake in besedilne neustreznosti (več o analizi korpusa Šolar v kazalniku o pedagoški slovnici na spletni strani projekta).

Korpusne analize pa še zdaleč niso bile zadostne za izdelavo nabora, saj korpus Gigafida sestavljajo v glavnem lektorirana besedila, kjer so problematična mesta pretežno že prekrita, korpus Šolar pa vsebuje precej omejen del pišoče populacije oz. ciljnih uporabnikov slogovnega priročnika. Zato smo se odločili, da bomo kot enega od glavnih virov potrebnih informacij uporabili različne spletne forume in svetovalnice, v katerih uporabniki zastavljajo z jezikom povezana vprašanja. Za analizo smo uporabili spletno pajkanje (ang. *web crawling*), ki v grobem zajema tri postopke, povezane v enoten program:

- a. uporaba spletnega pajka (ang. *web crawler*), ki na podlagi danih parametrov,⁵ ki jih določimo sami, išče spletne strani in jih shranjuje na lokalne nosilce podatkov;
- b. odstranjevanje elementov formata HTML (ang. *boilerplate removal*): ker za analizo potrebujemo zgolj besedilo spletnih strani, ne pa tudi vseh metainformacij, ki jih te vsebujejo in so zakodirane v formatu HTML, je treba te prvine odstraniti, kar ni povsem trivialen postopek;

⁵ To so lahko konkretne spletne strani s podstranmi, druga in pogostejša možnost pa je pajkanje s pomočjo t. i. semenskih besed (ang. *seed words*) in mehanizmov, ki jih ponujajo splošni iskalniki (Google, Yahoo itd.). Primer uporabe takih mehanizmov za gradnjo korpusov je denimo WebBootCat (Baroni idr. 2006).

c. odstranjevanje podvojenih delov besedila (ang. *duplicate removal, de-duplication*): ker je narava spleta taka, da se informacije velikokrat ponavljajo (ista novica objavljena na različnih spletnih straneh, objava enakih spisikov, sporedov ipd.), sta identifikacija in odstranjevanje odvečnih ponavljajočih se delov besedil nujna.

Pri vzpostavljanju sistema izgradnje gradivne baze za potrebe ugotavljanja jezikovne rabe smo za začetek izbrali dve tipični strani, kjer poteka tovrstna spletna komunikacija. Prva je spletna stran ŠUSS – *Odgovori na jezikovna vprašanja* (<http://www2.arnes.si/~lmarus/suss/>), ki nima forumske, torej debatne narave, temveč gre za klasični sistem odgovorov na vprašanja (ang. *question answering system*). Izbran je bil med drugim zato, ker je vsebinsko blizu načrtovanemu slogovnemu priročniku. Drugi vir je klasični spletni forum, kjer poteka debata na določeno temo in je sicer bližji jezikovnotehnološkemu orodju, ki ga imenujemo virtualni agent ali klepetalnik (ang. *chatbot, virtual agent*). Za te potrebe smo izbrali spletni forum *med.over.net* oz. njegov del »Al' prav se piše ...?« (<http://med.over.net/forum5/list.php?125>), ki je namenjen vprašanjem v zvezi z jezikovnimi zadregami. Predvideno je, da bo po preizkusnih postopkih kasneje potekalo tudi pajkanje celotnega spleta s pomočjo semenskih besed (*seed words*), ki bodo izbrane iz testne zbirke besedil.

Po strojni obdelavi pajkanih besedil smo jih za potrebe ročne obdelave oz. kategorizacije uvozili v program za obdelavo razpredelnic (Excel) in začeli s postopki ročnega kategoriziranja vprašanj. Kategorizacija je bila po eni strani potrebna zato, da smo iz množice vprašanj izluščili, katera so bolj in katera manj problematična mesta – visoka frekvenca pojavitev določenega tipa vprašanj je bila namreč znak, da moramo obravnavo te problematike nujno vključiti v slogovni priročnik. Po drugi strani pa je bila kategorizacija tudi pogoj za oblikovanje nabora problemov, ki bo omogočil celovito obravnavo jezikovnih tem. To pomeni, da bo slogovni priročnik – za razliko od foramskih in podobnih spletnih portalov, jezikovnih kotičkov ter knjižnih izdaj poljudnih jezikovnih priročnikov – sistematično obravnaval težave na vseh jezikovnih ravneh in da bo kljub težnji po oblikovanju odgovorov, ki naj čim bolj konkretno odgovorijo na zastavljena vprašanja, oblikovan tako, da obravnava jezikovnih problemov ne bo preveč razdrobljena, posameznosti pa bodo vedno obravnavane v okviru širše jezikovne problematike, v kontekstu rabe in obstoječe jezikovne norme. Na tak način bo mogoče pokriti različne relevantne jezikovne probleme, omogočeno bo lažje iskanje potrebnih informacij, uporabnikom priročnika pa bo slogovni priročnik lahko dajal tako "instantne" rešitve, torej konkretne odgovore na konkretna vprašanja, kot tudi poglobljene informacije o obravnavani tematiki.

Prav zaradi želje po celoviti obravnavi je bil že pred analizo foramskih vprašanj narejen okvirni nabor obravnavanih tem z različnih jezikovnih ravnin. Nastal je na podlagi priložnostnih vprašanj, ki jih jezikovni uporabniki zastavljajo posameznim jezikoslovcem javno ali zasebno, predvsem pa ob pregledovanju obstoječih normativnih priročnikov, kjer smo skušali ugotoviti, pri katerih vprašanjih si zaradi različnih razlogov uporabniki s priročniki ne morejo pomagati in kje je zaradi razhajanja med dejansko rabo in zapisanimi določili največ normativnih zadreg. S tako oblikovanim naborom smo lažje začeli kategorizacijo foramskih vprašanj, s pomočjo analize teh vprašanj pa smo nabor seveda dopolnjevali in tudi močno preoblikovali.

Za lažjo predstavo naj na tem mestu ponazorimo, kako je potekala kategorizacija. Slika 1 prikazuje Excelovo tabelo, ki smo jo avtorji kategorizacije dobili po strojni obdelavi pajkanih besedil.

Vprašanje	Kat1	Kat2	Kat3	Spominka	Opomba	Zgledi-vpr	Zgledi-doc	Vsebina	Zgledi	Vpr1	Vpr2	Vpr3	Vpr4
košarkar ali košarkaš?	XX							ni določen ni določen	<![CDATA[<![CDATA[<![CDATA[hvala]]>	<n			
Google	XX							ni določen ni določen	<![CDATA[<![CDATA[<![CDATA[Pogled v te				
na Dedinju ali na Dedinjah?	XX							ni določen ni določen	<![CDATA[<![CDATA[Pregledala sem različn				
hoteti	XX							ni določen ni določen	<![CDATA[<![CDATA[<![CDATA[Hvala!]]>	<			
Svojilni zaimki in trpnik	XX							ni določen ni določen	<![CDATA[<![CDATA[<![CDATA[<![CDATA[
prevajanje slov. geogr. imen	XX							ni določen ni določen	<![CDATA[<![CDATA[<![CDATA[<![CDATA[

Slika 2: Tabela za kategorizacijo vprašanj s foruma Al' prav se piše ...?, med.over.net

Stolpec *Vprašanje* vsebuje naslov teme, kot jo je določil avtor forumskega vprašanja, v stolpcih *Vpr1*, *Vpr2* itn.⁶ pa so konkretna vprašanja, odgovori in debate s foruma.⁷ Na podlagi analize vprašanj in odgovorov smo v naboru problemov (gl. poglavje o naboru) izbrali kategorijo, kamor vprašanje oz. jezikovni problem lahko uvrstimo – iz te razpredelnice smo kopirali poimenovanje kategorije, jo vnesli v polje *Vsebina*, s čimer se je v razpredelnico avtomatično prekopirala tudi koda (ID) v stolpec *Kat1* in zgledi kategorije v stolpec *Zgledi*.

Vnašanje poimenovanja kategorij in zgledov je bilo potrebno zaradi lažje predstavnosti pri kategorizaciji, vnašanje kod pa zaradi nadzora nad kategorijami, ki so se v procesu kategorizacije spreminjale – na ta način je bilo namreč naknadno najlažje ustrezno popraviti in na novo razporediti že kategorizirane probleme. Ker pa nekaterih jezikovnih težav ni mogoče uvrstiti v eno samo kategorijo, smo zato predvideli možnost uvrstitve problema v več kategorij (stolpca *Kat2* in *Kat3*).⁸

V stolpec *Spominka* smo vnašali krajša, nazorna poimenovanja kategorij, npr. problem *George*, kar je krajše za problem *oblikoslovje, samostalniki, sklanjanje: moške sklanjatve, imena na nemi -e*; s krajšim poimenovanjem skušamo oblikovati mnemotehnično sredstvo, ki bo pomagalo uporabnikom identificirati specifičen slogovni problem in ga uporabiti tudi kasneje, ko se bodo srečali s podobnimi besedami. V stolpec *Opombe* smo vnašali komentarje, ki so bili najpogosteje povezani s problemom kategorizacije; sem smo običajno pisali predloge novih kategorij oziroma predloge za spreminjanje obstoječih. V stolpec *Zgledi-vpr* smo vnašali konkretne jezikovne primere, ki so se pojavljali v forumski debati.

Na ta način smo za vsako kategorijo dobili nabor primerov, ki bo po eni strani v pomoč avtorjem gesel za posamezno kategorijo, po drugi pa predstavlja pomembno podlago za natančno delovanje vmesnika oziroma za zanesljivost iskalnika (več o tem gl. [poglavje o](#)

⁶ Teh stolpcev je bilo toliko, kolikor je bilo odzivov na vprašanje. Na sliki so zaradi omejitev s prostorom prikazani samo štirje.

⁷ Besedilo postane vidno, ko se v Excelu z miško premaknemo v polje in enkrat ali dvakrat kliknemo z levo stranjo miške.

⁸ Takšna je bila rešitev, kjer eno vprašanje oz. problem lahko uvrstimo v več kategorij, npr.: "Prosim za sklanjanje imena Sančo Pansa", kar je mogoče uvrstiti v kategorijo *sklanjanje imena in priimka* ter *prva in druga moška sklanjatev: izbira, raba*. Kadar je bilo vprašanje znotraj ene forumske debate več, smo kategorizacijo izvedli posebej za vsakega izmed problemov.

[vmesniku](#)). Stolpec *Zgledi-dod* je bil dodan za pripisovanje primerov po spominu, vendar je ostajal pretežno prazen.

Postopek kategorizacije ponazarjamo s sliko 2, ki prikazuje del izpolnjene Excelove tabele, in opisanim primerom kategorizacije konkretnega primera.

Vprašanje	Kat1	Kat2	Kat3	Spominka	Opomba	Zgledi-vpr	Zgledi-dod	Vsebina	Zgledi
z-/Zahodna Slovenija? A1a2a				bližnji vzhod		Zahodna Evropa (zahodna Evropa); avstrijska Koroška (Avstrijska Koroška)		Raba velike in male začetnice v poslovenjenih večbesednih zemljepisnih imenih, ki se začnejo s pridevnikom	Bližnji vzhod (Bližnji Vzr
datum - dne	A2a13			vejica - datum		Obpravnavali smo prošnjo z dne 12.3.2008, ki (Obpravnavali smo prošnjo, z dne 12.3.2008, ki ...); Dne 12.3.2008 smo bili na izletu. (Dne, 12.3.2008, smo bili na izletu.)		Vejica pri pisanju datumov	"nedelja (?) 30. maja 20
košarkar ali košarkaš? D3d				košarkar/košarkaš		košarkar (košarkaš)		Izbira priponskih obrazil	volivec – volilec, dekan
Sančo Pansa - sklanjar	C1d15	C1a7			NOVO: kat3: C1a? - imena, ki se končajo na -o	Sančo Pansa		Sklanjanje zveze ime + priimek	Marijan Čerina
na Ptuj, v Ptuj?	F2b			v/na vrtu		na Ptuj (v Ptuj); na Gornjo Radgono (v Gornjo Radgono); na Ljutomer (v Ljutomer); na Črnuče (v Črnuče)		Druga vezljivost (predlogi, vezniki)	čez/prek(o) ceste, dela

Slika 3: Tabela za kategorizacijo vprašanj s foruma Al' prav se piše ...?, med.over.net po kategorizaciji in brez vprašanj

Primer vprašanja z odgovori in njegove kategorizacije:

Naslov teme: Kafkin – Kafkov

Vprašanje: Spet sem zmedena ... prosim, pomagajte. Bolj kot obračam in razmišljam, manj vem. Kako je že s svojilnimi zaimki tipa Kafka? Kafkov opus ali Kafkin opus? Ok, najbolje je verjetno opus Franza Kafke, ampak če je tega veliko in če bi vendarle radi kaj stlačili še na levo stran - po kateri sklanjatvi se ravnamo - ženski ali moški? Sta obe pravilni? Ker vidim, da v praksi pišemo tako in tako ... Kafkova zaročenka, verjetno? Kafkina zaročenka zveni vendarle hudo čudno ... razsvetlite me, prosim:))

Odgovor 1: Svojljni pridevniki - po moški - Kafkov, Janšev ...

Odgovor 2: Pravilna je le možnost Kafkov. Tudi slovnični pregledovalnik Besana zna opozoriti na tovrstne napake: "http://besana.amebis.si/preverjanje/" target="_blank" rel="nofollow" (besana.amebis.si). Spodaj ima pri vrsti napake "Ženska končnica svojilnega pridevnika pri moškem spolu" tole razlago: Samostalniki (tudi osebna imena in priimki) moškega spola tvorijo svojilne pridevnike s končnico -ov/-ev tudi v primerih, ko se končajo na -a. Pravilni pridevniki so tako Teslov, Šeligov, Strnišev, Janšev, Obamov ipd. • Namesto: Obamina strategija je bila uspešna. • Poskusite: Obamova strategija je bila uspešna.

Odgovor 3: HVALA!

Odgovor 4: Se strinjam, Kafkov in Obamov. Nataša Purkat, moderatorka foruma Al' prav se piše, Lektor'ca www.lektorica.si

Slika kategorizacije:

Kat1	Kat2	Kat3	Spominka	Opomba	Zgledi-vpr	Zgledi-dod	Vsebina	Zgledi
D2a1	D2d		Luka - Lukov		Kafkov opus (Kafkin opus) (opus Franza Kafke)		Iz imen, ki se končajo na -a	Lukov/ ne Lukin, Strnišev, Šenoov

Pojasnilo kategorizacije: Vprašanje smo uvrstili v dve kategoriji:

- D2a1 = besedotvorje, tvorba pridevnikov, svojilni pridevniki iz imen moških oseb, iz imen, ki se končajo na -a

- D2d = besedotvorje, tvorba pridevnikov, svojilni pridevnik *proti* roditelju

Pojasnilo vnašanja zgledov: navajanje variant oziroma možnih rešitev istega primera smo vnašali v oklepaje, kadar je bilo različnih primerov več, pa smo jih ločili s podpičji.⁹ Takšno formalistično ločevanje je bilo potrebno zaradi računalniške obdelave podatkov za namene delovanja iskalnika.

Rezultati

V prvi fazi, ki se bo še nadaljevala, smo pregledali in kategorizirali nekaj več kot 2500 vprašanj in izkazalo se je, da je problemov bistveno več, kot smo jih uspeli predvideti, in da so tudi drugačni; čeprav bo za zanesljivejše rezultate potrebna analiza še večjega števila forumskih vprašanj, se kaže, da so vrzeli v znanju uporabnikov v manjši meri povezane z neustreznostjo obstoječe kodifikacije in v večji meri z recepcijo le-te, torej z nedostopnostjo in pomanjkanjem jezikovnih priročnikov, ki bi bili usmerjeni v razumljivo in praktično razlago najbolj perečih vprašanj (več o tem gl. pogl. o naboru problemov). Ko smo na podlagi delno opravljene kategorizacije naredili seznam kategorij, razvrščenih po pogostosti pojavitev vprašanj na forumu, se je namreč izkazalo, da uporabniki najpogosteje zastavljajo vprašanja v zvezi z besediščem in pravopisnimi pravili (gl. tabeli 1 in 2), torej tistim delom jezika, ki je tradicionalno opisan v slovarju in pravopisu.

Tabela 1: Nabor problemov po številu vprašanj (zajete so samo kategorije s frekvenco 10 ali več)

KAT.	FREK.	VSEBINA	ZGLEDI
E3a	91	Pomen	<i>mediokritet, vizažist, skaz, ergološki; iti rakom žvižgat</i>
H	60	RAZNO (teoretična vprašanja, vloga lektoriranja, priročniki, zakonodaja ...)	
E1c	46	Izbira med domačimi sopomenkami	<i>bolnica – bolnišnica, višek – presežek, vezica – skoba, pijan – vinjen, treba – potrebno; komuniciranje-komunikacija; prati – umivati; dalje – naprej; utoniti – utopiti se; vzrok – razlog; poleg – zraven</i>
E1a	43	Ali je s to besedo res vse v redu?	<i>trošarina (je »grdo«), homoseksualec, permutabilen, le-ta; postoriti prekršek, ali lahko uporabim glagol pripustiti, kadar nismo na področju veterine?</i>
A4e	42	Prislovi	
F2b	39	Druga vezljivost (predlogi, vezniki)	<i>čez/prek(o) ceste, delati v/na vrtu; v spomin Jožetu Kastelicu/Jožeta Kastelica; grem na/v Ptuj; zaščita pred/proti sevanjem; lahko sodelujejo vsi, razen zaposlenih/zaposleni</i>
E1b	35	Ali lahko napišem/rečem, da ...?	<i>vlogo podajamo/predajamo/dajemo</i>

⁹ Npr. paprikova solata (paprikina solata); jagodova marmelada (jagodna marmelada).

E3b	29	Izvor	<i>kodrlajsast <?, domačija Pužman, kiper <?</i>
E1d	28	Izbira med sopomenkami: domače – prevzeto	<i>tabela – preglednica, slika – fotografija, kakovost – kvaliteta, online – spletni/na internetu, e-naslov – e-mail</i>
A1b7	27	Vrstna poimenovanja društev, organizacij ipd., strank ipd. ter organov, služb, podjetij	<i>občina – Občina Škofja Loka; ustava – Ustava Republike Slovenije</i>
A2a1	21	Vejica pri pristavku	<i>Nemška kanclerka Angela Merkel je dejala, da bo okrepila nemško gospodarstvo</i>
G2	19	Oblika dopisa: glave, ogovori, pozdravi, podpisi ipd.	<i>Kdo je naveden prvi: tisti, ki piše, ali tisti, komur pišemo?; dr., g.; direktor ..., Lepo pozdravljeni/S spoštovanje!; poravnava, kje je datum ...; oblika</i>
A2a	19	Vejica	
F3a	18	Oblika povedka (+ povedkovega določila): spol, število	<i>Posledica teh spoznanj je bila/je bil pojav kartografije, Konjska vprega in avtomobila sta pripeljala/so pripeljali na vrh; priča smo bili/priče smo bili ...</i>
A2a6	17	Raba vejice pri nizanju večbesednih veznikov	<i>vendar samo če (vendar samo, če) , oziroma ko (oziroma ko , oziroma, ko oziroma, ko)</i>
C1d11	16	Nazivi pred imeni – sklanjanje (ga.), ženska/moška poimenovanja, krajšanje nazivov	<i>poslati ga. Novak, gospa profesor Mojca Novak</i>
A2a5	15	Vejica pred posebnimi izrazi, ki napovedujejo in končujejo naštevanje	<i>skratka, ali bolje, sicer pa, najprej, kratko in malo, in sicer, kakor, npr. (na primer); takšni so še: in to, zlasti, posebno</i>
C1a7	15	Prva in druga moška sklanjatev: izbira, raba	<i>sluga -e (po 2. moški) – kolega -a (po 1. moški), Janša, Luka</i>
D2f	15	Vrstni proti kakovostni pridevniki (-en : -ni/-ski)	<i>tehničen/tehnični/tehniški</i>
A5c	15	Okrajšave	
A1b8	14	Imena praznikov ali posebnih datumov	<i>božič, jožefovo, dan združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom po prvi svetovni vojni</i>
C3c	13	Določna/nedoločna oblika prid.	<i>vroči stol – vroč likalnik</i>
C1e1	13	Večštevilskost : enoštevilskost (ed, dv, mn : samo ed, mn	<i>) trije kruhi, starši : starš, javnost : javnosti; dva finala</i>
A4c	11	Zaimki – pisanje skupaj/narazen	<i>redko kdo, kdor si bodi, kar se da</i>
E3e	11	Poimenovalna vrzel	<i>production manager, See Translator, benchmarking; potomec > prid. ?, je bodisi starinski?</i>
F3j	11	Nepoimenovalne (daljše/zahtevnejše) besedne zveze: ustrezen sklon ene ali več besed	<i>poslati v in iz države; rešitve za podporo prodaji/prodaje, vaditi na pisalni stroj/pisalnem stroju; sodobna vila s konca 20. stoletja/konec 20. st./koncem 20. st., 16,3 evra/evrov; ena največjih/ena od največjih</i>
A1b11	10	Začetnica pri skrajšanih stvarnih imenih	<i>i/Inštitut ... če govorimo o določenem inštitutu v nadaljnjem besedilu, Katoliška</i>

A2a14	10	Vejica in vrinjeni stavek	<i>cerkev – Cerkev ...bi postali naš zastopnik, prosimo, kliknite na ...; Vedno dajemo priložnost vsakomur, da pove, kar misli, na svoj način.</i>
A5c7	10	Okrajšave pri imenih podjetij (stičnost in vejica pred okrajšavo)	<i>Parsis, informacijske tehnologije, d. o. o.</i>

Tabela 2: Nabor problemov glede na jezikovno ravnino (zajete so samo kategorije s frekvenco 10 ali več)

RAVNINA	VSEBINA	FREKVENCA
E - BESEDIŠČE		283
	E1 - Ustreznost, pravilnost, ustaljenost ...	152
	E3 - Vsebina besed: kaj pomeni (denot., konot.), od kod prihaja ...	131
A - PRAVOPIŠ		211
	A2 – ločila (samo vejice)	82
	A4 – pisanje skupaj/narazen	53
	A1 - velika/mala začetnica	51
	A5 - krajšanje	25
H - RAZNO	(teoretična vprašanja, vloga lektoriranja, priročniki, zakonodaja ...)	60
C - OBLIKOSLOVJE		57
	C1 - samostalniki	44
	C3 – pridevniki	13
F - SKLADNJA		57
	F2 - vezljivost	39
	F3 - stavek/poved	18
G – BESEDILO		19
	G2 - Oblika dopisa: glave, ogovori, pozdravi, podpisi ipd.	19
D BESEDOTVORJE		15
	D2 – pridevniki	15

Analiza forumskih vprašanj je bila pomembna tudi s stališča ugotavljanja lastnosti in potreb uporabnika. Pokazalo se je, da je *splašni uporabnik* množica raznovrstnih ljudi z različnimi

željami in potrebami glede jezikovnega svetovanja. Najizrazitejši skupni imenovalec je nejezikoslovna izobrazba, čeprav se na forumih zbirajo tudi študentje jezikoslovja, lektorji, prevajalci in ljudje, ki morajo po službeni dolžnosti veliko pisati.

V glavnem sprašujejo odrasli, pogosto sodelujejo tudi študentje, pojavljajo pa se tudi vprašanja, povezana s šolsko snovjo in popravki učiteljev. Sicer pa nekateri želijo zgolj jasen odgovor na konkretno vprašanje, drugi pojasnilo, zakaj je nekaj tako, kot je, nekateri želijo izvedeti za pravilo, delajo primerjave med podobnimi stvarmi in/ali različnimi rešitvami in želijo pojasnilo, zakaj prihaja do razlik, eni verjamejo, da je obstoječa norma, določena v slogovnem priročniku in SSKJ, absolutna avtoriteta, drugi verjamejo, da je treba slediti večinski rabi, nekateri verjamejo v čistost in drugi v ustvarjalnost jezika, eni radi razpravljajo o sivinah jezika, drugi verjamejo v strogi koncept prav-narobe, nekateri razpravljajo s pomočjo jezikoslovnih terminov, nekateri se pritožujejo nad nerazumljivostjo takšnega diskurza ...

Skratka, ugoditi splošnemu uporabniku pomeni stremeti k zadovoljevanju palete različnih zahtev. Kako smo se tega lotili pri oblikovanju gesel za slogovni priročnik, je natančno opisano [v poglavju o vmesniku](#) in [vzorčni razlagi](#), na tem mestu naj omenimo le, da so bila naša glavna vodila naslednja:

- pojasnila naj bodo razumljiva čim širšemu krogu uporabnikov, zato se je treba izogibati jezikoslovnim terminom in zapletenim stavčnim strukturam; pri tem je potrebno paziti, da ne prihaja do pretiranih poenostavitev, ki lahko vodijo v napačno razumevanje ali so celo zavajajoče;
- besedilna pojasnila naj dopolnjujejo grafični in tabelarni prikazi ter slikovno gradivo, za večjo razumljivost zapisanega naj se uporabljajo hiperpovezave, pojavne izbire (okna *pop-up*) in druge možnosti nelinearnega razlaganja, ki ga omogoča spletna oblika priročnika;
- pojasnila znotraj gesla naj bodo oblikovana na tri načine v treh rubrikah *Kratko in malo*, *Na dolgo in široko*, *Za navdušence*; na ta način bo razlaga zadostila različnim potrebam: v prvi rubriki bo le kratka razlaga pravila oz. smernice, v kateri se bomo skušali kar se da približati čim konkretnjšemu odgovoru na vprašanje, v drugi bo tudi pojasnilo, zakaj prihaja do zadreg in daljša razlaga, v tretji pa povezave na (jezikoslovne) vire, ki obravnavajo to tematiko.

Slogovni priročnik se bo torej do neke mere naslanjal na tradicijo slovenskih jezikovnih priročnikov, v marsičem pa bo tudi zelo drugačen. Bistveno pri tem je, da že pri zasnovi skušamo kar se da upoštevati potrebe ciljnega uporabnika, ki so tudi s pomočjo jezikovnotehnoloških orodij empirično preverjene. Poleg že omenjenih primerjav in novosti pa gre na tem mestu omeniti še eno posebnost: slogovni priročnik bo pri razlaganju jezikovnih pojavov izhajal iz opisa jezikovne rabe, kot ga bodo pokazale korpusne analize, in ne iz obstoječe norme, kodificirane v temeljnih jezikovnih priročnikih; kjer bo opazen razkorak med normo in rabo, bo na to sicer opozarjal, a odklonov od norme ne bo a priori označil kot napake (več o tem v poglavju o vzorčni rešitvi).

Tuji spletni jezikovni portali

Tudi v Evropi, kjer je tradicija jezikovnega normiranja podobna kot pri nas, se v zadnjem času organizirane jezikovne informacije selijo na splet. Za ilustracijo v nadaljevanju na kratko predstavljamo tri spletne jezikovne portale, in sicer za češki, danski in nemški jezik.

Internetová jazyková příručka¹⁰

Spletni jezikovni priručnik za češčino je nastal v okviru projekta *Jazyková poradna na internetu (Jezikovna svetovalnica na spletu)* s sodelovanjem Inštituta za česki jezik Češke akademije znanosti ter Fakultete za informatiko Masarykove univerze.¹¹

Vstopna stran ponuja dve iskalni polji – eno omogoča iskanje po slovarju (Slovníková část), drugo iskanje po jezikovnih razlagah (Výkladová část) (gl. slika 4).

Internetová jazyková příručka

Ústav pro jazyk český
Akademie věd ČR, v. v. i.

Slovníková část
Hledání konkrétního slova nebo tvaru slova.

Výkladová část
Vyhledávání v obecných výkladech o jazykových jevech.

Související odkazy:
[Na co se nás často ptáte](#)
[Dotazy týdne](#)
[Jazyková poradna](#)

Zobrazit všechny položky kapitol
[+ Pravopis](#)
[+ Pravopis – interpunkce](#)
[+ Pravopis – velká písmena](#)
[+ Tvarosloví – podstatná jména](#)
[+ Skloňování obecných jmen](#)
[– Skloňování osobních jmen](#)
[zobrazit](#) Osobní jména mužská zakončená ve výslovnosti na souhlásku
[zobrazit](#) Osobní jména mužská zakončená ve výslovnosti na [-a, -á]
[zobrazit](#) Osobní jména mužská zakončená ve výslovnosti na [-e, -ě, -ě]
[zobrazit](#) Osobní jména mužská zakončená ve výslovnosti na [-i, -í]
[zobrazit](#) Osobní jména mužská zakončená ve výslovnosti na [-o, -o]
[zobrazit](#) Osobní jména mužská zakončená ve výslovnosti na [-u, -u]
[zobrazit](#) Osobní jména víceslovná
[zobrazit](#) Osobní jména ženská zakončená ve výslovnosti na [-a, -á]
[zobrazit](#) Osobní jména ženská zakončená ve výslovnosti na [-e, -ě, -o, -ó; -u, -ú; -í, -í]
[zobrazit](#) Osobní jména ženská zakončená ve výslovnosti na souhlásku
[+ Skloňování zeměpisných jmen a názvů institucí](#)
[+ Tvarosloví – přídavná jména](#)
[+ Tvarosloví – slovesa](#)
[+ Větná stavba](#)
[+ Slovo tvorba](#)
[+ Zkratky, značky, čísla a číslovky](#)
[+ Dopisy a grafická úprava písemnosti](#)
[+ Příručka Pravidla českého pravopisu a lingvistické pojmy](#)

V letošním roce si připomínáme sté výročí Kanceláře Slovníku jazyka českého, která dala základy dnešnímu Ústavu pro jazyk český AV ČR.

Slika 4: Vstopna stran češkega jezikovnega portala Internetová jazyková příručka z odkritimi naslovi kategorije Sklanjanje osebnih imen

Slovarski del vsebuje več kot 60.000 gesel, selektivno vzetih iz različnih slovarjev, vendar se vsebina in struktura gesel razlikujeta od običajne vsebine in strukture gesel v slovarjih: gesla ne vsebujejo pomenskih razlag, ampak le nekatere podatke o oblikovnih lastnostih besede, ter so s hiperpovezavami povezana z razlagami, ki so relevantne za posamezno geslo (gl. slika 5).

¹⁰ Spletna stran: <http://prirucka.ujc.cas.cz/>.

¹¹ Ústav pro jazyk český Akademie věd ČR, v. v. i. in Fakulta informatiky Masarykove univerzity.

- Hlavní stránka
- O příručce
- Nápověda
- Mobilní verze
- Návštěvnost
- English version

Související odkazy:

- Na co se nás často ptáte
- Dotazy týdne
- Jazyková poradna

Hledání konkrétního slova nebo tvaru slova.

jazyk¹

dělení: ja-zyk²

rod: m. neživ.

	jednotné číslo	množné číslo
1. pád	jazyk	jazyky
2. pád	jazyka ³	jazyků
3. pád	jazyku	jazykům
4. pád	jazyk	jazyky
5. pád	jazyku ⁴	jazyky
6. pád	jazyce, jazyku ⁵	jazycích ⁶
7. pád	jazykem	jazyky

příklady: *studuje obor český jazyk a literatura⁷*

Odkazy k výkladové části:

¹[Vyjmenovaná slova](#)²[Dělení slov](#)³[Skloňování mužských jmen vzoru hrad – 2. p. j. č.](#)⁴[Skloňování mužských jmen – 5. p. j. č.](#)⁵[Skloňování mužských jmen vzoru hrad – 6. p. j. č.](#)⁶[Skloňování mužských jmen – 6. p. mn. č.](#)⁷[Psaní velkých písmen – obecné poučení](#)

Naposledy změněno 16. prosince 2008.

Zadaný slovní tvar byl dále nalezen (případně navíc po odstranění diakritiky a velikosti písmen) v následujících heslech:

[Voskovec](#)
[algoritmický](#)
[anglický](#)
[araukánský](#)
[bengálí](#)
[církevněslovanský](#)

Slika 5: Del rezultatov iskanja po besedi jazyk (sl. jezik) v slovarskem delu priročnika

Razlagalni del vsebuje izbrane jezikovne razlage pravopisnih, slovnčnih (oblikoslovje, skladnja, besedotvorje) in besedilnih tem. Poleg iskanja z vpisom ukaza v iskalno polje je ta del mogoče pregledovati tudi s pomočjo kazala, ki omogoča iskanje po jezikovnih ravninah, znotraj njih pa tudi po različnih jezikovnih nad- in podkategorijah (gl. sliki 4 in 6).

Hlavní stránka Vyhledávání v obecných výkladech o jazykových jevech.
O příruče

Nápověda
Mobílní verze
Návštěvnost
English version
Související odkazy:
Na co se nás často ptáte
Dotazy týdne
Jazyková poradna

Osobní jména mužská zakončená ve výslovnosti na souhlásku

- Jména zakončená ve výslovnosti na tvrdou nebo obojetnou souhlásku
 - Jména, která mají před koncovou souhláskou pohybné -e, -o, -i, -a
 - Příjmení s formou přídatného jména
 - Antická jména
 - Jména zakončená v písmu a ve výslovnosti rozdílně
 - Jména zakončená v písmu na samohláskové písmeno a ve výslovnosti na souhlásku
- Jména zakončená ve výslovnosti na měkkou nebo obojetnou souhlásku
 - Jména zakončená na -s, -z, -x
 - Jména, která mají před koncovou souhláskou pohybné -e
 - Antická jména
 - Jména zakončená ve výslovnosti a v písmu na rozdílnou souhlásku / souhláskové písmeno
 - Příjmení ve formě přídatného jména
 - Jména zakončená v písmu na samohláskové písmeno a ve výslovnosti na souhlásku

Při skloňování osobních jmen se ve většině případů řídíme jejich výslovností. Podle zakončení, které má jméno ve vyslovované podobě, je přiřazujeme k příslušnému skloňovacímu typu. Tento postup je důležitý zejména u jmen cizho původu, jejichž grafická a zvuková (fonická) podoba se může výrazně lišit. Je proto třeba, aby grafická podoba co možná nejvíce kopírovala podobu jména ve výslovnosti a nedocházelo k tomu, že bude jméno přiřazeno na základě rozdílu v grafické a vyslovované podobě ke dvěma různým skloňovacím typům. Někdy se však rozdílu vyhnout nelze a pak je třeba odlišnou grafickou a vyslovovanou podobu akceptovat.

Kapitoly popisující skloňování jmen s rozdílným zakončením ve vyslovované a psané podobě se netýkají zvláštních variant: *b – p* (*Lařáb* [jařap]), *d – t* (*Strnad* [stnat]), *v – f* (*Pavlov* [pavlof]), *z – s* (*Mrdz* [mrás]), *ž – š* (*Baláž* [baláš]) a podobně.

Pro vyslovovanou podobu se ve výkladu užívá termín hláska (souhláska, samohláska), pro podobu psanou termín písmeno (souhláskové/samohláskové písmeno, tvrdé/měkké/obojetné písmeno). V zájmu srozumitelnosti a přehlednosti textu je občas užít jen jeden z termínů i tam, kde se jedná o popis obou forem – psané i vyslovované.

Uvedená pravidla se týkají všech typů osobních jmen: křestních jmen i příjmení, případně přezdívek a přízvisek apod.

1 Jména zakončená ve výslovnosti na tvrdou nebo obojetnou souhlásku

Jména zakončená ve výslovnosti na souhlásku tvrdou nebo obojetnou kromě -s, -z, -x [ks] skloňujeme podle tvrdého mužského vzoru „pán“. Vede neproblematických českých i českých jmen skloňovaných pravidelně (*Novák, Brown, London, Nevoň, Čechov, Gogol*) sem spadají také jména orientální. Pokud jsou víceslovná, pak podle vzoru „pán“ skloňujeme pouze poslední část jména nebo první a poslední (*Chou-Jang, Chun Lin, Kim Ji-song* – 2. p. *Chou-Janga, Chun Lina, Kim/Kima Ji-songa*) – podrobněji viz kapitola *Osobní jména víceslovná*. Následující přehled obsahuje typy jmen, které mohou uživatelům činit při skloňování z různých důvodů potíže.

1.1 Jména, která mají před koncovou souhláskou pohybné -e, -o, -i, -a-

(*Štěpánek, Machek, Vepřek, Strnad, Paveš, Chmel, Nobeš, Karol, Dubak, Winter, Walker*)

V případě pohybného -e- jde o tyto typy jmen: jména zakončená na -ek (*Štěpánek, Zdenek, Machek, Prošek, Macháček, Vepřek*), -el (*Zavřel, Strnad, Paveš, Karel, Chmel, Nobeš, Havel, Menzel*) a -er (*Walker, Winter, Peter, Karzešberger, Dientzenhoffer*). Dále sem patří jména slovanského původu s pohybným -o, -i, -a, např. *Pavol, Karol, Dubak* apod.

a) U jmen zakončených na -ek v nepřímých pádech pohybné -e- vypouštíme (2. p. *Zdenka, Štěpánka, Machka*...). Mluvnice připouští výjimku tam, kde by vypuštěním samohlásky mohla vzniknout obtížně vyslovitelná souhlásková skupina (2. p. *Vepřeka*; 5. p. *Vepřeka*; 5. p. *Vepřeku*). V takových případech je obvykle rozhodující rodinná tradice nositele jména. Pohybné -e- lze rovněž ponechat u jmen jiného než českého původu, případně těch, jejichž nositel je cizinec, i když původ jeho jména může být český, resp. slovanský (*Jelnek* – 2. p. *Jelneka*; 5. p. *Jelneku*).

Slika 6: Del rezultatov iskanja po besedi *Shakespeare* v razlagalnem delu priročnika

Vsebine priročnika, predvsem razlagalnega dela, so bile, podobno kot v nastajajočem slogovnem priročniku, v veliki meri izbrane na podlagi vprašanj, ki jih jezikoslovcem zastavljajo češki uporabniki. Vir vprašanj je bila *Jezikovna svetovalnica (Jazyková poradna)* Inštituta za češki jeziki Češke akademije znanosti,¹² ki deluje že od leta 1936. V današnjih časih sodelavci svetovalnice prejmejo okrog sto vprašanj dnevno, odgovore pa tudi objavljajo v časopisu *Naše řeč* in na spletu v rubrikah *Pogosta vprašanja (Na co se nás často ptáte)* in *Vprašanje tedna (Dotaz týdne 2006–2010)*. Obe rubriki sta dostopni tudi preko spletnih strani jezikovnega priročnika, pri čemer *Vprašanje tedna* resnično vsebuje izbrana vprašanja s konkretnimi odgovori, rubrika *Pogosta vprašanja* pa strnjeno razlaga najbolj pereče težave (npr. kako pravilno pisati poštna naslove, ali uporabljati pripono *-ální* ali *-elní*, kako zapisovati tuja imena ...).

Češki jezikovni priročnik poleg obstoječih normativnih priročnikov (pravopisa in slovnice) upošteva tudi nekatere druge vire in korpusne podatke, in v primerih, kjer prihaja do razlik med normo in rabo, to situacijo skuša pojasniti ter priporoča ustrezno rešitev.

Sproget.dk¹³

Sproget.dk je jezikovni portal za danščino, ki je nastal pod okriljem danskega Ministrstva za kulturo in s sodelovanjem različnih uradov znotraj ministrstva, med njimi tudi Nacionalnega urada za danski jezik¹⁴ (<http://www.dsn.dk/>), ki deluje že od leta 1955 in med drugim skrbi za

¹² Spletna stran: <http://www.ujc.cas.cz/oddeleni/index.php?page=poradna>.

¹³ Spletna stran: <http://sproget.dk/>.

¹⁴ *Dansk Sprognævn*.

jezikovno svetovanje in izdajo normativnih priročnikov za danski jezik. Portal je namenjen vsem, ki potrebujejo informacije o danskem jeziku oziroma pomoč pri njegovi rabi.

Vstopna stran (*Forside*) ponuja eno iskalno polje (gl. sliko 7), s pomočjo katerega lahko iščemo po celotni bazi podatkov o jeziku. Bazo sestavljajo uradni danski pravopis (slovar in pravila) *Retskrivningsordbogen*, slovar *Den Danske Ordbog*, korpus danščine *KorpusDK* in drugi jezikoslovni viri, jezikovni članki, sezname ipd. Z vtipkanjem besede, zveze ali dela besede v iskalno polje iskalnik tako poišče vse relevantne zadetke v bazi in ponudi izpise iz virov in/ali povezave na te vire (gl. sliko 8).

The screenshot shows the homepage of the Danish language portal Sproget.dk. At the top, there is a navigation menu with tabs for 'Forside', 'Råd og regler', 'Sprogtemaer', and 'Læg og lær'. The main content area is titled 'Søgning' (Search) and features a search input field and a 'Start søgning' button. Below the search bar, there are two red callout boxes with text explaining search tips. On the left, there are three sections: 'Råd og regler', 'Sprogtemaer', and 'Læg og lær'. On the right, there is a 'Nyheder' (News) section with several news items. The footer contains the text 'sproget.dk redigeres af Dansk Sprognavn og Det Danske Sprog- og Litteraturselskab'.

Slika 7: Vstopna stran danskega jezikovnega portala Sproget.dk

Slika 8: Del rezultatov iskanja po besedi *komma* (sl. vejica) z izpisi iz virov in povezavami na druge dele jezikovne baze

Stran *Råd og regler* (*Nasveti in pravila*) vsebuje povezave do pravopisnih pravil, opisov in rešitev tipičnih problemov, do različnih jezikovnih člankov in abecednih seznamov, kot sta npr. seznam danskih predpon ali seznam držav s podatki o prevodih uradnih imenih države, s poimenovanji njenih prebivalcev, oblikami pridevnikov, tvorjenih iz imena države, navedbo glavnega mesta in valute (gl. slika 9).

Slovenien Republikken Slovenien	slovenier; slovensk	Ljubljana	euro a 100 cent	EUR
SNG (Fællesskabet af Uafhængige Stater) Omfatter 12 af de 15 republikker, der tidligere udgjorde USSR; et af de 12 medlemmer er Den Russiske Føderation				
Somalia Republikken Somalia Somalia har en national overgangsregering (TNG), men er i praksis opløst i Somaliland, Puntland og et par områder mere	somalier; somalisk	Mogadishu	shilling a 100 centesimi	SOS
Spanien Kongeriget Spanien	spanier; spansk	Madrid	euro a 100 cent	EUR

Slika 9: Del tabele s podatki o imenih držav, njenih prebivalcev, glavnega mesta in valute

Stran *Sprogtemaer* (*Jezikovne teme*) obravnava različne jezikovne tematike, npr. dialekte, slenge, etimologijo ipd., stran *Leg og lær* (*Igra in učenje*) pa vsebuje različne igre, zanimivosti in zapise o jeziku.

Vsi deli jezikovne baze so med seboj povezani in omogočajo precej lahko navigacijo in usmerjeno iskanje po različnih delih baze. Stran je aktivna in se redno obnavlja, ob strani (Nyheder, gl. sliko 7) je npr. vedno mogoče dostopati tudi do aktualnih jezikovnih novic, objavljenih na drugih spletnih straneh oziroma v medijih.

Grammis, das grammatische informationssystem des IDS¹⁵

Grammis je spletni priročnik za nemško slovnico, ki ga je izdelal Inštitut za nemški jezik¹⁶ iz Mannheima. Namen tega spletnega portala je, če prepišemo kar z uvodne strani, "da tako suhoparno, pogosto težko razumljivo nemško slovnico naredi lažje dostopno in, kolikor se pač da, zabavno in zanimivo".

Grammis temelji na enem izmed najpodrobnejših slovnicih opisov nemškega jezika, tj. na slovnici *Grammatik der deutschen Sprache*, ki je izšla leta 1997 v treh knjigah na 2569 straneh. Vendar Grammis ni le v elektronsko obliko spremenjena knjižna izdaja, ampak je priredba, ki izkorišča prednosti elektronske oblike (hiperpovezave, jezički, iskanja po ključnih besedah ...). Namenjen je zelo širokemu krogu naslovnikov, tako splošnim uporabnikom z malo slovnicih znanja kot tudi študentom in učiteljem nemščine, zato vsebuje šest različnih vsebinskih razdelkov, ki jih uporabniki lahko uporabljajo samostojno ali v kombinaciji z drugimi deli portala (gl. sliko 10).

grammis

das grammatische informationssystem des ids

grammis® ist ein Angebot des [Instituts für Deutsche Sprache](#) in Mannheim, das zum Ziel hat, die ach so trockene, oft schwer verständliche deutsche Grammatik leichter zugänglich und, soweit möglich, unterhaltsam und interessant zu machen.

Grammatik in Fragen & Antworten
Systematische Grammatik
Grammatische Fachbegriffe
Grammatisches Wörterbuch
Grammatische Bibliografie
Grammatische Ontologie

Die [Grammatik in Fragen und Antworten](#) greift Hauptschwierigkeiten und Zweifelsfälle der deutschen Grammatik in Form von typischen Fragen auf, die mit kurzen, allgemein verständlichen Texten beantwortet werden.

Die [Systematische Grammatik](#) bietet strukturiertes und multimedial aufbereitetes grammatisches Wissen, präsentiert auf drei Informationsebenen: Kompakttexte, Detailtexte und Vertiefungstexte.

Das Modul [Grammatische Fachbegriffe](#) bietet kompakte Erklärungen und verweist auf weiterführende Texte in der Systematischen Grammatik sowie auf einschlägige Literatur.

Das [Grammatische Wörterbuch](#) beschreibt Funktionswörter wie Präpositionen und Konnektoren, darüber hinaus Affixe, ausgewählte Verben sowie - in Kürze - Partikeln.

Die [Grammatische Bibliografie](#) erfasst seit 1965 erschienene Publikationen zur deutschen Grammatik. Sie ermöglicht die Recherche nach Titel, Autor, Jahr, Sprache, Kontrastsprache, Schlagwort und Objektwort.

Die [Grammatische Ontologie](#) erfasst aussagekräftige Zusammenhänge zwischen terminologischen Konzepten aus dem Bereich der Grammatik und erlaubt eine visuelle Orientierung und Recherche.

Einen Überblick über die Ziele von **grammis**® bietet der Einführungstext "[Wozu Grammatik? Wozu grammis?](#)". Weitergehende Informationen finden Sie in der [detaillierten Projektbeschreibung](#) sowie im Rahmen der Online-Reihe [ORBIS](#).

Bookmark Buttons

Letzte Änderung am 07.05.2010 © grammis®-Projektgruppe (grammis@ids-mannheim.de).

Slika 10: Vstopna stran nemškega slovnicihga portala Grammis s povezavami do šestih vsebinskih razdelkov priročnika

¹⁵ Spletna stran: <http://hypermedia.ids-mannheim.de/grammis/>.

¹⁶ Institut für Deutsche Sprache.

Razdelek *Grammatik in Fragen und Antworten* (Slovnica – vprašanja in odgovori) je namenjen splošnim uporabnikom brez oziroma z malo jezikoslovnega znanja in je narejen po principu vprašanje – odgovor. V tem delu uporabniki lahko najdejo preproste odgovore na tipična vprašanja, ki se dotikajo bolj problematičnih mest nemške slovnice. Odgovori obravnavajo probleme besedišča, besednega reda, besedotvorja, skladnje, besediloslovja, nekaj pa jih je tudi v povezavi s slovnico kategorizirano. Odgovori, ki temeljijo – po besedah avtorjev še netipično za nemško okolje – na podlagi korpusnih analiz, odgovarjajo na kategorialne probleme, vendar tako, da hkrati razrešujejo tipične probleme oz. odgovarjajo na tipična vprašanja. Grammis torej, kar je podobno kot pri nastajajočem slogovnem priročniku za slovenski jezik, želi odgovorjati na čim bolj konkretna vprašanja, vendar odgovore vpenja v kontekst širšega jezikovnega opisa.

Zaradi upoštevanja potreb splošnega uporabnika vmesnik omogoča različna iskanja (gl. sliko 11):

- iskanje po terminih (npr. *Flexion*) ali ključnih besedah (npr. *weil*) z vpisom besede v iskalno polje *Fachbegriff suchen* oziroma *Wort(gruppe) suchen*; vmesnik v tem primeru ponudi seznam vprašanj oziroma odgovorov, povezanih z iskalnim pogojem, med katerimi potem uporabnik izbira (gl. sliko 11);
- iskanje po seznamu vprašanj oziroma odgovorov; možno je iskanje po celotnem seznamu ali seznamih, omejenih z določanjem kategorije oz. podkategorije (gl. sliko 12).

grammis

Das grammatische Informationssystem des Instituts für deutsche Sprache (IDS)

The screenshot shows the 'Grammatik in Fragen und Antworten' section of the Grammis website. It features a navigation bar with tabs for 'Grammatik in Fragen und Antworten', 'Systematische Grammatik', 'Grammatische Fachbegriffe', 'Grammatisches Wörterbuch', 'Grammatische Etymologie', and 'Grammatische Ortologie'. Below the navigation bar, there are search fields for 'Fachbegriff suchen' and 'Wort(gruppe) suchen'. The main content area is titled 'Grammatik in Fragen und Antworten' and contains an introductory text about the site's purpose. A red box highlights a 'Hinweis für Erstbesucher: Wie gehe ich vor?' (Note for first-time visitors: How do I proceed?). Below this, there is a section 'Aktueller Bearbeitungsstand' (Current processing status) indicating 113 answered questions and 221 questions in total. A list of questions is shown, including one from 2011 regarding 'Paragraph 97 der Strafprozessordnung'. At the bottom, there is a section 'Ihre Meinung zu grammis' (Your opinion on grammis) with links to questionnaires on grammar, expectations, navigation, and design.

Slika 11: Vstopna stran razdelka *Grammatik in Fragen und Antworten*

grammis

das grammatische Informationssystem des Instituts für deutsche Sprache (IDS)

The screenshot shows the 'grammis' website interface. At the top, there are navigation tabs: 'Grammatik in Fragen und Antworten', 'Systematische Grammatik', 'Grammatische Fachbegriffe', 'Grammatisches Wörterbuch', 'Grammatische Bibliografie', and 'Grammatische Ontologie'. A search bar is visible with the text 'Text im Wörterbuch' and 'im Wörterbuch suchen'. The main content area is titled 'Eltern, Leute, Ferien — Was keinen Singular kennt (Pluraletantum)'. It discusses the pluralia tantum in German, specifically focusing on 'Weihnachten' (Christmas). The text explains that 'Weihnachten' is a pluralia tantum, meaning it only exists in the plural form. It also mentions other examples like 'Ostern' (Easter) and 'Feiern' (celebrations). The article is attributed to Heinz Erhard and Willi Winzig.

Slika 12: Del geselskega članka, ki je eden izmed dveh rezultatov iskanja po besedi Weihnachten v iskalnem polju Wort(gruppe) suchen

grammis

das grammatische Informationssystem des Instituts für deutsche Sprache (IDS)

The screenshot shows the 'grammis' website interface. At the top, there are navigation tabs: 'Grammatik in Fragen und Antworten', 'Systematische Grammatik', 'Grammatische Fachbegriffe', 'Grammatisches Wörterbuch', 'Grammatische Bibliografie', and 'Grammatische Ontologie'. A search bar is visible with the text 'Text im Wörterbuch' and 'im Wörterbuch suchen'. The main content area is titled 'Alle Fragenkategorien'. It lists various grammatical questions and their answers, such as 'Anfang dieses Jahres? — Anders gefragt', 'Behalte ich mir oder mich? — Kasus des Reflexivums bei behalten', and 'Darf ich für den Kassenbon auch "long" sagen? — Zur Aussprache "tender" Wörter mit nasalisierten Vokalen'. The list includes 30 items, each with a green checkmark indicating a correct answer.

Slika 13: Iskanje po seznamu vprašanj

Systematische Grammatik (Sistematska slovnica) vsebuje tradicionalnejši slovnični opis, v grobem razdeljen na štiri kategorije: izrazne kategorije in oblike, sintagmatika, paradigmatica in pragmatika. Opis je trinivojski in gre od splošnejšega opisa nadkategorij do podrobnejšega opisa podkategorij. Iskanje podatkov je mogoče z iskanjem in klikanjem po kazalu na levi strani ekrana, omogočeno pa je tudi iskanje po ključnih besedah (gl. sliko 14).

grammis

Das grammatische Informationssystem des Instituts für deutsche Sprache (IDS)

Slika 14: Vstopna stran razdelka Systematische Grammatik

Grammatische Fachbegriffe (Slovníční termini) vsebuje opis slovníčnih terminov, uporabljenih v Grammisu, *Grammatisches Wörterbuch (Slovníční slovar)* pa opis skladenjskih lastnosti predlogov, konektorjev, ponskih obrazil in izbranih glagolov. V obeh seznamih je iskanje terminov oziroma besed možno po abecednem seznamu ali z vpisom besede v iskalno polje.

Zadnja dva razdelka sta namenjena bolj profesionalnim uporabnikom. *Grammatische Bibliografie (Slovníčna bibliografija)* vsebuje bibliografske podatke o publikacijah, ki obravnavajo nemško slovnico. V bazi je več kot 28.500 bibliografskih enot od leta 1965 naprej, iskalnik pa omogoča iskanje po različnih kriterijih (avtor, leto nastanka itd.). *Grammatische Ontologie (Slovníčna ontologija)* shematično predstavlja terminološke izraze s področja slovnice in njihova medleksemska razmerja oziroma pomenske odnose med njimi.

NABOR PROBLEMATIČNIH VPRAŠANJ IZRAZNE RAVNINE JEZIKA

Oblikovanje nabora vprašanj

Nabor problematičnih vprašanj oziroma normativnih zadreg slovenskega jezika smo oblikovali z empiričnim pristopom in uporabili načelo »od spodaj navzgor«. Z izrazoma problematična vprašanja oziroma normativne zadrege smo namreč poimenovali vsa tista mesta v jezikovnem sistemu, ob katerih je uporabnik jezika oz. govorec negotov, v zadregi oziroma si začne zastavljati vprašanja. Občutek negotovosti in nekompetentnosti, ki ga sicer pogosto pripisujemo »škrbinam« v posameznikovem jezikovnem znanju, pa je lahko tudi posledica nejasnosti v jeziku, ki je deloma podrejen tudi logiki dogovornega značaja ter jezikovne neustaljenosti, ki izhaja iz stopnje v standardizaciji, kar v procesu jezikovnega opisa, standardizacije oziroma normiranja zaznajo tudi jezikoslovci. Kljub našemu zavedanju, da je jezikovna ustaljenost mogoča le v idealnih pogojih, pa si s kontinuiranim posodabljanjem jezikovnega standarda jezikoslovje želi doseči stanje, ki ga s pomočjo praškega izraznega aparata opisujemo kot »prožno ustaljenost« ali v novejši praški (korpusnojezikoslovni) tradiciji »koncept minimalne intervencije« (Cvrček 2008). To pomeni, da v okviru zavestne skrbi za vsestransko razvit in ustaljen nadregionalni jezikovni standard evidentiramo jezikovne spremembe, ki so posledica jezikovnega razvoja in ki jih prinašajo med drugim tudi pogovorni substandardi, in na ta način poskrbimo, da se pisna in govorna norma čim manj razhajata. V procesu standardizacije jezika je eden od pomembnih procesov tudi preverjanje ustreznosti kodifikacije, ki poteka na različnih ravneh; ključni način preverbe je **ugotavljanje jezikovnih zadreg pri uporabnikih** oziroma usklajenost njihove jezikovne rabe z aktualnimi kodifikacijskimi določili.

Prvi pogoj za verodostojno razčlenitev dejanskega stanja v rabi je ustrezna gradivska osnova. V našem primeru so to vprašanja, ki jih zastavljajo jezikovni uporabniki v spletnih forumih ali svetovalnicah za jezikovne probleme – mesta, kjer se obiskovalci »oglašajo« brez posrednika in prosijo za mnenje strokovnjaka jezikoslovca, lektorja, ponekod pa so deležni tudi komentarjev in mnenj drugih jezikovnih uporabnikov. Zato smo se odločili, da empirično ugotovimo, glede katerih vprašanj so obiskovalci spletnih forumov (najpogosteje) negotovi.

Prvi nabor in z njim povezane predpostavke

Po strojni obdelavi pajkanih besedil smo te za potrebe ročne obdelave uvozili v program za obdelavo razpredelnic (Excel) in začeli s postopki ročnega razvrščanja (kategoriziranja) vprašanj. Pred tem pa smo morali oblikovati začasni nabor, ki smo ga poimenovali **prvi nabor** in ki je nastal ob pregledovanju obstoječih normativnih priročnikov. V tem postopku smo skušali ugotoviti, pri katerih vprašanjih bo zaradi razhajanja med dejansko rabo in zapisanimi določili največ normativnih zadreg. Predvidevali smo, da bodo uporabnike k vprašanju spodbudile tiste jezikovne težave, pri katerih si zaradi različnih razlogov s priročniki ne morejo pomagati. Predhodna raziskava nesoglasja med rabi in aktualno kodifikacijo je namreč pokazala, da gre za več vrst problematike:

1. Pogosto je **aktualna rešitev** (govorimo o t. i. obstoječi dogovorni rešitvi) **v razkoraku z jezikovno rabo in določili, ki urejajo rabo teh jezikovnih prvin na drugih področjih**. V ta sklop smo uvrstili npr. pisanje imen blagovnih znamk in industrijskih izdelkov ter zdravil (*CocaCola – kokakola; Aspirin – aspirin*), ki so v protislovju z Zakonom o industrijski lastnini (ZIL- 1),¹⁷ pa tudi zglede zemljepisnih imen,¹⁸ ki so v pravopisnem slovarju zapisani drugače kot priporoča Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen Republike Slovenije. Zaradi neustaljenosti rabe smo v ta sklop umestili tudi zapis velike oz. male začetnice pri izlastnoimenskih pridevnikih s priponskimi obrazili *-ov, -ev, -in* (*ahilova/Ahilova tetiva*)¹⁹ ter imenih praznikov (*dan/Dan državnosti*) in posebnih nagrad (*Zlati/zlati znak ZRC SAZU*). Vzorčni primeri za neskladje med normativnimi določili in rabo je tudi stava pristavčne vejice in pa nekatera določila, povezana z oblikoslovnim in besedotvornim pregibanjem posameznih tujih imen (*Franz – z Franzom/z Franzem; Keats – Keatsov/Keatsev; Jean Paul – Jeanpaulov/Jean Paulov*).
2. Drugi sklop predstavljajo jezikovne zadrege, nastale zaradi **prezapletenih normativnih določil**. Problemi so pogosti zlasti pri jezikovnih prvinah, ki so v jeziku nove, še nenormirane, saj uporabnik nima dovolj podatkov, da bi po analogiji z že standardiziranimi primeri znal prvino ustrezno uporabiti. Ta sklop vključuje problem zapisovanja predložnih zemljepisnih imen in večbesednih ledinskih imen, kjer je pravilo zasnovano tako, da mora uporabnik poznati specifično lokalno situacijo (npr. *Pod Hribom/Pod hribom*), v oblikoslovju in besedotvorju pa se v to skupino umeščajo vsa tista vprašanja, kjer mora jezikovni uporabnik poznati ustrezno izreko besede (imena), da jo lahko pregiba (*George – Georgeev* proti *Wilde – Wildov*), ali pa mora poznati kake druge posebnosti v besediščnem fondu jezika, da jih po analogiji ustrezno uporabi v besedilu (*mami – mamin; Heidi – Heidin/Heidijin*).
3. Probleme, ki smo jih uvrstili v tretji sklop, povezuje dejstvo, da **aktualna določila v pravopisu oziroma opisi v slovnici ne zajemajo vseh mogočih načinov zapisa, izjem in podrobnosti**. V ta sklop sodi velika večina vprašanj, povezanih s prevzemanjem besed in zvez (ohranjanje citatnosti in stopnja podomačitve v odvisnosti od področja rabe posamezne besede; prevzemanje stvarnih lastnih imen), ter položaji, v katerih je raba tujih jezikovnih prvin citatna (*Rimski-Korsakov* proti *Rimskega - Korsakova*). Precej je tudi problemov, povezanih z zapisom skupaj ali narazen pri različnih zloženkah, npr. *evroatlantski* proti *avstro-ogrski* ali *format A4* proti *2. b-razred*.
4. V posebno skupino smo vključili vse tiste jezikovne probleme, za katere **v sodobnih normativnih priročnikih ne najdemo rešitve**, saj ti problema (**še**) **niso evidentirali**. Največ teh je povezanih s posebnostmi jezikovne rabe v informacijskih tehnologijah (ločila, njihova stičnost, zapis malih in velikih črk, uporaba velikih črk sredi besede ...), precej pa je tudi novih predmetnosti (imena plezalnih smeri, pešpoti, znamenitosti, parkov, prireditvenih prostorov, plinovodov ...). Neevidentirano je tudi pisanje prirednih zloženek brez vezaja

¹⁷ Gl. H. Dobrovoljc, Pravopisna obravnava imen znamk in industrijskih izdelkov ter posledice spreminjanja njihovih lastnoimenskih funkcij, *Jezik in slovstvo*, 2009, letn. 54, št. 6, str. 3–16.

¹⁸ [Seznam tujih zemljepisnih imen v slovenskem jeziku](http://www.gu.gov.si/fileadmin/gu.gov.si/pageuploads/PROJEKTI/Registri/KSZI/tuj_imena.pdf), Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen. URL: http://www.gu.gov.si/fileadmin/gu.gov.si/pageuploads/PROJEKTI/Registri/KSZI/tuj_imena.pdf.

¹⁹ Gl. N. Jakop, Osvetlitev rabe velike oz. male začetnice pri izlastnoimenskih pridevnikih s priponskimi obrazili *-ov/-ev, -in* v slovenščini, *Jezikoslovni zapiski*, 2009, št. 1–2, 73–85.

(arteriovenski), položaji za stavo vejice, kadar ta upade na besednozvezno raven (to je bilo reci piši v petih minutah; na koncu je hočeš nočeš popustil), posamezni primeri stave vezaja in pomišljaja (razmerje posameznik – družba; Mojca Koželj - Pevec), pisanje svetniških (ne)naselbinskih imen (sv./Sv. Primož) itd.

Na podlagi analize različnih normativnih virov smo torej izdelali nabor predvidenih težav jezikovnih uporabnikov in ga imenovali **prvi nabor**; s tem naborom smo si pomagali pri ročnem razvrščanju.

2.12	POSEBNOSTI 1. MOŠKE SKLANJATVE		
2.12	Sklanjanje srbohrvaških imen	C	<i>Kragujevac</i>
2.12.1	Sklanjanje imen na nemi -e	C	<i>George</i>
2.12.2	Daljšanje osnove z j		<i>Heidegger</i> <i>Ranciere</i> <i>Baudelaire</i> <i>Shakespeare</i>
2.12.3	Daljšanje osnove s t	C	<i>Jaka (pog.)</i>
2.12.4	Daljšanje osnove z n	C	<i>nagelj</i>
2.12.5	Pregibanje angleških in francoskih imen, ki se končujejo na <u>-re</u>	A	<i>Moliere</i> <i>Ranciere</i> <i>Baudelaire</i> <i>Shakespeare</i>
2.12.6	Pregibanje francoskih imen na nemi soglasnik	A	<i>Dumas</i>
2.12.7	Orodnik in preglas	A	<i>bruc, z brucem/z brucem</i> <i>Franz</i> <i>Fritz</i> <i>Bush</i>
2.12.8	Pregibanje tujih imen na samoglasnik	C	<i>Galileo Galilei</i>

Slika 15: Prvi nabor ali nabor predvidenih jezikovnih zadreg

Rezultati prvega nabora

V prvi fazi ročnega označevanja s pomočjo prvega nabora smo označili nekaj več kot 2500 vprašanj s forumov *med.over.net* in ŠUSS. Nato smo naredili vzorčni pogostnostni seznam označenih kategorij.

KAT.	FREK.	VSEBINA	ZGLEDI
E3a	91	Pomen	mediokritet, vizažist, skaz, ergološki; iti rakom žvižgat
E1c	46	Izbira med domačimi sopomenkami	bolnica – bolnišnica, višek – presežek, vezica – skoba, pijan – vinjen, treba – potrebno; komuniciranje-komunikacija; prati – umivati; dalje – naprej; utoniti – utopiti se; vzrok – razlog; poleg – zraven
E1a	43	Ali je s to besedo res vse v redu?	trošarina (je »grdo«), homoseksualec, permutabilen, le-ta; postoriti prekršek, ali lahko uporabim glagol pripustiti, kadar nismo na področju veterine?
F2b	39	Druga vezljivost (predlogi, vezniki)	čez/prek(o) ceste, delati v/na vrtu; v spomin Jožetu Kastelicu/Jožeta Kastelica; grem na/v Ptuj; zaščita pred/proti sevanjem; lahko sodelujejo vsi, razen zaposlenih/zaposleni
E1b	35	Ali lahko napišem/rečem, da ...?	vlogo podajamo/predajamo/dajemo
E3b	29	Izvor	kodrlajsast <?, domačija Pužman, kiper <?
E1d	28	Izbira med sopomenkami: domače – prevzeto	tabela – preglednica, slika – fotografija, kakovost – kvaliteta, online – spletni/na internetu, e-naslov – e-mail
A1b7	27	Vrstna poimenovanja društev, organizacij ipd., strank ipd. ter organov, služb, podjetij	občina – Občina Škofja Loka; ustava – Ustava Republike Slovenije
A2a1	21	Vejica pri pristavku	Nemška kanclerka Angela Merkel je dejala, da bo okrepila nemško gospodarstvo
G2	19	Oblika dopisa: glave, ogovori, pozdravi, podpisi ipd.	Kdo je naveden prvi: tisti, ki piše, ali tisti, komur pišemo?; dr., g.; direktor ..., Lepo pozdravljeni/S spoštovanje!; poravnava, kje je datum ...;

Slika 16: Vzorčni pogostnostni seznam kategorij po prvem kategoriziranju

V nasprotju s predvidevanji ob pregledu obstoječih priročnikov, torej s prvim naborom, je pogostnostna razvrstitev najpogosteje zastavljenih vprašanj pokazala, da normativnih zadreg ne moremo pripisati le slabostim v kodifikaciji, torej **nejasnosti** ali **prezapletenosti jezikovnih priročnikov**, saj se najpogosteje zastavljena vprašanja namreč ne nanašajo na izrazno podobo besede, njen zapis ali izreko, temveč gre večinoma za probleme, povezane z uporabo jezikovnih sredstev v sobesedilu:

- kakšen je pomen besede A?
- s katero (domačo) sopomenko lahko nadomestim besedo A oziroma zvezo B C?
- ali lahko uporabim besedo A v besedilu B?
- ali lahko napišem/rečem da ...?
- kdaj izbrati domačo, kdaj »tujo« besedo?

Na probleme, ki jih imajo uporabniki pri ubesedovanju, torej pri izbiri leksikalnih enot in njihovih besedilnih funkcij tradicionalni normativni priročniki, kakršen je na primer pravopis, ne dajejo celovitih odgovorov, saj se ukvarjajo s posameznimi jezikovnimi problemi pogosto tako, kot da standardni jezik ni funkcijsko razslojen in varianten, kot da leksemi v novih besedilnih

okoljih ne dobivajo novih pomenov in ne izgubljajo prvotnih.²⁰ Drugi razlog za zadrege pa ni povezan s formulacijami v priročnikih oziroma težišči njihove razlage, temveč z načinom njihove notranje organiziranosti, saj mora uporabnik priročnika za orientiranje po njem podrobneje poznati razdelitev in hierarhijo jezikovnih enot ter zgradb. Razlog za to je treba iskati verjetno v dejstvu, da so temeljni normativni priročniki pri nas (sem uvrščamo slovnico in enojezični pomenskorazlagalni ter pravopisni slovar) hkrati tudi edini jezikovni priročniki, in – če se oddaljimo od presoje njihove aktualnosti in ustreznosti sodobni jezikovni situaciji – da to za celovitost jezikovnokulturnih prizadevanj ni dovolj. Pomemben steber jezikovnokulturnih dejavnosti, ki temelji na upoštevanju človeške različnosti, je namreč oskrbovanje jezikovnih uporabnikov z različnimi vrstami priročnikov in možnostjo izbire med njimi.

Prva kategorizacija na spletu zastavljenih vprašanj je tako pokazala, da so vrzeli v znanju uporabnikov povezane v manjši meri z neustreznostjo obstoječe kodifikacije in v večji meri z recepcijo le-te, torej z nedostopnostjo in pomanjkanjem jezikovnih priročnikov, ki bi bili usmerjeni v razumljivo in praktično razlago najbolj perečih vprašanj. Ugotovitev potrjuje tudi primerjava dobljenega seznama kategorij z rezultati ankete, izvedene med jezikovnimi uporabniki poleti 2010 v okviru projekta »Sodobni pravopisni priročnik ...«,²¹ saj so anketiranci na vprašanje, katere podatke iščejo najpogosteje v slovarju, najpogosteje odgovorili, da iščejo: podatek o zapisu besede, o pomenu besede in o rabi besede v besedni zvezi ali rabi oblike, predloga.

Z upoštevanjem obeh navedenih dejstev, ki ju prepoznavamo kot glavna razloga za jezikovne zadrege uporabnikov slovenskega jezika, je mogoče kategorizacijo, vzpostavljeno z analizo korpusa jezikovnih vprašanj, pojmovati kot klasifikacijski in kategorizacijski sistem za uvrščanje posameznih vprašanj normativne ali standardizacijske narave.

Drugi nabor: od kategorij k ontologiji in slogovnem priročniku

V nadaljevanju smo ob ročnem označevanju jezikovnih vprašanj dopolnjevali prvi nabor in ga oblikovali tako, da vsaka posamezna kategorija ustreza naslednjim trem pogojem:

1. Zajeti čim bolj zaokrožen pojav, ki je s stališča norme ali standarda dojet kot težaven.
2. Opisati problem, na katerega je mogoče odgovoriti s tripartitnim sistemom KDN (kratko – dolgo – navdušenci), ki je podrobneje opisan v poglavju o vmesniku.
3. Poiskati dovolj podatkov v leksikalnih in korpusnih virih, ki bodo omogočili, da je kategorija čim boljje uvrstljiva v sprejeti sistem oz. ontologijo.

Nabor vprašanj, zastavljenih na spletnih forumih in omenjenih svetovalnicah, ponuja različne možnosti za ureditev. Odločili smo se, da je nabor smiselno urediti v obliki nabora šele potem, ko se bodo izoblikovala težišča. Vprašanja smo razdelili na **osem področij** (A–H: pravopis,

²⁰ Pojav ni omejen le na slovensko jezikovno situacijo, temveč je opažen tudi pri drugih jezikih, npr. v hrvaščini, na kar opozarja I. Pranjković (Pranjkovič, 103–106).

²¹ Sklicujemo se na anketo med več kot 300 jezikovnimi uporabniki, ki smo jo poleti 2010 izvedli v okviru aplikativnega raziskovalnega projekta »Slovenski pravopisni priročnik v knjižni, elektronski in spletni različici« (L6-0166), ki ga sofinancirata ARRS in SAZU v obdobju od 1. 2. 2008 do 30. 1. 2011. Rezultati ankete še niso bili javno objavljeni.

pravorečje, oblikoslovje, besedotvorje, besedišče, skladnja, besedilo, razno) in v nadaljevanju na **podpodročja**. Slednjih je največ povezanih s pravopisno problematiko v ožjem smislu, kjer se pojavljajo vprašanja na vseh že tradicionalno problematičnih točkah (raba male ali velike začetnice, ločila ter druga pisna znamenja, prevzemanje, pisanje skupaj ali narazen), večje število vprašanj, povezanih s krajšanjem besed in zapisom števk s črkami ter obratno pa je spodbudilo oblikovanje posameznih podpodročij (podrobneje v Tabeli 3), npr. **Krajšanje** in **Posebna pisna znamenja**, zlasti z vidika razmerja med števkami in črkami.

Tabela 3: Hierarhična organiziranost nabora – področja (A, B, C ...), podpodročja (A1, A2, A3 ...) in nadkategorije (A1a, A1b, A1c ...)

A	PRAVOPIS	A5c	Zaimki
A1	VELIKA/MALA ZAČETNICA	A5d	Števniki
A1a	Splošno	A5e	Prislovi
A1b	Zemljepisna imena	A5f	Medmeti
A1c	Stvarna imena	A5g	Citatne zveze
A1d	Imena bitij	A5h	Členki
A1e	Izrazi spoštovanja	A5i	Glagoli
A1f	Poimenovalne zveze s pridevniki iz osebnih lastnih imen na -ov/-ev, -in	A6	KRAJŠANJE
A1g	Posebnosti pri izbiri velikih/malih črk	A6a	Kratice
A2	POSEBNA PISNA ZNAMENJA, ČRKE, ŠTEVKE	A6b	Simboli, formule
A2a	Posebna pisna znamenja	A6c	Okrajšave
A2b	Abeceda	A6d	Deli besed
A2c	Zapis števk s črkami in števki	A7	PREVZEMANJE
A3	LOČILA	A7a	Načela
A3a	Vejica	A7b	Citatnost
A3b	Pika	A7c	Občne besede – podomačitev
A3c	Vežaj	A7d	Lastna imena: zemljepisna
A3d	Pomišljaj	A7e	Lastna imena: imena bitij
A3e	Tri pike (Tripičje)	A7f	Lastna imena: stvarna imena
A3f	Klicaj	B	PRAVOREČJE
A3g	Vprašaj	B1	NAGLAŠEVANJE
A3h	Dvopičje	B2	BRANJE, IZREKA
A3i	Podpičje	B2a	Neobstojni samoglasniki
A3j	Oklepaj	B2b	Zev
A3k	Poševnica	B2c	Branje števk
A3l	Narekovaj	B2d	Izreka posameznih glasov in glasovnih zvez
A3m	Opuščaj	B2e	Izreka posameznih besed oz. oblik
A3n	Enačaj	B3	STAVČNA FONETIKA
A3o	Ločila v premem govoru	B4	KULTURA GOVORNEGA IZRAŽANJA
A3p	Nedeljivi presledki	C	OBLIKOSLOVJE
A4	DELJENJE	C1	SAMOSTALNIKI
A5	PISANJE SKUPAJ/NARAZEN	C1a	Sklanjanje: Moške sklanjatve
A5a	Samostalniki	C1b	Sklanjanje: Ženske sklanjatve
A5b	Pridevniki	C1c	Variantno ali posebno sklanjanje (po spolu ali številu mešano) sklanjanje besed in

- besednih zvez*
- C1d Števnost, število*
- C1e Spol*
- C2 GLAGOLI**
- C4 ŠTEVNIKI**
- C5 ZAIMKI**
- C6 VEZNIKI**
- C7 PREDLOGI**
- C8 ČLENKI**
- C9 MEDMETI**
- C10 PRISLOV**
- D BESEDOTVORJE**
- D1 TVORBA PRIDEVNIKOV**
- D1a Svojljni pridevniki iz imen moških oseb*
- D1b Svojljni pridevniki iz imen ženskih oseb*
- D1c Svojljni pridevniki iz večbesednih imen*
- D1d Pridevniki na -ski/-ški*
- D1e Pridevniki – drugo*
- D2 TVORBA SAMOSTALNIKOV**
- D3 TVORBA GLAGOLOV IN GLAGOLSKO
OBLIKOTVORJE**
- D4 TVORJENJE BESED Z e-/i-**
- E BESEDIŠČE**
- E1 USTREZNOST, PRAVILNOST, USTALJENOST1**
- E3 ZAPIS**
- E4 POMEN, IZVOR, »ŽIVLJENJE« BESED**
- E4a Pomen*
- E4b Izvor*
- E4c Stilna zaznamovanost*
- E4d Termini*
- E5 PREVOD**
- F SKLADNJA**
- F1 BESEDNI RED**
- F2 VEZLJIVOST**
- F3 STAVEK IN POVED**
- G BESEDILO**
- G1 SPLOŠNO**
- G2 NAVAJANJE (CITIRANJE)**
- G3 TUJE V BESEDILIH**
- G4 »POLITIČNA KOREKTNOST«**
- H RAZNO (teoretična vprašanja, vloga
lektoriranja, priročniki, zakonodaja)**
- H1 JEZIKOVNI PRIROČNIKI**
- H2 LEKTORIRANJE**
- H3 JAVNA RABA SLOVENŠČINE**
- H4 JEZIKI SVETA**
- H5 PRODAJA**
- H6 PRIPRAVA BESEDILA ZA TISK**

V nadaljevanju smo kategorije organizirali po načelu »od spodaj navzgor«, tako da smo osnovne kategorije zaradi večje preglednosti povezali z nadkategorijo. Na primer: na področju oblikoslovja imamo podpodročje »Samostalniki«, kjer je bilo največ vprašanj povezanih s sklanjanjem moških in ženskih samostalnikov, mešanim/variantnim sklanjanjem in sklanjanjem besednih zvez, pa tudi z določanjem števnosti (števíla) in spola samostalnikov. Ko smo želeli ta vprašanja vsebinsko razvrstiti in oblikovati kategorije, smo jih začeli povezovati glede na skupne lastnosti. V nadkategorijo **C1c** »Variantno ali posebno sklanjanje (po spolu ali števílu mešano) sklanjanje besed in besednih zvez« smo tako povezali različne kategorije (Tabela 4).

Tabela 4: Razvrstitev kategorij v nadkategorijo C1c

C1c	Variantno ali posebno sklanjanje (po spolu ali števílu mešano) sklanjanje besed in besednih zvez	
C1c1	Posebnosti	
C1c1a	- Posamezne občne besede	<i>oko (sr) – oči (ž)</i>
C1c1b	- Zemljepisna imena na -ska	<i>Štajerska (ž) – rod. Štajerske, mest. na Štajerskem (sr), iz Štajerske</i>
C1c1c	- Množina iz latinščine	<i>skripta – skript (sr mn); faksimile – faksimila (ed)</i>
C1c1d	- Nekdaj citatne zveze	<i>deja vu, faux pas</i>
C1c1e	- Podvojena poimenovanja	<i>kava kava – kave kave/kava kave</i>
C1c1f	- Narečne ali arhaične oblike	<i>gorenjska podaljšava z n: prijatelj/prijatelji; Aškerčev orodnik: z rokoj; starinsko: pri gospej pogodba z *Editor-jem</i>
C1c1g	- Sklanjanje lastnih imen s pomočjo vezaja	
C1c2	Sklanjanje besednih zvez	
C1c2a	- Besedne zveze splošno	<i>javno dobro – javnega dobrega/dobra, herpes zoster, alma mater</i>
C1c2b	- Besedne zveze z desnim imenovalnim prilastkom	<i>mesto Ljubljana – mesta Ljubljane/Ljubljana; tako še: vila Balea, OŠ France Bevk/Franceta Bevka, Letališče Jožeta Pučnika/Jože Pučnik</i>
C1c3	Sklanjanje imen in priimkov oseb	
C1c3a	- Zveza ime in priimek (splošno)	<i>Marijan Čerina – z Marijanom Čerinom/Čerino</i>
C1c3b	- Dvojna imena in priimki moških oseb	<i>Janez Peter Sivec – Janeza Petra Sivca, Jean-Paul – Jean-Paula/Jeana Paula, Andrej Ermenc Skubic – Andreja Ermenca Skubica</i>
C1c3c	- Dvojna imena in priimki ženskih oseb	<i>Anamarija – Anamarije, Ana Marija – Ane Marije, Ana-Marija – Ana-Marije; Monika Kalin Golob – s Kalin Golobovo/s Kalin Golob, Ada Vidovič Muha – z Vidovič Muho/z Vidovič Muha</i>
C1c3d	- Nazivi pred imeni	<i>poslati ga./ge./gospe Novak, gospa profesor/profesorica Mojca Novak</i>
C1c4	Sklanjanje večbesednih lastnih imen	
C1c4a	- Tuja stvarna imena	<i>igra pri Smelt/Smeltu Olimpiji; prebrati v Daily Mirror/Mirrorju; biva v hotelu Strand Palace/v Strand Palace hotelu/Hotelu</i>
C1c4b	- Tuja zemljepisna imena	<i>Rio de Janeiro – Rio/Ria de Janeira, Costa Brave</i>

C1c4c	- Dvojna zemljepisna imena	– na Costa/Costi Bravi, Kuala Lumpur – v Kuala/Kuali Lumpurju Šmarje - Sap – Šmarja - Sapa; tako še: Gozd - Martuljek, Videm - Dobropolje, Vič - Rudnik
-------	----------------------------	--

Podobno kot nadkategorijo »Variantno ali posebno sklanjanje (po spolu ali številu mešano) sklanjanje besed in besednih zvez« smo uredili še druge nadkategorije (C1a, C1b, C1d, C1e) ter dobili tako naslednjo hierarhijo kategorij in področij v klasifikaciji:

Tabela 5: Nadkategorije pri oblikoslovnem pregibanju samostalnikov

C	OBLIKOSLOVJE
C1	SAMOSTALNIKI
C1a	Sklanjanje: Moške sklanjatve
C1b	Sklanjanje: Ženske sklanjatve
C1c	Variantno ali posebno sklanjanje (po spolu ali številu mešano) sklanjanje besed in besednih zvez
C1d	Števnost, število
C1e	Spol

Na opisani način smo uredili celoten drugi nabor, ki je urejen tako, da kategoriji, ki je opisana na preprost, tudi laičnemu uporabniku razumljiv način (najpogosteje je uporabljena kar dikcija, ki so jo pri zastavljanju vprašanj uporabili spraševalci sami), sledijo zgledi, ki so nabrani iz vprašanja, podobnih vprašanj, pa tudi različnih drugih dostopnih virov. Slednji nastopajo kot **dileme dvojnega značaja** (ločeni s poševnico) ali kot **različne izrazne možnosti** (ločeni s pomišljajem), kadar pa se je treba odločiti med izpustom prvine ali njeno ubeseditvijo, je tisti element, ki ga je mogoče izpustiti, zapisan v oklepaju, npr.:

1. Raba velike/male začetnice
 - POŠEVNICA – dvojnica: *Zoisova/zoisova/cojzova zvončnica*
 - POMIŠČJAJ – različna izrazna možnost: *občina – Občina Škofja Loka*
2. Ponavljanje predlogov pri naštevanju
 - OKLEŠAJ – izpust: *zaupanje temelji na ..., (na) ... in (na) ...; posvetuj se z zdravnikom ali (s) farmacevtom*

Pomembno načelo pri gradnji nabora problematičnih mest jezikovne rabe pa izhaja iz dejstva, da bo ta nabor uporabljen tudi kot ogrodje spletnega slogovnega priročnika. V okviru tega bo uporabniku omogočeno, da dobi informacijo normativnega značaja v treh pojavnih oblikah oziroma formalno v treh rubrikah, kot je opisano v poglavju o vmesniku in sistemu.

1. Odgovor na vprašanje

KRATKO IN MALO

2. Utemeljitev odgovora

NA DOLGO IN ŠIROKO

3. Zanimivosti in povezave na podobne zglede

ZA NAVDUŠENCE

Metodologija, potrebna za oblikovanje mikrostrukture odgovorov na vprašanja, ki jih zastavlja tipologija, se izdeluje vzporedno z ročnim označevanjem vprašanj in je predmet drugega poglavja v kazalniku, tu naj omenimo le, da smo pri organiziranju nabora vprašanj upoštevali tudi orisano zasnovo slogovnega priročnika. Posamezna enota v naboru mora biti namreč oblikovana tako, da bo zajela čim bolj zaokrožen pojav, ki je s stališča norme ali standarda dojet kot težaven, in da bo na vprašanje, ki ga odpira, mogoče odgovoriti z zgoraj omenjenim tripartitnim sistemom (*Kratko in malo – Na dolgo in široko – Za navdušence*). Da bi bil prikaz problematike posameznih kategorij čim bolj celovit, bomo posamezne kategorije v odgovorih izpopolnili s podatki iz leksikalnih, korpusnih in bibliografskih virov, in sicer s pomočjo metode podatkovnega rudarjenja. Z opisanim izpopolnjevanjem bo naš nabor postal **ontologija problematičnih vprašanj izrazne ravnine jezika**. Pri izpopolnjevanju nabora smo upoštevali tudi to, da mora biti osnovna enota nastale ontologije čim bolj konsistentno povezljiva s podatki v leksikalnih in korpusnih virih in uvrstljiva v nabor.

Čeprav s tovrstnim kategoriziranjem gradiva ne bomo kar takoj rešili normativnih zadreg jezikovnih uporabnikov, pa bomo z njihovim evidentiranjem pripomogli h koncipiranju priročnikov, ki v svoji obvestilnosti prednostno sledijo potrebam uporabnikov.

Nabor jezikovnih zadreg

	Vsebina	Zgledi
A	PRAVOPIS	
A1	VELIKA/MALA ZAČETNICA	
A1a	Splošno	
A1a1	Ali gre za zemljepisno ali za stvarno ime? (Ali in kako to vpliva na zapis začetnice?)	
A1a1a	- Imena naravnih znamenitosti in spomenikov	<i>Triglavski narodni park; Kozjanski regijski park; Gašperjev kostanj (Radeče), Jeračeva smreka (Jatna)</i>
A1a1b	- Imena stavb oziroma arhitekturnih	<i>Festivalna dvorana; Cankarjev dom (stavba +</i>

	stvaritev	arhitekturna stvaritev); <i>ljubljski grad – grad Snežnik</i>
A1a1c	- Imena cerkva, ki so zunaj naselij	<i>cerkev pri sv. Primožu – izlet k Sv. Primožu</i>
A1a1d	- Imena državnih zvez	<i>Evropska unija</i>
A1a2	Iz lastnih imen nastala občna imena (splošno)	
A1a2a	- Iz zemljepisnih imen (preneseni pomen)	<i>Babilon – babilon 'nered, zmešnjava'; Teksas – teksas 'nered zaradi slabe organizacije'</i>
A1a2b	- Iz imen bitij (merske enote)	<i>Röntgen – rentgen; Tesla – tesla, Newton – newton/njutn</i>
A1a2c	- Iz imen bitij (bolezni)	<i>ima Alzheimerja/alchajmerja; diagnoza je Basedow/basedov</i>
A1a3	Metonimični prenosi in zapis začetnic	<i>na steni ima Kobilco 'sliko Ivane Kobilce'; center Maribora je gorel 'hiše v centru Maribora'; v Pleteršniku piše 'v Pleteršnikovem slovarju'; ima celega Cankarja</i>
A1a4	Lastna imena v frazemih	<i>mila Jera/jera (SSKJ); pri darwinu, kako nenavadno! (Svetlana Makarovič); prekoračiti Rubikon/rubikon; odkriti ameriko/Ameriko</i>
A1b	Zemljepisna imena	
A1b1	Nadomestna zemljepisna imena	<i>Velika Britanija – Otok; novi svet – Amerika; Sveti sedež – Vatikan; severne Benetke</i>
A1b1a	- Nadomestna figurativna zemljepisna imena	<i>večno mesto</i>
A1b1b	- Enobesedna nadomestna zemljepisna imena	<i>Zahod</i>
A1b1c	- Poslovenjena večbesedna zemljepisna imena (ki se začenjajo s pridevnikom)	<i>Bližnji vzhod/ Vzhod; Srednji vzhod/srednji Vzhod/ srednji vzhod, vzhodna Afrika/Vzhodna Afrika, Srednja Amerika/srednja Amerika</i>
A1b1d	- Poslovenjena večbesedna zemljepisna imena	<i>Everest</i>
A1b2	Predložna zemljepisna imena	
A1b2a	- Naselbinska	<i>Pri Treh Hišah</i>
A1b2b	- Nenaselbinska	<i>Na Čelu/čelu; Pri gorici/Gorici</i>
A1b3	Skrajšana zemljepisna imena	<i>Goriška brda – Brda</i>
A1b4	Imena območij, ki ne opredeljujejo natančno definiranega geografskega območja	<i>p/Pomurska regija, Osrednja Slovenija</i>
A1b5	Priredno povezana zemljepisna imena	<i>Ljutomersko-Ormoške gorice</i>
A1b6	Svetniška zemljepisna imena	<i>Šentvid – Št. Vid</i>
A1b7	Imena zemljepisnih danosti, ki niso naselbine (= nenaselbinska imena)	
A1b7a	- Imena smučarskih prog, pešpoti, gorskih, turističnih, romarskih poti in plezalnih smeri	<i>Veliki graben; Rilkejeva pešpot, Rogaška vinska pot, Gorska roža</i>
A1b7b	- Imena mestnih četrti, parkov, stanovanjskih sosesk, ulic	<i>Koroška vrata, Magdalenski park, Viška sončava</i>
A1b7c	- Imena prireditvenih prostorov, zabaviščnih parkov, letališč, avtobusnih postaj; imena plinovodov in naftovodov, avtocest, predorov, viaduktov	<i>Gospodarsko razstavišče; Bavarski dvor, Dolenjka, Slovenika, Peračica</i>
A1b7d	- Ledinska imena	<i>Na Produ/produ; Pod Čelom/čelom</i>

A1b7e	- Hišna imena	<i>ustavil se je »Pri mlinarju«/»pri Mlinarju«/»Pri Mlinarju«</i>
A1b8	Imena delov naselbin	
A1b8a	- Večbesedna imena na cestnih tablah oz. deli naselij po straneh neba	<i>izvoz Ljubljana-vzhod/Ljubljana vzhod</i>
A1b8b	- Imena mestnih delov	<i>Mestni log – Rožna dolina</i>
A1b9	Imena planetov in nebesnih teles, pojavov	<i>Zemlja/zemlja</i>
A1c	Stvarna imena	
A1c1	Imena praznikov ali posebnih datumov	<i>božič, jožefovo, dan združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom po prvi svetovni vojni</i>
A1c2	Imena odlikovanj in športnih trofejev	<i>zlati častni znak svobode Republike Slovenije, red generala Maistra – Ježkova nagrada – Kresnik/kresnik</i>
A1c3	Imena besedil	
A1c3a	- Imena knjig in literarnih del	<i>sveto/Sveto pismo</i>
A1c3b	- Imena zakonov, uradnih listin, deklaracij, sporazumov, pogodb	<i>Zakon/zakon o industrijski lastnini; Majniška/majniška deklaracija; Kjotski/kjotski sporazum; Rimska/rimska pogodba, Amsterdamski/amsterdamska pogodba</i>
A1c4	Imena dogodkov, prireditev, srečanj	
A1c4a	- Imena aktualnih družbenih in političnih dogodkov (afere, vojaške operacije, vaje)	<i>afera Patria, afera Čista lopata, operacija Puščavski vihar</i>
A1c4b	- Imena zgodovinskih dogodkov	<i>oktobrska revolucija, ilindenska vstaja</i>
A1c4c	- Poimenovanja prireditev, srečanj	<i>univerzijada, olimpijada ... manj znana srečanja: rusijada/Rusijada</i>
A1c5	Imena projektov, nalog, pobud, iniciativ	<i>projekt Zdrava šola, Comenius</i>
A1c6	Imena meddržavnih zvez, paktov, povezav	
A1c6a	- Uradna imena meddržavnih zvez	<i>Varšavski pakt</i>
A1c6b	- Poljudna poimenovanja meddržavnih zvez	<i>mala antanta</i>
A1c7	Imena industrijskih izdelkov, blagovnih znamk	
A1c7a	- Uradna imena blagovnih znamk	<i>Coca-Cola, Teflon, Adidas</i>
A1c7b	- Vrstna poimenovanja, nastalih iz industrijskih izdelkov in zaščitene blagovnih znamk	<i>Kalodont > kalodont (vrsta zobne paste); Pips > pips (razpršilo)</i>
A1c7c	- Imena zdravil (<i>Lekadol</i>) in njihovih učinkovin (<i>paracetamol</i>)	<i>Lekadol; paracetamol; Zdravilno učinkovino z imenom acetisalicilna kislina najdemo v zdravilu Aspirin podjetja Bayer in Andol podjetja Pliva</i>
A1c7d	- Imena avtomobilov, drugih vozil in njihovih znamk	<i>vozim opla/avto Opel Astra</i>
A1c7e	- Uradna in poljudna imena programov, orodij	<i>delam z wordom/Microsoft Office Wordom</i>
A1c7f	- Imena igralnih pripomočkov in poimenovanja iger	<i>Zofijin svet, Človek, ne jezi se; igrati se kavboje in Indijance/indijance</i>
A1c8	Imena društev, organizacij ipd., strank ipd. ter organov, služb, podjetij	

A1c8a	- Razlikovanje med uradnim imenom in vrstnim poimenovanjem	<i>občina – Občina Škofja Loka, ustava – Ustava Republike Slovenije</i>
A1c8b	- Imena ustanov, ki vsebujejo ime in priimek osebe	<i>Letališče Jožeta Pučnika/Jože Pučnik, Osnovna šola Veno Pilon/Vena Pilon, Inštitut Jožef Stefan – Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša</i>
A1c9	Skrajšana stvarna imena	<i>Katoliška cerkev – Cerkev</i>
A1c9a	- Skrajšana večbesedna stvarna imena v uradnih besedilih, zakonih itd.	<i>inštitut/Inštitut ...; v pogodbah: (v nadaljevanju Kupec)</i>
A1c10	Taksonska imena	
A1c10a	- Latinska poimenovanja	<i>Homo/homo sapiens</i>
A1c10b	- Imena živalskih pasem	<i>sibirski husky, afganistanski hrt, samojed, aljaški malamut</i>
A1c10c	- Poljudna/neuradna rastlinska poimenovanja	<i>jonagold, idared</i>
A1c10d	- Rodovno poimenovanje, nastalo iz lastnega imena	<i>magnolija (< Magnol), rudbekija (< Rudbeck)</i>
A1c11	Imena jedi	<i>bograč; pica Melita; Štefani (Stephanie)</i>
A1c12	Imena bolezni	<i>pečenka aids/Aids</i>
A1d	Imena bitij	
A1d1	Nadomestna osebna imena	
A1d1a	- Slabšalna nadomestna imena	<i>makaronar – 'Italijan'; jenki, švab</i>
A1d1b	- Zasilna nadomestna imena	<i>imena freskarjev: Križnogorski mojster, Svetoprimoški mojster, Suško-prileški mojster</i>
A1d1c	- Verska nadomestna imena	<i>Stvarnik, Vsemogočni 'Bog', Devica 'Marija'</i>
A1d2	Imena s predlogom	
A1d2a	- Pisanje predložnega dela lastnih imen s stalnim pridevkom	<i>Ivan Brez dežele (angl. John Lackland), Vilijem iz Ockhama (angl. William of Ockham)</i>
A1d3	Večbesedna imena z občnoimenskimi določili	
A1d3a	- Verska imena	<i>Žalostna Mati Božja/božja, Marija Pomagaj/pomagaj</i>
A1d3b	- Imena svetnikov	<i>sveti/Sveti Anton</i>
A1d3c	- Domišljajska in pravljica imena	<i>kralj/Kralj Matjaž, Martin Krpan, Rdeča kapica, muca Copatarica</i>
A1d3d	- Bajeslovna imena	<i>Povodni/povodni mož</i>
A1d3e	- Indijanska imena	<i>Sedeči bik</i>
A1d4	Prebivalska imena	
A1d4a	- Prebivalska lastna imena s predpono <i>ne-</i>	<i>Neljubljančan/neljubljančan</i>
A1d4b	- Iz prebivalskih imen nastala občna poimenovanja	<i>Abesinka 'prebivalka' – abesinka 'mačka'; Afganistanec 'prebivalec' – afganistanec 'hrt', 'droga'; Amerikanka 'ženska, preseljena v ZDA' – amerikanka 'postrv', 'žaga'</i>
A1d4c	- Iz večbesednih zemljepisnih imen nastala prebivalska imena	<i>Gorenje Polje – Poljčan/Gorenjepoljčan, New Orleans – Orleansčan/Orleančan/Neworleanščan</i>
A1d5	Enobesedna imena pripadnikov	

A1d5a	- rase	<i>alpid</i>
A1d5b	- jezika	<i>čakavec, semit</i>
A1d5c	- vere	<i>baptist, jud</i>
A1d5d	- redov	<i>kartuzijan, uršulinka</i>
A1d5e	- gibanj, nazorov	<i>rugljevec 'pripadnik Rugljeve skupine', darker, obritoglavec 'pripadnik mladinske subkulture', yesovec 'pripadnik združenja Yes'</i>
A1d5f	- društev	<i>triglavan 'pripadnik društva Triglav'</i>
A1d5g	- strank	<i>liberalec, esesovec</i>
A1d5h	- podjetij, organizacij	<i>grinpisovec 'pripadnik organizacije Greenpeace'</i>
A1d6	Priložnostni nazivi, naslovi in poimenovanja oseb	<i>vinska kraljica, miss Slovenije, pevka leta, častni doktor</i>
A1e	Izrazi spoštovanja	
A1e1	Socialna (= družbena) velika začetnica	
A1e1a	- Tikanje, vikanje, onikanje	<i>Ti/ti, Vi/vi; Njega</i>
A1e1b	- Protokolarni ogovori	<i>Eksclenca, Visočanstvo</i>
A1e2	Ideološka velika začetnica	<i>Bog/bog, maršal – Maršal 'Tito'; fronta – Fronta 'Osvobodilna fronta'; božji/božji, Sveti duh/Duh; cerkev svetega Duha/cerkev Svetega Duha</i>
A1f	Poimenovalne zveze s pridevniki iz osebnih lastnih imen na -ov/-ev, -in	
A1f1	- Poimenovanja bolezní	<i>Alzheimerjeva/alzheimerjeva/alchajmerjeva bolezen, neHodgkinov/Nehodgkinov/nehodgkinov limfom</i>
A1f2	- Poimenovanja delov telesa	<i>Ahilova/ahilova tetiva, Adamovo/adamovo jabolko</i>
A1f3	- Poimenovanja izumov, patentov, formul ...	<i>Pitagorov/pitagorov izrek, Ohmov/ohmov zakon</i>
A1f4	- Poimenovanja rastlin, živalí	<i>noetova barčica 'žival', Zoisova/zoisova/cojzova zvončnica</i>
A1f5	- Zveze s prenesenim pomenom	<i>Ahilova/ahilova peta, Prokrustova/prokrustova postelja</i>
A1f6	- Pisanje enobesednih vrstnih poimenovanj, nastalih iz zvez z osebnim lastnim imenom	<i>Erlenmeyer steklenica – erlenmajerica; Braille – Braillova/braillova pisava – brajica/brajlica; Basedow – Basedowova/basedowova bolezen – basedovka</i>
A1g	Posebnosti pri izbiri velikih/malih črk	
A1g1	Velike črke sredi besede	<i>EasyWriter; InterCity</i>
A1g2	Male črke na začetku lastnih imen	<i>eVsebine, eDavki; neHodgkinov limfom, iSlovar</i>
A1g3	Izbira začetnice pri lastnih imenih	
A1g3a	- V spletnih naslovih	<i>http://www.gorenje.si/</i>
A1g3b	- V elektronskih naslovih	<i>france.kuhar@siol.net ali France.Kuhar@Siol.net</i>
A1g3c	- Za vrstnilnim števnikom	<i>1. brižinski/Brižinski spomenik, 30. seminar/Seminar slovenskega jezika, literature in kulture; 10. Tek/tek po Panovcu</i>
A1g4	Izbira začetnice v posebnih položajih	
A1g4a	- V glavah dopisov	<i>Pekarna Hlebček G./g. Janez Pek</i>

A1g4b	- Pri podpisih v dopisih	<i>S spoštovanjem, dr. Janez Kuhar/ Pozdrav! Dr. Janez Kuhar</i>
A1g4c	- Pri naštevanju v alinejah	<i>... je določeno: – d/Do konca februarja se tam sredstva v evrski protivrednosti, – o/Obrestna mera predstavlja dejansko zaračunano skupno obrestno mero.</i>
A1g4d	- V preglednicah	<i>zaporedna št./zaporedna št.,Ime/ime</i>
A1g4e	- V grafikonih	<i>Os/os x</i>
A1g4f	- Za dvopičjem	<i>Zaradi določenih razlogov bi se morala preseliti v drug kraj, a ne vem, kako naj se odločim: - Za: večje stanovanje(.) - Proti: Treba se bo navaditi na nove ljudi, novo okolje, kar ni nujno dobro, a tudi ne slabo.</i>
A2	POSEBNA PISNA ZNAMENJA, ČRKE, ŠTEVKE	
A2a	Posebna pisna znamenja	
A2a1	- Pisna znamenja v IKT (informacijsko-komunikacijske tehnologije)	<i>@, #, /</i>
A2a2	- Diakritična znamenja v tujih imenih	<i>Ampère, Almodóvar</i>
A2a3	- Naglasna znamenja pri enakopisnicah	<i>gremo v goré/gore</i>
A2a4	- Pomen korekturnih znamenj	
A2a5	- Matematična znamenja in njihova stičnost	<i>22–3=19/22 – 3 = 19</i>
A2b	Abeceda	
A2b1	- Uvrščanje tujih črk v slovensko abecedo	<i>Quebec, Karađorđević</i>
A2b2	- Uvrščanje črk z diakritičnimi znamenji v slovensko abecedo	<i>Bräilla, Comédie-Française</i>
A2b3	- Izpuščanje šumevcev v zaporednih seznamih	<i>a b c d e ...</i>
A2c	Zapis števil s črkami in števki	
A2c1	- Števka ali številka in imena števil	<i>enka, ena, enica; dva – dve</i>
A2c2	- Zapis števil s črkami	<i>5/pet, 12/dvanajst; 2500/dva tisoč petsto</i>
A2c3	- Zapis števil ali kombinacij števil in črk s presledki, vezaji, poševnicami itd.	<i>razred 4.a/4. a; Litijska cesta 125a; skupina G7/G 7</i>
A2c4	- Zapis števil z rimskimi števki	<i>Jožef II., Ludvik XIV.</i>
A2c5	- Zapis ure s števko	<i>ob 15-ih/ob 15^h; od 15. do 16./od 15.00 do 16.00</i>
A3	LOČILA	
A3a	Vejica	
A3a1	Polstavčna vejica	
A3a1a	- Nedoločniški polstavki	<i>imel je željo(,) postati zdravnik</i>
A3a1b	- Drugi polstavki	<i>knjiga, izdana leta 2000, je že pošla; gripa, ukročena v Slovenj Gradcu, se ne širi dalje; hitro se je popravil, rekoč: ...</i>
A3a2	Pristavčna vejica	<i>nemška kanclerka(,) Angela Merkel(,) je dejala, da bo okrepila nemško gospodarstvo</i>

A3a2a	- Pri pisanju dneva in datuma	<i>dobimo se v nedeljo, 30. maja 2010(,) ob 20. uri</i>
A3a2b	- Ob nazivih in imenih z okrajšavami	<i>Marko Lah(,) univ. dipl. politolog; Amebis(,) d. o. o.</i>
A3a3	Vejica in vrinjeni stavki	<i>če bi postali naš zastopnik, vas prosimo, da kliknete na ...; vedno dajemo priložnost vsakomur, tudi amaterjem, da povejo, kar mislijo</i>
A3a4	Vejica in naštevane različnih besednih enot	
A3a4a	- Med sestavinami levega prilastka	<i>moja velika okrogla vodna žoga</i>
A3a4b	- Pri ponavljanju istih besed	<i>zelo zelo sem ga pogrešala</i>
A3a4c	- V dvočlenikih, ki so iztrgani iz naštevalnega niza	<i>pet šest raztežajev; dva tri dni; urico dve</i>
A3a4d	- Pred okrajšavami in izrazi, ki končujejo naštevane	<i>...(,) itd.; Boncelj; A., Cvetko, Z.(,) et al.</i>
A3a5	Vejica in izpuščena osebna glagolska oblika	<i>vem(,) zakaj; no, saj veš(,) kje; ne preučuje, kaj je zdravilno za posameznika, ampak (preučuje), kaj (je zdravilno) za skupino</i>
A3a6	Vejica v različnih stavčnih razmerjih	
A3a6a	- Pri povezovanju stavčnega člena in istovrstnega odvisnika	<i>pozimi(,) in kadar je mraz, moramo zakuriti</i>
A3a6b	- Pri povezovanju enakovrednih stavkov	<i>povedal je, kdaj ima predavanje in kam bo šel na počitnice</i>
A3a6b	- Pri povezovanju neenakovrednih stavkov	<i>zdravniki, ki uporabljajo sistem naročanja, so predpisali manj zdravil kot tisti, ki sistema naročanja nimajo; odločitev, kdaj in kako bomo šli na morje(,) bomo sprejeli jutri</i>
A3a7	Vejica in vezniki ter besede v vezniški vlogi (prislovi, zaimki, zveze ...)	
A3a7a	- <i>a (= ampak)</i>	<i><u>a</u>, če otroku uspejo na primeren način razložiti, da ...</i>
A3a7b	- <i>ali (podredni)</i>	<i>ugotavljala sem(,) <u>ali</u> koncentracija vpliva na vezavo</i>
A3a7c	- <i>ali (priredni)</i>	<i>bombone so podarili Ani(,) <u>ali</u> pa so jih dali Matevžu.</i>
A3a7d	- <i>in ne</i>	<i>zato je pri spominku bistveno, kje smo ga kupili, <u>in ne</u> kje je bil proizveden; ne vemo, ne kdo je <u>in ne</u> kje je</i>
A3a7e	- <i>in sicer (da)</i>	<i>grem na obisk(,) <u>in sicer</u> k teti; skrbi ga dejstvo, ki ga ni mogoče spregledati(,) <u>in sicer(,) da</u> raven splošne razprave pada</i>
A3a7f	- <i>in tako</i>	<i>Union Olimpija je ugnala Krko(,) <u>in tako</u> poleg Partizana postala drugi finalist v ligi NLB Union pred vami je dobro obdobje(,) <u>in to</u> na vseh področjih</i>
A3a7g	- <i>in to</i>	
A3a7h	- <i>in tudi</i>	<i>ni mogel spati, ker ga je motil hrup <u>in tudi</u> zaspan še ni bil</i>
A3a7i	- <i>(in) torej</i>	<i>Janez je bil doma <u>in torej</u> ni vedel, kaj se dogaja pri sosedu; Janez je bil doma, <u>torej</u> ni vedel, kaj se dogaja pri sosedu</i>
A3a7j	- <i>in zato</i>	<i>ekohrana je kakovostnejša(,) <u>in zato</u> tudi dražja</i>
A3a7k	- <i>ki</i>	<i>nesla sem kolač, <u>ki</u> sem ga sama spekla, in padla po stopnicah</i>
A3a7l	- <i>kot, kakor</i>	<i>ugotovil je, da ni nič boljšega(,) <u>kot</u> jesti pico;</i>

A3a7m	- na primer (da)	stopam med stopinje tvoje(,) <u>kakor</u> bi hodila v dvoje preden preselite družbo <u>na primer</u> na Ciper ali Nizozemsko, premislite ...; pogosto je za nakup ugodne vozovnice treba izpolniti pogoj, <u>na primer</u> (,) <u>da</u> vas skupaj potuje šest najina predsoba ni lepa <u>niti</u> uporabna
A3a7n	- niti	
A3a7o	- od ... do	kupil sem vse po vrsti(,) <u>od</u> sladkarij, kruha, mlečnih izdelkov(,) <u>do</u> oblačil, obutve in računalniške opreme
A3a7p	- oziroma	povedal je njegove potrebe <u>oziroma</u> zahteve; povedal je svoje zahteve(,) <u>oziroma</u> izrazil je svoja pričakovanja
A3a7q	- pa tudi	povedali smo to(,) <u>pa tudi</u> , v čem je ...
A3a7r	- razen	vsi ljudje so enaki, <u>razen</u> rasistov; lahko sodelujejo vsi, razen zaposlenih
A3a7s	- tako ... kot (tudi)	muzeji so odprli vrata <u>tako</u> v Ljubljani <u>kot</u> v Mariboru ...; razvoj znanosti pogloblja razumevanje stanj na vseh področjih človeške aktivnosti, <u>tako</u> na področju inženirstva, medicine, biologije, ekologije, <u>kot</u> tudi ekonomije in vrste družboslovnih znanosti
A3a7t	- tako da	alkohol se v telesu razgrajuje, tako da se tudi koncentracija v krvi zmanjšuje
A3a7u	- ter	objekt je dobro ohranjen in ima v dveh dvoranh dvesto sedežev(,) <u>ter</u> še odprto in pokrito teraso ter dobro opremljeni kuhinji
A3a7v	- toliko	<u>toliko</u> (,) da veš
A3a7z	- zlasti	z naraščanjem težav gradbenih podjetij se stanje spreminja(,) <u>zlasti</u> v zadnjih mesecih vendar samo(,) če; oziroma(,) ko
A3a8	Vejica med večbesedni vezniki in vezniškimi izrazi	
A3a8a	- Pomenskorazlikovalna vejica med deli večbesednega veznika	ulično svetilko so postavili <u>tako</u> , da je svetila v sobo – ulično svetilko so postavili, <u>tako</u> da ni bilo več negotovanja
A3a9	Vejica in drugi posebni izrazi	
A3a9a	- Izrazi, ki uvajajo strnitev povedanega	<u>skratka</u> , on je nezadovoljen s tem stanjem; <u>kakor koli že</u> , bila je srečna z z dogovorom; človek je v soglasju s svojo naravo, <u>ali bolje</u> , po načelih etike, značilne za to nenavadno zapiranje, mora človek paziti
A3a9b	- Izrazi, ki uvajajo posebne vrste besedilo (dne)	denarna sredstva so bila nakazana <u>dne</u> (,) X. Y. 2010
A3a9c	- Izrazi, ki so nastali iz stavkov	s tem smo se morali <u>hočeš nočeš</u> sprijazniti; bilo jih je <u>reci piši</u> več kot tisoč dvesto; ... <u>kot dogovorjeno</u> smo vam poslali vabilo za udeležbo
A3a9d	- Zvalniki in medmeti (= tudi: pastavčna vejica)	<u>babica</u> , ti loviš!; <u>hop</u> , to je pa nekaj novega
A3a10	Vejica v premem govoru	»Počakaj, me, da se oblečem,« je rekel in ...
A3a11	Decimalna vejica	radijske frekvence 102,04 MHz
A3a12	Povezava vejice z drugimi ločili	
A3a12a	- Vejica in tri pike	umetnost že ... (,) ampak

A3a12b	- Vejica in pomišljaj	<i>zasedba igralcev v filmu Tistega pomladnega dne – kulturnega avtorja G.L –(,) ki je bila izbrana na podlagi avdicije, se je čudovito obnesla</i>
A3a12c	- Vejica in narekovaj	<i>zavpil je »izgini«, potem se je pobral in stekel</i>
A3a13	Tehnična raba vejice	
A3a13a	- Pri navajanju citatov iz Svetega pisma (stična vejica)	<i>Evangelij po Luku: Luka 2,39-40</i>
A3a13b	- Pri alinejnem naštevanju	<i>delimo jih na štiri skupine: - korenonožce, - migetalkarje, - bičkarje in - trosovce</i>
A3a13c	- Pri pisanju kraja in letnice	<i>Ljubljana(,) 2008</i>
A3b	Pika	
A3b1	(Ne)stičnost pike	
A3b1a	- Pri zaporednih okrajšavah	<i>dipl.ing.arh./dipl. ing. arh.</i>
A3b1b	- Pri tisočicah	<i>7.500 €</i>
A3b2	Pika kot končno ločilo	
A3b2a	- Poved v povedi	<i>V povedi Danes bo snežilo? je 15 % otrok zapisalo besedo danes z malo začetnico</i>
A3b2b	- Za okrajšavami na koncu stavka	<i>itd.(.)</i>
A3b2c	- Pika pri navajanju v znanstvenih besedilih	<i>... v jezikovnih priručnikih. (Novak 1990: 12.).</i>
A3b2	Pika pri vrstilnih števnih	<i>pri 5./5 otrocih, v 60/60. letih</i>
A3b2a	- Pri zapisu ure	<i>ob 15.15</i>
A3b2b	- Pri zapisu datuma	<i>10. 12. 2005/10. december 2005</i>
A3b3	Decimalna pika	<i>1.1, 1.1.1, 1.2</i>
A3b3a	- Ameriški način zapisa	<i>102.04 Hz</i>
A3b4	Pika v jeziku IKT (informacijsko-komunikacijske tehnologije)	
A3b4a	- Pri imenih datotek	<i>Zapiski.doc; Cvetje.jpg; v formatu .pdf</i>
A3b4b	- Pri imenih domen, v spletnih naslovih	<i>www.siol.net; miha.debelak@kulil.net</i>
A3c	Vežaj	
A3c1	Vežaj med dvema besedama	
A3c1a	- V pomenu 'in' (priredne zloženske)	<i>slovensko-nemški</i>
A3c1b	- V zloženkah, katerih prvi del so številke, črke, simboli	<i>12-letni, γ-žarki; 8. c-razred</i>
A3c1c	- Pri filozofskih pojmih	<i>zdaj-bit</i>
A3c1d	- Pri navidezno dvojnih poimenovanih bitij (starinsko)	<i>novinar - urednik/novinar urednik</i>
A3c2	Vežaj v imenih	
A3c2a	- Kdaj je stičen, kdaj nestičen?	<i>Rimski-Korsakov, Marjanca Jemec - Božič</i>
A3c2b	- Pri dvojnih priimkih	<i>Marija Novak - Kovač, E. Hladnik - Milharčič</i>
A3c2c	- Pri vzdevkih	<i>Tone Fornezi - Tof, Fran Milčinski - Ježek</i>
A3c2d	- V tujih imenih, zvezah	<i>Saint-Exupéry, Baden-Baden, Saltikov-Ščedrin, Rimski-Korsakov</i>
A3c2e	- Pri dvojnih zemljepisnih imenih	<i>Furlanija - Julijska krajina</i>

A3c3	Veزاز pri sklanjanju (pregibanju)	
A3c3a	- Kratic, simbolov	<i>DDV-ja, t-ja</i>
A3c3b	- Lastnih imen	<i>*Editor-jeve spletne strani</i>
A3c3c	- Vrstilnih števkov, pisanih s števki	<i>pri 20./20-ih letih</i>
A3d	Pomišljaj	
A3d1	- Kdaj je stičen, kdaj nestičen?	<i>razmerje posameznik – družba; vrh EU–Rusija</i>
A3d2	- V pomenu 'od ... do' (relacije)	<i>odprto 15.00–19.00; avtobus pelje v smeri Maribor – Ljubljana/Maribor–Ljubljana</i>
A3d3	- V pomenu 'minus'	<i>–5 stopinj Celzija; 5 – 4 = 1</i>
A3d4	- Pri alinejnem naštevanju	<i>... so naslednji: – Mestna občina Koper, – Občina Nova Gorica, – ...</i>
A3d5	- Kot povezava med nasprotji	<i>razmerje posameznik – družba; vrh EU–Rusija</i>
A3e	Tri pike (Tripičje)	
A3e1	(Ne)stičnost treh pik	
A3e1a	- Kdaj so tri pike stične in kdaj ne?	<i>ko se vrne, bo mama pop...; zmanjkalo je za plače, skladiščenje, transport ...</i>
A3e2	Tri pike in skrajšani navedki	<i>v pismu je napisal: »Bil je res lep dan [...] Domov sem prišel zelo pozno.«</i>
A3e3	Tri pike in vejica	<i>ne vem še, res ... (,) nisem še ...</i>
A3f	Klicaj	
A3f1	- Klicaj ali vejica pri pozdravu	<i>Pozdravljeni, prijatelji! Za nami je .../Pozdravljeni, prijatelji, za nami je ...</i>
A3g	Vprašaj	
A3g1	- Vprašaj ali pika	<i>imaš me rad, a ne. – imaš me rad, ali ne?; spraševal se je, zakaj je vedno prepozen.</i>
A3h	Dvopičje	
A3h1	- Dvopičje v premem govoru	<i>na vprašanje(;) »S smetano ali brez?« je odgovoril, da ...</i>
A3i	Podpičje	
A3j	Oklepaj	
A3k	Poševnica	
A3k1	(Ne)stičnost poševnice	
A3k1a	- Kdaj je poševnica stična in kdaj ne?	
A3k2	Poševnica v pomenu 'ali'	
A3k2a	- Pri označitvi leta (šolskega, študijskega)	<i>v šolskem letu 2001/02</i>
A3k2b	- Pri dvojezičnih poimenovanjih	<i>Celovec/Klagenfurt, Koper/Capodistria</i>
A3k2c	- Enojna ali dvojna poševnica za označitev verzov v linearnem besedilu	<i>Svitla sabla bo moja žena, / ta bo z mano zaročena. //</i>
A3k2d	- Poševnica v matematiki, fiziki	<i>2/3; 200 m/s</i>
A3k3	Leva poševnica	<i>Kako slovensko reči »backslash«?</i>
A3l	Narekovaj	
A3l1	- Izbira narekovaja (srednji, spodnji, zgornji, enojni ...)	<i>» «; ""; „“</i>
A3l2	- (Ne)stičnost narekovaja	

A3I3	- Pika pred narekovajem ali za njim v premem govoru	»Združite se v skupine po »n« otrok(.).«
A3I4	- Narekovaj za označevanje besed (= preneseni pomeni, nasprotni pomeni, poudarjanje besed)	od nekdanja sta bila velika »prijateljca«
A3m	Opuščaj	
A3m1	- Opuščaj namesto narekovaja	kar imenujejo 'učinki prelivanja'
A3m2	- Ohranjanje opuščaja pri prevzetih lastnih imenih in citatih	McDonald's, Wie geht's?
A3m3	- Izpust opuščaja pri tvorjenkah	McDonald's > McDonaldsov
A3n	Enačaj	
A3n1	- (Ne)stičnost: kdaj je stičen in kdaj ne?	Pegam (= Čeh); $4 \times 5 = 20$
A3o	Ločila v premem govoru	
A3p	Nedeljivi presledek	
A3p1	- Kje ga zapišemo, ko pripravljamo besedilo za tisk?	5 km; 12 %; drugih pripomb ...
A4	DELJENJE	
A4a	- Koliko zlogov ima beseda?	ba-lon
A4b	- Kakšna so pravila za deljenje?	
A5	PISANJE SKUPAJ/NARAZEN	
A5a	Samostalniki	
A5a1	Pisani skupaj	
A5a1a	- Zloženke iz dveh (ali več) neenakovrednih samostalnikov	besedoljub (< ljubitelj besed)
A5a1b	- Zloženke iz dveh (ali več) enakovrednih samostalnikov (= priredne zlož.)	Evroameričan (< Evropejec in Američan), indoevropsčina (izjeme: Anglo-Američan, Avstro-Ogrska)
A5a1c	- Zloženke iz okrajšanega pridevnika in samostalnika (= podredne zlož.)	avtocesta (< avtomobilska cesta), ekošola (< ekološka šola), biojogurt, alufolija, europaleta
A5a1d	- Sestavljenke (= samostalniki s predponami, ki lahko nastopajo tudi samostojno)	superbencin, hiperprodukcija, nadškof
A5a1e	- Sklopi (= nespremenjene skupaj pisane besede)	pridanič
A5a2	Pisani z vezajem	
A5a2a	- Zloženka iz enakovrednih neokrajšanih samostalnikov (= priredne zlož.)	voki-toki, propan-butan
A5a2b	- Zloženke iz dveh ali več samostalnikov, prvi je lahko črka/kratika/številka (= podredne zlož.)	C-vitamin, USB-ključ
A5a3	Pisani narazen ali skupaj	
A5a3a	- Zveza nesklonljivega samostalnika in samostalnika (na levi)	golf igrišče, alfa žarki, akvarel barvice
A5a4	Pisani narazen	
A5a4a	- Zveza nesklonljivega pridevnika in samostalnika	mini krilo, instant polenta
A5a4b	- Zveza nesklonljivega samostalnika in samostalnika (na desni)	žarki alfa/žarki α , vitamin C/vitamin ce

A5b	Pridevniki	
A5b1	Pisani skupaj	
A5b1a	- Zloženke iz zveze pridevnika in samostalnika (= podredne zloženke)	<i>namiznoteniški, delovnopravni</i>
A5b1b	- Zloženke iz zveze števnik in samostalnika (= podredne zloženke)	<i>tričlanski/3-članski, petodstotni/5-odstotni, triinpolsobno (stanovanje)</i>
A5b1c	- Sestavljenke	<i>hiperproduktiven, sokriv</i>
A5b1d	- Izpeljanke iz prirednih in podrednih zloženk, sestavljenk, sklopov (gl. samostalnik)	<i>avtocestni, superbencinski, pridaničev; arteriovenski 'arterijski in venski', anogenitalni 'analni in genitalni', baltoslovanski 'nanašajoč se na Balte in Slovane'</i>
A5b1e	- Zloženke iz zveze prislova in pridevnika	<i>visokoleteč, novoimenovan, visokoločljiv</i>
A5b2	Pisani z vezajem	
A5b2a	- Zloženka iz enakovrednih neokrajšanih pridevnikov (= priredne zlož.)	<i>slovensko-nemški, stanovanjsko-poslovni</i>
A5b2b	- Izpeljanke iz samostalnikov, pisanih z vezajem (= podredne in priredne zlož.)	<i>C-vitaminski, avstro-ogrski, anglo-ameriški</i>
A5b3	Pisani skupaj ali narazen	
A5b3a	- Barve	<i>svetlosiv/svetlo siv – pepelnato siv</i>
A5b3b	- Zveze s prislovom in predložnimi zvezami	<i>splošno znan, na novo poročen – novoustanovljen, visoko leteče jate ptic – visokoleteče misli – visokoodporen, tako imenovan</i>
A5b4	Pomensko razlikovanje med prirednimi in podrednimi zloženkami	<i>literarnozgodovinski – literarno-zgodovinski, družbeno-politični – družbenopolitični</i>
A5b5	Zapis podrednih zloženk iz števnik in samostalnika s števki in simboli	<i>10-ml ali 10 ml, 20% ali 20-% ali 20 %</i>
A5c	Zaimki	
A5c1	Pisani skupaj	
A5c1a	- Navezne oblike	<i>vanj – v njega</i>
A5c2	Pisani skupaj/narazen	
A5c2a	- Sklopi s <i>koli</i>	<i>kdor koli/kakorkoli</i>
A5c2b	- Zloženke	<i>redko kdo/redkokdo</i>
A5c3	Pisani z vezajem	
A5c3a	- Sklopi z <i>le</i>	<i>le-ta</i>
A5c4	Pisani narazen	
A5c4a	- Zveze z <i>vedeti</i>	<i>bog ve kdo, bog ve kateri, bog ve kam, kdo ve kam</i>
A5c4b	- Zveza predloga in zaimka	<i>z menoj</i>
A5c4c	- Zveze z <i>biti</i>	<i>kdor si bodi</i>
A5d	Števniki	
A5d1	Pisani narazen	
A5d1a	- Glavni števniki	<i>dva tisoč šeststo petinpetdeset</i>

A5d2	Pisani skupaj	
A5d2a	- Glavni števniki do sto	<i>sedemindvetdeset</i>
A5d2b	- Vrstilni števniki	<i>dvatisočšeststopetinpetdeseti</i>
A5e	Prislovi	<i>sem in tja, čim več</i>
A5e1	Pisani skupaj	
A5e1a	- Zveza števnik in krat (= Kratnostni prislovi)	<i>petkrat</i>
A5e2	Pisani skupaj ali narazen	
A5e2a	- Zveza predloga in prislova	<i>od zadaj/odzadaj, po navadi/ponavadi, v naprej/vnaprej</i>
A5f	Medmeti	
A5f1	- Onomatopoejski	<i>hov-hov/hov hov/hovhov</i>
A5g	Citatne zveze	splošno
A5g1	Pisane z vezajem ali brez njega	
A5g1a	- Angleške	<i>drive-in/drive in, on-line/online</i>
A5g2	Pisane narazen	
A5g2a	- Latinske	<i>de facto, a priori</i>
A5h	Členki	
A5h1	Pisani narazen	<i>tako rekoč</i>
A5i	Glagoli	
A5i1	Pisani skupaj ali narazen	
A5i1a	- Zveze z <i>ne</i>	<i>nimam, nisem, nočem; ne bom, ne bi, ne vem</i>
A6	KRAJŠANJE	
A6a	Kratice	
A6a1	- Raba malih črk v kraticah	<i>pH; DeSUS, JIS</i>
A6a2	- Prehod kratic v nekratični zapis	<i>sit (< SIT), apgar (< APGAR)</i>
A6a3	- Prevzemanje kratic (zapis, izgovor)	<i>BBC [bibisí], Unesco; GSM/geesem, DVD/devede</i>
A6a4	- Uvajanje kratic v besedilo	<i>(v nadaljevanju: XXX), (dalje XXX)</i>
A6a5	- Kratkopisne krajšave	<i>LOL, ju3, 5er, 4yeo</i>
A6a6	- Dvojnice pri kraticah	<i>EU-paleta – EUR-paleta</i>
A6b	Simboli, formule	
A6b1	- Zapis z malimi/velikimi črkami in vpliv na pomen	<i>m (meter), M (masa), cm (centimeter), kg (kilogram), NaCl (natrijev klorid)</i>
A6b2	- Stičnost v matematičnem zapisu	<i>f(a) = y + x⁴; 12 km/h</i>
A6b3	- Vključevanje matematičnih formul v besedilo	<i>preureditvi enačbe sledi: (ES)t = Z(t0 – t1)(Z + tz)</i>
A6b4	- Nadomeščanje simbolov z besedami	<i>10 EUR/€/evrov; 3D-animacija/trodimenzionalna animacija</i>
A6c	Okrajšave	
A6c1	- Raba malih/velikih črk v okrajšavah	<i>pr. Kr. (pred Kristusom), Ur. l. (Uradni list); A. D. (anno Domini)</i>
A6c2	- Okrajšave besednih zvez	<i>v. d. (vršilec dolžnosti),</i>
A6c3	- Okrajšave zloženek	<i>l.r. (lastnoročno), slov.-nem.</i>
A6c4	- Skupaj pisane okrajšave	<i>ddr. (dvojni doktor)</i>
A6c5	- Prevzemanje okrajšav	<i>farm. za pharm. (farmacevt, farmacevtka, farmacija, farmacevtski)</i>

A6c6	- Razlikovanje med simboli in okrajšavami	<i>min./min</i>
A6c7	- Okrajšave pri imenih podjetij (stičnost in vejica pred okrajšavo)	<i>Parsis, informacijske tehnologije, d. o. o.</i>
A6c8	- Neustaljene okrajšave, priložnostne okrajšave	<i>mdr. (= med drugim) ...; e. g.</i>
A6c9	- Pregibanje okrajšav	<i>ga. ge. go. ...</i>
A6c10	- Dvojnice pri okrajšavah	<i>ca/cca/ca.</i>
A6d	Deli besed	
A6d1	- Zapis delov (krnov) besed (poševnica, oklepaj, vezaj)	<i>učenka → učen/-ka, učen/ka, učen(ka) itd.</i>
A7	PREVZEMANJE	
A7a	Načela	
A7a1	- Načela za prečkovanje v slovenščini	
A7a2	- Transliteracija (iz nelatinične pisave): kitajska pisava	<i>feng šui/šuj, Mao Cetung/Zedong</i>
A7a3	- Transkripcija (glasovno domačenje): japonski jezik	<i>bonsai/bonsaj, kabuki, kamikaze/kamikaza, haiku/hajku, šitake/šitaki, jiu-jitsu/džjudžitsu, ajkido/aikido</i>
A7a4	- Transliteracija (iz nelatinične pisave): ruska pisava	<i>Peter/Pjotr Iljič/Ilijč Čajkovski; Alexandr Lebedev/Aleksander Lebedjev</i>
A7b	Citatnost	
A7b1	Diakritična znamenja in črke	
A7b1a	- Črke iz drugih latiničnih pisav	<i>(Stipe) Mesič/Mesič</i>
A7b1b	- Diakritična znamenja na tujih imenih	<i>Almodóvar, Ampère</i>
A7b2	Citatnost oblik	
A7b2a	- Imenovalniška citatnost pri latinskih/grških imenih	<i>Aristotel/Aristoteles Aristotela Aristotelu ...</i>
A7b3	Citatnost besed	
A7b3a	- Citatnost »mednarodnih« izrazov	<i>pianissimo</i>
A7b3b	- Citatnost blagovnih znamk	<i>Coca-Cola, Tetrapak</i>
A7b3c	- Zveze s citatnimi prilastki	<i>privoščili so si all inclusive počitnice; spill-over učinki</i>
A7c	Občne besede – podomačitev	
A7c1	Splošna načela glede podomačevanja občnih besed	<i>pizza/pica, boutique/butik, management/menedžment, tatoo/tatu</i>
A7c1a	- Podomačiti v zapisu ali prevesti?	<i>heavy metal (težki metal) – težkometalna glasba, težka metalika, metalni rok</i>
A7c1b	- Ohranjanje tujega zapisa besed na posameznih področjih (v glasbi, v popularni kulturi itd.)	<i>jazz/džez, rock/rok, rap/rep, heavy/hevi metal; jazz/džez pianist – jazzovski/džezovski pianist</i>
A7c2	Podomačitev v zapisu: stopnje podomačevanja	
A7c2a	- Dvojnice pri normiranih oblikah	<i>cocktail – koktajl/koktejl</i>
A7c3	Podomačitev skladenjskih zgradb (besednih zvez)	<i>tenis klub > teniški klub; golf igrišče > igrišče za golf; džez pianist > džezovski pianist</i>
A7d	Lastna imena: zemljepisna	
A7d1	Enakozvočna poimenovanja zemljepisnih enot	<i>Luksemburg (država) – Luxembourg (mesto); Ženeva (mesto) – Genève (upravna enota)</i>
A7d2	Različna poimenovanja istih zemljepisnih	<i>Kongo/Zair (reka); Japonsko/Korejsko morje</i>

	enot	
A7d3	Slovenska imena namesto neslovenskih	
A7d3a	- Na dvojezičnih območjih	<i>Beljak (Villach), Borovlje (Ferlach), Celovec (Klagenfurt), Čedad (Cividale del Friuli), Dobrava (Eberndorf)</i>
A7d3b	- Na drugih območjih	<i>Rt dobre nade</i>
A7d4	Poslovenjena imena	
A7d4a	- Države	slovensko <i>Zair</i> – francosko <i>Zaire</i> , slovensko <i>Moldavija</i> – romunsko <i>Moldova</i> ; <i>Latvija</i> – <i>Letonija</i> ; <i>Slonokoščena obala</i> – <i>Obala slonove kosti</i> , <i>Estonija</i> – <i>Estonska</i> , <i>Bahrajn</i> – <i>Bahrain</i> , <i>Bocvana</i> – <i>Botsvana</i>
A7d4b	- Mesta, vode	<i>Misisipi</i> – <i>Mississippi</i> , <i>Čikago</i> – <i>Chicago</i> , <i>Peking</i> – <i>Beijing</i> , <i>Hongkong</i> – <i>Hong Kong</i>
A7d5	Svetniška imena	
A7d5a	- Države	<i>Saint Kitts in Nevis</i> , <i>Saint Lucia</i> , <i>Saint Vincent in Grenadine</i> , <i>San Marino</i> , <i>São Tomé in Príncipe</i>
A7d5b	- Mesta	<i>Saint Tropéz</i> , <i>Santo Domingo</i>
A7e	Lastna imena: imena bitij	
A7e1	Podomačena imena	
A7e1a	- Imena vladarskih (in nekaterih plemiških) rodovin	<i>Burboni</i> , <i>Habsburžani</i> , <i>Attemsi</i>
A7e1b	- Imena znanih oseb	<i>Petrarka</i> , <i>papež Janez Pavel</i>
A7e1c	- Imena domišljjskih bitij	<i>mapetki</i>
A7e2	Prevedena imena oseb	<i>Karel Veliki</i> (< fr. <i>Charlemagne</i>), <i>Gvido Areški/Gvido iz Arezza</i> (< lat. <i>Guido Aretinus</i>)
A7f	Lastna imena: stvarna imena	
A7f1	Prevedena stvarna imena	
A7f1a	- Katerih imen ne prevajamo?	<i>Giro d'Italia</i> – <i>italijanski krog</i>
A7f1b	- Katerih sestavin ne prevajamo?	<i>Božanska komedija (Divina commedia)</i> , <i>Newyorški maraton (New York City Marathon)</i> , <i>Westminstrska palača (Westminster palace)</i> , <i>Organizacija združenih narodov (United Nations Organization)</i>
B	PRAVOREČJE	
B1	NAGLAŠEVANJE	
B1a	Naglasna znamenja	\ / ^
B1a1	- Uporaba krativca in ostrivca: kakšna je razlika v izreki?	<i>pòt</i> – <i>pòt</i>
B1b	Naglasne posebnosti	
B1b1	- Naglasna variantnost občnih besed	<i>áneks/anéks</i> , <i>upokójenec/upokojêneg</i> , <i>izpísati/izpisáti</i> ; <i>dvánajst/dvanájst</i> , <i>nádzor/nadzòr</i> ; <i>zákon</i> – <i>zákona/zakóna</i>
B1b2	- Osebna lastna imena	<i>Válestin Vodnik</i> , <i>Ójdip/Ojdíp</i>
B1b3	- Stvarna lastna imena	<i>Pod svôbodnim/svobôdnim soncem</i>
B1b4	- Zemljepisna lastna imena	<i>Úkrajina/Ukrajína</i> , <i>Sófija/Sofíja</i> , <i>Pórtugalska/Portugálska</i>
B2	BRANJE, IZREKA	

B2a	Neobstojni samoglasniki	
B2a1	- Posebnosti	<i>steber, Lajovic Lajovica/Lajovca</i>
B2b	Zev	
B2b1	- Izgovarjava samoglasniškega sklopa z vmesnim <i>j</i>	Kdaj ga izgovorimo? <i>olimpionik</i> [olimpijónik] – <i>celuloid</i> [celulójd]
B2c	Branje številik	
B2c1	- Narekovanje	<i>telefonska številka je ena dva nič dva</i>
B2c2	- Branje decimalnih številik	<i>pet cela/celih/cele tri</i>
B2d	Izreka posameznih glasov in glasovnih zvez	
B2d1	Izreka dvoustničnega <i>u</i>	
B2d1a	- Na začetku besede	<i>vlada, vreme, vlaga</i>
B2d1b	- V obrazilih <i>-lec/-vec; -lka/-vka ...</i>	<i>drsalka</i> [drsáuka/drsálka] – <i>drsalke</i> [drsálka], <i>kopalka</i> [kopáuka/kopálka] – <i>kopalke</i> [kopálke]; <i>tožilka</i> [tožíuka/tožilka], <i>tožilnik</i> [tožilnik], <i>tožilstvo</i> [tožilstvo]; <i>zelnik</i> [zélnik/zéunik]
B2d1c	- V posameznih besedah	<i>Kolpa</i> [kólpa], <i>Kal</i> [káu], <i>Kanal</i> [kanál/kanáu]
B2d2	Izreka sklopa <i>nj</i>	<i>konj/kojn, Postojna – postonjski</i>
B2d3	Izreka polglasnika v posameznih besedah	<i>filem</i>
B2d4	Izreka sklopa <i>-ts</i>	<i>Barents</i> [bárents], <i>Keats</i> [kíc], <i>Yeats</i> [jêjc/jêjts]
B2d5	Slovenska izreka prevzetih besed – splošno	
B2d5a	- Iz angleščine	<i>Washington</i> [vášington/vôšington]
B2d5b	- Iz drugih jezikov	<i>premier</i> [premjé/premjêr], <i>feng šui</i> [féng šúj/šú], <i>Leclerc</i> [leklêr/leklêrk]
B2e	Izreka posameznih besed oz. oblik	
B2e1	Izreka predlogov	<i>s stricem</i> [sstrícem], <i>v šolo</i> [ušólo]
B2e2	Izreka kratic	
B2e2a	- Slovenska izreka	<i>ZDA</i> [zedeá/zædæá]
B2e2b	- Izreka tujih kratic	<i>BBC</i> [bibisí], <i>PC</i> [pisi/péce], <i>IT</i> [ajtí]
B2e3	Pogovorni nedoločnik	<i>teči – teč/tečt</i> (pogovorno)
B3	STAVČNA FONETIKA	Kje je poudarek? Kako izgovorim vrivek?
B4	KULTURA GOVORNEGA IZRAŽANJA	pogovornost na radiu, v javnih občilih
C	OBLIKOSLOVJE	
C1	SAMOSTALNIKI	
C1a	Sklanjanje: Moške sklanjatve	
C1a1	Samostalniki na soglasnik	
C1a1a	- Posebnosti	<i>otrok – pri otrocih, z otroki</i>
C1a1b	- Imena iz grško-rimskega sveta	<i>Ovid – Ovidija/Ovida, Horacij/Horac, Aristotel/Aristoteles – Aristotela</i>
C1a1c	- Dvojne množinske oblike samostalnikov	<i>študenti/študentje; muzikanti/muzikantje</i>
C1a1d	- Enozložni samostalniki s (prvotno) končnico <i>-u</i> v rodilniku ed.	<i>prah – praha/prahu, most – mosta/mostu, sin – sina/sinu; strop – mn. stropi/stropovi</i>
C1a1e	- Samostalniki na govorjeni <i>c, j, č, ž, š, dž</i> (preglas v orodniku)	<i>bruc – z brucem/z brucem; Franz – s Franzem/Franzom; Fritz – s Fritzem/Fritzom, Bush – z Bushem/Bushom, Yeats – z Yeatsom/Yeatsom</i>
C1a1f	- Francoska imena, ki se končajo na	<i>Dumas – z Dumasom/Dumasem, Leclerc – z</i>

C1a1g	nemi soglasnik - Angleška in francoska imena, ki se končajo na govornji r	<i>Leclercom/Leclercem</i> <i>Molière – z Molièrom/Molièrjem, Rancieri – z Rancierom/Rancierjem, Baudelaire – z Baudelairom/Baudelairjem, Shakespeare – s Shakespearom/Shakespearjem</i>
C1a1h	- Filozofski termini, pisani z vezajem	<i>prostor-čas</i>
C1a1i	- Daljšanje osnove z <i>n</i>	<i>nagelj – nageljna/naglja</i>
C1a1j	- Daljšanje osnove z <i>j</i>	<i>sever – na severu, Stane Sever – Staneta Severja, okvir – okvira/okvirja; sajmir (vrsta opice) – sajmira/sajmirja; izjema: Heidegger – z Haideggerjem</i>
C1a2	Samostalniki na samoglasnik	
C1a2a	- Samostalniki na <i>-a</i>	<i>sluga – sluge/sluga; kolega – kolega/kolege, Janša – Janše/Janša, Luka – Luke/Luka; Matija – Matije/Matija</i>
C1a2b	- Enozložni samostalniki na dva/več samoglasnikov	<i>radio – radija, etui – etujia</i>
C1a2c	- Imena na dva/več samoglasnikov	<i>Galileo Galilei – Galileja Galileija/Galilea Galilea, Zola – Zolaja, Toše – Tošeta/Toša/Tošeja</i>
C1a2d	- Imena na <i>-e</i>	<i>Toše – Tošeta/Toša/Tošeja, Mate – Mateta/Mateja</i>
C1a2e	- Imena na nemi <i>-e</i>	<i>George – z Georgeem/Georgem; Wilde – z Wildom/Wildeom</i>
C1a2f	- Imena na <i>-y</i>	<i>Broadway – Broadwayja/Broadwaya, Disney – Disneya/Disneyja, Sarkozy – Sarkozyja/Sarkozya</i>
C1a2g	- Imena na <i>-o</i>	<i>Roko – Rokoja/Roka/Rokota; Božo – Boža/Božota; Sančo (Pansa) – Sanča (Panse)</i>
C1a2h	- Daljšanje osnove s <i>t</i>	<i>France – Franceta; Jaka – pog. Jakata/Jaketa, pog. Marko – Markota</i>
C1a3	Samostalniki z neobstoječim samoglasnikom	
C1a3a	- Slovenska osebna imena	<i>Klemen – Klemna/Klemena, Lorbek – Lorbeka/Lorbka</i>
C1a3b	- Tujja osebna imena	<i>Clinton – Clintona, Bertrand Russel – Bertranda Russella/Russilla, Robert Powel – Roberta Powella/ Powlla</i>
C1a3c	- Srbohrvaška imena s »polglasniškimi« -a	<i>Kragujevac – Kragujevca/Kragujevaca, Zadar – Zadarja/Zadra, Bakar – Bakarja/Bakra, Žitak – Žitka</i>
C1a3d	- Razmerje med imenovalnikom in drugimi skloni	<i>dan – dne/dneva</i>
C1a4	Imena v pridevniški obliki	<i>Koseski – Koseskega, Čehov – Čehova; Bjedov – z Bjedovom/Bjedovim; Marozov – z Marozovom/z Marozovim</i>
C1a5	Kriterij živosti: kdaj ga uveljavljati	<i>mrlič – mrliča, kurec – tož. kurca/kurec</i>
C1a6	Množinska krajevna imena moškega spola	<i>Helsinki – Helsinkov, Fernetiči – Fernetičev, Baleari – Balearov</i>
C1a7	Kratice moškega spola	<i>z novim ZFIPP/ZFIPP-jem</i>
C1a8	Predimki in nazivi pred tujimi in domačimi moškimi imeni	<i>van Beethoven – z van Beethovnom, don Kihot – z don/donom Kihotom, don Carlos – z don/donom Carlosom, sir John – s sir/sirom Johnom, dr. Jože Pučnik – z</i>

		<i>dr./doktorjem/doktor Jožetom Pučnikom</i>
C1b	Sklanjanje: Ženske sklanjatve	
C1b1	Posebnosti	
C1b1a	- V 1. ženski sklanjatvi	<i>mati – mater/mati, hči – hči/hčer, bukev – bukev/bukvo</i>
C1b1b	- Dajalnik, mestnik, orodnik dvojine pri 2. ženski sklanjatvi	<i>poved – povedma/povedima, vrednost – vrednostima/vrednostma</i>
C1b2	Nesklonljivost ženskih samostalnikov	<i>Karmen, Mimi</i>
C1b2a	- Občne besede	<i>mami, species</i>
C1b2b	- Tuja imena na nemi samoglasnik	<i>Marguerite – Marguerite Margueriti/Marguerite</i>
C1b2c	- Tuja imena na nemi soglasnik	<i>Hannah – Hannah/Hane, Sarah – Sarah/Sare</i>
C1b3	Sklanjanje priimkov ob ženskih imenih	
C1b3a	- Priimki prvotno moškega spola	<i>Andreja Novak – Andreje Novak</i>
C1b3b	- Priimki na -a	<i>Ivana Pavliha – Ivane Pavliha/Pavlihe</i>
C1b3c	- Priimki na -ova/-eva	<i>Katarina Srebotnik/Srebotnikova; Božena Nemcova</i>
C1b4	Ženska imena iz gr.-rim. sveta	<i>Juno – Junone, Artemis – Artemide</i>
C1b5	Kratice z ženskim samostalnikom v podstavi	<i>na SAZU (ž/m), na SAZU-ju (m) – akademija (ž); v NUK/NUK-u (ž/m) – knjižnica (ž); tako še: FDV, UNG, FF, ARRS, RRA, MOL, TAM, EU von, van, di, Mac</i>
C1b6	Predimki in podobni prevzeti nazivi pred priimki ženskih oseb	
C1b7	Ženska imena, ki se končajo z dvema samoglasnikoma	<i>Pia – Pie/Pije; tako še: Lea, Tea, Bea, Dulcinea; Patricia</i>
C1b8	Množinski samostalniki	<i>pljuča – s pljuči; Golte – na Golteh</i>
C1c	Variantno ali posebno sklanjanje (po spolu ali številu mešano) sklanjanje besed in besednih zvez	
C1c1	Posebnosti	
C1c1a	- Posamezne občne besede	<i>oko (sr) – oči (ž)</i>
C1c1b	- Zemljepisna imena na -ska	<i>Štajerska (ž) – rod. Štajerske, mest. na Štajerskem (sr), iz Štajerske</i>
C1c1c	- Množina iz latinščine	<i>skripta – skript (sr mn); faksimile – faksimila (ed.)</i>
C1c1d	- Nekdaj citatne zveze	<i>deja vu, faux pas</i>
C1c1e	- Podvojena poimenovanja	<i>kava kava – kave kave/kava kave</i>
C1c1f	- Narečne ali arhaične oblike	<i>gorenjska podaljšava z n prijateljnj/prijatelji; Aškerčev orodnik: z rokoj; starinsko: pri gospej pogodba z *Editor-jem</i>
C1c1g	- Sklanjanje lastnih imen s pomočjo vezaja	
C1c2	Sklanjanje besednih zvez	
C1c2a	- Besedne zveze splošno	<i>javno dobro – javnega dobrega/dobra, herpes zoster, alma mater</i>
C1c2b	- Besedne zveze z desnim imenovalnim prilastkom	<i>mesto Ljubljana – mesta Ljubljane/Ljubljana; Tako še: vila Balea, OŠ France Bevk/Franceta Bevka, Letališče Jožeta Pučnika/Jože Pučnik</i>
C1c3	Sklanjanje imen in priimkov oseb	
C1c3a	- Zveza ime in priimek (splošno)	<i>Marijan Čerina – z Marijanom Čerinom/Čerino</i>
C1c3b	- Dvojna imena in priimki moških oseb	<i>Janez Peter Sivec – Janeza Petra Sivca, Jean-Paul – Jean-Paula/Jeana Paula, Andrej Ermenc</i>

C1c3c	- Dvojna imena in priimki ženskih oseb	<i>Skubic – Andreja Ermenca Skubica Anamarija – Anamarije, Ana Marija – Ane Marije, Ana-Marija – Ana-Marije; Monika Kalin Golob – s Kalin Golobovo/s Kalin Golob, Ada Vidovič Muha – z Vidovič Muho/z Vidovič Muha</i>
C1c3d	- Nazivi pred imeni	<i>poslati ga./ge./gospe Novak, gospa profesor/profesorica Mojca Novak</i>
C1c4	Sklanjanje večbesednih lastnih imen	
C1c4a	- Tuja stvarna imena	<i>igra pri Smelt Olimpia/Smeltu Olimpiji; prebrati v Daily Mirror/ Daily Mirrorju; biva v hotelu Strand Palace/v Strand Palace hotelu/Hotelu Rio de Janeiro – Rio/Ria de Janeira, Costa Brave – na Costa/Costi Bravi, Kuala Lumpur – v Kuala/Kuali Lumpurju</i>
C1c4b	- Tuja zemljepisna imena	<i>Šmarje - Sap – Šmarja - Sapa; tako še: Gozd - Martuljek, Videm - Dobrepolje, Vič – Rudnik</i>
C1c4c	- Dvojna zemljepisna imena	
C1d	Števnost, število	
C1d1	Večštevilski in enoštevski samostalniki	
C1d1a	- Prehajanje med kategorijami	<i>kruh – trije kruhi; starši – podpis starša ali skrbnika, javnost – sporočilo vsem javnostim; finale – dva finala</i>
C1d2	Dvojina	
C1d2a	- Splošno	<i>izgubljanje dvojine v pogovornem jeziku:</i>
C1d2b	- Osebnostni zaimki	<i>medve/midve</i>
C1d2c	- Parni telesni deli in z njimi povezana predmetnost	<i>kolena/koleni; z rokami/rokama; slušalke/slušalki</i>
C1e	Spol	
C1e1	Večspolske besede	
C1e1a	- Zaimki	<i>jaz, ti</i>
C1e1b	- Kratice	<i>TV– naša TV, naš TV; PTT (m/ž); SAZU (m/ž)</i>
C1e1c	- Spol samostalnikov, ki pomenijo 'nedoraslo'	<i>dekle – tisto dekle, dekle je šla ...; tele – tisto tele, tisti teliček</i>
C1e1d	- Spol samostalnika, ki pomeni žival	<i>miš – tisti/tista miš</i>
C1e2	Omahovanje pri določanju spola	<i>cigareta (ž) – cigarete; cigaret (m) – cigareti</i>
C1e2a	- Spol letnice	<i>moje/moj 2010; daljno/daljne 1995</i>
C1e2b	- Moški ali ženski spol?	<i>ara – rdečekrila/rdečekrili ara; tako še: činčila, čivava, panda; praprot – tisti/tista praprot</i>
C1e2c	- Moški ali srednji spol?	<i>finale – dva finala – tisti/tisto finale; dva skladišča/dve skladišči</i>
C2	GLAGOLI	
C2a	Sprejanje	<i>midve *greve v mesto, vi *bote</i>
C2b	Vid (dovršni ali nedovršni glagol)	<i>besede je moral večkrat ponoviti/ponavljati; ali se vino dosladkava ali dosladkuje; nekdo je odreagiriral/reagiriral</i>
C2c	Prehodnost	<i>sanjal sem te/o nekom; odstopiti koga; vlak (se) je iztiril; dogovoriti nekaj/dogovoriti se za ...</i>
C2d	Izbira med glagolskimi oblikami	
C2d1	- Nedoločnik, pogovorni nedoločnik in namenilnik	<i>moram se začeti učiti/učit</i>

C2d2	- Deležja	<i>upoštevajoč/upošteva je 7. člen kolektivne pogodbe</i>
C2d3	- Starinske glagolske oblike (varianete)	<i>vse kokoši ne nesejo/neso zlatih jajc; isti ptiči skup lete/letijo</i>
C2e	Prosti glagolski morfemi: izbira med se in si	<i>med seboj močno nasprotujoči se/si vedi; želim si/se pogovarjati s tabo</i>
C3	PRIDEVNIKI	
C3a	Sklanjanje	
C3a1	- Nesklonljivi pridevniki	<i>lila obleka, poceni hrana</i>
C3b	Stopnjevanje	
C3b1	- Opisno	<i>bolj primerno</i>
C3b2	- Z obrazili	<i>primernejše/primerneje</i>
C3c	Določna ali nedoločna oblika	
C3c1	- Pari	<i>vroči stol – vroč likalnik; moder/modri stol</i>
C3c2	- Določna oblika	<i>za kazalnimi zaimki – ta veseli dan; za zaimkom ves – ves zeleni del paradižnika je škodljiv; za svojilnim pridevnikom – njen novi avto</i>
C4	ŠTEVNIKI	
C4a	Sklanjanje	
C4a1	- Glavni števniki	<i>šest – odšla je s šest/šestimi tisočaki</i>
C4a2	- Drugi števniki	<i>petero – pri petero/pri peterih; dvoje – ribe jemo z dvoje/dvojimi vilicami</i>
C4b	Izbira ustreznega števnik	
C4b1	- Glavni in ločilni števniki	<i>kupila je štiri hlače/četvero hlač</i>
C5	ZAIMKI	
C5a	Sklanjanje	
C5a1	- Osebni zaimki	<i>kdo – s čem/s čim sem se zameril</i>
C5a2	- Nedoločni zaimki	<i>več – spletne strani v več/*večih barvah; dosti družina z dosti/*dostimi otroki</i>
C5b	Izbira ustreznega zaimka	
C5b1	- čigar – kateri	<i>človek, čigar/katerega delo je</i>
C5b2	- enak – isti	<i>postopek so sprožili na enak/isti način</i>
C5b3	- kakšen – kateri	<i>kakšna/katera je vaša skrita želja?</i>
C5b4	- kdo – kateri	<i>kdo bo zmagovalka/katera bo zmagovalka?</i>
C5b5	- ki – kateri	<i>zdravstvo, katero/ki je podhranjeno</i>
C5b6	- Osebni (svojilni) zaimek – povratni (svojilni) zaimek	<i>pri nas dobite vse za vaše/svoje otroke; globoko v meni se je nekaj zganilo – globoko v sebi sem začutil strah</i>
C5b7	- ves – cel	<i>vse/celo telo ga je bolelo</i>
C5c	Naslonske oblike	<i>dela, kolikor je treba/ kolikor ga je treba; podarja jo društvo pisateljev</i>
C5d	Celostni zaimek (ves) in njegovo ujemanje s samostalnikom	<i>posebni davek je potrebno plačati za vso/vse blago; na vsake/vsaka tri leta</i>
C6	VEZNIKI	
C6a	Izbira ustreznega veznika	
C6a1	- ali – če	<i>zanima ga, ali/če hodim na fakulteto</i>
C6a2	- marveč – temveč	<i>o tem ne bodo odločali doma, temveč/marveč v Slovencem še vedno nenaklonjenem Trstu</i>

C7	PREDLOGI	
C7a	Ponavljanje predlogov pri naštevanju	
C7a1	- Istovrstni predlogi v naštevalnem nizu	<i>zaupanje temelji na ..., (na) ... in (na) ...</i>
C7a2	- Variante predloga v naštevalnem nizu	<i>posvetuj se z zdravnikom ali (s) farmacevtom</i>
C7b	Izbira ustreznega predloga	
C7b1	- <i>prek/preko</i>	<i>dela prek/preko študentskega servisa</i>
C7b2	- <i>iz – z/s</i>	<i>strokovnjaki iz/z različnih področij; ne jemo čevapčičev iz/z roštilja; novinarka z/iz Dela in fotograf s/iz Primorskih novic</i>
C7b3	- <i>na – v</i>	<i>živi na/v Ptuj; dela v/na vrtu</i>
C8	ČLENKI	<i>tudi, že, ja, ne</i>
C9	MEDMETI	<i>muuuu, cincin</i>
C10	PRISLOV	
C10a	Stopnjevanje	
C10a1	- Nepravilno stopnjevanje	<i>dobro – bolje – najbolje</i>
C10a2	- Variante pri stopnjevanju	<i>najprimernejše/najprimerneje je torej, da pravilno postavljeni zakoni sami določajo vse in da čim manj prepuščajo sodnikom, kot prvo zato, ker je laže/lažje najti ...</i>
D	BESEDOTVORJE	
D1	TVORBA PRIDEVNIKOV	
D1a	Svojljni pridevniki iz imen moških oseb	
D1a1	Imena na samoglasnik	
D1a1a	- Iz imen, ki se končajo na <i>a</i>	<i>Luka – Lukov/ *Lukin, Strniša – Strnišev, Šenoa – Šenoov; Matija – Matijev</i>
D1a1b	- Iz imen, ki se končajo na nemi <i>e</i>	<i>Wilde – Wildov, Braille – Braillev/Braillov, Sartre – Sartrov</i>
D1a1c	- Iz imen, ki se končajo na <i>y</i>	<i>Sarkozy – Sarkozyjev, Blagaj/Blagaj – Blagajev</i>
D1a2	Imena na soglasnik	
D1a2a	- Iz imen, katerih osnova se končuje na govornjeni <i>c, j, č, ž, š, dž</i>	<i>Nejc – Nejčev, Blaž – Blažev, Ferenc – Ferenčev, Galiei – Galileiev, Mickiewicz – Mickiewicz; tako še: Lesageev, Georgeev</i>
D1a2b	- Iz imen, ki se končajo na nemi soglasnik	<i>Descartes – Descartesov</i>
D1a2c	- Iz imen, ki se končajo na nemi soglasnik in se v govoru (ne pa tudi v pisavi) podaljšujejo z <i>j</i>	<i>Manet – Manetev/Manetov, Dumas – Dumasev/Dumasov</i>
D1a2d	- Iz imen, ki se končajo na <i>ts</i>	<i>Barents – Barentsov, Keats – Keatsev/Keatsov, Yeats – Yeatsev/Yeatsov, Davidovits – Davidovitsov/Davidovitsev</i>
D1a2e	- Iz imen, ki se končajo na govornjeni <i>r</i>	<i>Sever – Severjev; Molière – Molièrov/Molièrjev; tako še: Ranciere, Baudelaire, Shakespeare, Voltaire; Sartre – Sartrov; Heidegger – Heideggerjev</i>
D1b	Svojljni pridevniki iz imen ženskih oseb	
D1b1	Splošno pravilo	<i>Mateja – Matejin, Kamen – Karmenin</i>
D1b2	Imena na samoglasnik	
D1b2a	- Iz imen, katerih osnova se končuje na samoglasnik, pred njim pa je <i>i/y</i>	<i>Livia/Livija – Livijin, Tea/Teja – Tein/Tejin</i>

D1b2b	- Iz imen na nemi e	<i>Beatrice – Beatricein; Amelie – Ameliejin; Helene –Helenin</i>
D1b2c	- Iz imen na i/y	<i>Jenny – Jennyjin; Mary – Maryjin, Heidi – Heidin/Heidijin, Beti – Betin/Betijin</i>
D1b2d	- Iz imen na ca	<i>Žogca – Žogčin/Žogcin</i>
D1b3	Pridevniška oblika ženskih imen (-ova/-eva)	<i>(Simona) Dimic – odstop Dimicove/Dimičeve</i>
D1c	Svojilni pridevniki iz večbesednih imen	
D1c1	- Iz imena in priimka	<i>James Bond – *James Bondov/Bondov</i>
D1c2	- Iz dveh/dvojnih osebnih imen	<i>Franc Jožef – Francjožefov; Roža Marija – Rožamarijin</i>
D1c3	- Iz dveh/dvojnih priimkov	<i>Breznik in Ramovš – Breznik-Ramovšev pravopis, Kalin Golob – predavanja Kalin-Golobove</i>
D1c4	- Iz imen s predimki in podobnimi izrazi	<i>van Gogh – van Goghov; tako še: don Kihotov, Mao Cetungov</i>
D1d	Pridevniki na -ski/-ški	
D1d1	Iz zemljepisnih imen z izglasnimi posebnostmi	<i>Dachau – dachavski, Cannes – canski</i>
D1d1a	- S premeno na morfemskem šivu	<i>Maastricht – maastrihtski/maastriški, Hrvaška – hrvatski/hrvaški</i>
D1d1b	- Iz imen, katerih osnova se končuje na govornje s z c š ž č dž k g h	<i>Dobruđa – dobruški, Linz – linški, Borg – borški/borgovski</i>
D1d2	Iz besed z neobstoječim samoglasnikom	<i>september – septembrski</i>
D1d3	Iz imen na samoglasnik	
D1d3a	- Iz imen, ki se končajo na nemi e	<i>Shakespeare – shakespearski</i>
D1d3c	- Iz imen, ki se končajo na y	<i>Fadaray – Faradayeva/Faradajeva/Faradayjeva kletka</i>
D1d4	Iz večbesednih imen	<i>Robin Hood – robinhudovska/robinhoodovska uniforma</i>
D1e	Pridevniki – drugo	
D1e1	Izbira obrazil	
D1e1a	- Obrazilo -en ali -ski	<i>tehničen/tehnični/tehniški muzej, prohibicijsko/prohibicionistično gibanje</i>
D1e1b	- Obrazilo -alen ali -ičen	<i>katastrofalna/katastrofična medicina</i>
D1e1c	- Obrazilo -ni ali -ov/-ev, -in	<i>sončni/sončev mrk; rabarbarin/rabarbarov biskvit</i>
D1e2	Tvorba pridevnikov iz lastnih imen s predponskim obrazilom ne-	<i>ne-Hodgkinov/neHodgkinov/NeHodgkinov/Nehodgkinov limfom (angl. Non-Hodgkin lymphoma)</i>
D1e3	Variantne pridevniške tvorjenke	<i>disleksičen/dislektičen, anoreksičen/anotrektičen, anafilaksičen/anafilaktičen</i>
D1e4	Tvorba pridevnikov iz kratic	<i>ORFF-ova/ORFF/Orffova skupina</i>
D1e5	Tvorba pridevnika iz samostalnika/pridevnika	<i>visokoločljiv/visokoločljivosten</i>
D2	TVORBA SAMOSTALNIKOV	
D2a	Tvorba ženskih oblik	
D2a1	- Iz moških občnih imen	<i>dekan: dekanja – dekanka – dekanica; fotograf: fotografka; maček: mačka (živalska poimenovanja)</i>
D2a2	- Iz moških priimkov z	<i>Srebotnik/Srebotnikova, Drolc/Drolčeva;</i>

	obrazili <i>-ova/-eva</i>	<i>Weirova/Weirjeva</i>
D2b	Tvorba prebivalskih imen	
D2b1	- Iz enobesednih zemljepisnih imen	<i>Brda – Bric</i>
D2b2	- Iz večbesednih zemljepisnih imen	<i>Beneška Slovenija – Beneški Slovenec, Sveti Jurij – Jurjevčan, Kranjska Gora – Kranjskogorčan</i>
D2b3	- Variantne tvorbe	<i>Litva – Litovci/Litvanci; Gruzija – Gruzinci/Gruzijci</i>
D2c	Izbira priponskih obrazil	
D2c1	- Obrazilo <i>-lec</i> ali <i>-vec</i>	<i>volivec/volilec</i>
D2c2	- Obrazilo <i>-ar</i> ali <i>-er</i>	<i>blogar/bloger, rolar/roler</i>
D2c3	- Obrazilo <i>-ar</i> ali <i>-aš</i>	<i>košarkar/košarkaš</i>
D2c4	- Obrazilo <i>-iranje</i> ali <i>-acija</i>	<i>minimiranje/minimizacija; dokumentiranje/dokumentacija gradiva; komuniciranje/komunikacija</i>
D2d	Izbira medponskih obrazil	
D2d1	- Obrazilo <i>-e-</i> ali <i>-o-</i>	<i>mišolovka/mišelovka</i>
D2d2	- Obrazilo <i>-a-</i> ali <i>-o-</i> ali \emptyset	<i>obamamanija/obamomanija; on(o)stranstvo</i>
D3	TVORBA GLAGOLOV IN GLAGOLSKO OBLIKOTVORJE	
D3a	Oblika nedoločnika	<i>direktorovati, menedžerirati/menedžirati</i>
D3b	Tvorba velelnikov	
D3b1	- Splošno	<i>ležati – lezi/leži, striči – strizi/striži</i>
D3b2	- Pri naklonskih glagolih	<i>hoteti – hoči/hoti</i>
D3c	Tvorba dovršnikov/nedovršnikov	<i>premazati in premazovati</i>
D4	TVORJENJE BESED Z <i>e-/i-</i>	
D4a	Samostalniki	
D4a1	- Občna imena	<i>e-točka, e-pošta, enaročilnica</i>
D4a2	- Lastna imena	<i>eDavki, eVsebine, iSlovar</i>
D4b	Pridevniki	
D4b1	- Izpeljanke	<i>e-pošta – e-poštni strežnik</i>
E	BESEDIŠČE	
E1	USTREZNOST, PRAVILNOST, USTALJENOST	
E1a	Ustreznost besede in besedne zveze	
E1a1	- Glede na sobesedilo in okoliščine	<i>vlogo podajamo/predajamo/dajemo; Ali lahko uporabim glagol pripustiti, kadar nismo na področju veterine?; postoriti prekršek</i>
E1a2	- Zaradi neuveljavnosti izraza	<i>permutabilen, trošarina</i>
E1a3	- Zaradi »politične korektnosti«	<i>homoseksualec/gej, Neslovenec</i>
E1a4	- Zaradi večje logičnosti (logicizmi)	<i>biti vinjen/pijan; ni želel odgovoriti/bit</i>
E1a5	- Pogovorne fraze	<i>vprašan; prati/umivati avto temu/to ni tako; v primeru da/če; gre (se) za to; brez/ne da bi</i>
E1b	Izbira med sopomenkami	
E1b1	- Domače sopomenke	<i>bolnica – bolnišnica; višek – presežek; vezica – skoba; pijan – vinjen; treba – potrebno; dalje – naprej; utoniti – utopiti se; vzrok – razlog; poleg – zraven; ja – da; vidik – zorni kot; rabim – potrebujem</i>

E1b2	- Domača in prevzeta beseda	<i>tabela – preglednica; slika – fotografija; kakovost – kvaliteta; online – spletni/na internetu; e-naslov – e-mail</i>
E1b3	- Pogovorna in knjižna beseda	<i>špohtl: strgalo, zidarsko strgalo, pleskarska lopatica, zidarska žlica, zidarska lopatica, lopatica, ročni nanašalec, lopatica za kitanje; štirna: vodnjak, pipa, arteški vodnjak, šterna, korito</i>
E1b4	- Neobstoječa (= normativno nepriznana) in uveljavljena beseda	<i>posebaj /posebej; macesen/mecesen; recimo/recimor; kadrovnik/kadrovik</i>
E1c	Besedna družina	katere besede sodijo v dano besedno družino?
E1d	Beseda, ki obstaja, a se je ne morem spomniti	<i>ovca meketa, mačka mijavka, konj pa _____?; Beseda, ki nekaj pomeni, če jo prebereš od zadaj naprej? Npr. <i>altem je od besede metla</i></i>
E3	ZAPIS	
E3a	Zapisovanje samoglasnikov	
E3a1	- Podvojeni samoglasniki	<i>asociirati/asocirati; vakuum/vakum</i>
E3a2	- Variante in premene	<i>projecirati – projicirati, izgovarjava – izgovorjava, apneti – apniti</i>
E3a3	- Premena zaradi neobstoynosti samoglasnika	<i>okol(i)jski, ladja – ladijski, pesem – pesmi</i>
E3a4	- Obstojnost polglasnika ob r	<i>meter – metrski; kurac/kurec – kurca</i>
E3b	Zapisovanje soglasnikov	
E3b1	- Zapis s ali š	<i>prenesen/prenešen, institut/inštitut, stoparica/štoparica, stadion/štadion</i>
E3b2	- Zapis p ali b	<i>absorpcija/absorbicija; srpščina/srbščina</i>
E3b3	- Zapis z/s/is/iz	<i>preskušati/preizkušati; poizkus(iti)/poskus(iti)</i>
E3c	Zapisovanje zvočnika v	
E3c1	- V obrazilih -lec/-vec, -lka/-vka ...	<i>jadralka, kopalka, letalka, negovalka; volivka, glodavec</i>
E3c2	- Na začetku besede	<i>dobro vplezan/uplezan v steno</i>
E3d	Zapisovanje zvočnika j	
E3d1	- S črko i	<i>aids, aikido, bianco</i>
E3d2	- V samoglasniškem sklopu – zapiranja zeva	<i>materija – materialen; špion, olimpijada – olimpijonik</i>
E3d3	- V sklopu z l in n (-lj-/-nj-)	<i>nadaljnji/nadalnji, zaželen/zaželjen; svinina/svinjina, tretjina/tretina, kangljica/kanglica, berglja/bergla</i>
E3e	Zapis predloga glede na izgovor	
E3e1	- k – h	<i>k/h konju</i>
E3e2	- z – s	<i>z Zoisom [s cojzom]; s/z 5 ljudmi</i>
E3f	Podomačitev v zapisu	
E3f1	- Splošno	<i>leasing/lizing</i>
E3f2	- Pri blagovnih znamkah	<i>Coca-Cola > kokakola(?)</i>
E3f3	- Pisne dvojnice	<i>kondenz/kondenc; insulin/inzulin; disertacija/dizertacija; makedam/makadam; hemeroidi/hemoroidi; repešaž/repasaž</i>
E3g	Poknjiženje narečja	
E3g1	- Zemljepisna imena	<i>Grintavec/Grintovec</i>
E3g2	- Pridevniki iz zemljepisnih imen	<i>Hoče – hočko/hoško, Stožice –</i>

E3g3	- Domača in hišna imena	<i>stožiški/stoženski; Kokra – kokrski/kokrški Becnov/Bacnov Tone; Pri Toman/Tomanu</i>
E4	POMEN, IZVOR, »ŽIVLJENJE« BESED ...	
E4a	Pomen	
E4a1	- Slabo znane besede	<i>mediokritet, vizažist, skaz, ergološki; rula, poštajna, kraljevstvo, sprovajalec, anime</i>
E4a2	- Nadpomenka	<i>nadpomenka za izraza disketa in zgoščena</i>
E4a3	- Protipomenke	<i>domišljav – skromen</i>
E4a4	- Paronimi: pomenska razlika med podobnimi besedami	<i>adrema – agrema; adresat – adresant; beliti – beleti; diplomand – diplomant; snéžen – snežén; katastrofalen – katastrofičen; potni – potovalni; zavarovalec – zavarovanec</i>
E4b	Izvor	
E4b1	- Izvor posameznih besed	<i>kodrlajsast <?, domačija Pužman, kiper <?</i>
E4b2	- Izvor in pomen frazemov	<i>iti rakom žvižgat</i>
E4c	Stilna zaznamovanost	
E4c1	- Jezik mladostnikov	<i>kaj dogaja, džabest, itak; kera fora</i>
E4c2	- Splošni pogovorni jezik	<i>večja polovica, v peto gre rado</i>
E4c3	- Slabšalni izrazi	<i>megaloman</i>
E4d	Termini	
E4d1	- Dopustnost rabe strokovnih izrazov v nestrokovnih besedilih	<i>postravmatska stresna motnja</i>
E4e	Vrzeli	
E4d1	- Besede, ki jih ni	<i>potomec > ? pridevnik; kupec > ? ženska.</i>
E5	PREVOD	
E5a	- Napake pri prevajanju	
E5b	- Prevajanje slovenskih imen v tuje jezike	<i>Postojna Cave (Postojnska jama)</i>
E5c	- Prevajanje tujih lastnih imen v slovenščino	<i>Najprimernejše ime za najdišče je bilo na dlani: Cheyokolnah ali »drevo na hiši«/»Drevo na hiši«.</i>
E5d	- Prevodne ustreznice za kulturno specifične izraze	<i>sekretarka/ministrca (Madeline Albright)</i>
E5e	- Poimenovalna vrzel	<i>production manageri See Translator, benchmarking</i>
E5f	- Prevajanje strokovnih izrazov	<i>Kako prevedemo izraz elektronska beležka?</i>
F	SKLADNJA	
F1	BESEDNI RED	
F1a	- Členitev po aktualnosti	<i>zaprošilo lahko zavrne osrednji organ – osrednji organ lahko zavrne zaprosilo</i>
F1b	- Zaporedje naslonk v naslonskem nizu	<i>naj se ne bi/naj bi se ne: testenine iz trde pšenice naj bi se namreč po kuhanju ne sprijemale</i>
F1c	- Zaporedje pridevnikov v besedni zvezi	<i>tuja matična/matična tuja podjetja</i>
F1d	- Zaporedje ime in priimek/dva priimka	<i>Janez Novak/ Novak, Janez; Marija Novak Kovač/Kovač Novak</i>
F2	VEZLJIVOST	
F2a	Vezljivost glagola	<i>voliti (za) koga, dvomiti o/v, sanjati o tebi –</i>

F2b	Druga vezljivost (predlogi, vezniki)	<i>sanjati te, učiti se nečesa/nekaj</i>
F2b1	- čez + tožilnik – prek(o) + roditelj	<i>drevo je padlo preko ceste – stekel je čez cesto</i>
F2b2	- pred + mestnik – proti + dajalnik	<i>zaščita pred sevanjem – odpornost proti sevanju</i>
F2b3	- tekom + roditelj – med + orodnik	<i>napori tekom sezone – pridružil se jim je med sezono</i>
F2b4	- zoper + tožilnik – proti + dajalnik	<i>zločin zoper človeštvo/proti človeštvu</i>
F2b5	- dajalnik – roditelj	<i>v spomin Jožetu Kastelicu/Jožeta Kastelica</i>
F2b6	- roditelj – imenovalnik	<i>lahko sodelujejo vsi, razen zaposlenih/zaposleni</i>
F2c	Izbira besede (glede na vrsto)	
F2c1	- Prislov – pridevnik	<i>počutil sem se mirno/mirnega; ... je potrebnega/potrebno veliko predznanja; njuno razmerje je med zvezdniškimi veljalo za trdnejšega in mirnejšega/ trdnejše in mirnejše</i>
F3	STAVEK/POVED	
F3a	Povedek	
F3a1	- Čas: raba predpreteklika	<i>»Pazi nanj,« je bila rekla/je rekla</i>
F3a2	- Trpnik – tvornik	<i>vabilo smo vam poslali – vabilo je bilo poslano</i>
F3a3	- Način (povedni, pogojni, velelni/želelni)	<i>ali bi lahko odprli okno/odprite okno/ali lahko odprete okno?</i>
F3a4	- Oblika povedka (+ povedkovega določila): spol, število	<i>posledica teh spoznanj je bila/je bil pojav kartografije, konjska vprega in avtomobila sta pripeljala/so pripeljali na vrh; priča smo bili/priče smo bili ...; hipoteze in problemi so večplastni; njegov karakter je bil/bila stalna tema klepeta; DPM (= Društvo prijateljev mladine) je pripravil/pripravilo ...</i>
F3b	Vikanje	
F3b1	- Vikanje v dvojini in množini	<i>prosim, da mi sledite/prosim, da mi sledita</i>
F3b2	- Polvikanje	<i>koliko ste stara?</i>
F3c	Zanikanje	
F3c1	- Dvojno zanikanje	<i>ali res ne boš jogurta? Ne/Da/Res ne/Da, res ga ne bom</i>
F3c2	- Zaimki in zanikanje	<i>vsi vlaki ne bodo vozili – noben vlak ne bo vozil</i>
F3c3	- Zanikani roditelj	<i>to/tega ne razumem; Turki jih ne razumejo kot Evrope/Evropo</i>
F3c4	- Imenovalniški/roditeljski osebki	<i>ni bila tam/ni je bilo tam</i>
F3d	Poved	
F3d1	- Koliko stavkov ima poved?	<i>živalim smo kopita ovili v krpe, kljub temu pa so konji napredovali skrajno težko in na najbolj strmih delih poti smo jih morali vleči za sabo.</i>
F3d2	- Zapletene povedi	<i>sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo zavrnilo zahtevek za razveljavitev redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi tožnice z dne 26.5.2003; zavrnilo zahtevek, da je tožena stranka dolžna tožnico pozvati nazaj na delo na delovno mesto prodajalke – blagajničarke ter ji dne 7.2. dalje vzpostaviti delovno razmerje z</i>

F3d3	- Za katero vrsto odvisnika gre?	<i>vsemi pravicami in obveznostmi ter z obračunom bruto plače v znesku X, od nje odvesti predpisane davke in prispevke, vse z zakonskimi zamudnimi obrestmi; zavrnilo zahtevek za vpis zaostale delovne dobe ... pred tremi meseci so ustanovili skupino, o kateri lahko beremo v današnjem časopisu. bonbon je vzel v eno roko, liziko pa (je vzel) v drugo. ... pobrišemo s z vodo prepojeno krpo</i>
F3d4	- Elipsa ali izpust povedka	
F3d5	- Kopičenje predlogov	
F3e	Besedne zveze	
F3e1	- Kaj je jedro besedne zveze?	<i>ščepec soli, kos torte, mesto Ljubljana, plise zavesa</i>
F3e2	- Ujemanje pridevnika/zaimka v priredni zvezi	<i>drage sodelavke in (dragi) sodelavci; vaši/vaše zadovoljstvo, udobje in dobro počutje so/je naš cilj</i>
F3e3	- Izpust jedra v priredni zvezi	<i>boš jabolčni sok ali jagodni/jagodnega</i>
F3e4	- Svojljni pridevnik proti roditelju	<i>Dostojevskijev roman – roman Dostojevskega</i>
F3e5	- Ujemanje pridevnika/števnika in samostalnika	<i>dobro/dobre leto; v hotelu so 102 sobe – v hotelu sta 102 sobi; milijoni turisti so prišli – milijone turistov je prišlo</i>
F3e6	- Daljše besedne zveze	<i>poslati v in iz države – poslati v državo in iz nje – poslati v državo in iz države; rešitve za podporo prodaji/prodaje</i>
F3f	Mašila	<i>vse to je v bistvu res; tema ima pravzaprav interdisciplinaren značaj; informacijski sistem v samo poslovanje vnaša veliko težav</i>
G	BESEDILO	
G1	SPLOŠNO	
G1a	Abecedno razvrščanje seznamov besed z nečrkovnimi pisnimi znamenji, tujimi črkami ...	<i>G20, München, Ulica 10. oktobra, Oxfordova enciklopedija</i>
G1b	Oblika dopisa: glave, ogovori, pozdravi, podpisi ipd.	
G1b1	- Oblikovanje glave dopisa	<i>Kdo je naveden prvi: naslovnik ali tisti, ki piše?</i>
G1b2	- Vrste ogovorov	<i>Spoštovani, dr., g.; direktor ...</i>
G1b3	- Končni pozdrav, ločila in podpis	<i>Lepo pozdravljeni, S spoštovanjem!;</i>
G1c	Kako izpišem kuverto, vizitko?	<i>Ali je najprej oseba ali ime podjetja ali obratno?</i>
G1d	Besedilne vrste: Kako napišem življenjepis, oporoko, kolumno ...?	
G1d1	- Življenjepis splošno in v Evropassu	<ul style="list-style-type: none">- Ali se spodaj podpišem, ali na začetku na kratko povzamem bistvo in potem razložim bolj na dolgo? -- Ali pišem v 1. ali 3. osebi?- Ali je na začetku velika začetnica ali mala, ali dam na koncu vejico in pri zadnjem piko?- Ali brez vejice in brez pike na koncu?
G1d2	- Kako zapišem dvogovor?	<i>Ali je vsaka replika v svoji vrstici?</i>
G1d3	- Podnapisi pri nebesedilnih delih besedil	<i>Kako napišem podpis pod sliko? (Foto: Janez Kovač.) ali Fotografije: Janez Kovač</i>

G1e	Zapisnik in označevanje enot v njem	<i>Ad/1, Ad.1, Ad./1, Ad)1, Ad.1)</i>
G2	NAVAJANJE (CITIRANJE)	
G2a	Opombe	
G2a1	- Kako navedem opombo?	- Opomba za ločilom ali pred njim? - Presledek za zvezdico ali ne? - Koliko zvezdic lahko uporabim? - Kako štejem opombe (ločeno za vsako poglavje?)
G2a2	- Sekundarne opombe, npr. navajanje opombe urednika	V oglatem oklepaju: <i>[Opomba urednika.]</i>
G2b	Navajanje literature	Najprej priimek, nato ime ali obratno? Kje navedem letnico? Ali navajamo tudi založbe?
G2b1	- Navedenka (ločila: kje pišemo piko, dvopičje, vejico)	<i>Ko vstopajo otroci v šolo s petim ali šestim letom, prevladuje pri delu z njimi igralna naravnost, na primer usvojiti neko novo znanje (Jurman, 1995, str. 114).</i>
G2b2	- Navajanje literature in ločila	<i>KOREN, Janez, 1999: Vprašanje ...</i>
G2c	Navajanje spletnih virov	
C2c1	- Navajanje datuma ogleda strani	<i>Dostop [datum]; <u>URL:cfhshfhfh</u>; [Elektronski vir.]</i>
C2c2	- Navajanje celotnega URL ali le začetka?	<i>http://books.google.si/books?id=iiYGzO6tI5wC&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false ali http://books.google.si/</i>
G2d	Navedki (citati)	
G2d1	- Izpuščanje delov citatov	<i>/.../ [...]</i>
G2d2	- Uporaba ločil ob izpustih	<i>V pismu je napisal: »Bil je res lep dan /.../ Domov sem prišel zelo pozno.«</i>
G2d3	- Ohranjanje/odpravljanje napak iz izvornika	<i>povedal je, da je bilo »po revoluciji [...] resnično v življenjski nevarnosti le 1000 najvišjih komunistov«</i>
G2d4	- Navajanje iz uradnih besedil	<i>1. člen/člen 1</i>
G3	TUJE V BESEDILIH	
G3a	- Označitev citatnih besed v besedilu	<i>Ustanovitelja modela skillstreaming sta .../ Ustanovitelja modela »skillstreaming« sta ...</i>
G3b	- Upoštevanje tujih načel za zapis malih/velikih začetnic in črk	<i>zeitgeist/Zeitgeist</i>
G3c	- Vključitev daljših tujih navedkov (tipografsko in ločila)	<i>Prav zdaj je prekršil srednjeveški latinski ukaz Ante regem move pedem, ante reginam noli movere pedinam ... ali »Ante regem move pedem, ante reginam noli movere pedinam«</i>
G4	»POLITIČNA KOREKTNOST«	
G4a	- Kako povedati, da velja napisano za oba spola?	<i>izraz mladi raziskovalec se v tekstu uporablja brezspolno za moško in žensko obliko; velja za oba spola; v besedilu razpisa uporabljena slovnična oblika za moški spol je uporabljena kot nevtralna oblika za ženske in za moške</i>
H	RAZNO (teoretična vprašanja, vloga lektoriranja, priročniki, zakonodaja ...)	
H1	JEZIKOVNI PRIROČNIKI	
H1a	Zastarele prepovedi v priročnikih	<i>želen/zaželjen, izgovarjava/izgovorjava; brucovanje/brucovanje</i>
H1b	Obvestilnost priročnikov: V kateri priročnik pogledati?	

H1b1	- Podatki o narečni razčlenjenosti	Katero je priznано kot središče štajerskega narečnega področja – Celje ali Maribor?
H1b2	- Podatki o glasovju: Kaj pomeni zev?, Kakšen je tonemski naglas?	
H1b3	- Podatki o besedotvorju, besedotvornem algoritmu	<i>štorklja, štorkljati</i>
H1b4	- Podatki o oblikoslovju: Kako prepoznati različne besedne vrste?	<i>kopališče je zaprto (= katera besedna vrsta je zaprt); še je členek (SP) ali prislov (SSKJ)</i>
H1b5	- Podatki o skladnji: Kako prepoznati različne stavčne člene? Razlika med izrazoma poved in stavek	<i>na dnu klanca pa stoji hiška pri hiški (hiška pri hiški: kateri stavčni člen je?)</i>
H1b6	- Učenje slovenščine	Kje? Kdo? Kako?
H1c	Katera orodja uporabiti?	
H1c1	- Za črkovanje	<i>Besana</i>
H1c2	- Za strojno prevajanje	<i>Google Translator, Presis</i>
H1c3	- Za določanje oblikoslovnih kategorij	<i>oblikoslovni označevalnik</i>
H2	LEKTORIRANJE	
H2a	- Cenik lektoriranja, prevajanja; avtorska pola, stran	cena na stran ali število znakov; koliko znakov ima avtorska pola
H2b	- Viri za pouk lektoriranja	
H2c	- Izjava o lektoriranju v diplomskih in drugih akademskih delih	
H2d	- Norma (časovni okviri) lektoriranja	
H3	JAVNA RABA SLOVENŠČINE	
H3a	Zakonsko zaščiteni izrazi, imena	
H3a1	- Imena trgovin	<i>Jurja shop, Outlet</i>
H3a2	- Imena podjetij	<i>Littera (da) – Foxy (ne)</i>
H3a3	- Jezik v oglasih	<i>kupujem tam kjer nekaj veljam; fül kül früc</i>
H3a4	- Zaščita izraza kot blagovne znamke: Ali obstaja izraz? Ali ga lahko zaščitim?	<i>telepomoč;</i>
H3b	Jezik v filmih	
H3b1	- Pri podnapisih filmov	nelektorirana ali slabo lektorirana besedila
H3b2	- Ustreznost jezika glede na položaj	uporaba knjižnega jezika v položajih, kjer prevladuje narečje ipd.
H3c	Jezik v knjigah (prevodi, lekture)	nelektorirana ali slabo lektorirana besedila
H3d	Preganjanje tujk (purizem)	<i>gužva; kroatizmi</i>
H3e	Kaj je napaka?	
H3e1	- Ali je izvorna slovenska literatura brez slovničnih napak?	če Cankar piše <i>izprehod</i> , ali smejo tako tudi učenci?
H3e2	- Ali so slovnične napake v ljudski pesmi sprejemljive?	<i>bo mlinar in kmet žaloval ...</i>
H4	JEZIKI SVETA	
H4a	- Ali še obstaja srbohrvaščina?	srbski in hrvaški jezik/srbohrvaški jezik
H5	PRODAJA	
H5a	- Prodam/kupim jezikovni priročnik	SSKJ
H6	PRIPRAVA BESEDILA ZA TISK	Kako pripravim besedilo za tisk?
H6a	- Kako označiti odstavke (umik, prazna vrstica ...?)	

ANALIZA KORPUSNIH PODATKOV

Za vsa naštetá težavna mesta je v korpusih, ki so ustrezno pripravljene za jezik(slo)vno analizo, mogoče zbrati podatke o rabi oz. o tem, kako se odločajo pisci besedil pri posameznih težavah. Pogoj za uspešno pridobivanje podatkov iz korpusov je predvsem njihova označenost z metapodatki in uravnoveženost. Takšen korpus je z besedami češkega korpusnega jezikoslovca F. Čermaka opredeljen kot: »notranje strukturirano, poenoteno, navadno tudi označeno in v celoto zaokroženo obsežno zbirko elektronsko obdelanih jezikovnih podatkov, pretežno v besedilni obliki, oblikovano za ciljno uporabo [...]« (Čermak 2005, 137). Z delom definicije, ki govori, da so korpusi »navadno tudi označen[i]«, je mišljeno označevanje posameznih korpusnih pojavnic ali nizov pojavnic z metajezikovnimi oz. jezikoslovnimi informacijami, predvsem v procesih lematizacije in oblikoskladenjskega označevanja. Lematizacija je jezikovnotehnološki proces pripisovanja osnovne oblike korpusnim pojavnicam pri tistih besednih vrstah, ki so pregibne in tvorijo oblikoslovno paradigmo.

Pripisovanje oblikoskladenjskih oznak (*POS-tagging*, *part-of-speech tagging*, *word-class tagging*), pa je ena od najpogostejših oblik dodajanja interpretativnih informacij jezikoslovne narave besedilom, vključenim v korpus, pri čemer posamezni pojavnici v korpusu pripišemo, v kateri osnovni besednovrstni razred spada v specifičnem jeziku ter v nekaterih primerih tudi lastnosti, ki jih izkazuje znotraj razreda. Osnovni namen vnosa oblikoskladenjskih oznak v korpus je torej možnost raziskovanja korpusov glede na abstraktnejše jezikoslovne kategorije, ne le po alfanumeričnih nizih v pojavnicah ali osnovnih oblikah. Razlogi za označevanja so v osnovi trije: možnost uspešnejšega luščenja podatkov (ang. *information extraction*), večkratna uporabnost ter večnamenska raba podatkov. Večkratna uporabnost pri tem pomeni, da nam postopkov, s katerimi dodajamo informacije v korpus, ni treba vedno znova ponavljati, večnamenska raba pa pomeni, da lahko podatke, ki so že v korpusu, v nadaljevanju uporabimo tudi za druge postopke, ki morda v izhodišču niti niso bili predvideni, pod to pa spada tudi uporaba podatkov za namen sestavljanja slogovnega priročnika.

Korpus

Pri luščenju podatkov za namen sestavljanja slogovnega priročnika smo uporabili korpus Gigafida z 1,1 milijarde besed, označen z označevalnikom, ki ga je razvilo podjetje Amebis. Podatki, uporabljeni v analizi, so se izhodiščno nahajali v formatu TEI XML, kot je opisan v projektnem kazalniku 1 – Standard za redno zbiranje pisnega gradiva za referenčni korpus, predvsem v delu 3.8 – Zapis in označitev oz. na spletni strani: <http://nl.ijs.si/ssj/>, in spodaj navajamo primer iz kazalnika 1:

```
<body>
  <p xml:id="F0020933.0011">
    <s xml:id="F0020933.0011.0001">
      <w lemma="političen" msd="Ppnzei">Politična</w> <S/>
```



```

<w lemma="oblast" msd="Sozei">oblast</w> <S/>
<w lemma="biti" msd="Gp-ste-n">je</w> <S/>
<w lemma="mikaven" msd="Ppnzei">mikavna</w>
<c>,</c> <S/>
<w lemma="izziv" msd="Somei">izziv</w> <S/>
<w lemma="politika" msd="Sozer">politike</w> <S/>
<w lemma="biti" msd="Gp-ste-n">je</w> <S/>
<w lemma="lahko" msd="Rnn">lahko</w> <S/>
<w lemma="velik" msd="Ppnmein">velik</w>
<c>.</c> <S/>
</s>
</p>
</body>

```

Pri luščenju podatkov iz korpusa smo se osredotočili na vprašanje, ki je v naboru opredeljeno kot **D1a2e**:

Tabela 6: Izbrano vprašanje iz nabora

D	BESEDOTVORJE	
D1	TVORBA PRIDEVNIKOV	
D1a	Svojilni pridevniki iz imen moških oseb	
D1a2	Imena na soglasnik	
D1a2e	- Iz imen, ki se končajo na govorjeni r	Sever – Severjev; Molière – Molièrov/Molièrjev; tako še: Ranciere, Baudelaire, Shakespeare, Voltaire; Sartre – Sartrov; Heidegger – Heideggerjev

Iz korpusa torej skušamo pridobiti podatke o vseh svojilnih pridevnikih iz samostalnikov oz. imen moških oseb, ki se končajo na izgovorjeni r in imajo variantne oblike z obrazili *-jev* ali *-ov*, pri čemer je treba pri lastnih imenih, ki se končajo na nemi *-e* (*Shakespeare, Gilmore, Voltaire*), upoštevati tudi možnost nestandardnega zapisa z ohranjenim nemim *e*, npr. *Shakespearejev, Shakespeareov, Sartrev, Moorejev* itd. V celoti so torej možne štiri osnovne oblike pridevnikov iz lastnega imena »Shakespeare«: *Shakespearov, Shakespearjev, Shakespearejev* in *Shakespearov*. Do izluščenih podatkov pridemo tako, da leme razdelimo na osnovo in obrazilo s štirimi možnostmi: */rov/, /rejev/, /rjev/* in */reov/*. Na ta način lahko primerjamo variantne oblike končnic, vključno z vsemi oblikami v oblikoslovni paradigmi. Rezultat štetja navajamo v tabeli:

Tabela 7: Podatki iz korpusa v Excelovi tabeli

count	base	suffix	form	lemma
8376	pok	rov		pokrov
6481	pok	rov	om	pokrov
5246	k	rov	u	krov
2872	pok	rov	a	pokrov
2771	Paho	rjev	a	Pahorjev

1935	Paho	rjev	e	Pahorjev
1882	Mercato	rjev	ih	Mercatorjev
1738	krompi	rjev	a	krompirjev
1699	Paho	rjev	i	Pahorjev
1673	k	rov		krov
1601	pok	rov	u	pokrov
1586	Šem	rov		Šemrov
1585	avto	rjev	o	avtorjev
1575	Paho	rjev	o	Pahorjev
1536	Mercato	rjev	e	Mercatorjev
1525	minist	rov	ih	ministrov
1404	novena	rjev		novinarjev
1400	krompi	rjev	e	krompirjev
1310	avto	rjev		avtorjev
1302	krompi	rjev	o	krompirjev
1232	Paho	rjev		Pahorjev
1178	Ši	rov		Širov
1166	p	rov		prov
1160	minist	rov		ministrov
1146	Paho	rjev	ih	Pahorjev
1119	Mercato	rjev		Mercatorjev
1062	krompi	rjev		krompirjev
1055	minist	rov	o	ministrov
1050	avto	rjev	e	avtorjev
1046	krompi	rjev	i	krompirjev
1021	avto	rjev	a	avtorjev
999	partne	rjev	o	partnerjev
984	pok	rov	i	pokrov
981	avto	rjev	ega	avtorjev
921	minist	rov	a	ministrov
919	avto	rjev	ih	avtorjev
898	Mercato	rjev	o	Mercatorjev
876	bo	rov	em	borov
846	Mercato	rjev	em	Mercatorjev
834	avto	rjev	i	avtorjev
796	Mercato	rjev	a	Mercatorjev
794	minist	rov	e	ministrov
753	Paho	rjev	ega	Pahorjev
746	Mercato	rjev	i	Mercatorjev
725	Mercato	rjev	ega	Mercatorjev
714	minist	rov	em	ministrov
685	pok	rov	e	pokrov
683	partne	rjev	e	partnerjev
631	krompi	rjev	ih	krompirjev
613	trene	rjev		trenerjev
612	bo	rov	ega	borov
594	avto	rjev	em	avtorjev
581	Paho	rjev	em	Pahorjev
567	minist	rov	ega	ministrov

564	Gligo	rov		Gligorov
560	minist	rov	i	ministrov
557	Shakespea	rov	e	Shakespearov
549	k	rov	a	krov
498	partne	rjev		partnerjev
495	novena	rjev	o	novinarjev
495	bo	rov		borov
492	Shakespea	rov	ih	Shakespearov
488	Fedo	rov		Fedorov
478	Vikto	rjev		Viktorjev
477	slika	rjev		slikarjev
468	Dimit	rov		Dimitrov
468	azzur	rov		azzurrov
443	cesa	rjev	a	cesarjev
433	Shakespea	rov	ega	Shakespearov
431	krompi	rjev	ega	krompirjev

Vrtilna tabela

Iz tabelaričnih podatkov sestavimo vrtilno tabelo, ki združuje osnovne oblike in frekvenco pojavljanja njihovih sklonskih oblik:

Tabela 8: Vrtilna tabela z združenimi podatki

Sum of count		suffix				Grand Total
base	form	rejev	reov	rjev	rov	
pok					21662	21662
Paho		1		12441	7	12449
Mercato		3		9106		9109
avto				8907		8907
krompi				8737	1	8738
k					7945	7945
minist					7739	7739
bo					3922	3922
partne		1		3809		3810
Shakespea		27	32	699	2978	3736
novina				2742		2742
Cesa				2699	25	2724
slika				2405		2405
trene		1		1941	3	1945
Šem					1759	1759
Grego		1		1451	1	1453
Ši					1428	1428
bak					1308	1308
p		1		1	1306	1308
Inte			1	1278	5	1284
Čufa				1248		1248
Molie		1	3	48	987	1039

mojst			1007	1007
žaga		1001	2	1003
Gligo		1	928	929
sreb			839	839
Spa			833	833
Baudelai	2	16	812	830
Kola		715	110	825
Dimit			809	809
Dio		808		808
Vikto		777	24	801
Laza	2	210	500	712
vrata		688		688
mo	2	3	2	666
Moo	3	38	625	666
Go	1	31	557	589
Fedo		2	579	581
Pha	5	5	552	562
inšpekto		549		549
Nu	529		5	534
pioni		531		531
Igo		516		516
Kod			515	515
Azzur			494	494
Krama		473	3	476
Ceza	1	472		473
kuha		473		473
Todo		4	468	472
Badinte		463	4	467
Berge		450		450
Sada		425		425
D	404	4	13	421
jut			395	395
Musa		394		394
ca		378	14	392
dokto		367	1	368
Rove	10	357		367
Stav			365	365
g	1		351	352
menedže		347	1	348
diktato		341		341
Vladimi		149	156	305
Majo		296	4	300
Sart			298	298
Ob			291	291
Mramo		287		287
nota		275		275
ok			271	271
kop			257	257
smuča	1	249	1	251
Voltai	1	2	19	223
Sita		244		244

Amo		230		230
zice		218		218
Kota		212	1	213
Interspa			213	213
Cartie		168	45	213
tuto		207		207
Poha		201		201
Sinclair		48	148	196
Rema		193		193
Lafe		188		188
predizbo			188	188
reb			188	188
šofe		185		185
Ge	1	3	179	183
ka		8	173	181
kinocent			174	174
Monito		167		167
Žu			165	165
Pivova		44	121	165
zida		164		164
manage	1	156		157
Passe		152	2	154

V kazalniku navajamo prvih sto rezultatov v vrtilni tabeli. Najbolj zanimivi so tisti, ki imajo najbolj razpršeno distribucijo rezultatov v vseh štirih stolpcih, pri čemer očitna prva mesta zasedajo »klasični« priimki, ki so jih detektirali tudi dosedanji priročniki: *Shakespeare*, *Molière*, *Baudelaire*, ter nekateri novi: *Moore*, *Gore*, *Phare*, *Gere* ter slovanski *Vladimir*. Ti so označeni s temnejšo oranžno barvo. S svetlejšo rumeno so označeni tisti, ki imajo pojavitve v več stolpcih zaradi združevanja oblik v dveh različnih lemah, ki sicer ne spadata v problem, ki ga obravnavamo. Prvi tak primer je »Merkato«, ki združuje ime podjetja *Merkator* in lastno ime *Merkatore* (lik iz nanizanke) ali »Laza«, ki združuje svojilni pridevnik iz imena *Lazar* in priimek *Lazarov*.

V vrtilni tabeli je mogoče podatke prikazati tudi natančneje. Če se osredotočimo na lastno ime z največ pojavitvami in največjo izkazano variantnostjo, torej *Shakespeare*, je razširjeni del s podrobnimi podatki mogoče prikazati na sledeč način:

Tabela 9: Podrobna tabela s podatki o krnu "Shakespea"

base	form	rejev	reov	rjev	rov	Grand Total
Shakespea	e	1	5	130	564	700
	ih	5	5	166	494	670
	ega	6	7	111	436	560
	(blank)	5	7	52	326	390
	o	3	3	69	313	388
	a	3	2	64	253	322
	em		1	44	257	302
	i	2	2	44	214	262
	im	1		13	71	85

	imi	1	4	24	29
	emu		1	24	25
	ima		1	2	3
skupaj		27	32	699	2978
		0,7%	0,9%	18,7%	79,7%

Tabela 10: Odstotki glede na končnico "rov"

base	form	rejev	reov	rjev	rov	Grand Total
Shakespea	emu	0,0%	0,0%	4,0%	96,0%	25
	em	0,0%	0,3%	14,6%	85,1%	302
	(blank)	1,3%	1,8%	13,3%	83,6%	390
	im	1,2%	0,0%	15,3%	83,5%	85
	imi	3,4%	0,0%	13,8%	82,8%	29
	i	0,8%	0,8%	16,8%	81,7%	262
	o	0,8%	0,8%	17,8%	80,7%	388
	e	0,1%	0,7%	18,6%	80,6%	700
	a	0,9%	0,6%	19,9%	78,6%	322
	ega	1,1%	1,3%	19,8%	77,9%	560
	ih	0,7%	0,7%	24,8%	73,7%	670
	ima	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%	3

Tabela 11: Odstotki glede na končnico "rjev"

base	form	rejev	reov	rjev	rov	Grand Total
Shakespea	ima	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%	3
	ih	0,7%	0,7%	24,8%	73,7%	670
	a	0,9%	0,6%	19,9%	78,6%	322
	ega	1,1%	1,3%	19,8%	77,9%	560
	e	0,1%	0,7%	18,6%	80,6%	700
	o	0,8%	0,8%	17,8%	80,7%	388
	i	0,8%	0,8%	16,8%	81,7%	262
	im	1,2%	0,0%	15,3%	83,5%	85
	em	0,0%	0,3%	14,6%	85,1%	302
	imi	3,4%	0,0%	13,8%	82,8%	29
	(blank)	1,3%	1,8%	13,3%	83,6%	390
	emu	0,0%	0,0%	4,0%	96,0%	25

Tabela 12: Odstotki glede na končnico "reov"

base	form	rejev	reov	rjev	rov	Grand Total
Shakespea	(blank)	1,3%	1,8%	13,3%	83,6%	390
	ega	1,1%	1,3%	19,8%	77,9%	560

	o	0,8%	0,8%	17,8%	80,7%	388
	i	0,8%	0,8%	16,8%	81,7%	262
	ih	0,7%	0,7%	24,8%	73,7%	670
	e	0,1%	0,7%	18,6%	80,6%	700
	a	0,9%	0,6%	19,9%	78,6%	322
	em	0,0%	0,3%	14,6%	85,1%	302
	ima	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%	3
	im	1,2%	0,0%	15,3%	83,5%	85
	imi	3,4%	0,0%	13,8%	82,8%	29
	emu	0,0%	0,0%	4,0%	96,0%	25

Tabela 13: Odstotki glede na končnico "rejev"

base	form	rejev	reov	rjev	rov	Grand Total
Shakespea	imi	3,4%	0,0%	13,8%	82,8%	29
	(blank)	1,3%	1,8%	13,3%	83,6%	390
	im	1,2%	0,0%	15,3%	83,5%	85
	ega	1,1%	1,3%	19,8%	77,9%	560
	a	0,9%	0,6%	19,9%	78,6%	322
	o	0,8%	0,8%	17,8%	80,7%	388
	i	0,8%	0,8%	16,8%	81,7%	262
	ih	0,7%	0,7%	24,8%	73,7%	670
	e	0,1%	0,7%	18,6%	80,6%	700
	ima	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%	3
	em	0,0%	0,3%	14,6%	85,1%	302
	emu	0,0%	0,0%	4,0%	96,0%	25

Prvo tabelo (Tabela 9) je treba interpretirati na naslednji način: najpogostejša oblika oblikoslovnih paradig lem, ki se začnejo s črkovnim nizom »Shakespea« in imajo od črke *r* naprej možne nize »rejev«, »reov«, »rjev« ali »rov«, končujejo pa se z različnimi oblikoslovnimi končnicami, je »Shakespearove« (564 zadetkov), torej tožilnik množine moški spol, imenovalnik ali tožilnik množine ali roditelj ednine ženski spol. Ta oblika spada k lemi »Shakespearov«. Pri lemi »Shakespearjev« je v korpusu Gigafida najpogosteje uporabljena oblika »Shakespearjevih« (166 zadetkov), torej roditelj ali mestnik dvojine ali množine ženski, moški ali srednji spol. Če podatke pogledamo glede na razmerja med uporabljenimi oblikami, lahko vidimo, da se lema »Shakespearov« uporablja v približno štirih petinah primerov (79,7 %), »Shakespearjev« v približno eni petini (18,7 %), raba nestandardnih lem pa je marginalna (0,7%, 0,9%).

Te podatke je bodisi za vse ali samo za posamične leme mogoče prikazati tudi grafično, kar je predvideno v vzorčnem primeru obravnave enega od problemov v slogovnem priročniku, kot je prikazano v naslednjem poglavju o Vmesniku.

S pomočjo orodja Sketch Engine je pri posameznih variantnih oblikah mogoče raziskati tudi okolico in grafično prikazati razlike v rabi obeh variant pridevnika. Analiza okolice oblik *Shakespearjev/Shakespearov* tako pokaže, kakšna je distribucija obeh variant pri samostalniki, ki tvorijo zvezo z enim od pridevnikov. Zveze z eno varianto so obarvane zeleno, zveze z drugo rdeče in z barvo je nakazana tudi preferenca pri sopojavnosti tako, da so rdeče obarvani tisti samostalniki, ki se družijo z obliko "Shakespearjev" in z zeleno tisti, ki se družijo s "Shakespearov", nevtralni – kjer je distribucija enakomerna – pa so obarvani s sivimi odtenki. Pod prvo tabelo, kjer je najzanimivejši stolpec "kdo-kaj", ki kaže samostalniške zveze, so navedene še zveze, pri katerih je rabljena le ena od obeh oblik. Slika sicer kaže dokaj enakomerno distribucijo brez izrazitih preferenc, izrazitejša sta morda le "Shakespearjevo/ovo delo" in "Shakespearjeva/ova drama".

Sketch Engine

user: Simon Krek corpus: Fida PLUS 620m (SLD sketch grammar)

[Concordance](#)

[Word List](#)

[Word Sketch](#)

[Thesaurus](#)

[Find X](#)

[Sketch-Diff](#)

[? Help on this menu](#)

[Change options](#)

[Switch menu position](#)

Shakespearov/Shakespearjev

Fida PLUS 620m (SLD sketch grammar) freqs = 2013/299

Common patterns

Shakespearov	6.0	4.0	2.0	0	-2.0	-4.0	-6.0	Shakespearjev
--------------	-----	-----	-----	---	------	------	------	---------------

kdo-kaj?	1808	266	8.2	7.9
družba	5	3	4.5	6.3
Rihard	8	5	29.0	27.4
del	38	11	15.6	13.0
drama	135	50	53.6	48.1
tekst	11	3	19.3	12.0
čas	33	4	14.0	5.9
Macbeth	21	9	46.8	38.4
sodobnik	10	3	25.8	16.4
delo	76	14	27.6	18.1
gledališče	30	5	26.0	13.9
opus	15	3	25.7	13.5
verz	23	5	32.4	19.3
igra	85	12	31.4	17.9
junak	22	3	25.4	11.1
Romeo	16	3	34.1	17.2
Kralj	35	6	43.8	24.2
Julij	21	3	42.4	18.9
Hamlet	108	18	74.1	47.0
tragedija	182	20	65.0	36.7
komedija	138	7	54.5	19.8
sen	70	4	53.4	18.0
Vihar	93	9	76.4	37.3

oba-v-rod	544	97	5.5	6.3
del	4	4	4.4	8.4
gledališče	8	5	16.2	16.5
čas	10	3	9.5	6.5
delo	31	11	23.5	19.3
drama	62	24	49.6	40.7
Vihar	12	3	40.0	22.3
igra	36	3	27.2	8.9
Hamlet	22	5	47.7	27.9
tragedija	89	11	59.3	31.5

gl-za	575	90	0.5	0.5
veljati	3	3	1.9	5.7
ukrotiti	12	7	24.4	23.7
dramiti	5	3	18.1	16.7
deti	32	5	17.0	8.7

gl-pred	940	153	0.8	0.8
misliti	4	3	2.1	4.9
predstavljati	5	3	3.3	5.1
imeti	21	5	0.5	1.3
posneti	7	3	8.3	7.5
ogledati	14	4	11.3	8.0
predstaviti	18	3	9.6	4.6
igrati	19	3	9.8	4.5
uprizoriti	25	5	25.9	14.7

"Shakespearov" only patterns

kdo-kaj?	1808	8.2
sonet	35	45.8
trmoglavka	13	36.8
Henrik	9	28.5
dramatika	14	28.4
lik	22	26.6
imperij	14	24.9
klasika	11	23.4
Richard	8	23.4
Julija	8	23.1
komediografija	4	22.9
sestra	18	21.4
kronika	13	20.6

predlog	593	2.2
o	25	11.7
k	6	6.9
izmed	3	6.6
kot	11	6.5
med	8	5.6
ob	6	4.3
pred	4	3.1
do	4	1.7

oba-v-rod	544	5.5
komedija	47	43.5
sen	23	40.2
sonet	16	37.9
Julij	7	28.8
verz	10	25.7
sestra	13	22.5
Rihard	4	22.4
lik	10	21.8
komediografija	3	21.6
junak	9	19.7
Macbeth	3	19.5
dramatika	5	19.2

v_rodil-p	23	4.5
oblast	3	13.2

"Shakespearjev" only patterns

kdo-kaj?	266	7.9
hiša	4	8.4

Slika 17: Izpis "primerjalne skice" v orodju Sketch Engine

72

SPLETNI VMESNIK SLOGOVNEGA PRIROČNIKA

Spletni vmesnik slogovnega priročnika sestavlja več delov, ki izkoriščajo različne tehnologije in baze podatkov, zbrane v okviru projekta "Sporazumevanje v slovenskem jeziku", in nekatere druge prosto dostopne spletne vire. Ideja predlaganega vmesnika se osredotoča predvsem na njegove funkcije, ne na samo obliko, ta bo v končni različici lahko drugačna.

zanima me več o tem programu

Rad bi izvedel:

- kako se napiše oblika besede → leksikon
- kako večina napiše, kar me zanima → korpus
- kaj o besedah v slovenskem jeziku → leksikalna baza / slovar
- kaj o slovenski slovnici → slovnica

KAZALO VPRAŠANJ → spisek vsebin

vpiši, kaj želiš izvedeti o slovenščini

IŠČI

Kako lahko iščem?

uporabniški vmesnik za komunikacijo v naravnem jeziku

pedagoški korpusni vmesnik

nova naključna beseda

1 2 3 4 5 10 50 100 1000

5 vrste so v jamah le občasno, denimo netopirji in **metulji**, druge zapustijo svoje naravno okolje zgolj, ko

6 in Buba II, ki sta obiskovalcem omogočali lov za **metuljem**. Kreuh sicer sodeluje na tistih domačih

7 očeta ter na brate in sestre. Oče je lovil **metulje** in se ukvarjal s fotografijo, to pa je bil

8 svet. Prvi stiki z naravo so bili kot let **metuljev** s cveta na cvet. Nikoli ne bom pozabil,

9 same. Naravne rastline nam bodo v vrt privabile tudi **metulje**, ki jih je vedno manj po travnikih.

Oglej si besede, s katerimi se beseda v jeziku družijo.

Kaj lahko počnem z besedami?

gosenica čebela buba

očesce hrošč monarh

krilo otok ličinka pastir

žuželka vrsta sovka

nočni

dnevni

pisan

loviti

privabljati

Kako shranim podatke?

Slika 18: Prva stran slogovnega portala

Deli vmesnika

1. Gumb "**kako se napiše oblika besede**": povezava na leksikon SSJ v okviru spletnega portala Termania <http://www.termania.net/> (glej tudi poglavje o leksikonu).
2. Gumb "**kako večina napiše, kar me zanima**": povezava na korpus Gigafida in KRES v konkordančniku na spletni strani <http://www.gigafida.net/> in <http://www.korpus-kres.net/>.
3. Gumb "**kaj o besedah v slovenskem jeziku**": povezava na leksikalno bazo SSJ v okviru spletnega portala Termania <http://www.termania.net/> (glej tudi Kazalnik 6 na strani: <http://www.slovenscina.eu/Vsebine/SI/Kazalniki/K6.aspx>).
4. Gumb "**kaj o slovenski slovnici**": povezava na slovnčni portal, ki bo dostopen ob koncu projekta na povezavi <http://slovnica.slovenscina.eu/> (glej tudi Kazalnik 16 na strani: <http://www.slovenscina.eu/Vsebine/SI/Kazalniki/K16.aspx>).
5. Gumb "**kazalo vprašanj**": povezava na kazalo, v katerem so hierarhično navedena vsa obdelana vprašanja, ki jih vsebuje slogovni portal. Kazalo izhaja iz nabora problematičnih vprašanj, ki so izpostavljena v 2. poglavju in bodo obdelana v procesu gradnje portala.
6. Okno za vpis poizvedbe: okno je jedrni del vmesnika, ki združuje tehnologiji sistema vprašanj in odgovorov (ang. *question answering system*) in iskanja informacij (ang. *information retrieval*). To pomeni, da bo uporabnik lahko vpisal svoje vprašanje v naravnem jeziku, sistem pa bo skušal uganiti, katera informacija oz. informacije iz združene baze podatkov, ki obsega nabor obdelanih vprašanj, informacije iz pisnega korpusa in leksikona, so primerne kot odgovor na vprašanje.
7. Gumb "**nova naključna beseda**": na portalu bomo spodbujali rabo korpusnega vmesnika, zato bodo na prvi strani že ob prvem dostopu na voljo naključne konkordance iz spletnega vmesnika. Z navedenim gumbom bo uporabnik lahko sprožil novo iskanje po korpusu Gigafida.
8. "Korpusni vmesnik": v slogovni portal je vključena preprosta različica korpusnega konkordančnika.
9. "Vizualizacija kontekstualnih podatkov": predvidena je tudi vizualizacija podatkov iz okolice besede. Ti podatki izhajajo iz dela obstoječega korpusnega vmesnika pod kategorijo "Soseščina", vendar niso prikazani v tabelarični obliki, temveč v vizualizirani obliki, podobni besednim oblakom (*word cloud*).
10. "Shranjevanje": podatke bo mogoče shraniti na računalnik v uporabniško prijazni obliki, primerni tudi za tiskanje ali branje v drugih medijih (mobilne naprave, e-knjige).

Uporabnik v okno za poizvedbe lahko vpiše svoje vprašanje. Na podlagi podatkov iz spletnega foruma med.over.net predvidevamo, da bo pri vprašanju **D1a2e – svojilni pridevniki iz samostalnikov oz. imen moških oseb, ki se končajo na govornji r in imajo variantne oblike z obrazili -jev ali -ov**, uporabnik vpisal vprašanje v kratki obliki tako, kot je prikazano na sliki spodaj:

[zanima me več o tem programu](#)

Rad bi izvedel:

- kako se napiše oblika besede
- kako večina napiše, kar me zanima
- kaj o besedah v slovenskem jeziku
- kaj o slovenski slovnici

KAZALO VPRAŠANJ

[Kako lahko iščem?](#)

vprašanje

nova naključna beseda

← → 1 2 3 4 5 10 50 100 1000

5 vrste so v jamah le občasno, denimo netopirji in **metulji**, druge zapustijo svoje naravno okolje zgolj, ko

6 in Buba II, ki sta obiskovalcem omogočali lov za **metuljem**. Kreuh sicer sodeluje na tistih domačih

7 očeta ter na brate in sestre. Oče je lovil **metulje** in se ukvarjal s fotografijo, to pa je bil

8 svet. Prvi stiki z naravo so bili kot let **metuljev** s cveta na cvet. Nikoli ne bom pozabil,

9 same. Naravne rastline nam bodo v vrt privabile tudi **metulje**, ki jih je vedno manj po travnikih.

Oglej si besede, s katerimi se beseda v jeziku družī.

[Kaj lahko počnem z besedami?](#)

gosenica čebela buba

očesce hrošč monarh

krilo otok ličinka pastir

žuželka vrsta sovka

nočni

loviti

privabljati

dnevni

pisan

[Kako shranim podatke?](#)

Slika 19: Slogovni portal z vpisanim vprašanjem

Avtomatsko generirani odgovor vedno vsebuje tri rubrike, razen v primeru, ko sistem ne zna razbrati vprašanja in ponudi splošni odgovor, ki napotuje na spletni konkordančnik korpusa Gigafida. Tri rubrike so poimenovane KRATKO IN MALO, NA DOLGO IN ŠIROKO ter ZA NAVDUŠENCE.

1. **Rubrika KRATKO IN MALO:** ta rubrika vsebuje kratke odgovore, ki vključujejo prazna mesta. Ta je mogoče zapolniti s podatki, ki jih sistem sam razbere iz vprašanja. V primeru odgovora na vprašanje "Shakespearjev ali Shakespearov" sistem iz leksikonskih podatkov torej razbere, da gre za svojilni pridevnik, ki ima v leksikonu povezane oblike, označene s kategorijo **D1a2e – svojilni pridevniki iz samostalnikov oz. imen moških oseb, ki se končajo na govorjeni r in imajo variantne oblike z obrazili -jev ali -ov**. Na podlagi frekvenčnih podatkov iz korpusa je potem mogoče generirati graf in oblikovati odgovor z vsebovanim konkretnim lastnim imenom Shakespeare, kot je prikazano spodaj.

V okvirih navajamo možna prazna mesta v avtomatsko generiranem odgovoru. Leksikon vsebuje podatek, da gre za svojilni pridevnik, ki ima povezani standardni obliki "Shakespearov" in "Shakespearjev" ter dve nestandardni obliki "Shakespearejev" in "Shakespeareov", od katerih se vse tudi pojavljajo v korpusu. Poleg samih oblik leksikon vsebuje frekvenčne podatke iz korpusa Gigafida, iz katerih je mogoče ponuditi dva vnaprej pripravljena odgovora, ki sta generirana glede na obstoječe podatke. Prvega sistem ponudi, če ena oblika prevladuje, drugega, če sta rabljeni približno enako pogosto:

1. varianta:

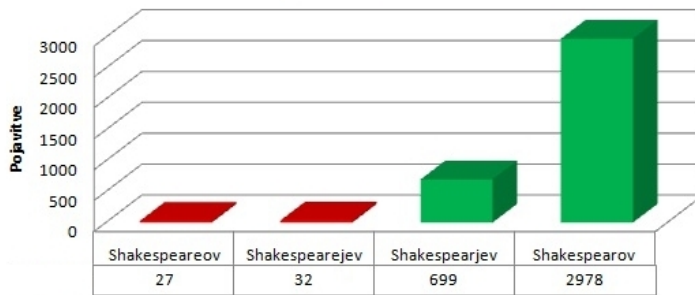
Na grafu si lahko ogledate podatke o pogostosti pojavljanja svojilnega pridevnika Shakespearov v besedilnem korpusu. Pisci večinoma uporabljajo to obliko, v petini primerov tudi obliko Shakespearjev, ki je ravno tako standardna, a manj rabljena. Nestandardni obliki Shakespearejev in Shakespeareov sta rabljeni zelo redko.

2. varianta:

Na grafu si lahko ogledate podatke o pogostosti pojavljanja svojilnih pridevnikov Shakespearov in Shakespearjev v besedilnem korpusu. Pisci uporabljajo obe obliki in obe sta tudi standardni. Nestandardni obliki Shakespearejev in Shakespeareov sta rabljeni zelo redko.

Poleg besedilnega odgovora sistem generira še vizualizacijo podatkov iz leksikona/korpusa z naslednjimi lastnostmi:

1. frekvenčni podatek o pojavljanju vsake od oblik s povezavo na spletni konkordančnik Gigafida,
2. stolpci so obarvani glede na status standardne/nestandardne oz. variantne oblike, podatke o tem ravno tako vsebuje leksikon.

2. **Rubrika NA DOLGO IN ŠIROKO:** vsebuje daljše odgovore, ki so napisani v izrazito poljudnem jeziku, vendar vsebujejo tudi jezikoslovne termine in so namenjeni tistim uporabnikom portala, ki poleg neposrednega odgovora na vprašanje, ki jih zanima v danem trenutku, želijo dobiti tudi informacijo o splošni standardizacijski zadregi, povezani z njihovim vprašanjem, to informacijo pa potem lahko uporabijo tudi naslednjič, ko se srečajo s podobnim problemom. Ta rubrika je v nasprotju z rubriko 1, pri kateri je najzahtevnejši del organizacija avtomatsko generiranih podatkov, zahteven v jezikoslovnem smislu, ker je potrebno razmeroma zahtevna jezikoslovna vprašanja podati na kratek in poljuden način. Podrobnejše informacije o tej rubriki so v poglavju o vzorčni razlagi.

3. **Rubrika ZA NAVDUŠENCE:** pri tej rubriki gre za klasičen sistem informacijskega poizvedovanja s podobno funkcionalnostjo, kot jo imajo spletni iskalniki, le da je rezultat poizvedovanja v tem primeru niz digitaliziranih virov s standardizacijsko oz. normativno tematiko v formatu PDF, ki so bili zbrani in digitalizirani v okviru projekta. Podrobnejše informacije o tej rubriki so v [poglavju o gradivih in digitalizaciji](#).

4. **Povezava na besede s podobnimi zadregami:** ta povezava odpre okno z nizom lem, ki so v leksikonu označene s kategorijo, v katero spada lema, ki je bila identificirana kot povezana z vpisanim vprašanjem, v konkretnem primeru vse leme, ki bodo v leksikonu označene s kategorijo **D1a2e**.

5. **Povezava na korpus pri posameznih oblikah:** vse štiri oblike v grafu vsebujejo tudi povezavo na konkordančnik, kar pomeni, da klik na obliko odpre okno s konkordančnikom in konkordance z ustreznimi lemi.

[zanima me več o tem programu](#)

KAZALO VPRAŠANJ

kratko in malo

Na grafu si lahko ogledate podatke o pogostosti pojavljanja svojilnega pridevnika **Shakespearov** v besedilnem korpusu. Pisci večinoma uporabljajo to obliko, v petini primerov tudi obliko **Shakespearjev**, ki je ravno tako standardna, a manj rabljena. Nestandardni obliki *Shakespearejev* in *Shakespeareov* sta rabljeni zelo redko.

Oblika	Pojavitve
Shakespeareov	27
Shakespearejev	32
Shakespearjev	699
Shakespearov	2978

[Ce želite preveriti, kako se oblike rabijo v sobesedilu, klikniteni posamezno obliko.](#)

na dolgo in široko

Svojilni pridevniki iz tujih imen moškega spola, ki se končajo na izgovorjeni r

Na splošno [svojilne pridevnike](#) iz samostalnikov moškega spola naredimo tako, da jim dodamo -ov ali -ev, pri čemer je izbira [odvisna od glasu](#), s katerim se samostalnik konča. Izjema so svojilni pridevniki iz samostalnikov, ki se končajo na izgovorjeni [r]. Pri teh imamo dve enakovredni možnosti.

a) Lahko jih podaljšamo z -j-, kar pomeni, da bomo zaradi [preglasa](#) uporabili -jev, npr. *novinar*–*novinarjev*, *Gregor*–*Gregorjev*.

b) Lahko pa jim dodamo -ov, npr. *satir*–*satirov*, *Bor*–*Borov*. ... [več](#)

zunanji viri in literatura na to temo

za navdušence

[Prikaži besede s podobnimi zadregami](#)

[povezava na ustrezne podatke v leksikonu](#)

[Kako shranim podatke?](#)

[povezava na korpus pri posameznih oblikah](#)

Slika 20: Odgovor s tremi rubrikami na slogovnem portalu

VZORČNA RAZLAGA

Uvod

Vzorčno razlago problema »D1a2e – Svojilni pridevniki iz imen moških oseb, Imena na soglasnik iz imen, ki se končajo na govornjeni r« za rubriko »NA DOLGO IN ŠIROKO« je skupina sodelavcev oblikovala v nekaj zaporednih iteracijah, ki so vključevale tudi detajlno analizo posameznih rešitev. Izhodišče je predstavljal nabor izpostavljenih težav, ki je nastal po analizi izhodiščnih virov, avtorje razlag »na dolgo in široko« pa sta omejevala predvsem dva dejavnika: berljivost in obseg besedila. Izhodišče je bilo, da razlaga ne sme obsegati več kot nekaj odstavkov, berljivost pa dosežemo z upoštevanjem že ugotovljenih faktorjev, ki k temu prispevajo.

S teoretičnega stališča se ubeseditve opirajo na že od 80. let prejšnjega stoletja aktualno izhodišče, da je za pedagoške potrebe nujno ugotoviti, kakšna je dejanska jezikovna raba in avtentični jezik uporabiti tudi v jezikovnih priročnikih (Sinclair, 1987; Little et al., 1989; Leech, 1997). Na drugi strani so v večjih jezikovnih skupnostih že od 20. let prejšnjega stoletja skušali ugotoviti, kateri dejavniki prispevajo k berljivosti (in razumljivosti) besedila in te pretvorili v merljive parametre. Znan tovrstni test berljivosti je "Flesch Reading Ease" iz leta 1948. Najbolj preprosti parametri pri tovrstnih testih so leksikalni, kot je npr. dolžina besede ali pogostost pojavljanja, ki so jo v predkorpusnih časih identificirali s prirejenimi frekvenčnimi listami, kot je bil npr. *General Service List* (West, 1953) ali *New Academic Word List* (Coxhead, 2000).

Poleg leksikalnih so pri meritvah berljivosti omenjeni tudi drugi dejavniki, npr. povprečna dolžina stavka, ki načeloma meri "skladenjsko zapletenost" (*syntactic complexity*), v projektu *Coh-Metrix Project* (<http://cohmetrix.memphis.edu>) pa je bila poudarjena tudi pomembnost analiziranja koherence in kohezije v besedilu. Pri vseh meritvah berljivosti se v zadnjem času pojavljajo tudi strojne metode in pri skladenjski zapletenosti je bila upoštevana tudi uspešnost skladenjskega razčlenjevanja kot pomemben dejavnik, ki odraža korelacijo med težavami s strojnim razčlenjevanjem besedila in zapletenostjo besedila za bralce. Ti in drugi dejavniki, ki so opisani kasneje v analizi, bodo med drugim uporabljeni pri pisanju izhodiščnih besedil.

Pripravljena izhodiščna besedila, na podlagi katerih je bil izoblikovan končni odgovor, smo preverjali na dva načina. Prvi je s pomočjo ankete, ki je opisana v nadaljevanju, drugi je s pomočjo retorične analize različnih ubeseditiv, ki sledi anketi. Na podlagi teh analiz in diskusij je bil oblikovan odgovor, ki hkrati služi tudi kot izhodišče za nadaljnje delo pri vseh odgovorih rubrike "na dolgo in široko".

Vzorčnemu odgovoru sledijo načela, izpeljana iz analiz in diskusij, ki zajemajo dejavnike, kot so obremenjenost odgovorov s terminologijo, dolžina stavkov, največje število besed v posamičnem odgovoru, deli, ki lahko sestavljajo odgovor (npr. opozorila, zgodovina, povezani problemi itd.).

Anketa

Uvodna pojasnila

Da bi lahko pripravili še boljše smernice za pisanje odgovorov, smo se sodelavci ožje skupine, zbrane ob pripravi slogovnega priročnika, na seji 10. 6. 2011 dogovorili, da mnenje o štirih odgovorih, ki so bili v preteklih mesecih pripravljene na temo "Shakespeareov/Shakespearejev /...", pridobimo z anketo.

Anketo, ki sledi v nadaljevanju, so 27. 6. 2011 izpolnjevali študenti 2. in 3. letnika obramboslovja na FDV. Ti študenti imajo v svojem predmetniku en predmet, povezan s slovenščino (Slovenski jezik in slovensko vojaško izrazoslovje), predavanja tega predmeta pa so za anketirane potekala v tem študijskem letu (N. Logar). Čeprav so bile vanj vključene tudi nekatere pravopisne vaje, te niso bile povezane s problemom, ki smo ga obravnavali v anketi.

Odgovore smo na podlagi žreba označili s črkami A, B, C in Č. Ker bi bilo branje in ocenjevanje vseh štirih odgovorov za anketirane preobsežno, na oceno odgovorov A, B, C in Č pa bi vplivalo vsaj še to, da se bralec pri prvem (ter drugem in tretjem) odgovoru že nauči marsičesa, kar se v vsakem naslednjem odgovoru le ponovi – to pa bi posledično vplivalo na zanesljivost rezultatov – smo se odločili za dve različici ankete: v prvi različici ankete smo spraševali za mnenje o odgovorih A in B, v drugi pa o odgovorih C in Č.

Dobili smo 61 izpolnjenih anket. Prvo različico ankete (odgovora A in B) je izpolnilo 31 anketiranih, drugo (C, Č) pa 30 anketiranih. V spodnji analizi vsota anketnih odgovorov ni vedno enaka številu vseh vrnjenih anket, ker vse ankete niso izpolnjene v celoti. Ker je podatek o pretekli rabi vseboval samo odgovor A, to vprašanje v drugo različico ankete ni bilo vključeno, zato je bilo v prvi različici ankete 11 točk/vprašanj, v drugi pa 10.

Sporazumevanje v slovenskem jeziku

Slogovni priročnik: odgovori

Anketa – različica 1: odgovora A in B

Pri projektu *Sporazumevanje v slovenskem jeziku* pripravljamo slogovni priročnik, v katerem bodo odgovori na vprašanja v zvezi zadregami, ki jih imajo govorci slovenščine pri pisanju različnih besedil. Ker bi radi, da bi bili naši odgovori čim bolj razumljivi in jasni, vas prosimo za **mnenje o dveh priloženih odgovorih** (A in B). Oba odgovora sta povezana z isto jezikovno zadrego: tvorbo svojilnih pridevnikov moškega spola.

Anketa je sestavljena iz dveh delov: **v prvem delu (I.)** vas v obliki naloge uvajamo v jezikovno zadrego, na katero odgovarjamo v odgovorih A in B; **v drugem delu (II.)** vas prosimo za mnenje o odgovorih.

Za sodelovanje se vam najlepše zahvaljujemo.

27. 6. 2011

V imenu sodelavcev slogovnega priročnika
doc. dr. Nataša Logar Berginc

I. del

V spodnjih nalogah dopolnite besedilo s svojilnim pridevnikom, ki ga tvorite iz navedenega imena/priimka. V pomoč: izgovor imen/priimkov v nalogi je naslednji:

Westmere = [Vestmer]

Barr = [Bar]

Apollinaire = [Apoliner]

1.

Prenočili smo v hotelu Westmere. _____ (Westmere) storitve sicer niso več tako kakovostne kot pred leti, a prepričalo nas je to, da nimajo stroškov rezervacije.

2.

Barr, d. o. o., je podjetje, ki se ukvarja s transportom in logistiko. Rednim _____ (Barr) strankam nudimo na že tako nizke cene še dodatne popuste.

3.

Guillaume Apollinaire je bil pesnik, pisatelj in umetnostni kritik. Kot pesnik je zaslovel leta 1913 z zbirko *Alkoholi*. _____ (Apollinaire) življenje se je končalo 9. novembra 1918.

II. del

Preberite odgovora A in B. Če želite, lahko svoje rešitve zgornje naloge popravite.

Nato izpolnite spodnji del ankete. Kjer so odgovori že podani, izberite samo enega.

1. Pravilne rešitve za vse tri zgornje primere sem najhitreje našel/našla v ...

a) odgovoru A. b) odgovoru B. c) V nobenem odgovoru nisem našel/našla rešitve.

2. Bolj razumljiv se mi je zdel odgovor _____

3. Bolj natančen se mi je zdel odgovor _____

4. Manj jasen se mi je zdel odgovor _____

5. Manj pregleden se mi je zdel odgovor _____

6. Kako poveden je bil graf?

a) Zelo, pravilno/najbolj ustrezno rešitev sem lahko razbral(-a) že samo iz grafa.

b) Graf sem razumel(-a) šele potem, ko sem prebral(-a) odgovor, mislim, da graf samo dopolnjuje odgovor.

c) Graf se mi ne zdi uporaben.

7. Podatek o tem, kaj izkazuje starejše gradivo, ki je vključen v odgovor A, se mi je zdel _____ (npr. zanimiv, nepotreben, preveč podroben ...)

8. Odgovore bi razumel(-a) bolje, če bi poznal(-a) strokovne izraze, kot so npr. _____

9. Izberite enega od odgovorov in napišite, v čem vidite njegove prednosti in/ali pomanjkljivosti.

Odgovor je _____

10. To, da odgovora vsebujeta opise kot: nekaj je "manj običajno, navadno, večinoma tako, pogosteje tako, pravilno v obeh oblikah" ipd., ...

a) mi je všeč, ker je odločitev v večji meri prepuščena meni.

b) me moti, ker ne vem takoj, kako je pravilno.

c) me jezi, ker ni jasno določeno, kaj naj napišem.

11. V odgovorih sem spoznal(-a) zakonitosti, ki mi bodo v prihodnje pomagale pri tvorbi svojilnih pridevnikov iz podobnih imen/priimkov.

a) Da. b) Ne.

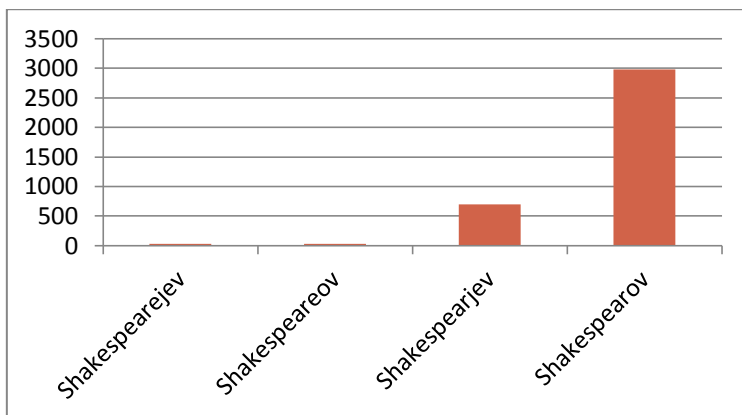
ODGOVOR A

Imena tujega, navadno angleškega (*Shakespeare*) ali francoskega (*Voltaire*) izvora, ki se končajo v zapisu na *-re*, v izreki pa na nenaglašeni [r], tvorijo pridevnike tako kot druga moška imena z obraziloma *-ov* oziroma *-ev*. V tem pogledu se imena tujega izvora ne razlikujejo od drugi samostalnikov moškega spola v slovenščini. Končni izgovorjeni [r] na pridevniško obrazilo *-ov* ne glede na to, ali gre za občna ali lastna imena, vpliva različno:

- kadar podaljšujemo osnovo z *-j*, ta vpliva na mehčanje obrazila *-ov*, ki se spremeni v *-ev* (*cesar cesarjev; Trubar Trubarjev*),
- kadar pa ni podaljšave z *-j*, se prvotni *-ov* ohranja (*klor klorov; Madžar Madžarov*), kar je pogosteje pri besedah in imenih z neobstoječim samoglasnikom (*minister ministrov; Peter Petrov*).

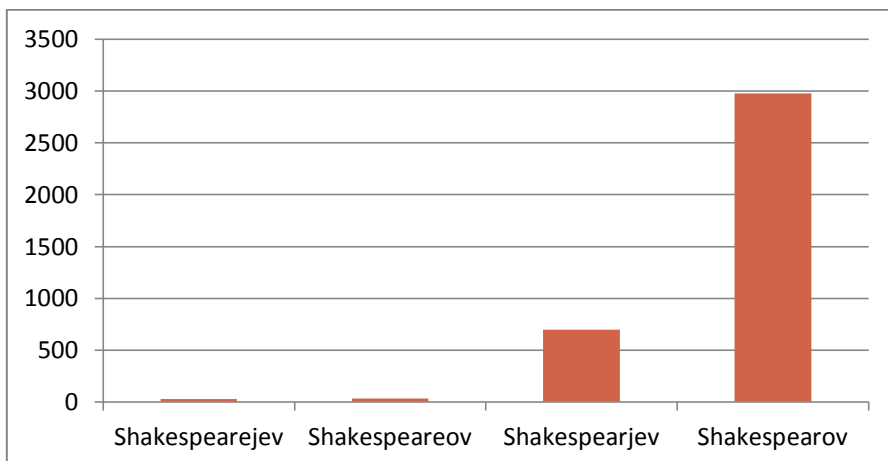
Medtem ko se je pri navedenih tipih samostalnikov raba ustalila in jih navadno pregibamo po eni možnosti (*Trubarjev spomenik* proti *Madžarova košnja*), pa pri imenih tujega izvora uporabniki omahujejo. Ob posameznih imenih, ki jih lahko spremljamo skozi daljše časovno obdobja, nam starejše gradivo izkazuje, da so se uporabniki poljubno odločali za nemehčano obrazilo (*Shakespeareov*, npr. pri Jurčič, J. Mencinger, J. Vidmar) bodisi za mehčanje (*Shakespearejev*, npr. I. Cankar, F. Govekar). Normativni in slovarski priročniki so vse do *Slovenskega pravopisa* 1962 in *Slovarja slovenskega knjižnega jezika* 1970–1991 (npr. sestavek *hamletovski*) normirali le nemehčano različico. Šele *Slovenski pravopis* 2001 je normiral dvojnico pri vseh pogostejših imenih tujega izvora, ki se končajo v zapisu na *-re*, v izreki pa se končajo na *-r*. Aktualna raba pri novejših, še ne normiranih poimenovanjih kaže pri tvorbi pridevnika več pojavitev pri tvorbi z nepreglašanim obrazilom, torej *Phare > Pharov, Moore > Moorov*.

Uporabnikom pri teh imenih povzročča težave tudi nemi -e v izglasju imen, saj v standardni slovenščini pri pregibanju teh imen upoštevamo načelo, da nemi -e izpuščamo, če ta ne »varuje« izgovora pred njim stoječih soglasnikov. Pri imenih na -re to vprašanje ni aktualno, zato -e izpuščamo.

ODGOVOR B**Kratek odgovor:**

Tvorba svojilnih pridevnikom iz imen, ki se končajo na govornjeni r in imajo za seboj nemi -e (*Saussure, Gilmore*), združuje tri pravila. Po teh pravilih se svojilni pridevnik iz *Saussure* glasi *Saussurjev* ali *Saussurov*, iz *Gilmore* pa *Gilmorjev* ali *Gilmorov*. Korpus kaže, da ta pravila večinoma upoštevamo, saj sta obliki *Saussureov* ali *Gilmorejev*, ki odstopata od pravil, v rabi redkejši.

Tvorba svojilnih pridevnikom iz imen, ki se končajo na govornjeni r in za seboj nimajo nemega -e (*Heidegger, Blair*), združuje dve pravili (1. in 2. spodaj). Po teh pravilih se svojilni pridevnik iz **večzložnega** priimka *Heidegger* glasi *Heideggrov* ali *Heideggerjev* (odvisno od tega, ali *e* pred končnim -r izgovorimo kot polglasnik ali ne), iz **enzložnega** priimka *Blair* pa *Blairov*.

Hočem vedeti več – pravila:

1. Tvorba svojilnih pridevnikov iz samostalnikov moškega spola

Svojilne pridevnike iz samostalnikov moškega spola tvorimo tako, da jim dodamo obrazilo *-ov* ali *-ev*, in sicer *-ev* za glasovi *c, j, č, ž, š* in *dž* (*Tadej* > *Tadejev*, *Mušič* > *Mušičev*, *Fritz* > *Fritzev*), povsod drugod pa *-ov* (*Iztok* > *Iztokov*, *Golob* > *Golobov*, *Beckham* > *Beckhamov*, *Laurentov*).

2. Podaljševanje osnove z *j* pri besedah, ki se v izgovoru končajo na *-r*

Svojilne pridevnike iz samostalnikov moškega spola, ki se v izgovoru končajo na *-r*, tvorimo tako, da osnovo podaljšamo z *j* + *-ev* (*Gašper* > *Gašperjev*, *Mlinar* > *Mlinarjev*). To pravilo ima izjeme, ki podaljševanja z *j* ne poznajo, in izjeme, pri katerih raba izkazuje obe obliki. Podaljševanja z *j* ne poznajo enozložne besede (*mir*, *dar*, *Blair*), izpeljanke in zloženske iz glagolov (*govor*, *vir*, *prodor*, *samomor*), besede, ki se končajo na polglasnik + *-r* (*veter*, *Peter*, *Heidegger*), posamezne besede (*šotor*, *biser*, *večer*, *prostor*, *govor* itd.) ter sestavljenke in zloženske iz besed, ki smo jih ravnokar našteli (*nemir*, *predgovor*, *Šempeter*, *predprostor* itd.). Obe obliki izkazuje raba tako pri nekaterih občnih besedah (*hektar* > *hektarja* in *hektara*) kot pri lastnih imenih – pri teh zlasti, če so prevzeta: *Sinclair* > *Sinclairov* in *Sinclairjev*, *Molière* > *Molièrov* in *Molièrjev*, *Shakespeare* > *Shakespearov* in *Shakespearjev*. Samo v izgovoru sodijo sem tudi imena, kot je *Leclerc*, katerega svojilni pridevnik se izgovori [*Leklerjev*] ali [*Leklerov*], medtem ko v zapisu črke *j* ne dodajamo (zapišemo lahko torej *Leclercev* ali *Leclercov*). Dodatno dvojnico pri zadnjem izkazujejo imena kot *Cartier*, katerega končni *-r* lahko v izgovoru ostane nemi [*Kartje*] ali pa se izgovori [*Kartjer*]. Posledično v prvem primeru črke *j* v zapisu ne dodajamo (*Cartierev* ali *Cartierov*), v drugem primeru pa črko *j* dodamo tudi v zapisu (*Cartierjev*). Enako velja za besede *premier*, *croupier*, *métier* ipd.

3. Opuščanje nemega *-e*

Svojilne pridevnike iz samostalnikov moškega spola, ki se končajo na nemi *-e*, tvorimo tako, da *-e* opustimo, če ne odloča o izgovoru pred njim stoječih črk kot glasov *č, ž, š, dž* in *s*. To pomeni, da npr. pri priimkih *Stone* in *Racine* nemega *-e* ne pišemo, ker je pred njim glas *n* (in ne *č, ž, š, dž* ali *s* kot pri *George*). Del besede, na katerega bomo dodali obrazilo za svojino, je torej *Ston-* oz. *Racin-*, iz česar dobimo *Stonov*, *Racinov*. Enako se zgodi, če je glas pred nemim *-e* npr. *r*, kot je to pri *Shakespeare*, *Saussure* ali *Gilmore* – pri vseh *-e*-ja pri tvorbi svojilnega pridevnika ne pišemo več.

Analiza ankete

2.1 Odgovora A in B

Točka iz ankete	Odgovor A	Odgovor B	Skupaj anketnih odgovorov
1. Pravilne rešitve za vse tri zgornje primere sem najhitreje našel/našla v ... a) odgovoru A. b) odgovoru B. c) V nobenem odgovoru ...	10	9	19
2. Bolj razumljiv se mi je zdel odgovor ...	17	11	28
3. Bolj natančen se mi je zdel odgovor ...	11	18	29
4. Manj jasen se mi je zdel odgovor ...	11	16	27
5. Manj pregleden se mi je zdel odgovor ...	14	13	27

6. Kako poveden je bil graf?	Skupaj anketnih odgovorov
a) Zelo, pravilno/najbolj ustrezno rešitev sem lahko razbral(-a) že samo iz grafa.	14
b) Graf sem razumel(-a) šele potem, ko sem prebral(-a) odgovor, mislim, da graf samo dopolnjuje odgovor.	13
c) Graf se mi ne zdi uporaben.	4

7. Podatek o tem, kaj izkazuje starejše gradivo, ki je vključen v odgovor A, se mi je zdel ...

Anketni odgovori: zanimiv (22x), preveč podroben (4x), nepotreben (5x)

8. Odgovore bi razumel(-a) bolje, če bi poznal(-a) strokovne izraze, kot so npr. ...

Anketni odgovori: dvojnica, nepreglašeno obrazilo (4x), nemehčano obrazilo (3x), normativni priročnik, normiral dvojnico, nemi -e

9. Izberite enega od odgovorov in napišite, v čem vidite njegove prednosti in/ali pomanjkljivosti.

Anketni odgovori:

Odgovor A je ...

- bolj pregleden, razumljiv
- bolj pregleden in enostaven za hitrejše razumevanje
- prednost je, da je razumljivo, dobro razloženo, pomanjkljivost je razlaga grafa
- bolj preprost, lepše napisan, lahko bi vseboval kakšno tabelo
- pregledno napisan in ustrezno podkrepjen s primeri v oklepaju

- bolj razumljiv, podani so primeri in predstavljeno je starejše gradivo
- /prednost je/ v daljši in bolj podrobni razlagi in zgodovini (s starejšimi opisi)
- dobro razloženo in podkovoano s primeri
- prednosti: poda veliko primerjav, a ne tako veliko znanstvene razlage in pravil
- zaradi kratke razlage bolj pregleden, saj ni "tekstnega ?", ...?
- bolj pregleden, bolj široko zastavljen, bolj strokoven
- bolj razumljiv širšemu občinstvu, razlaga je enostavna in ni dvoumna; mogoče je pomanjkljivost pri pravilih - recimo kot B

Odgovor B je ...

- preprost, jasen, hitro poda podatke, ki jih iščemo, za bolj zahtevnega uporabnika pa je premalo podroben oziroma površen
- boljši, ker je opisan bolj kratko in jedrnato ter zelo razumljivo
- bolj razumljiv, bolje razčlenjen, prednost odgovora je tudi, da je besedilo nekje odebeljeno
- izredno natančen, kar je po eni strani lahko v veliko pomoč, a le, če poznamo vse slovenistične termine, npr. obrazilo ipd.
- sicer pregleden, a je predolg
- mogoče bolj praktičen, ker vključuje še razlago korpusa
- bolj razumljiv zaradi načina pisanja in "user-friendly" načina, vendar je preveč obsežen
- zelo razčlenjen, slabost je ta, da moraš prebrati vse, da dobiš celo sliko
- bolj pregleden, lažje najdeš, kar potrebuješ
- bolj priročen, saj na začetku v kratkem odgovoru zajema bistvo, mudi pa tudi podrobnejšo razlago, v kolikor jo potrebujemo
- veliko bolj pregleden, ima podnaslove, vendar pa je za bralca, ki ne pozna dobro te tematike, preveč strokovno napisan
- na samih praktičnih primerih, pa tudi sama pravila, odgovor A zavzame preširoko polje
- prednost je, da prvo podaja bistvo, ključne podatke, nato pa v rubriki hočem vedeti več poda ostala pravila; pomanjkljivost je, da v prvem delu niso pregledno označene končnice in da je navedena tudi redka raba, kar za prvo informacijo ni ključno
- bolj je pregleden
- dobro razčlenjen, bralec lažje najde stvari, ki jih išče

10. To, da odgovora vsebujeta opise kot: nekaj je "manj običajno, navadno, večinoma tako, pogosteje tako, pravilno v obeh oblikah" ipd., ...	Skupaj anketnih odgovorov
a) mi je všeč, ker je odločitev v večji meri prepuščena meni.	19
b) me moti, ker ne vem takoj, kako je pravilno.	9
c) me jezi, ker ni jasno določeno, kaj naj napišem.	3

11. V odgovorih sem spoznal(-a) zakonitosti, ki mi bodo v prihodnje pomagale pri tvorbi svojilnih pridevnikov iz podobnih imen/priimkov.	DA	NE
Število anketnih odgovorov	29	2

Sporazumevanje v slovenskem jeziku

Slogovni priročnik: odgovori

Anketa – različica 2: odgovora C in Č

Pri projektu *Sporazumevanje v slovenskem jeziku* pripravljamo slogovni priročnik, v katerem bodo odgovori na vprašanja v zvezi zadregami, ki jih imajo govorniki slovenščine pri pisanju različnih besedil. Ker bi radi, da bi bili naši odgovori čim bolj razumljivi in jasni, vas prosimo za **mnenje o dveh priloženih odgovorih** (C in Č). Oba odgovora sta povezana z isto jezikovno zadrego: tvorbo svojilnih pridevnikov moškega spola.

Anketa je sestavljena iz dveh delov: **v prvem delu (I.)** vas v obliki naloge uvajamo v jezikovno zadrego, na katero odgovarjamo v odgovorih C in Č; **v drugem delu (II.)** vas prosimo za mnenje o odgovorih.

Za sodelovanje se vam najlepše zahvaljujemo.

27. 6. 2011

V imenu sodelavcev slogovnega priročnika
doc. dr. Nataša Logar Berginc

I. del

V spodnjih nalogah dopolnite besedilo s svojilnim pridevnikom, ki ga tvorite iz navedenega imena/priimka. V pomoč: izgovor imen/priimkov v nalogi je naslednji:

Westmere = [Vestmer]

Barr = [Bar]

Apollinaire = [Apoliner]

1.

Prenočili smo v hotelu Westmere. _____ (Westmere) storitve sicer niso več tako kakovostne kot pred leti, a prepričalo nas je to, da nimajo stroškov rezervacije.

2.

Barr, d. o. o., je podjetje, ki se ukvarja s transportom in logistiko. Rednim _____ (Barr) strankam nudimo na že tako nizke cene še dodatne popuste.

3.

Guillaumne Apollinaire je bil pesnik, pisatelj in umetnostni kritik. Kot pesnik je zaslovel leta 1913 z zbirko Alkoholi. _____ (Apollinaire) življenje se je končalo 9. novembra 1918.

II. del

Preberite odgovora C in Č. Če želite, lahko svoje rešitve zgornje naloge popravite.

Nato izpolnite spodnji del ankete. Kjer so odgovori že podani, izberite samo enega.

1. Pravilne rešitve za vse tri zgornje primere sem najhitreje našel/našla v ...

a) odgovoru C. b) odgovoru Č. c) V nobenem odgovoru nisem našel/našla rešitve.

2. Bolj razumljiv se mi je zdel odgovor _____

3. Bolj natančen se mi je zdel odgovor _____

4. Manj jasn se mi je zdel odgovor _____

5. Manj pregleden se mi je zdel odgovor _____

6. Kako poveden je bil graf?

a) Zelo, pravilno/najbolj ustrezno rešitev sem lahko razbral(-a) že samo iz grafa.

b) Graf sem razumel(-a) šele potem, ko sem prebral(-a) odgovor, mislim, da graf samo dopolnjuje odgovor.

c) Graf se mi ne zdi uporaben.

7. Odgovore bi razumel(-a) bolje, če bi poznal(-a) strokovne izraze, kot so npr.

8. Izberite enega od odgovorov in povejte, v čem vidite njegove prednosti in/ali pomanjkljivosti.

Odgovor je

9. To, da odgovora vsebujeta opise kot: nekaj je "manj običajno, redkejše, načeloma tako, ponavadi tako, pravilno v obeh oblikah" ipd., ...

a) mi je všeč, ker je odločitev v večji meri prepuščena meni.

b) me moti, ker ne vem takoj, kako je pravilno.

c) me jezi, ker ni jasno določeno, kaj naj napišem.

10. V odgovorih sem spoznal(-a) zakonitosti, ki mi bodo v prihodnje pomagale pri tvorbi svojilnih pridevnikov iz podobnih imen/priimkov.

a) Da. b) Ne.

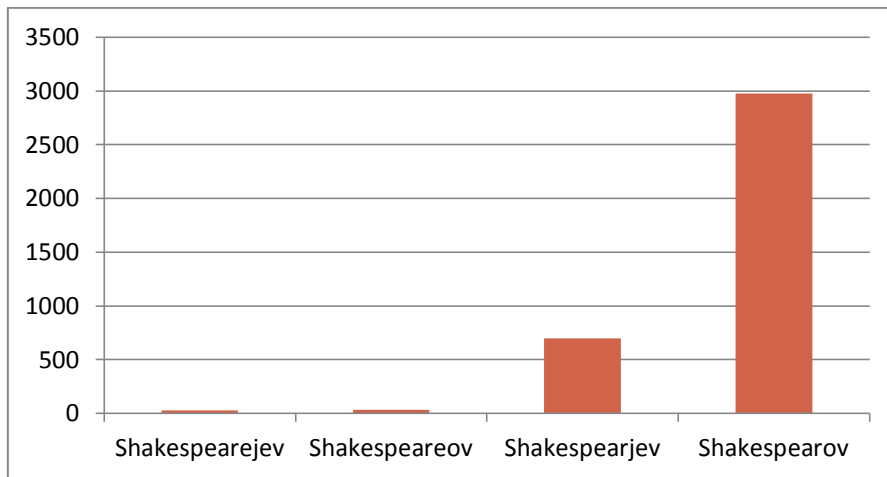
ODGOVOR C

Svojilne pridevnike iz samostalnikov moškega spola, ki se končajo na -R, tvorimo z obrazilom -OV ali -EV. -OV uporabimo, kadar pred -R stoji polglasnik (ponavadi zapisan s črko E), ki pri sklanjanju izginja (Peter – ni Pet-**r-a**, dam Pet-**r-u** ... → Pet-**r-ov** oče), ali pri enozložnih samostalnikih (Bor – ni Bor-**a**, dam Bor-**u** ... → Bor-**ov** oče). V večini ostalih primerov pretežno uporabljamo obrazilo -EV in pred njim vrinjeni -j-, ki ga ti samostalniki dobijo pri sklanjanju: novinar – ni novinar-**j-a**, dam novinar-**j-u** ... → novinarjev-**j-ev** članek. Svojilne pridevnike iz tujih, ponavadi angleških in francoskih imen, ki se v govoru končajo na -R, zapisujejo pa s končno črko -E (npr. Shakespeare), naj bi načeloma tvorili po enakih pravilih, vendar se v praksi neodvisno od zgoraj zapisanih pravil pogosto variantno uporabljata obe obrazili (Shakespeare-**ov** ali Shakespeare-**j-ev**). Pri pisanju nekateri pisici končno črko -E sicer ohranjajo (Shakespeare-**e-ov** ali Shakespeare-**e-jev**), vendar je takšna raba manj običajna. Črka -E se praviloma ohranja le v primerih, kadar vpliva na izgovor: Ware → Ware-**e-ov** [**werov**] in ne *Ware-**ov** [worov].

V glavnem velja:

- lahko se uporabljata obe obrazili, vendar je tvorba z obrazilom **-OV** pogostejša (Moliere → Molier**ov**, redkeje Molierjev)
- če uporabimo obrazilo -EV, pred njim stoji vrinjeni -j-: **ime + -j-EV** (Saussure → Saussur**jev**)
- pri enozložnih imenih praviloma uporabljamo obrazilo -OV (Moore → Moor**ov**)
- končna črka -E, ki stoji v zapisu imena, a se ne izgovori, pri zapisovanju svojilnega pridevnika običajno odpade (Gere → Ger**ov** in ne *Gereov)
- končno črko -E običajno ohranjamo le, kadar varuje pravilen izgovor imena (Ware → Ware**ov** [**werov**] in ne *Warov [worov])

POZOR: Za pravilno tvorbo svojilnih pridevnikov iz tujih imen je potrebno poznati izgovor imena. Pri nekaterih imenih, ki se zapisujejo s končnima črkama -RE, se končni -E izgovori (npr. ital. Briatore, franc. Poincaré). V teh primerih se svojilni pridevnik običajno tvori z obrazilom -EV, pri zapisu pa se končna črka -E ohranja: Briatore-**j-ev**, Poincare-**j-ev**.

ODGOVOR Č

Pri osebah moškega spola svojlne pridevnike navadno naredimo iz lastnega imena, ki mu dodamo končnico -ov: Marko -> Markov, Iztok -> Iztokov. Pri lastnih imenih, ki se končajo z izgovorjeno črko /r/, imamo načeloma dve možnosti. Svojlni pridevnik najpogosteje naredimo tako, da lastnemu imenu dodamo končnico -jev: Pahor -> Pahorjev, Vidmar -> Vidmarjev. V nekaterih primerih, predvsem pri kratkih enzložnih imenih, ga lahko naredimo tudi s končnico -ov: Bor -> Borov, Zver -> Zverov ali kar z obema: Ikar -> Ikarjev, Ikarov, Vladimir -> Vladimirjev, Vladimirov.

Poseben problem so angleška in francoska lastna imena, ki se končajo z izgovorjenim /r/, vendar imajo za črko "r" še neizgovorjeni samoglasnik, navadno je to nemi -e: Molière, Rancière, Baudelaire, Shakespeare, Voltaire, Sartre itd. Tako pri sklanjanju kot pri tvorjenju svojlnih pridevnikov nemi -e praviloma izpustimo, še vedno pa imamo možnost uporabiti bodisi končnico -jev ali -ov. V primeru priimkov Voltaire, Molière in drugih sta načeloma torej možni obe obliki: Voltairov/Voltairjev, Molièrov/Molièrjev, vendar se je pri nekaterih imenih raba ustalila pri eni od možnosti, pri drugih pa se uporabljata obe obliki.

2.2 Odgovora C in Č

Točka iz ankete	Odgovor C	Odgovor Č	Skupaj anketnih odgovorov
1. Pravilne rešitve za vse tri zgornje primere sem najhitreje našel/našla v ... a) odgovoru A. b) odgovoru B. c) V nobenem odgovoru ...	9	10	19
2. Bolj razumljiv se mi je zdel odgovor ...	7	23	30
3. Bolj natančen se mi je zdel odgovor ...	27	3	30
4. Manj jasen se mi je zdel odgovor ...	20	10	30
5. Manj pregleden se mi je zdel odgovor ...	15	15	30

6. Kako poveden je bil graf?	Skupaj anketnih odgovorov
a) Zelo, pravilno/najbolj ustrezno rešitev sem lahko razbral(-a) že samo iz grafa.	5
b) Graf sem razumel(-a) šele potem, ko sem prebral(-a) odgovor, mislim, da graf samo dopolnjuje odgovor.	20
c) Graf se mi ne zdi uporaben.	5

7. Odgovore bi razumel(-a) bolje, če bi poznal(-a) strokovne izraze, kot so npr. ...

Anketni odgovori: enozložni samostalnik, obrazilo

8. Izberite enega od odgovorov in napišite, v čem vidite njegove prednosti in/ali pomanjkljivosti.

Anketni odgovori:

Odgovor C je ...

- mogoče premalo pregledno napisan, vendar ima veliko primerov, s katerimi si lažje ilustriramo primer
- bolj podroben in bolj pomaga, malenkost je bolj strokoven, samo vseeno se mi zdi zadosti razumljiv
- bolj pregleden in razumljiv
- preglednejši, bolj podkrepjen s primeri. Odgovor je prav tako ? (strpnější?)
- bolj pregleden, čeprav težje razumljiv. Malo se izgubim.
- nudi več primerov in zato bolj jasno razloži
- bolje opisan. Mogoče zato, ker je daljši in lahko pove več posebnosti. Podanih je več primerov. Všeč mi je tudi zato, ker so podani napačni odgovori (ne *Gereov).

- boljši kot Č, ker so pravila bolj podrobno opisana in prikazana. Pomanjkljivost je, da je mogoče preveč obširen.
- nepreglede in zato navadnega človeka mogoče prezahteven in nerazumljiv. Pravilo bi moralo biti napisano bolj sistematično in ne prožno, kajti z izrazi načeloma, ponavadi ne vemo natančno, kdaj uporabljati določeno pravilo.
- bolj natančen in pregleden, težava je v obsežnosti besedila
- razložen na bolj enostaven način, bolj pregleden, takoj razberljiv odgovor ...

Odgovor Č je ...

- kratek in jedrnat. Hitreje vidiš in si zapomniš bistvene stvari. Mogoče ni toliko natančen.
- veliko bolj pregleden. Primeri so na koncu stavka/besedila in tako omogočajo lažje razumevanje. Če so primeri znotraj stavkov/povedi je težje slediti in tudi razumeti, kaj ti želi povedati (primer C).
- napisan bolj razumljivo, poljudno
- krajši, bolj jasen in lažji za razumevanje, vendar je manj natančen in podroben.
- bolje razložen in ima več primerov
- veliko bolj pregleden, lažje razumljivi in tudi lažje berljiv. Pomanjkljivosti so zgolj v tem, da ni napisan za zahtevnejši nivo, temu je veliko bolj primeren C.
- krajši, a pove bistvo. Pri odgovoru C pa potem z dodatkom vse skupaj nekoliko zakomplicira
- krajše napisan, mislim, da so samo poglobitve stvari napisane
- pregleden bolj, ker ne opisuje podrobno. Podrobnosti te zmotijo.
- krajši, zato je bolj pregleden in hitreje lahko razbereš odgovor.
- kratek in jedrnat. Za osnovne potrebe pravilnega zapisovanja bolj primeren, ker omogoča hitrejši pregled in temu primerno manjšo potratno časa.
- kratek in jedrnat, zavzema osnovne informacije, napotke in navodila, ki so potrebna za pravilen zapis.
- lažji, bolj jasen, ker ni toliko natančen oz. podroben; manj zapleten
- bolj razumljivo napisan, informacije bolj jasno podane
- krajši
- kratek in jedrnat

9. To, da odgovora vsebujeta opise kot: nekaj je "manj običajno, navadno, večinoma tako, pogosteje tako, pravilno v obeh oblikah" ipd.,

...

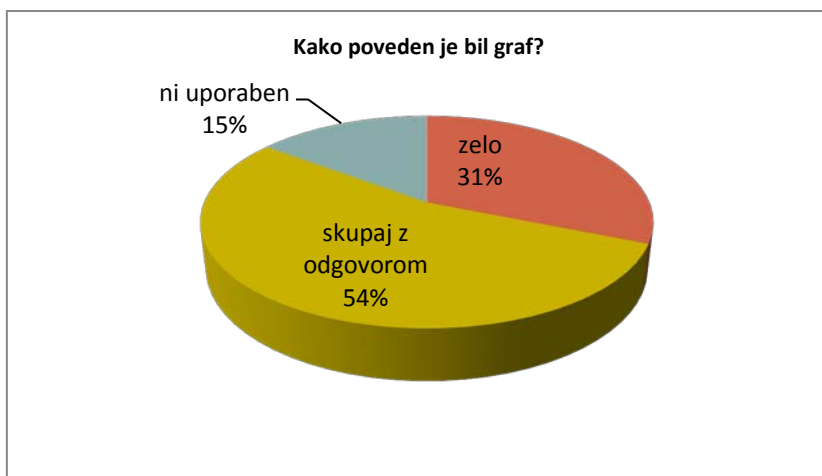
Skupaj anketnih odgovorov

a) mi je všeč, ker je odločitev v večji meri prepuščena meni.	20
b) me moti, ker ne vem takoj, kako je pravilno.	7
c) me jezi, ker ni jasno določeno, kaj naj napišem.	3

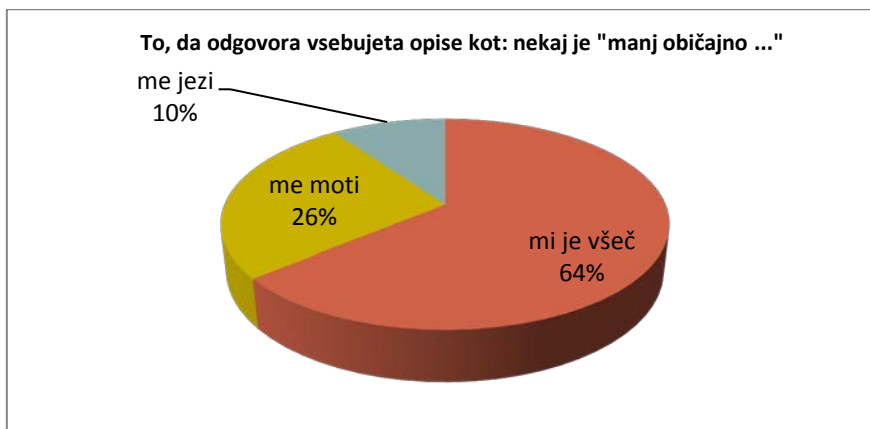
10. V odgovorih sem spoznal(-a) zakonitosti, ki mi bodo v prihodnje pomagale pri tvorbi svojilnih pridevnikov iz podobnih imen/priimkov.	DA	NE
Število anketnih odgovorov	27	3

2.3 Odgovori na isto vprašanje (vprašanje 6, 9 in 10) skupaj

6. Kako poveden je bil graf?	Skupaj anketnih odgovorov
a) Zelo, pravilno/najbolj ustrezno rešitev sem lahko razbral(-a) že samo iz grafa.	14 + 5 = 19
b) Graf sem razumel(-a) šele potem, ko sem prebral(-a) odgovor, mislim, da graf samo dopolnjuje odgovor.	13 + 20 = 33
c) Graf se mi ne zdi uporaben.	4 + 5 = 9

9. To, da odgovora vsebujeta opise kot: nekaj je "manj običajno, navadno, večinoma tako, pogosteje tako, pravilno v obeh oblikah" ipd., ...	Skupaj anketnih odgovorov
a) mi je všeč, ker je odločitev v večji meri prepuščena meni.	19 + 20 = 39
b) me moti, ker ne vem takoj, kako je pravilno.	9 + 7 = 16
c) me jezi, ker ni jasno določeno, kaj naj napišem.	3 + 3 = 6

10. V odgovorih sem spoznal(-a) zakonitosti, ki mi bodo v prihodnje pomagale pri tvorbi svojilnih pridevnikov iz podobnih imen/priimkov.	DA	NE
Število anketnih odgovorov	29 + 27 = 56	2 + 3 = 5

Ključne ugotovitve ankete

Kljub temu, da je bila skupina odgovarjajočih po nekaterih parametrih homogena (študenti obramboslovja, starost 19 ali 20 let, večinoma moškega spola), je v analizi ankete najprej opazna raznolikost preferenc oz. razpršenost mnenj o tem, kateri odgovor je bil **bolj razumljiv/bolj natančen oz. manj jasen/manj pregleden**. To kaže, da je odgovorom A, B, C in Č marsikaj skupnega, pa tudi to, da univerzalnega najboljšega odgovora verjetno ni. Anketa kaže tudi, da smo se avtorji odgovorov A, B, C in Č enakovredno zavedali nujnosti po tem, da **rešitev problema podamo hitro** (v začetnem delu besedila), saj so odgovori na 1. točko ankete v naslednjih razmerjih: A 10, B 9, C 9 in Č 10.

V odgovor A vključen podatek o tem, kakšno rabo izkazuje **starejše gradivo** (npr. Jurčič, Cankar, Govekar, SP 1962, SSKJ), je bil za večino anketiranih (70 %) zanimiv, kar kaže vsaj na to, da se takim podatkom v odgovoru ni treba nujno izogibati oz. se jim že vnaprej v celoti odreči.

Vso **terminologijo**, vključeno v odgovore, so anketirani razumeli (npr. *pridevnik, občno ime, lastno ime, samoglasnik, svojilni pridevnik, obrazilo*), težavnejša sta bila le dva termina v odgovoru A (*nepreglašeno obrazilo, nemehčano obrazilo*). To potrjuje predhodno razmišljanje, da jezikoslovnih terminov, ki so usvojeni v osnovni šoli, ni treba dodatno razlagati (npr. s klikom na termin ali avtomatičnim prikazom razlage ob dotiku z miško), termine, za katere avtor odgovora predvideva, da jih bralec morda vendarle ne bo poznal, pa zamenjati z opisom. Pri razumljivosti terminov so vsekakor pomembne tudi ponazoritve in primeri.

Iz pripisanih **komentarjev** o odgovorih je mogoče povzeti naslednje:

Odgovori naj bodo poljudni, pregledni in jasni. Če gre za kompleksnejši problem, je bolje podati več samostojnih odgovorov kot v enem odgovoru združiti in utemeljevati več pravil ter rab hkrati. Odgovori so lahko dolgi približno toliko kot odgovora A in C, a je zaželena notranja členitev na odstavke, vmesne naslove, krepko ali kako drugače izpostavljene ključne besede. Primeri v odgovorih so povedni, zato se jih ni treba izogibati na račun krajšanja odgovora. Natančnost in podrobnost nista slabosti, a le, dokler ni njuna posledica preveč obsežen odgovor in manjša razumljivost.

Ne glede na različico ankete so vsi anketirani dali mnenje o uporabnosti grafov, o dikciji, da je nekaj "manj običajno, navadno, večinoma tako ...", in o tem, ali so se v odgovorih **česa naučili**. Odgovori na slednje so bili v veliki večini pritrdilni. Odgovori na vprašanje o **grafu** potrjuje predhodno predvidevanje, da so grafični prikazi uporabni, in sicer za dobro polovico anketiranih kot dopolnitev odgovora, skoraj tretjina anketiranih pa je rešitev znala razbrati že celo samo iz grafa. Povedne številske korpusne podatke (pogostost, razvrstitev po vrsti besedil ipd.) je torej smiselno prikazati grafično, pri izbiri primerov za graf pa je najbolje izhajati iz primerov, ki so že vključeni v odgovor. **Liberalnost odgovorov**, ki bralcu pušča možnost lastne odločitve glede najbolj ustrezne/pravilne rešitve, je bila vseč dvema tretjinama anketiranih, kar potrjuje smernico, da so lahko na tak način za bralca sicer zahtevnejši odgovori vseeno dobro sprejeti, morajo pa biti možnosti izbire podane jasno (prim. prejšnji odstavek), prav tako mora vsaka izbira imeti utemeljitev, razloge.

Pomanjkljivosti, omejitve ankete

Vzorec anketiranih ni reprezentativen in torej niti približno ne predstavlja vseh mnenj, pričakovanj in zahtev potencialnih končnih uporabnikov slogovnega priročnika.

Odgovori A, B, C in Č so bili pisani za elektronski medij (čeprav nimajo vseh elementov, ki bodo dodani na spletu), anketa pa je potekala na papirju.

Ker smo imeli dve različici ankete, nimamo mnenj anketiranih o *vseh* odgovorih, temveč samo primerjavo med pari A in B ter C in Č.

Odgovori A, B, C in Č niso bili posebej pripravljene (prirejeni) za anketo, to pomeni, da so bila posamezna odstopanja "anketno nenačrtna".

Analiza retorične oblikovanosti in določitev besedilne zvrsti vzorčnih odgovorov

Uvod

Pisanje je proces, ki ne zahteva samo organizacije naše vsebinske predstave o določenem problemu, torej zbiranja podatkov, njihovega razvrščanja glede na pomembnost in logičnost, ampak tudi ustrezno ubeseditev glede na funkcijo, ki jo sporočilo ima v določenem družbeno-kulturnem kontekstu. Kako naj bodo torej oblikovani odgovori v slogovnem priročniku, da bodo bralci ob vsebinsko raznolikih jezikovnih problemih dobili kratka in razumljiva navodila, s katerimi si bodo lahko pomagali pri konkretni jezikovni dejavnosti, pisni ali govorni?

Da bi odgovorili na to naše izhodiščno vprašanje, smo sodelavci ožje skupine, zbrane ob pripravi slogovnega priročnika, v preteklih mesecih pripravili štiri različne odgovore na vprašanje tvorbe svojilnih pridevnikov iz angleških in francoskih imen moškega spola, ki se končajo na govorjeni r (glej kazalnik Kategorija D2a7).

Odgovor 1

Pri osebah moškega spola svojilne pridevnike navadno naredimo iz lastnega imena, ki mu dodamo končnico -ov: Marko -> Markov, Iztok -> Iztokov. Pri lastnih imenih, ki se končajo z izgovorjeno črko /r/, imamo načeloma dve možnosti. Svojilni pridevnik najpogosteje naredimo tako, da lastnemu imenu dodamo končnico -jev: Pahor -> Pahorjev, Vidmar -> Vidmarjev. V nekaterih primerih, predvsem pri kratkih enozložnih imenih, ga lahko naredimo tudi s končnico -ov: Bor -> Borov, Zver -> Zverov ali kar z obema: Ikar -> Ikarjev, Ikarov, Vladimir -> Vladimirjev, Vladimirov. O tem, katera oblika je bolj pogosto rabljena v konkretnih primerih, se lahko prepričamo v korpusu.

Poseben problem so angleška in francoska lastna imena, ki se končajo z izgovorjenim /r/, vendar imajo za črko "r" še neizgovorjeni samoglasnik, navadno je to nemi -e: Molière, Rancière, Baudelaire, Shakespeare, Voltaire, Sartre itd. Tako pri sklanjanju kot pri tvorjenju svojilnih pridevnikov nemi –e praviloma izpustimo, še vedno pa imamo možnost uporabiti bodisi končnico -jev ali -ov. V primeru priimkov Voltaire, Molière in drugih sta načeloma torej možni obe obliki: Voltairov/Voltairjev, Molièrov/Molièrjev, vendar se je pri nekaterih imenih raba ustalila pri eni od možnosti, pri drugih pa se uporabljata obe obliki. O tem, katero obliko v posamičnih primerih pisci raje uporabljajo, se kot vedno lahko prepričate v korpusu.

Odgovor 2

Imena tujega, navadno angleškega (*Shakespeare*) ali francoskega (*Voltaire*) izvora, ki se končajo v zapisu na -re, v izreki pa na nenaglašeni [r], tvorijo pridevnike tako kot druga moška imena z obraziloma -ov oziroma -ev. V tem pogledu se imena tujega izvora ne razlikujejo od drugi samostalnikov moškega spola v slovenščini. Končni izgovorjeni [r] na pridevniško obrazilo -ov ne glede na to, ali gre za občna ali lastna imena, vpliva različno:

kadar podaljšujemo osnovo z -j, ta vpliva na mehčanje obrazila -ov, ki se spremeni v -ev (*cesar cesarjev; Trubar Trubarjev*),

kadar pa ni podaljšave z -j, se prvotni -ov ohranja (*klor klorov; Madžar Madžarov*), kar je pogosteje pri besedah in imenih z neobstoječim samoglasnikom (*minister ministrov; Peter Petrov*).

Medtem ko se je pri navedenih tipih samostalnikov raba ustalila in jih navadno pregibamo po eni možnosti (*Trubarjev spomenik proti Madžarova košnja*), pa pri imenih tujega izvora uporabniki omahujejo. Ob posameznih imenih, ki jih lahko spremljamo skozi daljše časovno obdobje, nam starejše gradivo izkazuje, da so se uporabniki poljubno odločali za nemehčano obrazilo (*Shakespeareov*, npr. pri Jurčič, J. Mencinger, J. Vidmar) bodisi za mehčanje (*Shakespearejev*, npr. I. Cankar, F. Govekar). Normativni in slovarski priročniki so vse do *Slovenskega pravopisa* 1962 in *Slovarja slovenskega knjižnega jezika* 1970--1991 (npr. sestavek *hamletovski*) normirali le nemehčano različico. Šele *Slovenski pravopis* 2001 je normiral dvojnico pri vseh pogostejših imenih tujega izvora, ki se končajo v zapisu na *-re*, v izreki pa se končajo na *-r*. Aktualna raba pri novejših, še ne normiranih poimenovanjih kaže pri tvorbi pridevnika več pojavitev pri tvorbi z nepreglašanim obrazilom, torej (*Phare* > *Pharov*, *Moore* > *Moorov*).

Uporabnikom pri teh imenih povzroča težave tudi nemi *-e* v izglasju imen, saj v standardni slovenščini pri pregibanju teh imen upoštevamo načelo, da nemi *-e* izpuščamo, če ta ne »varuje«
izgovora pred njim stoječih soglasnikov. Pri imenih na *-re* to vprašanje ni aktualno, zato e izpuščamo.

Odgovor 3

Tvorba svojilnih pridevnikom iz imen, ki se končajo na govornjeni r in imajo za seboj nemi *-e* (Saussure, Gilmore), združuje vsa tri pravila, ki so predstavljena spodaj. Po teh pravilih se svojilni pridevnik iz Saussure glasi Saussurjev ali Saussurov, iz Gilmore pa Gilmorjev ali Gilmorov. Korpus kaže, da ta pravila večinoma upoštevamo, saj sta obliki Saussureov ali Gilmorejev, ki odstopata od pravil, v rabi redkejši. Če smo še vedno v zadregi, katero obliko svojilnega pridevnika uporabiti, sledimo večinski rabi (gl. korpus Gigafida).

Tvorba svojilnih pridevnikom iz imen, ki se končajo na govornjeni r in za seboj nimajo nemega *-e* (Heidegger, Blair), združuje prvi dve pravili, ki sta predstavljeni spodaj. Po teh pravilih se svojilni pridevnik iz večzložnega priimka Heidegger glasi Heideggrov ali Heideggerjev (odvisno od tega, ali e pred končnim *-r* izgovorimo kot polglasnik ali ne), iz enozložnega priimka Blair pa Blairov. Če smo še vedno v zadregi, katero obliko svojilnega pridevnika uporabiti, sledimo večinski rabi (gl. korpus Gigafida).

Tvorba svojilnih pridevnikov iz samostalnikov moškega spola

Svojilne pridevnike iz samostalnikov moškega spola tvorimo tako, da jim dodamo obrazilo *-ov* ali *-ev*, in sicer *-ev za glasovi c, j, č, ž, š in dž* (*Tadej* > *Tadejev*, *Mušič* > *Mušičev*, *Fritz* > *Fritzev*), povsod drugod pa *-ov* (*Iztok* > *Iztokov*, *Golob* > *Golobov*, *Beckham* > *Beckhamov*, *Laurentov*).

Podaljševanje osnove z j pri besedah, ki se v izgovoru končajo na *-r*
Svojilne pridevnike iz samostalnikov moškega spola, ki se v izgovoru končajo na *-r*, tvorimo tako, da osnovo podaljšamo z j + *-ev* (*Gašper* > *Gašperjev*, *Mlinar* > *Mlinarjev*). To pravilo ima izjeme, ki podaljševanja z j ne poznajo, in izjeme, pri katerih raba izkazuje obe obliki. Podaljševanja z j ne poznajo enozložne besede (*mir*, *dar*, *Blair*), izpeljanke in zložanke iz glagolov (*govor*, *vir*, *prodor*, *samomor*), besede, ki se končajo na polglasnik + *-r* (*veter*, *Peter*, *Heidegger*), posamezne besede (*šotor*, *biser*, *večer*, *prostor*, *govor* itd.) ter sestavljenke in zložanke iz besed, ki smo jih ravnokar našteali (*nemir*, *predgovor*, *Šempeter*, *predprostor* itd.). Obe obliki izkazuje raba tako pri nekaterih občnih besedah (*hektar* > *hektarja* in *hektara*) kot pri lastnih imenih – pri teh zlasti, če so prevzeta: *Sinclair* > *Sinclairov* in *Sinclairjev*, *Molière* > *Molièrov* in *Molièrjev*, *Shakespeare* > *Shakespeareov* in *Shakespearejev*. Samo v izgovoru sodijo sem tudi imena, kot je *Leclerc*, katerega svojilni pridevnik se izgovori [*Leklerjev*] ali [*Leklerov*], medtem ko v zapisu črke j ne dodajamo (zapišemo lahko torej *Leclercev* ali *Leclercov*). Dodatno dvojnico pri zadnjem izkazujejo le imena kot *Cartier*, katerega končni *-r* lahko v izgovoru ostane

nemi [Kartje] ali pa se izgovori [Kartjer]. Posledično v prvem primeru črke j v zapisu ne dodajamo (Cartierev ali Cartierov), v drugem primeru pa črko j dodamo tudi v zapisu (Cartierjev). Enako velja za besede premier, croupier, métier ipd.

Opuščanje nemega -e

Svojlne pridevnike iz samostalnikov moškega spola, ki se končajo na nemi -e, tvorimo tako, da -e opustimo, če ne odloča o izgovoru pred njim stoječih črk kot glasov č, ž, š, dž in s. To pomeni, da npr. pri priimkih *Stone* in *Racine* nemega -e ne pišemo, ker je pred njim glas *n* (in ne č, ž, š, dž ali s kot pri *George*). Del besede, na katerega bomo dodali obrazilo za svojino, je torej *Ston-* oz. *Racin-*, iz česar dobimo *Stonov*, *Racinov*. Enako se zgodi, če je glas pred nemim -e npr. *r*, kot je to pri *Shakespeare*, *Saussure* ali *Gilmore* – pri vseh -e-ja pri tvorbi svojilnega pridevnika ne pišemo več.

Odgovor 4

Pri tvorbi svojilnih pridevnikov iz tujih, ponavadi angleških in francoskih imen, ki se v govoru končajo na -R, zapisujejo pa s končno črko -E /pop-up na termin: nemi -e v izglasju/ (npr. *Shakespeare* /+ povezava na podobna imena??/), pogosto uporabljamo tako obrazilo -OV kot obrazilo -EV, kar je nekoliko v nasprotju s pravili, ki sicer veljajo za tvorbo svojilnih pridevnikov iz imen moškega spola //gl. pravila za tvorbo svojilnih pridevnikov? - ali povezava na slovnico/skeniran vir s pravilom//. Kadar smo v zadregi, katera oblika svojilnega pridevnika je ustrezna, se je zaradi neustaljenosti ene same oblike priporočljivo ravnati po večinski rabi (gl. korpus Gigafida). Če raba svojilnega pridevnika, tvorjenega iz konkretnega imena, ni pogosta ali sploh ni izkazana, se ravnamo po večinski rabi. V glavnem velja:

- lahko se uporabljata obe obrazili, vendar je tvorba z obrazilom -OV pogostejša (Moliere → Molierov, redkeje Molierjev)
- če uporabimo obrazilo -EV, pred njim stoji vrinjeni -j-: ime + -j-EV (Saussure → Saussurjev) //gl. C1a5//
- pri enozložnih imenih praviloma uporabljamo obrazilo -OV (Moore → Moorov, redko Mooreov)
- končna črka -E, ki stoji v zapisu imena, a se ne izgovori, pri zapisovanju svojilnega pridevnika običajno odpade (Gere → Gerov in ne *Gereov)
- končno črko -E običajno ohranjamo le, kadar varuje pravilen izgovor imena (Ware → Wareov in ne *Warov) //gl. C1a11//

POZOR: Za pravilno tvorbo svojilnih pridevnikov iz tujih imen je potrebno poznati izgovor imena. Pri nekaterih imenih, ki se zapisujejo s končnima črkama -RE, se končni -E izgovori (npr. ital. Briatore, franc. Poincaré /+ povezava na podobna imena/. V teh primerih se svojilni pridevnik običajno tvori z obrazilom -EV, pri zapisu pa se končna črka -E ohranja: Briatore-j-ev, Poincaré-j-ev.

++ očitne povezave na ostala imena, ki se končajo na -R (Cartier, Heidegger) + grafični prikaz (npr. Shakespeare)

Teoretična izhodišča za analizo vzorčnih odgovorov

Ti štirje vzorčni odgovori zajemajo podobno miselno vsebino, a se med seboj precej razlikujejo na besedni in skladenjski ravni, saj so njihovi tvorci svoj pogled na problem ubesedili slovnično različno. Ker pa človekove predstave in misli v besedilu nastopajo le kot ubesedeni osebkni in povedki, je slovnična izbira tista pomembna komponenta našega ubesedovanja, ki ima vpliva na retorično oblikovanost celote. Z retorično oblikovanostjo seveda tu ne mislimo na retorične obrazce in ne na retorična stilna sredstva, ampak na notranjo obliko besedil. Pri

notranji formi gre namreč za »oblikovanost same vsebine« (Kos 1983: 98). Pojmu notranje forme smo določili mesto znotraj sistemsko-funkcijskega modela jezika, saj je to edini jezikoslovni model, ki nam omogoča povezovanje pomenske in slovnične ravnine, kar je predpogoj za jezikoslovno analizo besedila, ki se zdi na prvi pogled sestavljeno iz besed in stavkov, a je v resnici zgrajeno iz pomenov (Halliday 1989:10).

Ker je analiza retorične oblikovanosti naslonjena na metajezik sistemsko-funkcijskega jezikoslovnega modela, si ga pogledjmo v poenostavljeni skici. V sistemsko-funkcijskem jezikoslovju (Halliday 1985) je podlaga za obravnavo besedil povezovanje semantične in slovnične ravnine. Podlaga za analizo pomenskega ustroja sta semantična pojma: entiteta in dogodek. Človekove predstave namreč postanejo v besedilu jezikovni izrazi: entiteta, dogodek in okoliščine, ki so v stavku izraženi kot samostalniška zveza, glagolska zveza in prislovne ali predložne zveze. Zato je prvi korak k analizi besedil opis oblikoskladenjskih značilnosti osebkovih entitet in povedkovih dogodkov. Ker ostajajo sestavi določene vrste entitete in usmeritve dogodka nespremenjeni v več zaporednih sporočilnih enotah, smo te sestave poimenovali retorične enote (Cloran 1994, v Bizjak 2005: 93).

V nadaljevanju bomo ob analizi vzorčnih odgovorov pogledali, kako opišemo retorične enote, ki nastajajo s kombinacijo stalnih semantičnih značilnosti, in kako razvrščanje retoričnih enot vpliva na notranjo strukturo besedila.

Analiza retoričnih enot

Določanje retoričnih enot zahteva beleženje oblikoskladenjskih značilnosti osebkovih entitet in povedkovih dogodkov v vsakem stavku besedila, zato je analiza, kakor je razvidno iz preglednic 1, 2, 3 in 4, zelo nadrobna. Preglednice 1, 2, 3 in 4 so oblikovane tako, da si v drugem stolpcu sledijo stavki besedila v linearnem zaporedju. V tretjem stolpcu so izpisani osebki, v četrtem povedki, v petem pa so poimenovane retorične enote, ki se tvorijo s kombinacijo stalnih semantičnih značilnosti osebkov in povedka. V šestem stolpcu smo na podlagi ugotovitev retorične analize zabeležili strukturo in v sedmem določili besedilno zvrst (glej Prilogo 1).

Za ponazoritev, kako se s kombinacijo stalnih semantičnih značilnosti tvorijo retorične enote, bomo na tem mestu izbrali vzorčni odgovor, ki je zajet v preglednici 1 in prikazan na sliki 1.

BESEDILO	OSEBKI	POVEDKI	RET. ENOTE	STRUKTURA	VRSTA BESEDILO
1 Pri osebah moškega spola <u>svojlne pridevnike</u> navadno naredimo iz <u>lastnega imena</u> .	MI	naredimo	komentar	iz domačih imen	NAVODILO
2 ki mu dodamo končnico -ov: Marko -> Markov, Iztok -> Iztokov.		dodamo	komentar		
3 Pri lastnih imenih	MI				
4 ki se končajo z izgovorjeno črko /r/.		končajo	opis		
5 imamo načeloma dve možnosti.		imamo	komentar		
6 Svojlni pridevnik najpogosteje naredimo tako, da lastnemu imenu dodamo končnico -jev: Pahor -> Pahorjev, Vidmar -> Vidmarjev.	MI	naredimo	komentar		
V nekaterih primerih, predvsem pri kratkih <u>enozložnih imenih</u> , ga lahko naredimo tudi s končnico -ov: Bor -> Borov, Zver -> Zverov ali kar z obema:					
7 Ikar -> Ikarjev, Ikarov, Vladimir -> Vladimirjev, Vladimirov.	MI	naredimo	komentar		
8 O tem,					
9 katera oblika je bolj pogosto rabljena v konkretnih primerih	oblika	je rabljena	opis		
10 se lahko prepričamo v <u>korpusu</u> .	MI	prepričamo	komentar		
11 Poseben problem so angleška in francoska lastna imena,	ang. in fran. imena	so	opis	TVORBA ang. in fr. imena z nemim -e	
12 ki se končajo z izgovorjenim /r/	ang. in fran. imena	končajo	opis		
13 vendar imajo za črko "r" še neizgovorjeni samoglasnik,	ang. in fran. imena	imajo	opis		
14 navadno je to <u>nemi -e</u> : Molière, Rancière, Baudelaire, Shakespeare, Voltaire, Sartre itd.	samoglasnik	je	opis		
15 Tako pri sklanjanju kot pri tvorjenju svojlnih pridevnikov nemi -e praviloma izpustimo	MI	izpustimo	komentar		
16 še vedno pa imamo možnost uporabiti bodisi končnico -jev ali -ov.	MI	imamo	komentar		
17 V primeru priimkov Voltaire, Molière in drugih sta načeloma torej možni obe obliki: Voltairov/Voltairjev, Molièrov/Molièrjev,	dve obliki	sta možni	opis	RABA ang. in fr. imena z nemim -e	
18 vendar se je pri nekaterih imenih raba ustalila pri eni od možnosti	raba	ustalila	opis		
19 pri drugih pa se uporabljata obe obliki.	dve obliki	uporabljata	opis		
20 O tem, katero obliko v posamičnih primerih pisci raje uporablajo ,	PISCI	uporablajo	komentar		
21 se kot vedno lahko prepričate v <u>korpusu</u> .	VI	prepričate	komentar		

Slika 21: Analiza odgovora 1

Vidimo, da se odgovor 1 začne z retorično enoto imenovano komentar. V Tabeli 6 so zapisane semantične značilnosti, po katerih se retorična enota komentar razlikuje od drugih retoričnih enot, in sicer je semantična izbira na osi osebkove entitete vedno udeleženec. Udeleženci so osebe, navzoče v času in prostoru govornega dogodka. Torej pisec in bralci. Za retorično enoto komentar je hkrati z izbiro udeležencev na osi osebkove entitete značilna izbira sedanjega časa na osi povedkovega dogodka.

Tabela 14: Semantične značilnosti retorične enote komentar

VRSTA RETORIČNE ENOTE	OSEBKOVA ENTITETA	POVEDKOV DOGODEK
Komentar	udeleženec (1. in 2 oseba množine, 3. oseba množine).	sedanjik

V prvem besedilu so torej zelo opazne enote komentarji, s katerimi se pisec obrača na udeležence (to so bralci ali bralci in govorec): (govorec in bralci) naredimo, imamo, izpustimo; (pisci) uporabljajo; (govorci) se prepričate. Med retorične enote komentarja pa so razpršene še retorične enote opisa: (angleška in francoska imena) se končajo, imajo; (neizgovorjeni samoglasnik) izpustimo, (dve obliki) sta možni, se uporabljata; (raba) se je ustalila. Z njimi pisec daje bralcu informacijo o pojmovnih entitetah in opiše njene stalne lastnosti v rednem dogajanju, kar je zabeleženo v Tabeli 7.

Tabela 15: Semantične značilnosti retorične enote opis

VRSTA RETORIČNE ENOTE	OSEBKOVA ENTITETA	POVEDKOV DOGODEK
Pojasnilo	nenavzoča entiteta, pojmovna entiteta (3. oseba ednine)	redno dogajanje sedanjik

Ko analiziramo semantične značilnosti vseh stavkov v odgovoru 1, ugotovimo, da je tipična in prevladujoča enota tega vzorčnega odgovora komentar, s katerim pisec bralcem daje navodila, kako ravnati pri določnem problemu. Besedilo je usmerjeno k bralcu in v zaporednih korakih ubeseduje, kako naj se bralec odloča pri izbiri slovničnih oblik, da bo uspešen pri pisnem in govornem sporazumevanju. Na podrednem nivoju (v preglednici so to večinoma odvisni stavki) se s komentarji prepletajo retorične enote z opisno perspektivo, ki bralcu pojasnjuje specifične jezikovne pojme, vezane na konkreten problem (angl. in francoska imena, končnica -jev, -ov, neizgovorjeni samoglasnik). Vendar v celotnem odgovoru prevladuje osredotočenost na udeležence, ki jim pisec v obliki navodil sporoča, kaj storiti ob specifični jezikovni težavi.

Pogled na retorične enote v odgovoru 1 nam torej razkrije, da je tvorec odgovora z dosledno izbiro udeležencev kot delujočih osebkov dosegel enotnost, tako da besedilo s svojo notranjo

formo gradi perspektivo, značilno za besedilno zvrst navodil. Temu ustrezna je tudi preprosta strukturna zgradba besedila (6. stolpec), s kratkimi povedmi in omejenim številom odvisnih stavkov, ki služijo pojasnjevanju. Ta notranja forma in strukturna zgradba se na zunaj izražata v kratkosti besedila (210 besed), ki obsega dva strukturno ločena odstavka in se v celoti ujema s funkcijo, ki jo ima kratek usmerjevalno-pojasnjevalni odgovor v slogovnem priročniku.

V nadaljevanju tega razdelka bomo pogledali, katere retorične enote so značilne za vzorčne odgovore 2, 3 in 4.

Retorična analiza odgovora 2, predstavljena v preglednici 2, nam sporoča, da je besedilo (glavni stavki) osredotočeno na opisne retorične enote, s katerimi se podredno (predvsem odvisni stavki) prepletajo komentarji in pripovedne enote, ki so v funkciji razlage. Ta odgovor z osredotočenostjo na opis pojmovnih enitet ustvarja opisno perspektivo, značilno za besedilno zvrst poročila. S tem se v besedilu oblikuje strukturna zgradba, ki temelji na klasifikaciji pojmov, a se z dodajanjem komentarjev in razlago v obliki pripovedi čuti usmerjenost k uporabniku. Ker je notranja forma besedila poročevalna in strukturna zgradba ustvarjena na podlagi klasificiranja in opisovanja pojmov, to potegne za seboj tudi nekoliko daljšo obliko odgovora (350 besed).

Najdaljši pa je odgovor 3. Zakaj? Analiza odgovora 3, predstavljena v preglednici 3, je pokazala, da je zanj značilna osredotočenost na pojme in ideje, kar pomeni, da se z opisnimi retoričnimi enotami ustvarja opisna perspektiva. Vendar samo na prvi pogled. Zaradi besedilnih navezav, ki temeljijo na logičnem razvrščanju pojmov, se v besedilu gradi razlagalna perspektiva. Vendar tak razlagalni tip odgovora potrebuje dodatne pojasnitve pravil (ki jih v analizo nismo zajeli), kar pomeni, da je odgovor precej daljši od drugih (570 besed). Odgovor 2 in 3 se torej razlikujeta, saj je prvi osredotočen na opis in klasifikacijo pojmov, drugi pa na zaporedje vzrokov in učinkov. Odgovor 4 je zanimiv z vidika retorične zgradbe predvsem zato, ker prepleta retorične enote komentarjev in opisa preko celotnega besedila ter tako združuje dve zvrsti: poročilo in navodilo.

Sklep

Z nadrobno jezikoslovno analizo smo torej našli vodilne retorične enote, ki se v posameznih vzorčnih odgovorih pojavljajo sklenjeno ali razpršeno in ustvarjajo retorično perspektivo, ki nam pomaga določiti besedilno zvrst odgovorov. Ali naj torej slogovni priročnik vsebuje odgovore v obliki razlage, poročila ali navodila?

Odločitev, katera zvrst besedila je najustreznejša za usmerjevalno-pojasnjevalni odgovor, ki naj bralcu sporoča, katero slogovno-slovnično obliko uporabiti pri konkretni pisni ali govorni jezikovni dejavnosti, se ponuja kar sam. Če želimo bralcem posredovati kratek, jasen, razumljiv in natančen odgovor, je najustreznejša oblika besedilna zvrst navodilo, ki bralca pouči, kako naj ravna v zvezi z določenim problemom. Odločitev glede besedilne zvrsti pa bo v veliko pomoč pri pripravi natančnejših smernic za pisanje odgovorov, saj samo z natančno določitvijo besedilne zvrsti lahko izpeljemo opis slovničnih vzorcev in dosežemo čim večjo ubeseditveno enotnost.

Priloga 1: Excelove preglednice 1, 2, 3, 4

Odgovor "na dolgo in široko"

Svojilni pridevniki iz tujih imen moškega spola, ki se končajo na izgovorjeni r

Na splošno [svojilne pridevnike](#) iz samostalnikov moškega spola naredimo tako, da jim dodamo *-ov* ali *-ev*, pri čemer je izbira [odvisna od glasu](#), s katerim se samostalni konča. Izjema so svojilni pridevniki iz samostalnikov, ki se končajo na izgovorjeni [r]. Pri teh imamo dve enakovredni možnosti.

1. Lahko jih podaljšamo z *-j-*, kar pomeni, da bomo zaradi [preglasa](#) uporabili *-jev*, npr. *novinar-novinarjev*, *Gregor-Gregorjev*.
2. Lahko pa jim dodamo *-ov*, npr. *satir-satirov*, *Bor-Borov*.

Raba ene od obeh možnih oblik se je pri večini pridevnikov ustalila in prevladuje oblika z *-jev*. Obliko z *-ov* pa skoraj vedno uporabimo v dveh primerih:

1. kadar pri samostalniku pred končnim izgovorjenim [r] stoji [polglasnik](#), zapisan s črko *e*, ki pri sklanjanju izgine (*Peter* → *Petra*, *Petru* ... → *Petrov oče*).
2. pri [enzložnih](#) samostalnikih (*Bor* → *Borov*).

Obstajajo tudi [posamezna imena](#), pri katerih izbira precej niha. Če nas zanima, katero obliko pisci raje uporabljajo, se o tem lahko prepričamo v [korpusu](#).

Poseben problem so angleška, francoska in nekatera druga [lastna imena](#), ki se končajo z izgovorjenim [r], vendar črki *r* sledi še [nemi -e](#), kot na primer v priimkih *Molière* [moljêr], *Baudelaire* [bodlêr], *Saussure* [sosír], *Gilmore* [gílmor], *Shakespeare* [šékspir] in [podobnih](#).

Pri tvorjenju svojilnih pridevnikov iz teh lastnih imen **nemi -e praviloma izpustimo in dodamo -jev ali -ov**, kar pomeni, da sta ustrezni obe obliki, npr. *Molièrov/Molièrjev*, *Saussurov/Saussurjev*, *Baudelairov/Baudelairjev*, *Gilmorov/Gilmorjev* itd. Pri nekaterih imenih se je raba ustalila pri eni od možnosti, pri drugih pa se uporabljata obe obliki, vendar ena navadno prevladuje. Podatek o tem je mogoče dobiti v [korpusu](#).

POMEMBNO: Za uspešno reševanje zadrege je treba poznati pravilen izgovor tujega imena.

Zgodovina:

Dvojne oblike pri svojilnih pridevnikih iz angleških, francoskih in drugih imen na izgovorjeni [r] lahko spremljamo že od 19. stoletja. Pisci so se takrat in skozi celo 20. stoletje poljubno odločali za [nemehčano obrazilo](#) (*Shakespeareov*, npr. pri Josipu Jurčiču, Janezu Mencingerju, Josipu Vidmarju) bodisi za [mehčanje](#) (*Shakespearejev*, npr. pri Ivanu Cankarju, Franu Govekarju). Kljub temu so normativni in slovarski priročniki vse do Slovenskega pravopisa 1962 in Slovarja slovenskega knjižnega jezika 1970–1991 (npr. v sestavku *hamletovski*), normirali le nemehčano različico (*Shakespeareov*). Šele Slovenski pravopis 2001 je normiral dvojnico pri vseh pogostejših imenih tujega izvora, ki se v zapisu končajo na *-re*, v izgovoru pa na [r].

Povezani odgovori:

- Imena na nemi -e (George Wilde)

- Daljšanje osnove z j (sever, Heidegger, okvir)
- Imena, ki se končajo na nemi soglasnik (Leclerc, Dumas)

Odgovor sestavlja pet delov: **uvod**, **okvir**, **pasica**, **zgodovina** in **povezani odgovori**. V **uvodu** so predstavljena nujna uvodna pojasnila, ki so potrebna za uspešno pojasnjevanje v jedrnem delu odgovora. V konkretnem primeru so predstavljena splošna načela tvorjenja svojilnih pridevnikov iz samostalnikov moškega spola, kar omogoča prehod na ožjo skupino samostalnikov, ki se končajo z izgovorjenim [r]. Po pojasnilu glede dveh možnosti se v uvodu osredotočimo še na najbolj pomembne oporne točke glede izbire ene ali druge možnosti. Na koncu opozorimo na izbirnost in možnost preverjanja stanja v korpusu.

Jedrni del odgovora je izpostavljen v **okviru** oz. s primernim sredstvom na spletni strani. Najprej predstavimo problem nemega -e in naštejemo nekaj zgledov, čemur sledi povezava na celoten spisak lastnih imen s podobno zadrego, ki so na voljo v leksikonu. Bistveni del odgovora izpostavimo s krepkimi črkami ali podobnim sredstvom in ponovno na daljši način opozorimo na izbirnost in možnost preverjanja v korpusu.

Pasica služi univerzalnim opozorilom in se načeloma uporablja pri več odgovorih z enako ubeseditvijo. Formulirana tako kot v navedenem okviru naj bi se pojavila pri vseh zadregah, pri katerih je ključno, da uporabnik pozna izgovor besede, po kateri sprašuje, večinoma v primeru zadreg s tujimi lastnimi imeni.

Zgodovina vsebuje informacije o spremembah normativnih intervencij pri obravnavani zadregi skozi zgodovino in predstavlja povezavo med odgovorom "Na dolgo in široko" ter rubriko "Za navdušence". Del z zgodovinskimi podatki ni na voljo ob kliku na gumb "Na dolgo in široko", temveč se odpre šele ob dodatnem kliku na povezavo "Zgodovina" (zato je v kazalniku posiven). V tem delu je mogoče uporabljati več terminologije in zapletenejši pojasnjevalni slog.

Povezani odgovori so pomemben del odgovora, ker v nekaterih primerih pojasnjujejo zadrege, ki so neposredno povezane z osnovnim vprašanjem, vendar jih je bolj smiselno pojasniti na drugem mestu ob drugem problemu. V našem primeru so to denimo enozložni priimki z nemim -e (Gere, Phare, Gore, Moore itd.), ki se končajo z izgovorjenim [r] in ki v korpusu ne izkazujejo variantnih oblik z -rjev, izkazujejo pa nihanje pri opuščanju nemega -e. V povezanih odgovorih so torej skrita pojasnila, ki se neposredno dotikajo obravnavanega problema preko jezikovnih elementov, ki izkazujejo zadrege v presečni množici.

V besedilu odgovora "Na dolgo in široko" se hiperpovezave uporabljajo razmeroma pogosto z namenom, da razbremenimo branje osnovnega besedila. Pojasnila, ki jih lahko skrijemo v hiperpovezave, so treh vrst: termini, spiski in zunanji viri. Termini in spiski se pojavljajo v t. i. pojavnih oknih (*pop-up window*), zunanji viri pa se odpirajo v novem oknu brskalnika. Najbolj pogost zunanji vir na slogovnem portalu sta korpusa Gigafida in KRES ter slovarski portal Termania.

POVEZAVE iz odgovora

Terminologija:

Svojljni pridevnik: je pridevnik, s katerim označujemo lastnino ali svojino nekoga in nastane iz samostalnika, ki mu dodamo obrazila **-ev** (*stric – stričev dežnik*) ali **-ov** (*Marko – Markov avto*) ali **-in** (*Tina – Tinin zvezek*).

Lastno ime: je beseda, s katero poimenujemo točno določeno stvar, bitje, kraj, izdelek, podjetje, knjigo ... (*Mercator, Gremo mi po svoje, Leksikon imen, Rudolf Maister, Ljubljana, Bela krajina* ...).

Obrazilo: je del besede, ki ga dodamo besedi, da naredimo novo, na primer **-ica** (*miza + -ica → mizica*) ali **-ov** (*ananas + -ov → ananasov*).

Preglas: je glasovna sprememba, ki samoglasnik *o* za soglasniki *c, č, ž, š, j* spremeni v *e*, na primer *meč – z mečem* (*ne z* mečom*).

Polglasnik: je samoglasnik, ki v slovenščini nima svoje črke, zato ga ne zapisujemo (*mrk, vrt*) ali pa ga pa zapisujemo z *e* (*pes, ves*).

Nemi -e: je *e*, ki ga ne izgovorimo; v slovenščini se pojavlja v tujih imenih (*George, Barbie, Tesniere, Louvre*).

Enozložnica: je beseda z enim zlogom, na primer *ples, meč, smeh, vrat*.

Spiski:

- **posamezna imena:** spisek lastnih imen, ki na podlagi podatkov iz korpusne analize izkazujejo nihanje pri rabi *-rjev/-rov*, npr. *Vladimir, Ikar* itd.

- **podobnih:** spisek lastnih imen, označenih s kategorijo identificirane težave

Povezave na zunanje vire:

- **korpusu:** povezava na <http://www.gigafida.net/>

Poleg pojasnjevalnega retoričnega sloga, ki izhaja iz analize odgovorov, se pri odgovorih omejujemo z nekaterimi sprejetimi tehničnimi konvencijami:

- odgovor v celoti ne sme presegati 400 besed (brez zgodovine in povezanih odgovorov)
- v enem odstavku je dovoljeno uporabiti do tri termine z dviznimi meniji
- pri enem odgovoru je dovoljeno uporabiti le eno pasico
- število povezav na zunanje vire in spiske ni omejeno.

LEKSIKON BESEDNIH OBLIK

Namen

Leksikon besednih oblik je podatkovna zbirka z okoli 100.000 leksikonskimi enotami, ki so sestavljene iz posameznih lem in njihovih oblikoslovnih paradigem, kot jih izkazuje trenutni referenčni korpus, korpus *FidaPLUS*.²² Besedne oblike v paradigmi so opremljene z oblikoskladenjskimi podatki, poleg tega pa še z drugimi vrstami informacij, na primer o normativnem vidiku oblik in o medsebojni povezanosti posameznih leksikonskih enot.

Prvi cilj leksikona besednih oblik v okviru projekta Sporazumevanje v slovenskem jeziku je podpora jezikovnotehnološkim aplikacijam, in sicer predvsem oblikoskladenjskemu označevalniku, ki s kombinacijo statističnih metod prepoznavanja besedišča ter vnaprej pripravljenega nabora oblik in pripadajočih oznak v leksikonu določa oblikoslovne lastnosti besedišča v korpusnih besedilih.²³ Oblikoskladenjski podatki o oblikah v leksikonu so tako usklajeni s sistemom oblikoskladenjskega označevanja korpusov pri projektu SSJ, ki sicer izhaja iz nabora oznak JOS²⁴ in je podrobneje predstavljen v specifikacijah za oblikoskladenjsko označevanje učnega korpusa.²⁵

Drugi cilj leksikona besednih oblik znotraj projekta SSJ je pomoč pri interpretiranju korpusnih podatkov in njihovi predstavitvi v okviru bodočih spremljevalnih aplikacij slogovnega priročnika. S tega vidika so za slogovni priročnik relevantne že omenjene paradigme besednih oblik, še bolj pa različne vrste metapodatkov o teh oblikah, ki jih podrobneje predstavljamo v nadaljevanju.

Vsebina

V leksikon besednih oblik so bile načrtno ne glede na pogostost pojavljanja vključene vse leksikonske enote zaprtih besednih vrst (predlog, veznik, zaimek in členek) ter izbrani težji primeri iz oblikoslovja (npr. tuja lastna imena, enakovidski glagoli s homonimnimi nedoločniki, živost pri samostalnikih moškega spola ipd.). Preostali, večinski del leksikona vključuje leme drugih besednih vrst, in sicer glede na pogostost pojavljanja v referenčnem korpusu. Do zaključka projekta je predvidena še vključitev najpogostejših večbesednih enot, tj. večbesednih lastnih imen in slogovnih večbesednih enot, ki se lahko pišejo skupaj ali narazen.

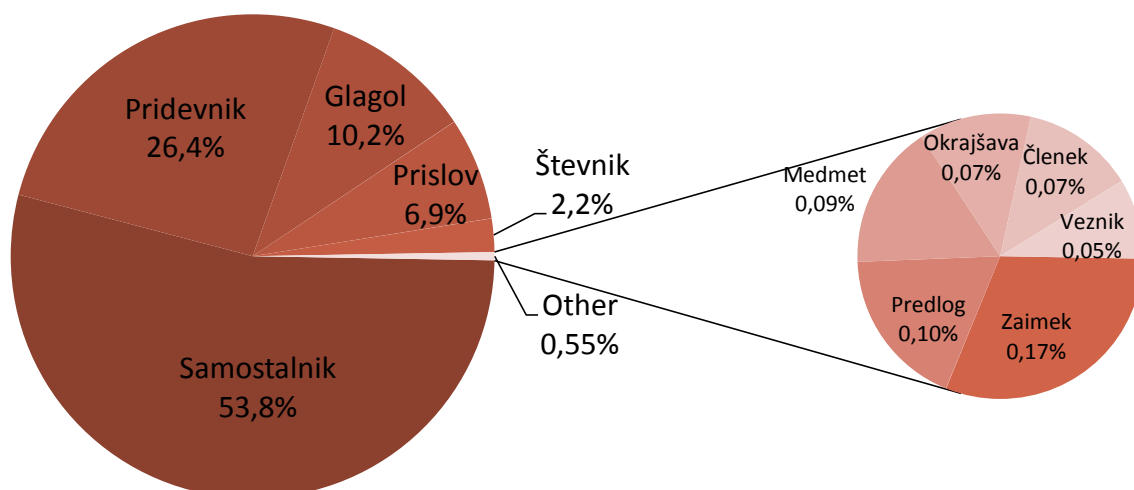
Sestava leksikona glede na deleže posameznih besednih vrst je trenutno torej naslednja:

²² Do konca projekta leta 2013 je predvidena posodobitev podatkov glede korpus *Gigafida*, ki prav tako nastaja v okviru projekta SSJ in trenutno vsebuje več kot milijardo besed.

²³ Vključitev podatkov iz leksikona se je izkazala za zelo uspešno, saj se je natančnost statističnega označevalnika izboljšala za okrog 3 % (z 89 % na 92 %) glede na statistično označevanje brez leksikona.

²⁴ Jezikoslovno označevanje slovenskega jezika; <http://nl.ijs.si/jos/>.

²⁵ Specifikacije za učni korpus; <http://www.slovenscina.eu/Vsebine/SI/Kazalniki/K2.aspx>.

N = 100.765

Slika 22: Sestava leksikona glede na deleže posameznih besednih vrst

Tip in organiziranost podatkov

Leksikon je zapisan v formatu Lexical Markup Language (LMF), ki velja za mednarodni standard na področju procesiranja naravnih jezikov in strojno berljivih slovarjev. Gre za datoteko .xml, v kateri so podatki predstavljeni v hierarhiji elementov s pripadajočimi atributi (*att*) in njihovimi vrednostmi (*val*). Referenčni zapisi vseh besednih vrst in morebitne posebnosti so podrobneje predstavljeni v standardu za izdelavo oblikoslovnega leksikona.²⁶

Osnovni gradnik leksikonske baze podatkov je element <LexicalEntry> (leksikonska enota), ki vsebuje v nadaljevanju predstavljene podelimente.

²⁶ Specifikacije za leksikon (besednih oblik), <http://www.slovenscina.eu/Vsebine/SI/Kazalniki/K3.aspx>.

```
<LexicalEntry id="LE_R_pazljivo" xmlns:d="urn:LEKSIKON_SSIJ">
```

1

```
<feat att="besedna_vrsta" val="prislov" />  
<feat att="vrsta" val="splošni" />  
<feat att="SP2001" val="prislov" />  
<Lemma>  
  <feat att="zapis_oblike" val="pazljivo" />  
</Lemma>
```

2

```
<WordForm>  
  <feat att="stopnja" val="nedoločeno" />  
  <FormRepresentation>  
    <feat att="zapis_oblike" val="pazljivo" />  
    <feat att="msd" val="Rsn" />  
    <feat att="pogostnost" val="4682" />  
  </FormRepresentation>  
</WordForm>
```

3

```
<WordForm>  
  <feat att="stopnja" val="primernik" />  
  <FormRepresentation>  
    <feat att="zapis_oblike" val="pazljivejše" />  
    <feat att="msd" val="Rsr" />  
    <feat att="norma" val="variantno" />  
    <feat att="pogostnost" val="12" />  
  </FormRepresentation>  
  <FormRepresentation>  
    <feat att="zapis_oblike" val="pazljiveje" />  
    <feat att="msd" val="Rsr" />  
    <feat att="norma" val="variantno" />  
    <feat att="pogostnost" val="89" />  
  </FormRepresentation>  
</WordForm>
```

```
<WordForm>  
  <feat att="stopnja" val="presežnik" />  
  <FormRepresentation>  
    <feat att="zapis_oblike" val="najpazljiveje" />  
    <feat att="msd" val="Rss" />  
    <feat att="norma" val="variantno" />  
    <feat att="pogostnost" val="1" />  
  </FormRepresentation>  
  <FormRepresentation>  
    <feat att="zapis_oblike" val="najpazljivejše" />  
    <feat att="msd" val="Rss" />  
    <feat att="norma" val="variantno" />  
    <feat att="pogostnost" val="0" />  
  </FormRepresentation>  
</WordForm>
```

```
<RelatedForm>  
  <feat att="idref" val="LE_P_pazljiv" />  
</RelatedForm>
```

4

```
</LexicalEntry>
```


V glavi (1) je zapisana identifikacija leksikonske enote, torej njena specifična referenca, ki je sestavljena iz predpone LE, podčrtaja, oznake za besedno vrsto in leme. V primeru homonimnega prekrivanja lem iste besedne vrste se zapisu doda še en podčrtaj in arabski števnik (npr. *LE_S_jesen_1* in *LE_S_jesen_2*).

Prvi podnivo leksikonske enote (2) vsebuje informacije, ki so skupne vsem njenim oblikam (v prikazanem primeru informacijo o besedni vrsti in vrsti prislova), poleg tega pa še informacijo o zapisu leme in o besedni vrsti, ki jo tej lemi pripisuje Slovenski pravopis (2001).

Sledi niz oblik, ki tvorijo paradigmo opredeljene leme (3), in sicer je vsaka oblika (ali več njih v primeru variantnosti) nosilka svojega elementa <WordForm>. Znotraj tega elementa so v podelementih najprej navedene tiste lastnosti, ki to obliko ločujejo od vseh ostalih v paradigmi (npr. stopnja pri prislovih), pri čemer se seznam teh lastnosti glede na posamezno besedno vrsto razlikuje.

V podelementu <FormRepresentation> najdemo zapis oblike z zgoraj opredeljenimi lastnostmi, pripadajočo oblikoskladenjsko oznako (<msd>) in podatek o absolutni pogostnosti oblike v referenčnem korpusu. Kadar naboru lastnosti znotraj enega elementa <WordForm> ustreza več oblik iste leme, ta vsebuje več podelementov <FormRepresentation>, pri čemer je oblikam pripisana še normativna vrednost (v našem primeru oznaka *variantno* za obliki primernika *pazljiveje* in *pazljivejše*).

Celotni paradigmi leme lahko sledi element <RelatedForm> (4), ki vsebuje informacijo o tem, kako se lema besedotvorno povezuje z drugimi lemmi v leksikonu. Trenutni nabor povezanih oblik predvideva v nadaljevanju opredeljene obrnljive povezave.

Omejeno število leksikonskih enot vsebuje še element <sense>. Ta je namenjen pomenskemu ločevanju leksikonskih enot, ki imajo prekrivno lemo in lastnosti na prvem podnivoju (2, z izjemo podatkov iz Slovenskega pravopisa), njihove paradigme pa se razlikujejo. Tak par sta denimo dovršna glagola z lemo *popasti* (popadem-popasem), splošna pridevnika z lemo *rožen* (rožnega-roženega), samostalnika srednjega spola z lemo *kolo* (kóla-kolesa) itd. V podelementu <Definition> je pri vsakem členu para zapisana preprosta definicija.

Delo z leksikonom

Zgornji način zapisa informacij sicer omogoča zelo hitro in pregledno strojno obdelovanje leksikonskih podatkov, za ogled in urejanje posameznih leksikonskih enot pa so zaradi velikosti datoteke primernejši uporabniku prijaznejši vmesniki. Mednje sodita programska oprema DPS francoskega podjetja IDM in prosto dostopni spletni portal Termania²⁷. Slednji je v času pisanja kazalnika še v nastajanju, pooblaščenim uporabnikom pa že lahko dostopajo do leksikonskih gesel za ogled paradigem in oblikoslovnih podatkov. Prednost Termanie je v tem, da na istem portalu združuje vse digitalizirane priročnike za slovenščino, obenem pa je njena uporaba brezplačna in ne zahteva nameščanja programske opreme.

²⁷ Spletni slovarski portal Termania je razvilo podjetje Amebis d. o. o.; <http://www.termania.net/>

Za o lema n ime leksikonske enote splošne lastnosti naprednejša iskanja po bazi sta

Shakespeare [LE_S_Shakespeare_m] samostalnik lastno_ime moški

zapis	število	sklon
Shakespeare	ednina	imenovalnik
Shakespeareja variantno	ednina	rodilnik
Shakespearea variantno		
Shakespeareu variantno	ednina	dajalnik
Shakespeareju variantno		
Shakespeareja variantno živost=da	ednina	tožilnik
Shakespearea variantno živost=da		
Shakespeareu variantno	ednina	mestnik
Shakespeareju variantno		
Shakespeareom variantno	ednina	orodnik
Shakespearejem variantno		
Shakespeareja variantno	dvojina	imenovalnik
Shakespearea variantno		
Shakespeareov variantno	dvojina	rodilnik
Shakespearejev variantno		
Shakespearejema variantno	dvojina	dajalnik
Shakespeareoma variantno		
Shakespeareja variantno	dvojina	tožilnik
Shakespearea variantno		
Shakespeareih variantno	dvojina	mestnik
Shakespearejih variantno		
Shakespearejema variantno	dvojina	orodnik
Shakespeareoma variantno		
Shakespearei variantno	množina	imenovalnik
Shakespeareji variantno		
Shakespeareov variantno	množina	rodilnik
Shakespearejev variantno		
Shakespeareom variantno	množina	dajalnik
Shakespearejem variantno		
Shakespeareje variantno	množina	tožilnik
Shakespeare variantno		
Shakespeareih variantno	množina	mestnik
Shakespearejih variantno		
Shakespearei variantno	množina	orodnik
Shakespeareji variantno		
LE_P_Shakespeareov		povezana oblika

trenutno sicer primernejša DPS vmesnik (Entry Editor) in DPS strežnik. V prvem si lahko ogledamo informacije o določeni leksikonski enoti v dveh načinih: v izgledu za branje (srednji stolpec), ki nudi podobne informacije kot Termania, in v drevesni .xml strukturi (desni stolpec), kjer so razvidni še podatki o pogostnosti in drugih metapodatkih. DPS vmesnik omogoča tudi urejanje leksikonske enote.

The screenshot displays the IDM Entry Editor interface for the word "Shakespeare". The main window is divided into three panels:

- Navigation Panel (Left):** Shows a list of entries under the heading "LE_S_Shakespeare_m". The entry "LE_S_Shakespeare_m" is selected.
- Main Table (Center):** A table listing various forms of the word "Shakespeare" with their grammatical categories and inflectional forms. The table has two columns: "zapis" (writing) and "število sklon" (number of cases). The entries include "Shakespeare" (ednina imenovalnik), "Shakespeareja" (ednina rodilnik), "Shakespeareu" (ednina dajalnik), "Shakespeareju" (ednina tožilnik), "Shakespeare" (ednina mestnik), "Shakespeareom" (ednina orodnik), "Shakespearejem" (ednina orodnik), "Shakespeareja" (dvojina imenovalnik), "Shakespearea" (dvojina rodilnik), "Shakespearejev" (dvojina dajalnik), "Shakespearejema" (dvojina tožilnik), "Shakespearea" (dvojina mestnik), "Shakespearejih" (dvojina mestnik), "Shakespearejema" (dvojina orodnik), "Shakespearei" (množina imenovalnik), "Shakespeareji" (množina rodilnik), "Shakespearejev" (množina dajalnik), "Shakespearejem" (množina tožilnik), "Shakespeare" (množina mestnik), "Shakespearejih" (množina mestnik), "Shakespearei" (množina orodnik), and "Shakespeareji" (množina orodnik). Some entries are marked as "variantno" or "živost=da".
- Form Representation Panel (Right):** A tree view showing the hierarchical structure of the word's forms, including "SAMOSTALNIK", "WORDFORM_S", and "FORMREPRESENTATION".

Slika 23: Geslo "Shakespeare" v vmesniku IDM Entry Editor

Pomanjkljivost tega vmesnika je, da lahko po njem iščemo zgolj z najosnovnejšim ukazom (zvezdico), zato je za kompleksnejša iskanja uporabnejši DPS strežnik, kjer lahko iščemo z regularnimi izrazi oziroma po bogatejšem iskalnem vmesniku. Iščemo lahko po elementih, atributih in vrednostih ter združujemo pogoje z operatorji *in*, *ali* in *ne*. DPS strežnik omogoča tudi izvoz dobljenih podatkov in njihovo statistično obdelavo. Delo s programsko opremo DPS je podrobneje predstavljeno v standardu za analizo referenčnega korpusa²⁸. Predvideno je, da bo do zaključka nastajanja podobne možnosti ogleda, iskanja in obdelave podatkov omogočal tudi portal Termania.

²⁸ Specifikacije za izdelavo leksikalne baze za slovenščino – opis analize referenčnega korpusa; <http://www.slovenscina.eu/Vsebine/SI/Kazalniki/K5.aspx>.

SkXml Box Evidence finder

Rev : 1.5.7

Logged in as: kaja.dobrovoljc (Kaja Dobrovoljc) Personal information July 16, 2011 8:06:16 PM

Search query Go! Close query builder Databases

Remove this section

Search string

☒ Exact word	☒ Contained in	tag	<input type="text" value="Choose tag"/>
☐ Word containing	☐ Entire content of	attribute	<input type="text" value="Choose attribute"/>
☐ Word beginning	☐ Beginning	value	<input type="text"/>
☐ Word ending	☐ Ending		
☐ Case sensitive	☒ within	tag	<input type="text" value="Choose tag"/>
☐ Accent sensitive	☐ as child of	attribute	<input type="text" value="Choose attribute"/>
		value	<input type="text"/>

And And not Or

Leksikon SSJ

Slika 24: Vmesnik za zahtevno iskanje po leksikonu v vmesniku IDM

Spoznali smo zgradbo in vsebino leksikona ter možnosti njegovega ogledovanja in urejanja, v nadaljevanju pa podrobneje predstavljamo, kako lahko posamezne skupine podatkov v leksikonu besednih oblik koristijo snovalcem in končnim uporabnikom slogovnega priročnika.

Leksikon kot podatkovni vir za slogovni priročnik

Običajno je primarna motivacija za nastanek leksikonov besednih oblik njihova uporaba v jezikovnotehnoloških aplikacijah, ki so namenjene procesiranju naravnih jezikov. Z izboljšanjem označevanja in priklica oblik se izboljšuje tudi leksikon; taka bogata podatkovna baza lahko preraste okvir svojega prvotnega namena in tako postane pomemben podatkovni vir tudi za druge uporabnike – koristi tujim govorcem slovenščine pri zadregah glede pregibanja besed, v enaki meri pa tudi maternim govorcem pri vprašanjih glede težavnejših primerov s področja oblikoslovja, besedotvorja, besedišča in pravopisa, na katera skuša odgovoriti tudi nastajajoči slogovni priročnik.

Oblikoslovne paradigme

Leksikon besednih oblik snovalcem in uporabnikom slogovnega priročnika koristi že na svoji najbolj površinski ravni, torej z naborom lem in njihovih paradigem, kot se izkazujejo v realni rabi, saj na hierarhično urejen in pregleden način prikazuje podatke iz referenčnega korpusa. S tega vidika je lahko v pomoč predvsem pri vprašanjih oblikoslovnega pregibanja besed, npr. sklanjanje problematičnih samostalnikov, pridevnikov in zaimkov, živost pri samostalnikih, daljšanje osnov, preglasi, neobstojni samoglasnik, tuja lastna imena, variantno sklanjanje itd. (kategorije od C1a do C1f), spreganje glagolov (C2a), tvorjenje velelnikov (D4b) ter stopnjevanje pridevnikov in prislovov (C3, C10a).

Norma in pogostnost

Z naborom besednih oblik je neločljivo povezana tudi informacija o njihovi normativni (ne)zaznamovanosti. Ta se trenutno vzpostavlja na dva načina. V elementu <norma> so dvema ali več oblikam z identičnimi oblikoskladenjskimi lastnostmi (kot sta v zgornjem primeru primernika *pazljivo* in *pazljivejše*) pripisane vrednosti glede na trenutno veljavno normo, in sicer oznaka *variantno*, če so oblike enakovredne, oziroma oznaka *nestandardno*, če katera izmed oblik ni v skladu s to normo. Odsotnost kakršnekoli normativne oznake zaznamuje normativno nezaznamovanost oblike.

Za sodobni slogovni priročnik, ki si prizadeva za odmik od predpisovanja v jeziku k njegovemu opisu, je seveda zanimivejši element <pogostnost>, ki prinaša informacijo o absolutni pogostnosti oblike z danimi oblikoskladenjskimi lastnostmi v referenčnem korpusu.

Znotraj leksikonske enote nam leksikon omogoča primerjavo pogostnosti oblik z identičnimi oblikoskladenjskimi oznakami (npr. imenovalniških oblik *hči*, *hčer* in *hčera* za lemo hči) ali pa opazovanje sprememb v pogostnosti oblik glede na spremembo oblikoskladenjskih lastnosti (npr. upadanje števila pri samostalnikih, izrazita prevlada enega spola pri pridevniku ipd.; kategorija C1e), ki deloma že nakazujejo kolokativno naravo opazovane leme.

Obenem lahko v leksikonu primerjamo tudi frekvenčno distribucijo različnih besedotvornih realizacij iste pomenske enote, ki sicer zavzemajo vsaka svojo leksikonsko enoto. Primerjamo lahko denimo leme z variantno izbiro obrazil (*volivec-volilec*, *dekanja-dekanka-dekanica*; *mišolovka-mišelovka*, *disleksičen-dislektičen* itd.; D3, D2h3), domače besede s prevzetimi

sopomenkami (*slika-fotografija, kakovost-kvaliteta* itd.; E1d) in variantne zapise (*prenesen-prenešen; zelen-želen; disertacija-dizertacija*; E2). Pomenske povezave med leksikonskimi enotami sicer ne obstajajo, zato je taka primerjava možna zgolj ob usmerjenem iskanju po vnaprej znanih lemah.

Povezane oblike

Trenutno v leksikona najdemo naslednje obrnljive povezave:

- Samostalnik ↔ Izpeljani svojilni pridevnik
LE_S_kruh ↔ LE_P_kruhov
- Glagolnik (samostalnik) ↔ Izvorni glagol
LE_S_britje ↔ LE_G_briti
- Občni samostalnik ↔ Prekrivno lastno ime
LE_S_ajda ↔ LE_S_Ajda
- Samostalnik na -ost ↔ Izvorni pridevnik
LE_S_zarjavelost ↔ LE_P_zarjavel
- Glagol ↔ Deležje (prislov; -e, -č, -ši)
LE_G_zaćeti ↔ LE_R_zaćenši
- Glagol ↔ Deležniški pridevnik (-č, -l, -n, -t)
LE_G_ujeti ↔ LE_P_ujet
- Pridevnik ↔ Izpeljani prislov
LE_P_navihan ↔ LE_R_navihano
- Pridevnik ↔ Elativ
LE_P_lep ↔ LE_P_prelep
- Prislov ↔ Elativ
LE_R_glasno ↔ LE_R_preglasno
- Okrajšava ↔ Neokrajšana lema
LE_O_gdč. ↔ LE_S_gospodična

Povezane oblike vzpostavljajo (večinoma besedotvorne in deloma homonimne) povezave med posameznimi leksikonskimi enotami. Po eni strani omogočajo splošen vpogled v besedotvorne vzorce za slovenščino, po drugi strani pa odgovarjajo na zadrege pri težavnejših besedotvornih primerih. Med že obstoječimi povezavami so za slogovni priročnik denimo zanimive povezave med samostalniki in njihovimi svojilnimi pridevniki (D2a), med okrajšavami in njihovimi možnimi pomeni (A5c), pa tudi med glagoli in njihovimi deležji, saj tvorjenje deležij za naravne govorce jezika ni vedno intuitiven besedotvorni postopek.

Seveda je s strojnimi algoritmi možno v leksikon dodajati tudi druge besedotvorne povezave med besedami, če bi se te izkazale za koristen vir informacij za slogovni priročnik, na primer o tvorjenju pridevnikov na -ski/-ški iz izvornih lastnih imen (D2e), ženskih poimenovanj iz moških samostalnikov (D3a), imenih prebivalcev iz enobesednih zemljepisnih imen (D3b), glagolih, izpeljanih iz samostalnikov (D4a) itd.

Pomensko razločevanje

Leksikon je namenjen predvsem prikazovanju oblikoslovnih ter deloma besedotvornih in normativnih podatkov o besedišču, ne pa pomenskih. Leksikon leme s prekrivnimi paradigmami združuje v iste leksikonske enote, ne glede na razliko v njihovem pomenu. Tako denimo združuje žive in nežive moške samostalnike (*tenor-tenorja*), splošne in deležniške pridevnike (*vóden-vodén*), dovršne in nedovršne glagole (*početi-opravljati* in *početi-začeti*). Po drugi strani ločuje pomensko prekrivne leme, kadar imajo te drugačno oblikovno podobo (*volivec-volivka*, *Shakespearov-Shakespearjev*).

Pomensko ločevanje je eksplicitno poudarjeno le v primerih, ko imata dve homonimni lemi v dveh ločenih leksikonskih enotah iste besedne vrste identičen nabor lastnosti na prvem podnivoju. Takrat se vsaki izmed teh enot doda še element <sense>, v katerem je zapisana preprosta definicija pojma s tako oblikoslovno paradigmo. Z vidika slogovnega priročnika je ta informacija koristna predvsem za tuje govorce slovenščine, ki pri razdvoumljanju med danima paradigmama potrebujejo dodatno pomoč. Tak primer je denimo glagol *vesti* (LE_G_vesti_1: *kazati svoj odnos do okolja* in LE_G_vesti_2: *delati okras na tkanino*).

Večbesedne enote

Za razliko od enobesednih večbesedne leksikonske enote ne vsebujejo celotnih paradigem besednih oblik, temveč samo povezavo na posamezno leksikonsko enoto, ki jo sestavlja.

Leksikon besednih oblik predvideva dve vrsti večbesednih leksikonskih enot. Prve so večbesedna lastna imena, ki poleg zapisa in povezanosti posameznih besed z drugimi leksikonskimi enotami vsebujejo še informacijo o tem, ali se posamezna beseda piše z malo ali z veliko začetnico, kakšno ločilo je med njima (ali njimi) in ali se pri pregibanju obnašata enako kot njuni enobesedni referenti. Tak nabor večbesednih enot je poleg odgovarjanja na pravopisne zadrege pri zapisu zemljepisnih lastnih imen (kategorija A1a) koristen tudi za avtomatsko prepoznavanje lastnih imen, ki je predvideno v okviru avtomatskega označevanja slovenščine pri projektu SSJ.

Druga skupina, slogovne večbesedne enote, vsebuje besedne zveze, ki se lahko pišejo skupaj ali narazen. Taka leksikonska enota poleg informacije o zapisu in pregibanju posameznih elementov vsebuje še povezavo na leksikonsko enoto, v kateri sta oba elementa pisana skupaj. Tako variantnost najdemo pri zaimkih (*redko kdo-redkokdo*; A4c), zvezi predlogov in prislovov (vnaprej – v naprej; 4e1) in členkih (*tako rekoč-takorekoč*; A4h1).

Tudi tem enotam se lahko dodajajo razne oznake; od pogostnosti in normativnih vrednosti do povezanosti z naborom obravnavanih področjih v slogovnem priročniku.

Možnosti

Dodajanje novih oblik

Leksikon besednih oblik je omejena podatkovna baza, ki prikazuje korpusne podatke oz. bolje rečeno korpusne podatke o določenem številu lem. Česar v leksikonu ni, še ni nujno, da ne obstaja v korpusu ali v jeziku. Ves čas projekta namreč poteka nenehno izboljševanje krepostnega kroga jezikovnotehnoloških aplikacij. Z izboljšanjem označevalnika se izboljšuje natančnost avtomatskega označevanja korpusa ter s tem stopnja priklica lem in oblik. Z večjim in natančnejšim priklicem lahko izboljšamo leksikon, z njim označevalnik, s čimer spet izboljšamo označenost korpusa.

Leksikon nam omogoča tudi načrtno dodajanje oblik, ki bi lahko izboljšale označevanje težavnejših delov korpusa ali priklic primerov za slogovni priročnik. Kot smo že omenili, so bili vanj že ob nastanku vključeni nekateri težavnejši primeri iz oblikoslovja, podobno pa lahko storimo tudi za lastna imena in njihove izpeljave, prevzete besede, nova poimenovanja, nestandardne leme in druge skupine besed, kjer je priklic oblik za zdaj prešibek oziroma je možen le z usmerjenim strojnimi iskanjem po oblikoslovnih in sobesedilnih kriterijih.

Dodajanje novih oznak

Poleg novih lem in oblik lahko leksikonu dodajamo tudi vedno nove oznake in povezave med leksikonskimi enotami. Naj poudarimo, da smo zgoraj predstavili zgolj že obstoječe informacije v leksikonu, med katerimi so nekatere že zastarele ali pa niso v skladu z načeli gradnje slogovnega priročnika (denimo izrazito preskriptivne normativne oznake). Pomembnejše je dejstvo, da je možnost dodajanja novih podatkov ter ustvarjanja povezav med leksikonskimi enotami tako rekoč neskončna in da se lahko nabor podatkov v leksikonu besednih oblik ves čas usklajuje z njegovo namembnostjo.

Ena izmed takih povezav je gotovo strojno pripisovanje oznak iz nabora obravnavanih problemov (kategorizacije) leksikonskim enotam s podobno težavo, s čimer bi razširili nabor primerov za posamezno vprašanje. Podobno je pri kategorijah, kjer je to smiselno, možno tudi prikazovanje pogostnosti glede na besedilno zvrst in druge metapodatke o besedilih v korpusu.

Prikaz leksikonskih podatkov

Leksikon besednih oblik ni namenjen zgolj ustvarjalcem slogovnega priročnika, temveč tudi njegovim končnim uporabnikom. Leksikon nikakor ne nadomešča pisne razlage, temveč jo dopolnjuje in bistvene informacije predstavlja na pregleden način. Prikazovanje leksikonskih podatkov ni smiselno na vseh področjih slogovnega priročnika. Koristno je predvsem pri odgovorih na oblikoslovna in tudi nekatera besedotvorna vprašanja, saj bralcem omogoča pregled oblik v paradigmi posamezne leksikonske enote. Oblikoslovna paradigma je lahko poleg pogostnosti oblik opremljena še z drugimi informacijami o normativnih in drugih vidikih besedišča, ki smo jih predstavili zgoraj. Tak tabelaričen prikaz podatkov se lahko zlahka pretvori v raznovrstne grafikone, še posebej, kadar razmerja v pogostnosti oblik predstavljajo bistveni del odgovora.

Leksikon je nepogrešljiv tudi pri povezovanju besed z identičnim tipom težav. Kot smo že omenili, bodo tistim leksikonskim enotam, ki spadajo v katero izmed opredeljenih težav v kategorizaciji, pripisane ustrezne oznake. Bralec ob prebiranju potencialnega odgovora na svoje vprašanje tako ne bo omejen le na sklepanje o ustreznosti odgovora na podlagi primerov, uporabljenih v razlagi, temveč mu bo na voljo tudi polje, v katerem bodo na avtomatski način prikazane še druge besede z istim problemom. Kar je še pomembneje, to pomeni, da uporabniku z vprašanjem glede nekega konkretnega leksema ne bo treba brskati po kazalu obravnavanih problemov ali primerov, da bi našel ustrezno razlago, temveč bo lahko to besedo zgolj vpisal v iskalno polje, program pa jo bo nato avtomatsko povezal z ustrežno kategorijo in pripadajočim odgovorom, tudi če se v sami razlagi iskana beseda sploh ne pojavi.

GRADIVA IN DIGITALIZACIJA

Gradiva o jezikovnih vprašanjih pri slogovnem priročniku

Uvod in umestitev podatkovne zbirke objavljenih problemsko usmerjenih besedil v vsebine slogovnega priročnika

Ena od pomembnih nalog pri nastajajočem slogovnem priročniku je zbrati v literaturi že obravnavana jezikovna vprašanja, saj bi bilo nesmiselno ne izkoristiti vložka, ki so ga v preteklosti slovenske institucije ali posamezni avtorji na lastno ali tujo pobudo opravili na tem področju. Sestavljalci gesel slogovnega priročnika pri projektu SSJ evidentirana jezikovna vprašanja razrešujejo s kombiniranim metodološkim pristopom, pri katerem je vpogled v obstoječe objave eno od nujnih opravil. V besedilih so analizirana jezikovna vprašanja in podane rešitve zanje; besedila so pretežno strokovna in so bila ob objavi namenjena bodisi strokovni publikli (objave v strokovnih revijah ali monografijah) ali pa splošnim uporabnikom (objave v dnevnem časopisju). Sestavljalci slogovnega priročnika besedila pregledajo in jih uporabijo pri uravnotežanju in prilagajanju odgovorov predvidenim uporabnikom, s čimer dosežejo, da jim rešitve na njihova vprašanja približajo. Da bi sestavljalcem logistično čim bolj olajšali delo, jezikovne objave z ustreznimi vsebinami vključujemo v **podatkovno zbirko objavljenih problemsko usmerjenih besedil** (dalje: podatkovna zbirka).

Uporabnik se bo iskanja rešitve lahko lotil na treh različnih zahtevnostnih stopnjah, odvisno od svojega predznanja in globine iskanega podatka – tako mu bodo na voljo tri vrste odgovorov – od kratkega, zelo usmerjenega, konkretnega odgovora, do možnosti neposrednega vpogleda v obstoječe objave, podobno kot ga imajo sestavljalci priročnika (gl. [odgovor »na dolgo in široko«](#)). Z objavami bodo torej zapolnjene vsebine na tretji, najzahtevnejši stopnji odgovora. Uporabniki si bodo z vmesniško funkcijo **za navdušence** ("zanimivosti in povezave na podobne zglede") lahko ogledali konkretna objavljena **dodatna gradiva** (tj. članke ali knjižna poglavja), ki obravnavajo njihovo vprašanje, in bodo imeli takojšen dostop do izvornih besedil, ki pa bodo označena tako, da bodo uporabniku odgovor na zastavljeno vprašanje kar najbolj približala.

Pridobivanje gradiv

Pridobivanje gradiv je strokovno opravilo, ki se trudi biti čim bolj sistematično, usmerjeno, a hkrati široko znotraj ciljne tematike. Pridobivanje izhodiščno predvideva pregled objav slovenističnih in povezanih institucij ter njihovih sodelavcev, in sicer v slovenskem jeziku.

Do podatkov o objavah je najlažje priti na spodaj navedene načine:

- pregled iz Cobissa pridobljenih osebnih bibliografij avtorjev,
- pregled iz Cobissa pridobljenih bibliografij serijskih publikacij,
- pregled objav na spletnih straneh institucij in posameznikov.

Vselej najprej poskusimo pridobiti elektronsko obliko gradiv; če nam ta ni dostopna, se na zadnji ravni odločimo za lastno digitalizacijo, kar zlasti velja za starejša, razprodana gradiva. Dostop do gradiv je različnih vrst, zato jih tudi zbiramo na različne načine:

1) prosto dostopna gradiva na spletu:

- objave v digitalnih knjižnicah (npr. www.dlib.si, univerzitetne knjižnice),
- objave v strokovnih revijah (npr. Jezik in slovstvo, Slavistična revija),
- objave na spletnih straneh institucij (npr. ZRC SAZU, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, Fakulteta za družbene vede, Slovensko društvo za jezikovne tehnologije),
- objave na spletnih mestih slovenskih medijev (npr. Delo, Mladina),
- objave na spletnih forumih za reševanje jezikovnih vprašanj (npr. ŠUSS);

2) gradiva, pridobljena neposredno od avtorjev;

3) digitalizirana gradiva.

Računalniška obdelava pridobljenih gradiv

Vstopni formati pridobljenih gradiv

Gradiva, ki jih pridobimo, so v različnih e-oblikah: (iskljivi) *.pdf*, *.doc*, *.docx*, *.rtf*, *.xls*, *.xlsx*. V končni podatkovni zbirki bodo vsa gradiva v obliki iskljivega *.pdf*.

Najmanjša enota je en članek ali objava na eno datoteko, največja pa celotna knjiga ali konferenčni zbornik.

Imenom na -r se osnova podaljša in pritika -ev: Kollárjev, Pasteurjev, Fjodorjev, Cavourjev. Če je pred -r polglasnik, ta odpade in se doda -ov, npr. Weber Webrov, ali pa se osnova podaljša z -j- in pritika -ev, npr. Wagner Wagnerjev. Pri nekaterih imenih na -r sta obe možnosti: Shakespearjev in Shakespearov, Voltairjev in Voltairov. Francoska imena na samo pisni -r imajo pridevniško obliko na -rov ali -rjev ob enakem izgovoru: Daumierov in Daumierjev (domjéjev), Bérangerov in Bérangerjev (beranzéjev).

Če se končuje ime na govorjeni soglasnik in nemi e, pri tvorbi pridevnika nemi e odpade, če ne vpliva na izgovor soglasnika pred seboj: Pierre Pierrov, Taine Tainov, Mike Mikov, Moore Moorov; če vpliva na izgovor, se nemi e piše: Laplace Laplaceov, Wallace Wallaceov, Racine Racineov. Če je pred nemim e govorjeni č š ž dž in (približno) j, se pritika -ev, nemi e pa odpade: Gavrochev, Lesagev, Coleridgev, Georgev, Corneillev. Vsak drug samo pisni samoglasnik ostane: Petroviciev, Nagyev, Károlyev.

Slika 25: Primer odlomka iskljivega *.pdf* (Urbančič 1987: 154)

Poenoten sistem evidentiranja pridobljenih gradiv: generalni zbornik

V generalnem zbirniku za vsako uvrščeno objavo uredimo in vodimo več bibliografskih metapodatkov, ki so namenjeni hranjenju podatkov o gradivu, pripisani pa bodo tudi posamezni datoteki:

Tabela 16: Bibliografski metapodatki o gradivih v podatkovni zbirki

Delovni metapodatki	Metapodatki o objavi
CELOTNA REFERENCA	COBISS.SI-ID
E-OBLIKA	IME PRIIMEK
STATUS	NASLOV KNJIGE
DATUM PRIDOBITVE	NASLOV ČLANKA
	PUBLIKACIJA (REVIJA)
	ZALOŽNIK
	KRAJ
	LETO OBJAVE
	MESEC OBJAVE
	DATUM OBJAVE
	LETNIK
	ŠTEVILKA
	STRAN(I)
	ISBN ali ISSN

Računalniško označevanje gradiv pred prenosom v podatkovno zbirko

Pridobljena gradiva bodo šla skozi štiri postopke računalniške priprave pred prenosom v podatkovno zbirko – opisujemo jih v nadaljevanju.

1) Označevanje gradiv z identifikatorjem in bibliografskimi metapodatki

Vsakemu gradivu, ki je predvideno za vključitev v podatkovno zbirko, pripišemo:

- identifikator ali enolično določeno oznako (ID),
- bibliografske metapodatke o gradivu, ki jih črpamo iz generalnega zbirnika.

2) Jezikovno označevanje gradiv

Vsako gradivo jezikovno označimo in lematiziramo, zato da bo možno iskati po osnovnih oblikah besed, uporabljenih oziroma obravnavanih v gradivu (<http://oznacevalnik.slovenscina.eu/Vsebine/SI/SpletniServis/SpletniServis.aspx>).

3) Označevanje gradiv s ključnimi besedami

Vsa gradiva, vključena v podatkovno zbirko za slogovni priročnik, bodo šla skozi postopek avtomatskega luščenja ključnih besed (angl. *automatic keyword extraction*). Na začetku naj osvetlimo koncept *ključne besede* (angl. *keyword*) v kontekstu računalniških obdelav jezikovnih korpusov: ključne besede so **tiste, ki so v enem korpusu pogostejše kot v drugem** ("*words which are more frequent in one corpus compared to another*").²⁹ Avtomatsko luščenje ključnih besed "... je postopek, s katerim tipične izraze sistematično izluščimo iz besedila bodisi z minimalnim človekovim posredovanjem ali povsem brez njega, kar je odvisno od uporabljenega modela. Cilj avtomatskega luščenja je, da moč in hitrost računalniških kalkulacij izkoristimo za dostopanje do podatkov in njihovega odkrivanja, kar dodaja vrednost organiziranju podatkov in njihovemu priklicu brez posebnih stroškov in slabosti, ki jih srečamo pri živih označevalcih" (Giarlo 2006). To je vsebinska podlaga za razvoj algoritmov za luščenje ključnih besed, ki pa poteka v različnih smereh.

Pri projektu SSJ za korpusne raziskave obširno uporabljamo orodje **Sketch Engine**, v katerem je med drugimi tudi funkcija **Ključne besede** (*Keywords*), namenjena prav njihovem avtomatskemu luščenju. Logično-matematična podlaga te funkcije je opisana v konferenčnem prispevku *Simple Maths for Keywords* (Kilgarriff 2009) – gre za t. i. ARF – *average reduced frequency*. V tukajšnjem kazalniku prikazujemo njeno uporabo za namene priprave besedil za podatkovno zbirko pri slogovnem priročniku. Funkcija Ključne besede v orodju Sketch Engine ni namenjena le polnopomenskim besedam, temveč tudi slovničnim strukturam, priponam idr. Funkcija izračuna razmerja za vse besede in jih razvrsti; na vrhu seznama najdemo ključne besede.

V nadaljevanju opisujemo avtomatsko luščenje ključnih besed v orodju Sketch Engine.

Najprej s funkcijo **Ustvari korpus** (*Create corpus*) v orodju Corpus Architect izdelamo ali uvozimo *lasten korpus*, iz katerega želimo izluščiti ključne besede. Ko na seznamu korpusov izberemo lasten korpus – za tukajšnji prikaz funkcije je to minikorpus *Svojljni_pridevniki* – se v meniju na levi strani zaslona odprejo funkcije za njegovo nadaljnjo obdelavo:

²⁹ Glej: <https://trac.sketchengine.co.uk/wiki/SkE/Help/JargonBuster>

Sketch Engine

Home Settings Log out

Search in Help

user: Ms. Polonca Kocjančič used tokens: 116,943 / 1,000,000 days left: 142 Search in ukWaC

Corpora

- Create corpus
- WebBootCaT

Configuration templates

Sketch grammars

User groups

Corpus

- Add new file
- Add web data (BootCaT)
- Compile corpus
- Open in SKE
- Extract keywords
- Configure corpus
- Change sketch grammar
- Expert mode
- Download corpus
- Access privileges
- View logs

Svojilni_pridevniki

Add new file / Add data from web using WebBootCaT / Compile corpus / Open in SKE

#	Original file	Plain text	Vertical	Tokens	Owner
1	Urb_1987_Svojilni_pridevniki.txt	✓	✓	903	Ms. Polonca Kocjančič

Slika 26: Orodje Sketch Engine: stran z uporabnikovimi lastnimi korpusi (funkcija Corpora)

Nato izberemo funkcijo **Izlušči ključne besede** (*Extract keywords*), s katero tako izdelan korpus primerjamo z enim od korpusov, ki so za konkretni jezik že umeščeni v orodje Sketch Engine – za slovenščino je npr. na voljo korpus FidaPLUS s 620 milijoni besed. Z izbiro funkcije priključimo začetno okno za luščenje ključnih besed iz lastnega korpusa:

Svojilni_pridevniki: Extract keywords

Reference corpus: Fida PLUS 620m
This field contains all available reference corpora for Slovenian. If it is empty, you will not be able to perform the keywords extraction.

Corpus attribute: word
The corpus attribute to be used for keyword extraction.

Exclude stop words:
Stop list is not available for Slovenian.

Alphanumeric:
Only words which consist of alphanumeric characters.

One alphabetic:
Only words which contain at least one alphabetic character.

Min length: 2
Minimal word length.

Min frequency: 1
Minimal word frequency (in this corpus).

Max keywords: 100
Maximal number of keywords to be extracted.

Cancel OK

Slika 27: Orodje Sketch Engine: informacije in nastavitve za avtomatsko luščenje ključnih besed

V začetnem oknu so na voljo naslednje informacije in nastavitve:

- *Reference corpus / Referenčni korpus*: to je korpus, s katerim bomo primerjali lastnega, torej tipično večji splošni korpus;

- *Corpus attribute / Korpusni atribut*: to je ena od oznak oziroma lastnosti korpusa, s katero bomo pridobivali ključne besede; ponavadi sta na voljo vsaj dve: *beseda* in *lema*;
- *Exclude stop words / Izključi najpogostejše slovnične besede* (za slovenščino možnost še ni aktivna);
- *Alphanumeric / Alfanumerični znaki*: vključitev/izključitev alfanumeričnih oziroma črkovno-številčnih znakov pri iskanju ključnih besed;
- *One Alphabetic / En abecedni znak*: vključitev/izključitev vsaj enega abecednega znaka pri iskanju ključnih besed;
- *Min length / Najmanjša dolžina*: gre za število črk v ključnih besedah; sistemska nastavitvev je dve črki;
- *Min frequency / Najnižja pogostost*: gre za število pojavitev ključne besede v lastnem korpusu; sistemska nastavitvev je 50-krat; pri postopku, ki ga prikazujemo z minikorpusom *Svojilni_pridevniki*, nastavimo najnižjo pogostost na 1;
- *Max keywords / Največje število ključnih besed*: gre za dolžino seznama pridobljenih ključnih besed; sistemska nastavitvev je 100.

Rezultat tega postopka je seznam avtomatsko izluščenih ključnih besed:

Svojljni_pridevniki: Extracted keywords

☐ pritička (5)	☐ pridevniška (2)	☐ šenoov (1)	☐ manéjev (1)
☐ sklanjatvi (3)	☐ Iljfov (1)	☐ Zapatov (1)	☐ sklanjatev (2)
☐ pridevniško (3)	☐ Koršev (1)	☐ Kostjev (1)	☐ Lessingov (1)
☐ soglasnik (4)	☐ Horacov (1)	☐ Spinozin (1)	☐ Dimitzov (1)
☐ npr (4)	☐ Fritzov (1)	☐ Zapatin (1)	☐ Leibnizov (1)
☐ pridevniški (4)	☐ šarlov (1)	☐ Žikin (1)	☐ Kollárijev (1)
☐ pridevniške (4)	☐ žoržev (1)	☐ Džamonjin (1)	☐ Laplaceov (1)
☐ govorični (4)	☐ Fjodorjev (1)	☐ Sterijin (1)	☐ Corneillev (1)
☐ dž (3)	☐ Cavourjev (1)	☐ šenoin (1)	☐ Curiejev (1)
☐ polglasnik (3)	☐ Bérangerov (1)	☐ Rénéjev (1)	☐ Govin (1)
☐ obrazilom (2)	☐ Bérangerjev (1)	☐ Giuseppov (1)	☐ Blagojev (1)
☐ nemim (2)	☐ beranžéjev (1)	☐ Dimčetov (1)	☐ Lotijev (1)
☐ samoglasnik (3)	☐ Racineov (1)	☐ Černýjev (1)	☐ Nestroyev (1)
☐ Daumierov (2)	☐ Gavrochev (1)	☐ Hlavatýjev (1)	☐ Carnegiejev (1)
☐ domiéjev (2)	☐ Lesagev (1)	☐ Malýjev (1)	☐ Giuseppejev (1)
☐ Daumierjev (2)	☐ Coleridgev (1)	☐ Ingov (1)	☐ Tainov (1)
☐ pridevniki (3)	☐ Petrovicijev (1)	☐ Carusov (1)	☐ Voltairjev (1)
☐ pridevnika (2)	☐ Nagyev (1)	☐ Davičov (1)	☐ Berlitzov (1)
☐ Pridevnik (2)	☐ Károlyev (1)	☐ Davičev (1)	☐ nenaglašnim (1)
☐ obrazilo (2)	☐ Meriméejev (1)	☐ Lenauov (1)	☐ Schwarzov (1)
☐ imenih (6)	☐ Lafarguov (1)	☐ Papandreouov (1)	☐ Georgesov (1)
☐ srbohrvatskih (3)	☐ Jakubčev (1)	☐ Coseriev (1)	☐ rodilniška (1)
☐ pridevnikih (2)	☐ Špiljakov (1)	☐ Moraviev (1)	☐ Pridevniška (1)
☐ Imenom (2)	☐ Góstov (1)	☐ Ernójev (1)	☐ Čapkov (1)
☐ samoglasniku (2)	☐ Kápicov (1)	☐ šojev (1)	☐ Coseriu (1)

The highlighted words were used as seed words in at least one WebBootCaT run within this corpus. The numbers in the (parentheses) indicate the word frequencies in this corpus.

Slika 28: Orodje Sketch Engine: seznam avtomatsko izluščenih ključnih besed z navedeno pogostostjo pojavljanja v lastnem korpusu

Tako izluščene ključne besede bomo aplicirali kot metapodatke na vsako besedilo, ki bo vključeno v podatkovno zbirko.

4) Označevanje opisane jezikovne težave v skladu z vzpostavljenim naborom jezikovnih vprašanj

Če spomnimo, so vrhnja področja nabora jezikovnih vprašanj naslednja:

A – PRAVOPIS
B – PRAVOREČJE
C – OBLIKOSLOVJE
D – BESEDOTVORJE
E – BESEDIŠČE
F – SKLADNJA

G – BESEDILO

H – RAZNO

Njim sledijo podpodročja (npr. D1) in nadkategorije (npr. D1a), ki v globini nabora pripeljejo do konkretnih kategorij oziroma jezikovnih težav in vzorčnih primerov zanje, npr.:

Tabela 17: Podrobnosti nadkategorije D1a v vrhnjem področju D – besedotvorje, kot so oblikovane v naboru jezikovnih vprašanj

D	BESEDOTVORJE	
D1	TVORBA PRIDEVNIKOV	
D1a	Svojilni pridevniki iz imen moških oseb	
D1a1	Imena na samoglasnik	
D1a1a	- Iz imen, ki se končajo na <i>a</i>	<i>Luka – Lukov/ *Lukin, Strniša – Strnišev, Šenoa – Šenoov; Matija – Matijev</i>
D1a1b	- Iz imen, ki se končajo na nemi <i>e</i>	<i>Wilde – Wildov, Braille – Braillev/Braillov, Sartre – Sartrov</i>
D1a1c	- Iz imen, ki se končajo na <i>y</i>	<i>Sarkozy – Sarkozyjev, Blagay/Blagaj – Blagayev</i>
D1a2	Imena na soglasnik	
D1a2a	- Iz imen, katerih osnova se končuje na govorjeni <i>c, j, č, ž, š, dž</i>	<i>Nejc – Nejčev, Blaž – Blažev, Ferenc – Ferenčev, Galiei – Galileiev, Mickiewicz – Mickiewiczev; tako še: Lesageev, Georgeev</i>
D1a2b	- Iz imen, ki se končajo na nemi soglasnik	<i>Descartes – Descartesov</i>
D1a2c	- Iz imen, ki se končajo na nemi soglasnik in se v govoru (ne pa tudi v pisavi) podaljšujejo z <i>j</i>	<i>Manet – Manetev/Manetov, Dumas – Dumasev/Dumasov</i>
D1a2d	- Iz imen, ki se končajo na <i>ts</i>	<i>Barents – Barentsov, Keats – Keatsev/Keatsov, Yeats – Yeatsev/Yeatsov, Davidovits – Davidovitsov/Davidovitsev</i>
D1a2e	- Iz imen, ki se končajo na govorjeni <i>r</i>	<i>Sever – Severjev; Molière – Molièrov/Molièrjev; tako še: Ranciere, Baudelaire, Shakespeare, Voltaire; Sartre – Sartrov; Heidegger – Heideggerjev</i>

Označevanje kategorij iz nabora jezikovnih vprašanj in drugih metajezikovnih podatkov na konkretnem besedilu iz podatkovne zbirke objavljenih problemsko usmerjenih besedil je prikazano spodaj. Dodane oznake, ki so tu namenoma še dopolnjene z opisom, so označene s sivo barvo, za ilustracijo pa na koncu dveh obravnavanih odstavkov navajamo tudi osnovne oblike besed, kar je (podrobneje) sicer rezultat jezikovnega označevanja in lematizacije. Cilj je, da gradiva označimo čim bolj podrobno:

- naslove poglavij in podpoglavij zadaj označimo s področjem, podpodročjem in nadkategorijo,
- posamezne odstavke spredaj označimo s kategorijo.

Svojljni pridevniki iz tujih moških imen <tag>D: Besedotvorje</tag><tag>D1: Tvorba pridevnikov</tag> <tag>D1a: Svojljni pridevnik iz imen moških oseb</tag>

Praviloma se delajo enako kakor iz domačih, so pa tudi posebnosti.

<tag>D1a2: Imena na soglasnik</tag> <tag>...</tag> Iz moških imen na govorjeni soglasnik se delajo svojljni pridevniki z obrazilom -ov, razen iz imen na *č é š ž d ž ž j*, ki imajo -ev: Iljfov, Lessingov, Bachov, Balzacov, Grimmov, Marxov, Lisztov; Tolstojev, Hemingwayev, Mickiewiczov, Meštrovicjev, Koršev. Imenom na *c* se pritika -ov: Horacov, Franzov, Fritsov, Berlitzov, Dimitzov, Leibnizov, Schwarzov.

<tag>D1a2: Imena na soglasnik</tag> <tag>...</tag> Pri imenih na govorjeni soglasnik, kjer se razhajata pisna in govorjena oblika, se ravna obrazilo po pisni obliki, izgovarjamo pa jo tako, kakor zahteva glasovna zveza: franc. Charles, Georges, Charlesov (šarlov), Georgesov (žoržev).

<tag>D1a2: Imena na soglasnik</tag> <tag>D1a2e: Iz imen, ki se končajo na govorjeni r</tag> Imenom na -r se osnova podaljša in pritika -ev: Kollárjev, Pasteurjev, Fjodorjev, Cavourjev. Če je pred -r polglasnik, ta odpade in se doda -ov, npr. Weber Webrov, ali pa se osnova podaljša z -j- in pritika -ev, npr. Wagner Wagnerjev. Pri nekaterih imenih na -r sta obe možnosti: Shakespearjev in Shakespearov, Voltairjev in Voltairov. Francoska imena na samo pisni -r imajo pridevniško obliko na -rov ali -rjev ob enakem izgovoru: Daumierov in Daumierjev (domjéjev), Bérangerov in Bérangerjev (beranzéjev). **<tag>jezikovno označevanje in lematizacija bosta omogočila iskanje po osnovnih oblikah, npr. po navedenih primerih: Kollár, Pasteur, Fjodor, Cavour, Weber, Wagner, Shakespeare, Voltaire, Daumier, Béranger</tag>**

<tag>D1a1: Imena na samoglasnik</tag><tag>D1a1b: Iz imen, ki se končajo na nemi e</tag> Če se končuje ime na govorjeni soglasnik in nemi *e*, pri tvorbi pridevnika nemi *e* odpade, če ne vpliva na izgovor soglasnika pred seboj: Pierre Pierrov, Taine Tainov, Mike Mikov, Moore Moorov; če vpliva na izgovor, se nemi *e* piše: Laplace Laplaceov, Wallace Wallaceov, Racine Racineov. Če je pred nemim *e* govorjeni *č š ž d ž* in (približno) *j*, se pritika -ev, nemi *e* pa odpade: Gavrochev, Lesagev, Coleridgev, Georgev, Corneillev. Vsak drug samo pisni samoglasnik ostane: Petrovicjev, Nagyev, Károlyev. **<tag>osnovne oblike navedenih primerov: Pierre, Taine, Mike, Moore, Laplace, Wallace, Racine, Gavroche, Lesage, Coleridge, George, Corneille, Petrovici, Nagy, Károly</tag>**

<tag>...</tag> Ostane tudi nemi *e*, ki sledi samoglasniku: Curiejev, Meriméejev, Poejev. Če sledi nememu samoglasniku, odpade: Lafarguov.

Slovanska imena na -ec in -ac, ki v sklanjatvi samoglasnik izgubljajo, tvorijo tako tudi pridevniško obliko, s tem da *c* zamenjajo s *č*: Jakubec Jakubčev, Gotovac Gotovčev. Izgublja se tudi polglasnik v pridevniški obliki imen na -ek: Čapek Čapkov, ne pa *a* pri imenih na -ak: Špiljakov, Pasternakov.

Često odpade polglasnik tudi v pridevniški obliki germanskih imen na -en in -el: Beethovnov, Heglov, Brueghlov, Dieslov, toda ne imen na -sen: Andersenov, Ibsenov.

Pri pridevniki na -ov/ev se namesto pridevniške oblike raje odločamo za rodilniško: drame Čehova, romani Turgenjeva.

Pridevnik iz tujih imen na -a se glasi: Göstov, Kapicov, Petrarcov, Spinozov, Šenoov, Zapatov, Teslov, Kostjev, Goyev, Petrušev, Krležev. Pod vplivom ženske sklanjatve v imenih na -a, pri srbohrvatskih imenih pa tudi pod vplivom srbohrvatskih oblik, se uveljavljajo tudi pridevniške oblike z obrazilom -in: Spinozin, Zapatin, Goyin, Žikin, Pajin, Džamonjin, Krležin, Sterijin, Šenoin, Teslin.

V pridevniki neslovanskih imen na -e se osnova podaljšuje ali ne, tako kakor v sklanjatvi imen: Gentilejev, Rénéjev, Palmejev, Giuseppov (tudi Giuseppejev). Pridevniška oblika iz srbohrvatskih in makedonskih imen je Blagojev, Radetov, Dimčetov.

Pridevniki iz imen na -i in -y so npr.: Tonijev, Lotijev, Billyjev, Debussyjev; če je pred -y samoglasnik, se dodaja -ev: Nestroyev, Disneyev. Iz slovanskih priimkov, ki so po nastanku pridevniki, ne delamo pridevniške oblike, če imajo kot imena pridevniško sklanjatev. V takih primerih se namesto pridevnika uporablja rodilniška oblika: Čajkovskega simfonija, Gorkega povesti; če imajo kot priimki samostalniško sklanjatev, se rabi pridevniška oblika: Černýjev, Hlavatýjev, Malýjev.

Od imen na -o se glasi pridevniška oblika Ingov, Carusov; če je -o naglašen, se pritika -jev: Cousteaujev, Rousseaujev. Od imen na *c é š ž d ž j* in *i* pred nenaglašnim -o se delajo pridevniške oblike podobno kakor v 6. sklonu takih imen (glej zgoraj), torej Boccacciov in Boccacciev, Davičov in Davičev itd.

Pridevnik od imen na -u je npr. Pompidoujev, Nehrujev, Ceausescov in Ceausescujev, Lenuov, Papandreuov. Imena z *i* pred -u in -a: Coseriu Coseriev, Moravia Moraviev, toda pred nemim -e je -jev: Carnegie Carnegiejev, Defoe Defoejev.

Imena na druge samoglasnike osnovo podaljšujejo: Ernőjev, Richelieujev.

Pri imenih na soglasnik je princip isti kot v sklanjatvi: Shawov (šojev), Manetov (manéjev), Daumierov in Daumierjev (domjéjev).
Imena, ki se rabijo v stalnih sestavinah, katerih samo zadnja se sklanja, dobijo tudi v pridevniški obliki obrazilo samo v zadnjem delu: Toulouse-Lautrecov, Mao Zedongov, druga sestavljena imena pa se rabijo v rodilniku namesto v pridevniški obliki: slike Leonarda da Vinci(ja), skladbe Rimskega-Korsakova.
(izvorno besedilo: Urbančič 1987: 153-155)

Rezultat računalniške obdelave datotek v formatu .pdf

ID dokumenta	xxx0379
Bibliografski metapodatki	COBISS.SI-ID: 57884 IME PRIIMEK: Boris URBANČIČ NASLOV KNJIGE: O jezikovni kulturi ZALOŽNIK: Delavska enotnost KRAJ: Ljubljana LETO OBJAVE: 1987 STRAN(I): 177 ISBN: 8637100090

Označevanje in lematizacija	<w lemma="Shakespearjev" msd="Psnmein">Shakespearjev</w> <w lemma="Shakespearov" msd="Psnmein">Shakespearov</w> <w lemma="Voltairjev" msd="Psnmein">Voltairjev</w> <w lemma="Voltairov" msd="Psnmein">Voltairov</w> /.../
------------------------------------	---

Imenom na -r se osnova podaljša in pritika -ev: Kollárjev, Pasteurjev, Fjodorjev, Cavourjev. Če je pred -r polglasnik, ta odpade in se doda -ov, npr. Weber Webrov, ali pa se osnova podaljša z -j- in pritika -ev, npr. Wagner Wagnerjev. Pri nekaterih imenih na -r sta obe možnosti: Shakespearjev in Shakespearov, Voltairjev in Voltairov. Francoska imena na samo pisni -r imajo pridevniško obliko na -rov ali -rjev ob enakem izgovoru: Daumierov in Daumierjev (domjéjev), Bérangerov in Bérangerjev (beranzéjev).
Če se končuje ime na govorjeni soglasnik in nemi e, pri tvorbi pridevnika nemi e odpade, če ne vpliva na izgovor soglasnika pred seboj: Pierre Pierrov, Taine Tainov, Mike Mikov, Moore Moorov; če vpliva na izgovor, se nemi e piše: Laplace Laplaceov, Wallace Wallaceov, Racine Racineov. Če je pred nemim e govorjeni č š ž dž in (približno) j, se pritika -ev, nemi e pa odpade: Gavrochev, Lesagev, Coleridgev, Georgev, Corneillev. Vsak drug samo pisni samoglasnik ostane: Petroviciev, Nagyev, Károlyev.

Ključne besede	Carusov (1), Voltairjev (1), pridevnika (2), Nagyev (1), Davičov (1), Berlitzov (1), Pridevnik (2), Károlyev (1), Davičev (1), nenaglašenim (1), obrazilo (2) /.../
-----------------------	---

Kategorije iz nabora jezikovnih vprašanj	<tag>D</tag> <tag>D1</tag> <tag>D1a</tag> <tag>D1a2</tag> <tag>D1a2</tag> <tag>D1a1</tag> <tag>D1a1b</tag> /.../
---	---

Slika 29: Podatki, ki jih ob računalniški obdelavi dodamo gradivu

Prenos označenih gradiv v podatkovno zbirko

Pridobljena in ustrezno označena gradiva bodo imela odprto pot v podatkovno zbirko za slogovni priročnik, ki bo vzdrževana na strežniku. Datoteke bo možno dodajati tudi naknadno, ko bo jedro objav že zbrano in bo podatkovno zbirko potrebno dopolnjevati z novimi objavami ali tistimi, ki jih v predvidenem času ni bilo moč pridobiti.

Centralna bibliografija gradiv o jezikovnih vprašanjih

Bibliografija gradiv za digitalizacijo se nahaja v [Prilogi 2](#).

LITERATURA

ARHAR, Špela (2009). Učni korpus SSJ in leksikon besednih oblik za slovenščino. V: Jezik in slovstvo. 54, št. 3/4, str. [43]-56.

BAJT, Drago (1994). *Pišem, torej sem: priročnik za pisanje*. Maribor: Obzorja

BARONI, Marco, KILGARRIFF, Adam, POMIKÁLEK, Jan, RYCHLÝ, Pavel (2006). WebBootCaT: instant domain-specific corpora to support human translators. *EAMT-2006: 11th Annual Conference of the European Association for Machine Translation*. Oslo: Norway. Proceedings, str. 247–252.

BIZJAK, Aleksandra (2005). *Pridiga kot žanr*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbirka *Linguistica et philologica* 11).

CEDILNIK, Danica (1995). *Cikcak po pravopisu: za boljšo slovenščino na delovnem mestu*. Žalec: Sledi.

CLOLAN, Carmel (1994). *Rhetorical Units and Decontextualization: An Enquiry into some Relations of Context, Meaning and Grammar*. Nottingham: Department of English Studies, University of Nottingham (Monographs in Systemic Linguistics, 6).

COXHEAD, Averil (2000). A new academic word list. *Teachers of English to Speakers of Other Languages*, 34(2), str. 213–238.

DAVIDSON, C. N., & Goldberg, D. T. (2009). *The Future of Learning Institutions in a Digital Age*. *Digital Media*, 82. The MIT Press.

DOBROVOLJC, Helena, KREK, Simon (2011). Normativne zadrege – empirični pristop. V tisku.

GIARLO, Michael J. (2006): *A Comparative Analysis of Keyword Extraction Techniques*. Rutgers, The State University of New Jersey. www.lackoftalent.org/michael/papers/596.pdf (dostop 11. 7. 2011).

GJURIN, Velemir (1991). *Slovenščina zdaj!* Ljubljana: Art agencija.

GOMBOC, Mateja (2009). *Mala slovnica slovenskega jezika, priročnik za šolo in vsakdanjo rabo*. Ljubljana: DZS.

GRADIŠNIK, Janez (1967). *Slovenščina za Slovence*. Maribor: Obzorja.

GRADIŠNIK, Janez (1974). *Slovenščina za vsakogar*. Ljubljana: Cankarjeva založba.

GRADIŠNIK, Janez (1985). *Za lepo domačo besedo: priročnik sodobne slovenščine*. Maribor: Obzorja.

GRADIŠNIK, Janez (1986). *Naš jezik*. Trst : Založništvo tržaškega tiska.

Grammis, das grammatische informationssystem des IDS: <http://hypermedia.ids-mannheim.de/grammis/>.

HALLIDAY, Michael A. K. (1985). *An Introduction to Functional Grammar*. London: Edward Arnold.

HALLIDAY, Michael A. K. (1989). Context of situation. V: M. A. K. Halliday in R. Hasan: *Language, Context, and Text: Aspects of Language in a Social-Semiotic Perspective*. 3. izd. Oxford: Oxford University Press, str. 3–12.

Internetová jazyková příručka: <http://prirucka.ujc.cas.cz/>.

Jezikovna svetovalnica (Jazyková poradna) Inštituta za češki jezik Češke akademije znanosti: <http://www.ujc.cas.cz/oddeleni/index.php?page=poradna>.

KILGARRIFF, Adam (2009). *Simple Maths for Keywords*. Predstavitev na konferenci Corpus Linguistics Conference, Liverpool 2009. <http://trac.sketchengine.co.uk/attachment/wiki/AK/Talks/SimpleMaths.ppt> (dostop 11. 7. 2011).

KOČJAN BARLE, Marta (1999). *Abeceda pravopisa: preglednice, vaje, rešitve*. Ljubljana: DZS.

Korpus Gigafida, demo verzija: <http://demo.gigafida.net/>.

KOS, Janko (1983). *Očrt literarne teorije*. Ljubljana: državna založba Slovenije.

LEČIČ, Rada (2009). *Osnove slovenskega jezika: slovnični priročnik*. Cerkno: Gaya.

LEECH, G. (1997). Teaching and language corpora: A convergence. In Wichmann, A., Fligelstone, S., McEnery, A. M., and Knowles, G., ed., *Teaching and Language Corpora*. Longman, London, str. 1–23.

LITTLE, D., Devitt, S., and Singleton, D. (1989). *Learning foreign languages from authentic texts: Theory and practice*. Authentik, Dublin.

Nacionalni urad za danski jezik (Dansk Sprognævn): <http://www.dsn.dk/>

PERTOT, Nada (1997). *Pomagajmo si sami: jezikovni priročnik*. Gorica: Goriška Mohorjeva družba.

PRANJKOVIĆ, Ivo (2010). *Ogledi o jezičnoj pravilnosti*, Disput: Zagreb.

ROZMAN, Tadeja, KRAPŠ VODOPIVEC, Irena, STRITAR, Mojca, KOSEM, Iztok, KREK, Simon (2010). *Nova didaktika poučevanja slovenskega jezika: sporazumevanje v slovenskem jeziku*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Amebis. [Elektronski vir].

SINCLAIR, John, ed. (1987). *Looking up: an account of the COBUILD Project in lexical computing*. Collins, London and Glasgow.

SKAZA, Jože (2003). *EPIS: pravopisni priročnik*. Dobrna: Eknjiga.

SKAZA, Jože (2006). *Pravopis. Priročnik z vajami*. Ljubljana: Jutro.

SKAZA, Jože (2008). *Žepna slovnica slovenskega jezika za vsakdanjo rabo: pravila in raba*. Ljubljana: Jutro.

SKAZA, Jože (2010). *Slovenska slovnica*. Ljubljana: Cankarjeva založba.

Spletni forum Al' prav se piše ...?, med.over.net: <http://med.over.net/forum5/list.php?125>

Sproget.dk: <http://sproget.dk/>

SRŠEN, Janez (1992). *Jezik naš vsakdanji: jezikovna "prva pomoč" za vse, ki pri govorjenju in pisanju doživljajo razne pravopisne, besedotvorne, oblikoslovne, skladske in stilistične "karambole" s knjižno normo*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.

STRECKER, Bruno (2011). *"Grammis" and "Progr@mm" - two freely accessible multi-medial hypertexts on German grammar*. Predavanje v okviru konference SSJ – Slovnica, več kot le sistem, februar 2011: <http://www.slovenscina.eu/Vsebine/SI/Dogodki/Slovnica/Program.aspx> in http://videlectures.net/slovnica2011_strecker_gptf/

ANTONČIČ, ŠERUGA, Emica, PREK, Cvetka (2004). *Slovenska zborna izreka: priročnik z vajami za javne govorce*. Maribor: Aristej.

ŠUSS – Odgovori na jezikovna vprašanja: <http://www2.arnes.si/~lmarus/suss/>

TOPORIŠIČ, Jože (2007). *Jezikovni pogovori iz Sedem dni*. Maribor: Založba Pivec.

URBANČIČ, Boris (1987). *O jezikovni kulturi*. 3., predelana in razširjena izdaja. Ljubljana: Delavska.

VEROVNIK, Tina (2005). *Jezikovni obronki*. Ljubljana: GV založba.

VOGEL, Jerica, Mateja CESTNIK (2006). *Razvezani jezik, jezikovni priročnik za šolo in vsakdanjo rabo*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

VRBINC, France (2003). 365 X slovensko: z jezikovnimi koticiki skozi leto. Ljubljana: Družina.

VRBINC, France (2009). 366 X slovensko: z jezikovnimi koticiki skozi leto. Celovec: Mohorjeva družba.

WARSCHAUER, M. (2007). The paradoxical future of digital learning. *Learning Inquiry*, 1(1), 41-49. Springer.

WEST, M. (1953). *A General Service List of English Words*. Longmans, London.

PRILOGA 1

Analiza retorične oblikovanosti in določitev besedilne zvrsti vzorčnih odgovorov

BESEDILO	OSEBKI	POVEDKI	RET. ENOTE	STRUKTURA	VRSTA BESEDILA
<p>1 Pri osebah moškega spola <u>svojilne pridevnike</u> navadno naredimo iz <u>lastnega imena</u>.</p> <p>2 ki mu dodamo končnico -ov: Marko -> Markov, Iztok -> Iztokov.</p> <p>3 Pri lastnih imenih</p> <p>4 ki se končajo z izgovorjeno črko /r/,</p> <p>5 imamo načeloma dve možnosti.</p> <p>6 Svojilni pridevnik najpogosteje naredimo tako, da lastnemu imenu dodamo končnico -jev: Pahor -> Pahorjev, Vidmar -> Vidmarjev.</p> <p>7 V nekaterih primerih, predvsem pri kratkih <u> enozložnih</u> imenih, ga lahko naredimo tudi s končnico -ov: Bor -> Borov, Zver -> Zverov ali kar z obema: Ikar -> Ikarjev, Ikarov, Vladimir -> Vladimirjev, Vladimirov.</p> <p>8 O tem,</p> <p>9 katera oblika je bolj pogosto rabljena v konkretnih primerih</p> <p>10 se lahko prepričamo v <u> korpusu</u>.</p>	<p>MI</p> <p>MI</p> <p>MI</p> <p>MI</p> <p>oblika</p> <p>MI</p>	<p>naredimo</p> <p>dodamo</p> <p>končajo</p> <p>imamo</p> <p>naredimo</p> <p>naredimo</p> <p>je rabljena</p> <p>prepričamo</p>	<p>komentar</p> <p>komentar</p> <p>opis</p> <p>komentar</p> <p>komentar</p> <p>opis</p> <p>komentar</p>	<p>TVORBA svoj. pridevnikov iz domačih imen</p>	<p>NAVODILO</p>
<p>11 Poseben problem so angleška in francoska lastna imena,</p> <p>12 ki se končajo z izgovorjenim /r/</p> <p>13 vendar imajo za črko "r" še neizgovorjeni samoglasnik,</p> <p>14 navadno je to <u> nemi -e</u>: Molière, Rancière, Baudelaire, Shakespeare, Voltaire, Sartre itd.</p> <p>15 Tako pri sklanjanju kot pri tvorjenju svojilnih pridevnikov nemi –e praviloma izpustimo</p> <p>16 še vedno pa imamo možnost uporabiti bodisi končnico -jev ali -ov.</p>	<p>ang. in fran. imena</p> <p>ang. in fran. imena</p> <p>ang. in fran. imena</p> <p>samoglasnik</p> <p>MI</p> <p>MI</p>	<p>so</p> <p>končajo</p> <p>imajo</p> <p>je</p> <p>izpustimo</p> <p>imamo</p>	<p>opis</p> <p>opis</p> <p>opis</p> <p>opis</p> <p>komentar</p> <p>komentar</p>	<p>TVORBA ang. in fr. imena z nemim -e</p>	
<p>17 V primeru priimkov Voltaire, Molière in drugih sta načeloma torej možni obe obliki: Voltairov/Voltairjev, Molièrov/Molièrjev,</p> <p>18 vendar se je pri nekaterih imenih raba ustalila pri eni od možnosti</p> <p>19 pri drugih pa se uporabljata obe obliki.</p>	<p>dve obliki</p> <p>raba</p> <p>dve obliki</p>	<p>sta možni</p> <p>ustalila</p> <p>uporabljata</p>	<p>opis</p> <p>opis</p> <p>opis</p>	<p>RABA ang. in fr. imena z nemim -e</p>	
<p>20 O tem, katero obliko v posamičnih primerih pisci raje uporabljajo,</p> <p>21 se kot vedno lahko prepričate v <u> korpusu</u>.</p>	<p>PISCI</p> <p>VI</p>	<p>uporabljajo</p> <p>prepričate</p>	<p>komentar</p> <p>komentar</p>		

BESEDILO	OSEBEK	POVEDEK	RET.	STRUKTURA	VRSTA BESEDILA
1 Imena tujega, navadno angleškega (<i>Shakespeare</i>) ali francoskega (<i>Voltaire</i>) izvora, 2 ki se končajo v zapisu na -re, v izreki pa na nenaglašeni [r], 3 tvorijo pridevnike tako kot druga moška imena z obraziloma -ov oziroma -ev. 4 V tem pogledu se imena tujega izvora ne razlikujejo od drugi samostalnikov moškega spola v slovenščini.	imena ang. ali fr. izvora imena ang. ali fr. izvora	končajo tvorijo ne razlikujejo	opis opis	TVORBA svoj. prid. iz domačih in tujih imen TVORBA svoj. prid. iz domačih imen	POROČILO
5 Končni izgovorjeni [r] na pridevniško obrazilo -ov ne glede na to, ali gre za občna ali lastna imena, vpliva različno: 6 kadar podaljšujemo osnovo z -j, 7 ta vpliva na mehčanje obrazila -ov, 8 ki se spremeni v -ev (<i>cesar cesarjev; Trubar Trubarjev</i>), 9 kadar pa ni podaljšave z -j, 10 se prvotni -ov ohranja (<i>klor klorov; Madžar Madžarov</i>), 11 kar je pogosteje pri besedah in imenih z neobstojnim samoglasnikom (minister ministrov; Peter Petrov)	končni -r MI osnova z -j obrazilo -ov podaljšava z -j prvotni -ov podaljšava z -j	vpliva podaljšujemo vpliva spremeni ni ohranja je pogosteje	opis komentar opis opis opis posplošitev		
12 Medtem ko se je pri navedenih tipih samostalnikov raba ustalila 13 in jih navadno pregibamo po eni možnosti (<i>Trubarjev spomenik proti Madžarova košnja</i>), 14 pa pri imenih tujega izvora uporabniki omahujejo .	raba pridev. iz mošk imen MI Uporabniki	ustalila pregibamo omahzjejo	opis komentar ocena	RABA svoj. prid. iz domačih imen RABA svoj. prid. iz tujih imen	
15 Ob posameznih imenih, 16 ki jih lahko spremljamo skozi daljše časovno obdobja, 17 nam starejše gradivo izkazuje , 18 da so se uporabniki poljubno odločali za nemehčano obrazilo (<i>Shakespeareov</i> , npr. pri Jurčič, J. Mencinger, J. Vidmar) bodisi za mehčanje (<i>Shakespearejev</i> , npr. I. Cankar, F. Govekar).	MI starejše gradivo uporabniki	spremljamo izkazuje odločali	komentar opis pripoved	v funkciji razlage problemov rabe	

19	Normativni in slovarski priročniki so vse do <i>Slovenskega pravopisa</i> 1962 in <i>Slovarja slovenskega knjižnega jezika</i> 1970--1991 (npr. sestavek <i>hamletovski</i>) normirali le nemeščano različico.	priročniki	so normirali		
20	Šele <i>Slovenski pravopis</i> 2001 je normiral dvojnico pri vseh pogostejših imenih tujega izvora,	slovenski pravopis imenih tujega izvora	je normiral	opis	
21	ki se končajo v zapisu na -re	imenih tujega izvora	končajo	opis	
22	v izreki pa se končajo na -r.	izvorakončajo	končajo	opis	
23	Aktualna raba pri novejših, še ne normiranih poimenovanjih kaže pri tvorbi pridevnika več pojavitvev pri tvorbi z nepreglašnim obrazilom, torej (<i>Phare</i> > <i>Pharov</i> , <i>Moore</i> > <i>Moorov</i>).	raba svoj. prid. iz tujih imen	kaže	opis	
24	Uporabnikom pri teh imenih povzročča težave tudi nemi -e v izglasju imen ,	nemi -e	povzročča	ocena	TVORBA nemi
25	saj v standardni slovenščini pri pregibanju teh imen upoštevamo načelo,	MI	upoštevamo	komentar	-e
26	nemi -e izpuščamo	MI	izpuščamo	komentar	
27	če ta ne » varuje « izgovora pred njim stoječih soglasnikov.	nemi -e	varuje	opis	
28	Pri imenih na -re to vprašanje ni aktualno ,	vprašanje	ni aktualno	ocena	
29	zato e izpuščamo.	MI	izpuščamo	komentar	

BESEDILO	OSEBEK	POVEDEK	RET.	STRUKTURA	VRSTA BESEDILA
1 Tvorba svojilnih pridevnikom iz imen 2 ki se končajo na govornjeni <i>r</i> 3 in imajo za seboj nemi <i>-e</i> (<i>Saussure, Gilmore</i>), 4 združuje vsa tri pravila, 5 ki so predstavljena spodaj.	tvorba svoj. prid. imena imena tvorba svoj. prid. pravila	končajo imajo združuje so predstavljena	opis meta komentar	TVORBA svoj. pridevnikov iz imen, ki imajo nemi <i>e</i>	RAZLAGA
6 Po teh pravilih se svojilni pridevnik iz <i>Saussure</i> glasi <i>Saussurjev</i> ali <i>Saussurov</i> , 7 iz <i>Gilmore</i> pa <i>Gilmorjev</i> ali <i>Gilmorov</i> . 8 Korpus kaže , 9 da ta pravila večinoma upoštevamo , 10 saj sta obliki <i>Saussureov</i> ali <i>Gilmorejev</i> , 11 ki odstopata od pravil, 12 v rabi redkejši. 13 Če smo še vedno v zadregi, 14 katero obliko svojilnega pridevnika uporabiti, 15 sledimo večinski rabi 16 (gl. korpus <i>Gigafida</i>).	svoj.prid. iz Sussure svoj.prid. iz Sussure korpus MI obliki <i>Saussureov</i> ali obliki <i>Saussureov</i> ali MI MI vi/ti	glasi kaže upoštevamo sta odstopata smo sledimo glej	opis opis opis komentar komentar metakomentar	RABA svoj. pridevnikov iz imen, ki imajo nemi <i>e</i>	
17 Tvorba svojilnih pridevnikom iz imen 18 ki se končajo na govornjeni <i>r</i>	tvorba svoj. prid. imena	končajo		TVORBA svoj. pridevnikov iz imen, ki nimajo nemi <i>e</i>	

19	in za seboj nimajo nemega <i>-e</i> (<i>Heidegger, Blair</i>),	imena	nimajo		
20	združuje prvi dve pravili,	tvorba svoj. prid.	združuje	opis	
21	ki sta predstavljeni spodaj.	pravila	sta	meta komentar	
		svoj.prid. iz	predstavljeni		
		vežložnega			RABA svoj.
	Po teh pravilih se svojilni pridevnik iz vežložnega priimka <i>Heidegger</i>	priimka			pridevnikov iz
22	glasi <i>Heideggrov</i> ali <i>Heideggerjev</i>	HeideggerSussur		opis	imen, ki imajo
23	(odvisno od tega,	e			nemi e
24	ali <i>e</i> pred končnim <i>-r</i> izgovorimo kot polglasnik ali ne	to	izgovorimo		
25	ali ne)	MI			
		MI			
26	iz enozložnega priimka <i>Blair</i> pa <i>Blairov</i>	svoj.prid. iz			
27	Če smo še vedno v zadregi,	enozložnega	smo	opis	
28	katero obliko svojilnega pridevnika uporabiti,	priimka Blair		komentar	
29	sledimo večinski rabi .	MI	sledimo	komentar	
30	(gl. korpus Gigafida)	VI			

BESEDILO	OSEBEK	POVEDEK	RET. ENOTE	STRUKTURA	VRSTA BESEDILA
1 Pri tvorbi svojilnih pridevnikov iz tujih, ponavadi angleških in francoskih imen, 2 ki se v govoru končajo na -R, 3 zapisujejo pa s končno črko -E 4 <i>pop-up na termin: nemi -e v izglasju/</i> 5 (npr. Shakespeare /+ povezava na podobna imena??/) 6 pogosto uporabljamo tako obrazilo -OV kot obrazilo -EV, 7 kar je nekoliko v nasprotju s pravili, 8 ki sicer veljajo za za tvorbo svojilnih pridevnikov iz imen moškega spola 9 //gl. <u>pravila za tvorbo svojilnih pridevnikov?</u> 1 0 <i>ali povezava na slovnico/skeniran vir s pravilom//.</i>	tuja ponavadi ang. In fr. imena MI to pravila ti/vi	končajo zapisujejo uporabljamo je veljajo	metakomentar primer komentar opis opis metakomentar metakomentar	TVORBA IN RABA svoj. prid. iz tujih imen	POROČILO + NAVODILO
1 Kadar smo v zadregi, 1 2 katera oblika svojilnega pridevnika <i>je ustrežna</i> , 1 3 se je zaradi neustaljenosti ene same oblike priporočljivo ravnati po večinski rabi 4 (gl. korpus Gigafida). 1 5 Če raba svojilnega pridevnika, 1 6 tvorjenega iz konkretnega imena, 1 7 ni pogosta 1 8 ali sploh ni izkazana, 1 9 se ravnamo po večinski rabi. 2 0 V glavnem velja: 2 1. lahko se uporabljata obe obrazili	MI oblika svoj. Pridevnika splošni ti/vi raba svoj. prid. svoj. prid. MI	smo je ustrežna je priporočljivo glej ni pogosta ni izkazana ravnamo se uporabljata	komentar opis metakomentar opis opis komentar posplošitev opis	RABA SPLOŠNO RABA posamezno	

1					
2	vendar je tvorba z obrazilom -OV pogostejša (Moliere → Molierov, redkeje	zvorba z			
2	Molierjev)	obrazilom -ob	je pogostejša	opis	
2					
3	2. če uporabimo obrazilo -EV,	MI	uporabimo	komentar	
2					
4	pred njim stoji vrinjeni -j-	vrinjeni -j			
2					
5	ime + -j-EV				
2					
6	(Saussure → Saussurjev)				
2					
7	//gl.C1a5//	ti/vi		metakomentar	
2	3. pri enozložnih imenih praviloma uporabljamo obrazilo -OV (Moore →				
8	Moorov, redko Mooreov)	MI	uporabljamo	komentar	
2					
9	4. končna črka -E,	končna črka -e			
3					
0	ki stoji v zapisu imena,	končna črka -e	stoji	opis	
3					
1	a se ne izgovori ,	končna črka -e	ne izgovori	opis	
3	pri zapisovanju svojilnega pridevnika običajno odpade (Gere → Gerov in ne				
2	*Gereov)			opis	
3					
3	5. končno črko -E običajno ohranjamo le,	MI	ohranjamo	komentar	
3					
4	kadar varuje pravilen izgovor imena (Ware → Wareov in ne *Warov)	končna črka -e	varuje	opis	
3					
5	//gl. C1a11//	ti/vi			

PRILOGA 2

BIBLIOGRAFIJA GRADIV ZA SLOGOVNI PRIROČNIK

Slovarji slovenskega jezika (izbor)

GLONAR, J., 1936: *Slovar slovenskega jezika*. Ljubljana: Umetniška propaganda.

PLETERŠNIK, M., 1894/95: *Slovensko-nemški slovar*. Ljubljana: Knezoškofijstvo (<http://bos.zrc-sazu.si/pletersnik.html>, dostop 15. 7. 2011).

SNOJ, M., 2003: *Slovenski etimološki slovar*: 2. razširjena in prenovljena izdaja. Ljubljana: Modrijan.

SSKJ: *Slovar slovenskega knjižnega jezika*, Ljubljana: ZRC SAZU (<http://bos.zrc-sazu.si/sski.html>, dostop 15. 7. 2011).

TAVZES, M. (ur.), 2002. *Veliki slovar tujk*. Ljubljana: Cankarjeva založba.

VERBINC, F., 1971: *Slovar tujk*. Ljubljana: Cankarjeva založba.

Slovnice slovenskega jezika

BAJEC, A., KOLARIČ, R., RUPEL, M., ¹1956, ²1964: *Slovenska slovnica*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.

BOHORIČ, A., 1584: *Arcticae horulae succisivae*. Vvitebergae: Haeredes Iohan. Cratonis.

BOHORIČ, A., 1987: *Arcticae horulae succisivae – Zimske urice proste*. Prevedel in spremno študijo napisal Jože Toporišič [uvodni del prevedel Anton Sovrè, posodobil Kajetan Gantar]. Maribor: Obzolja.

BREZNIK, A., ¹1916: *Slovenska slovnica za srednje šole*. Celovec: Tiskarna Družbe sv. Mohorja.

BREZNIK, A., ²1934: *Slovenska slovnica za srednje šole*. Celje: Družba sv. Mohorja.

JANEŽIČ, A., 1854: *Slovenska slovnica s kratkim pregledom slovenskega slovstva ter z malim cirilskim in glagoliškim berilom za Slovence*. Celovec: Eduard Liegel.

KOPITAR, J., 1808 [i. e. 1809]: *Grammatik der slavischen Sprache in Krain, Karnten und Steiermark*. Ljubljana: Wilhelm Heinrich Korn.

MAJAR, M., 1848: *Pravila kako izobraževati ilirsko narečje i u obče slavenski jezik*. Ljubljana: J. Blaznik.

MALAVAŠIČ, F., 1849: *Slovenska slovnica za prve slovenske šole v mestih in na deželi*. Ljubljana: J. Giontini.

MEGISER, H., 1592: *Dictionarium quatour Linguarum: videlicet, Germanicae, Latinae, Illyrica, (quae vulgo Sclavonica appellatur) & Italicae, sive Hetruscae. Impressum Graecii Styriae: à Iohanne Fabro (slovnica kot dodatek k slovarju).*

METELKO, F. S., 1825: *Lehrgebäude der slowenischen Sprache im Königreiche Illyrien und in den benachbarten Provinzen.* Ljubljana: Leopold Eger.

MURKO, A., 1832: *Teoretisch-praktische Slowenische Sprachlehre für Deutsche.* Gradec: Verlag der Franz Ferstl'schen Buchhandlung : Johann Lorenz Greiner.

MURŠEC, J., 1847: *Kratka slovenska slovnica za pervence.* Gradec: Lajkamovi nasledniki.

NAHTIGAL, R., ¹1938: *Slovanski jeziki.* 1. Ljubljana: Znanstveno društvo.

NAHTIGAL, R., ²1952: *Slovanski jeziki.* Ljubljana: Državna založba Slovenije.

POHLIN, M., ¹1768, ²1783: *Kraynska grammatika.* Ljubljana: Joh. Friedr. Eger ... : im Verlag bey Lorenz Bernbacher, Burgerl. Buchbinder.

RAMOVŠ, F., 1924: *Historična gramatika slovenskega jezika.* Konzonantizem. Ljubljana: Učiteljska tiskarna.

RAMOVŠ, F., 1935: *Historična gramatika slovenskega jezika.* Dialekti. Ljubljana: Učiteljska tiskarna.

RAMOVŠ, F., 1936: *Kratka zgodovina slovenskega jezika.* 1. Ljubljana: Akademsko založba. 2. izdaja: 1995, Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center SAZU.

RAMOVŠ, F., 1952: *Morfologija slovenskega jezika:* skripta, prirejena po predavanjih Fr. Ramovša v l. 1947/48, 48/49. Ljubljana: Državna založba Slovenije.

SCHREINER, H., BEZJAK, J., 1903-05: *Slovenska jezikovna vadnica za tesno združeni poduk v slovnici, pravopisu in spisju:* v petih zvezkih. Dunaj: F. Tempsky.

SOMMARIPA, A. da, 1607: *Vocabolario Italiano e Schiavo.* Udine: Gio. Battista Natolini (slovnica kot dodatek k slovarju).

ŠTREKELJ, K., 1922: *Historična slovnica slovenskega jezika.* Maribor: Zgodovinsko društvo.

ŠUMAN, J., 1884: *Slovenska slovnica za srednje šole.* Ljubljana: Tiskarna Družbe sv. Mohora.

TOPORIŠIČ, J. 2004: *Slovenska slovnica.* 4., prenovljena in razširjena izd., 2. natis. Maribor: Obzorja.

VODNIK, V., 1811: *Pismenost ali gramatika sa perve shole.* Ljubljana: Leopold Eger.

ZAGAJŠEK, M., 1791: *Slovenska grammatika oder Georg Sellenko's Wendische Sprachlehre.* Zilli: mit Fr. Jos. Jenko'schen Schriften.

ŽAGAR, F., TOPORIŠIČ, J., 1987: *Slovenska šolska slovnica*. Trst: Deželni šolski urad za Furlanijo-Julijsko krajino.

Pravopisi slovenskega jezika (kronološko)

1. slovenski pravopis: SP 1899

LEVEC, F., 1899: *Slovenski pravopis*. Na Dunaju: cesarska kraljeva zaloga šolskih knjig.

2. slovenski pravopis: SP 1920

BREZNIK, A., 1920: *Slovenski pravopis*. Ljubljana: Jugoslovanska knjigarna.

3. slovenski pravopis: SP 1935

BREZNIK, A., RAMOVŠ, F., 1935: *Slovenski pravopis* [po pravopisnih in pravorečnih načelih, ki jih je odobrila pravopisna komisija Znanstvenega društva v Ljubljani, sta izdajo priredila A. Breznik in F. Ramovš], Ljubljana: Znanstveno društvo.

3. slovenski pravopis – mala izdaja: SP 1937 (²1938)

BREZNIK, A., RAMOVŠ, F., 1937: *Slovenski pravopis*. Mala izdaja. Ljubljana: Jugoslovanska knjigarna.

4. slovenski pravopis: SP 1950

Slovenski pravopis. Ljubljana: SAZU – Državna založba Slovenije.

5. slovenski pravopis: SP 1962

Slovenski pravopis. Ljubljana: SAZU – Državna založba Slovenije.

6. slovenski pravopis – pravila: SP1P ¹1990 (³1994, ⁵1997):

Slovenski pravopis 1 – Pravila. Ljubljana: SAZU – Državna založba Slovenije.

6. slovenski pravopis – slovarski del: SP 2001 (²2003), ^ESP 2003

Slovenski pravopis. Ljubljana: SAZU – ZRC SAZU – Založba ZRC.

Slovenski pravopis, elektronska izdaja na CD-ROMU-u. Ljubljana: ZRC SAZU – Založba ZRC (<http://bos.zrc-sazu.si/sp2001.html>, dostop 15. 7. 2011).

Drugi pravopisni in slovnični priročniki

BAJT, D., 1994: *Pišem, torej sem*: priročnik za pisanje. Maribor: Obzorja.

BUNC, S., 1951: *Jezikovni svetovalec*. Kranj: Svet za kulturo in prosveto OLO Kranj.

- BUNC, S., 1966 (²1969): *Mali slovenski pravopis*. Maribor: Obzorja.
- CEDILNIK, D., 1995: *Cikcak po pravopisu: za boljšo slovenščino na delovnem mestu*. Žalec: Sledi.
- ČRNIVEC, L., 2002: *Slovnice preglednice slovenskega jezika*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete v Ljubljani.
- GOMBOC, M., 2008: *Mala slovnica slovenskega jezika*. Ljubljana: DZS.
- GRADIŠNIK, J., 1985: *Za lepo domačo besedo: priročnik sodobne slovenščine*. Maribor: Obzorja.
- GRADIŠNIK, J., 1986: *Naš jezik*: Trst: Založništvo tržaškega tiska; Celovec: Drava.
- HERRITY, P., 2000: *Slovene: A Comprehensive Grammar*. London, New York: Routledge.
- KAPKO, D., 2008: *Osnovnošolski plonk. Jezik*. Ljubljana: Rokus Klett.
- KOCJAN-BARLE, M., 1999: *Abeceda pravopisa: preglednice, vaje, rešitve*. Ljubljana: DZS.
- KONČINA, M., 2007: *Srednješolski plonk. Jezik*. Ljubljana: Rokus Klett.
- KOPČAVAR, I. in C., 1965: *Kako je prav*. Slovarček napak v slovenskem knjižnem jeziku. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- KOŠTIÁL, I., 1927 (²1931): *Slovniški in slovarski brus knjižne slovenščine*. Prevalje: Družba sv. Mohorja.
- LEČIČ, R., 2009: *Osnove slovenskega jezika*. Cerklje: Gaya.
- SKAZA, J., 1994: *Pravopis: priročnik z vajami*. Ljubljana: Jutro.
- SKAZA, J., 2000: *EPIS: pravopisni priročnik*. Dobrna: Eknjiga.
- SKAZA, J., 2002. *Slopis* (Elektronski vir). Dobrna: eKnjiga.
- SKAZA, J., 2008: *Žepna slovnica slovenskega jezika za vsakdanjo rabo*. Ljubljana: Jutro.
- SKAZA, J., 2010: *Slovenska slovnica*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
- SRŠEN, J., 1998: *Jezik naš vsakdanji*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
- ŠERUGA PREK, C., ANTONČIČ, E., 2004: *Slovenska zborna izreka* [priročnik z vajami za javne govorce: knjiga z zvočno zgoščenko]. Maribor: Aristej.
- ŠIMENC, S., 1994: *Pisno sporočanje za vsakdanjo rabo*. Ljubljana: DZS.

ŠTOK-VOJSKA, N., VOJSKA, S., 2006: *Gospodična Slovnica*. Koper: Libris.

TOMINŠEK, J., 1910: *Antibarbarus: studije o napakah in pravilih slovenskega pisanja*. Ljubljana: L. Schwentner.

TOPORIŠIČ, J. (ur.), 1994–1998: *Škrabčeva Jezikoslovna dela*. 1–4. Nova Gorica: Frančiškanski samostan Kostanjevica.

TOPORIŠIČ, J., 2007: *Jezikovni pogovori iz Sedem dni*. Maribor: Pivec.

URBANČIČ, B., 1987: *O jezikovni kulturi*: 3. izdaja. Ljubljana: Delavska enotnost.

ŽAGAR, F., 2009: *Slovenska slovnica in jezikovna vadnica*. Maribor: Obzorja.

Strokovne revije, konferenčni zborniki, strokovni posveti

Izbor člankov in predstavitev na podlagi Cobissovih bibliografij serijskih publikacij. Gradiva so dostopna kot knjižne publikacije in/ali spletno – slednje ne nujno v celoti in brezplačno, ponekod so dostopna samo kazala (vse: dostop: 13. 7. 2011)

Jezik in slovstvo. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 1955-. ISSN 0021-6933:

<http://www.jezikinslovstvo.com/>

Slavistična revija: časopis za jezikoslovje in literarne vede. Ljubljana: Slavistično društvo

Slovenije, 1948-. ISSN 0350-6894: <http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/sr/okvir.html>;

<http://lit.ijs.si/sr.html>

Simpoziji *Obdobja*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik.

http://www.centerslo.net/l2.asp?L1_ID=4&L2_ID=38&LANG=slo

Seminar slovenskega jezika, literature in kulture. Ljubljana: Center za slovenščino kot

drugi/tuji jezik. http://www.centerslo.net/l2.asp?L1_ID=5&L2_ID=37&LANG=slo

Zborniki Skripta. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik.

http://www.centerslo.net/l3.asp?L1_ID=7&L2_ID=32&L3_ID=42&LANG=slo

Jezikoslovni zapiski: zbornik Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša. Ljubljana: Inštitut za

slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, 1991-. ISSN 0354-0448. [http://www.zrc-](http://www.zrc-sazu.si/isjfr/jezikosl.htm)

[sazu.si/isjfr/jezikosl.htm](http://www.zrc-sazu.si/isjfr/jezikosl.htm)

Konference o jezikovnih tehnologijah. Ljubljana: SDJT – Slovensko društvo za jezikovne

tehnologije: <http://www.sdjt.si/konference.html>

2010: <http://nl.ijs.si/isjt10/JezikovneTehnologije2010.pdf>

2008: <http://nl.ijs.si/is-ltc08/IS-LTC08-Proceedings.pdf>

2006: <http://nl.ijs.si/is-ltc06/proc/>

2004: <http://nl.ijs.si/isjt04/zbornik/kazalo.html>

2002: <http://nl.ijs.si/isjt02/zbornik/kazalo.html>

2000: <http://nl.ijs.si/isjt00/>

1998: <http://nl.ijs.si/isjt98/zbornik.html>

Posveti društva. Ljubljana: SDJT – Slovensko društvo za jezikovne tehnologije:
<http://www.sdjt.si/posveti.html> (Maribor - oktober 2007, Koper – april 2008, Ljubljana – oktober 2008)

JOTA. Jezikovnotehnološki abonma. Ljubljana: Filozofska fakulteta: <http://loize.lugos.si/jota/>

Zborniki Slavističnega društva Slovenije. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo ali Slavistično društvo Slovenije, 1991-. <http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/zborniki.html>

Slava: debatni list: občasni organ debatnega krožka slavistov Filozofske fakultete v Ljubljani, 1987-. ISSN 0353-3158: <http://lit.ijs.si/slava.html>

Slovenski jezik / Slovene Linguistic Studies. Ljubljana: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU in Kansas, Lawrence, USA: The Joyce and Elizabeth Hall Center for the Humanities, 1997-. ISSN 1408-2616. <http://www2.ku.edu/~slavic/sj-sls/>

Družboslovne razprave. Ljubljana: Slovensko sociološko društvo: Fakulteta za družbene vede, 1984-. ISSN 0352-3608. <http://www.druzboslovnerazprave.org/stevilke/>

Teorija in praksa: družboslovna revija. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede UL, 1964-. ISSN 0040-3598. <http://www.teorijainpraksa.si/>

Samo spletni jezikovni viri (vse dostop 15. 7. 2011)

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik: <http://www.centerslo.net/slvnforum/messages.asp?FID=4>
Vprašajte slovenista

Društvo napovedovalcev Slovenije: Pravilna izgovorjava http://www.drustvo-napovedovalcev.si/index.php?option=com_content&view=article&id=64&Itemid=77

eKnjiga: Odgovori v zvezi s pravopisom in z rabo jezika <http://www.eknjiga.si/>

Govorni pomočnik http://eizo.rtv slo.si/index.php?option=com_govorni&view=govorni&Itemid=123

Jezikovni kotički <http://www.amidas.si/podjetje/jezikovni-koticek->

	18003/ http://ms.sta.si/category/jezikovni-koticek/ http://www.copi.at/koticek.php http://www.ednevnik.si/entry.php?w=vejica&e_id=81351
Lektorsko društvo Slovenije: predavanja v društvu (ŽAGAR KARER, MERLIJAK ZDOVC, BIZJAK, WEISS, MILENKOVIĆ, OREŠNIK, ZABUKOVEC, VIDRIH)	http://www2.arnes.si/~ldljslo/povzetki.htm
MedOverNet	http://med.over.net/forum/
Planet lepote: forum	http://www.planet-lepote.com/forum/viewtopic.php?t=21312
RTV Slovenija: Minute za jezik (arhiv)	http://www.rtv slo.si/modload.php?&c_mod=rtvodda je&op=web&func=read&c_id=25543
Slovenski pravopis: Nekaj pravopisnih vprašanj	http://www.pravopis.si/Vpra%C5%A1anja/tabid/181/Default.aspx
ŠUSS – Študentska skrb za slovenščino: Odgovori na jezikovna vprašanja	http://www2.arnes.si/~lmarus/suss/

Drugi viri

/abecedno in s podatkom, ali gradivo že imamo v digitalni obliki/

ANDOLJŠEK, E., JEVŠENAK, L., KOROŠEC, T. <i>Knjiga za učenje slovenščine</i> . Ljubljana: Delavska univerza Boris Kidrič, 1971. 181 str. [COBISS.SI-ID 5307698]	
ANDOLJŠEK, E., JEVŠENAK, L., KOROŠEC, T. <i>Povejmo slovensko</i> . [Ljubljana]: Državna založba Slovenije, 1984. 200,[3] str., ilustr. [COBISS.SI-ID 3347001]	
ANTONČIČ, T. <i>Jezikovne in stilne posebnosti novih medijev : primer spletnih klepetalnic : diplomsko delo</i> . Ljubljana: [T. Antončič], 2006. 91 f., ilustr. http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Antoncic-Teja.PDF . [COBISS.SI-ID 24876637]	<DA>
ARHAR, Š., 2003: O naboru in predstavitvi slenga v slovarju slovenskega pravopisa <i>SRL</i> . 153–156.	<DA>
BAJT, D., 2002: Zadnji pravopis – poslednji pravopis?. <i>Nova revija. Forum</i> . 2–10.	
BAJT, D.: "Strokovnost" in "argumenti" akademika Toporišiča. <i>Nova revija</i> , letnik XXI, št. 243/244, julij-avgust 2002, str. 32-34.	<DA>
BAJT, D.: Slovarji za dvajset tisoč ljudi ali za deset strokovnjakov. <i>Delo</i> , Književni listi, letnik 44 (21. 2. 2002), str. 6.	<DA>
BATAGELJ, V.: Razvoj slovenskega računalniškega izrazja: osebni pogled. V: <i>Uporabna informatika</i> , letnik 9, št. 2 (apr/maj/jun 2001), str. 95-99	
in	
V: <i>Zbornik posvetovanja = Proceedings of Slovenian Informatics Conference 2001 / Dnevi slovenske informatike</i> , Portorož, Slovenija, 18.-21. april 2001 ; [uredniški odbor, editorial	<DA>

- board Janez Grad (odgovorni urednik, editor-in-chief) ... et al.], str. 28-36.
- BAVČAR, J., TOPORIŠIČ, J.: Glavni pisec pravopisa je jezik sam: Pogovor z Jožetom Toporišičem. *Delo*, Književni listi, letnik 43 (28. 11. 2001), str. 14. <DA>
- BAVČAR, J.: Nogomet in pravopis. *Delo*, letnik 44, št. 63 (18. 3. 2002), str. 3. <DA>
- BEŠLAGIČ, M. *Etika v tabloidih - da ali ne? : študija primera besedila v tabloidu Direkt : diplomsko delo*. Ljubljana: [M. Bešlagič], 2007. 71 f., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Beslagic-Mersiha.PDF>. [COBISS.SI-ID 26407517] <DA>
- BEŠTER, M., 1992/93: Ali pišemo imena zdravil z veliko ali malo začetnico?. Pravopisna preišljanja. *Slava*. 3–7.
- BOHNEC, M. *Jezikovne in poročevalske značilnosti avstralskega izseljenskega časopisa : diplomsko delo*. Ljubljana: [M. Bohnc], 2005. 76 f., tab., graf. prik., zem. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Bohnc-Masa.PDF>. [COBISS.SI-ID 24250205] <DA>
- BOHORIČ, A., 1987: *Arcticae horulae succisivae – Zimske urice proste*. Prevedel in spremno študijo napisal Jože Toporišič [uvodni del prevedel Anton Sovrè, posodobil Kajetan Gantar]. Maribor: Obzolja. <DA>
- BRATOŽ, I.: Dogodek desetletja oziroma polstoletja. *Delo*, letnik 43 (10. 10. 2001). <DA>
- BREZNIK, A., 1911: Dr. Jos Tominšek: Antibarbarus, studije o napakah in pravilih slovenskega pisanja, 1910. V: *Dom in svet*, 1911, letnik 24, številka 1: Katoliško tiskovno društvo. <DA>
- BRUNČIČ, A. *(Ne)ustreznost poročanja TV Slovenija o spolnih zlorabah oseb, mlajših od 15 let, v Sloveniji v letu 2007 : diplomsko delo*. Ljubljana: [A. Brunčič], 2009. 79 f., tabele, graf. prikazi. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/bruncic-ana.pdf>. [COBISS.SI-ID 28719197] <DA>
- BUDINOSKA, I. *Internetni medijski portali kot kazalniki jezikovne kultiviranosti : diplomsko delo*. Ljubljana: [I. Budinoska], 2009. 65 f., tabele, graf. prikazi. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/budinoska-ines.pdf>. [COBISS.SI-ID 28669533] <DA>
- BUDINOSKA, I. *Internetni medijski portali kot kazalniki jezikovne kultiviranosti : diplomsko delo*. Ljubljana: [I. Budinoska], 2009. 65 f., tabele, graf. prikazi. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/budinoska-ines.pdf>. [COBISS.SI-ID 28669533] <DA>
- BUZEČAN, J. *Ali je publicist tudi umetnik? : (avtorski stil Marka Zorka) : diplomsko delo*. Ljubljana: [A. Buzečan], 2005. 59 f. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Buzecan-Janja.PDF>. [COBISS.SI-ID 24258909] <DA>
- CEDILNIK, D., 1995: *Cikcak po pravopisu*. Za boljšo slovenščino na delovnem mestu. Žalec: Sledi. 167 str.
- CVJETKOVIČ, L. *Primerjava med slovenskim in hrvaškim stilom dnevnega časopisa : diplomsko delo*. Ljubljana: [L. Cvjetković], 2008. 71 f., graf. prikazi. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Cvjetkovic-Lucija.PDF>. [COBISS.SI-ID 27714909] <DA>
- ČADEŽ, T. *Razžalitve v tiskanih medijih : študija primera Bolj pek in gasilec kot umetniški vodja : diplomsko delo*. Ljubljana: [T. Čadež], 2007. 73 f., tab., graf. prikazi. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Cadez-Tina.PDF>. [COBISS.SI-ID 26793309] <DA>
- ČAKŠ, P. *Analiza navodil za pisanje radijskih informativnih besedil : diplomsko delo*. Ljubljana: [P. Čakš], 2007. 71 f. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Caks-Peter.PDF>. [COBISS.SI-ID 26779485] <DA>
- ČERNUTA, P. *News agency style: a multidisciplinary analysis = Multidisciplinarna analiza stila tiskovnih agencij : diplomsko delo*. Ljubljana: [P. Černuta], 2010. 84 f., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/cernuta-peter.pdf>. [COBISS.SI-ID 29561181] <DA>
- ČERV, G. *Metafora v poročevalskih besedilih : analiza strukture, rabe in funkcije : diplomsko delo*. Ljubljana: [G. Červ], 2006. 124 f. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Cerv-Gaja.PDF>. [COBISS.SI-ID 25754973] <DA>
- ČERV, Gaja, LOGAR BERGINC, N. Novinarji in lektorji : v slogi je moč?. *Teor. praksa*, nov.-dec.

- 2009, letn. 46, št. 6, str. 748-769. [COBISS.SI-ID 29070685]
- ČUČEK, A. *Interpunkcijski naslovi-primerjava dnevnik časa Dnevnik in Slovenske novice : diplomsko delo*. Ljubljana: [A. Čuček], 2007. 84 f., tabele, graf. prikazi. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Cucek-Anja.PDF>. [COBISS.SI-ID 27104861] <DA>
- DEBELJAK, A.: Kritika A. Breznik in F. Ramovš, Slovenski pravopis. Izdalo in založilo Znanstveno društvo. Ljubljana 1935. V: *Ljubljanski zvon*, 1935, str. 670-672. <DA>
- DERŽEK, V. *Avtorski stil Borisa Ježa : stilna analiza komentarjev v Sobotni prilogi : diplomsko delo*. Ljubljana: [V. Deržek], 2006. 50 f., tab., graf. prikazi. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Derzek-Vesna.PDF>. [COBISS.SI-ID 25129565] <DA>
- DEUČMAN, A. *Tednik Nova : jezikovne strategije privabljanja bralcev : diplomsko delo*. Ljubljana: [A. Deučman], 2009. 76 f. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/deucman-anja.pdf>. [COBISS.SI-ID 28423517] <DA>
- DOBROVOLJC, H., 2001: Perspektivni pogled na pravopisno slovaropisje. Okrogla miza: Vprašanja in naloge slovenskega slovaropisja. Gorica. (5. 10. 2001). *ZSDS*. 230–236.
- DOBROVOLJC, H., 2001: Spremembe v pravopisnih pravilih. Razlike med 5. in 6. izdajo. <http://www.zrc-sazu.si/pravopis> <DA>
- DOBROVOLJC, H., 2002: Slovenski pravopisni priročnik z vidika norme in predpisa. Jezikoslovni zapiski. št. 1. 63–94.
- DOBROVOLJC, H., 2003: Odzivnost javnosti ob izidu Slovenskega pravopisa (Izhodiščne teze I–V). Okrogla miza: Aktualna vprašanja ob novem slovenskem pravopisu. Bled. (2.–4. 10. 2003). *ZSDS*. Ljubljana: ZRSZŠ. 213–217.
- DOBROVOLJC, H., 2004: Pravopisje na Slovenskem. Ljubljana: Založba ZRC.
- DOBROVOLJC, H., 2008: Vpliv variantnega predpisa na jezikovno rabo (Šest let po izidu Slovenskega pravopisa 2001). V: *Od Megiserja do elektronske izdaje Pleteršnikovega slovarja*. (ur. M. Jesenšek). Maribor: Filozofska fakulteta. Zora 56. 84–109. <DA>
- DOBROVOLJC, H., BIZJAK KONČAR, A.: Vprašanja obvestilnosti sodobnega pravopisnega slovarja. str. 86-109 (v tisku) <DA>
- DOBROVOLJC, H., JAKOP, N.: Specializirani pravopisni priročnik (Predstavitev izhodišč, zasnove, ciljev in vzorčnih redakcij). V: *Jezikoslovni zapiski*, letnik 14, št. 1 (2008), str. 85-101. <DA>
- DOBROVOLJC, H.: Hribarjevi jezikovni nazori in njegova razprava o elkanju. V: *Hribarjev zbornik*, Založba ZRC, ZRC SAZU, 2010, str. 135-144 <DA>
- DOBROVOLJC, H.: Jezik v e-poštnih sporočilih in vprašanja sodobne normativistike. V: Košuta, M. (ur.): *Slovenščina med kulturami / Slovenski slavistični kongres, Celovec in Pliberk (2.-4. 10. 2008)*, Zbornik Slavističnega društva Slovenije, str. 295-314. <DA>
- DULAR, J., KOROŠEC, T. Slovenski jezik 3, (Srednje izobraževanje). 4. natis popravljene izd. Maribor: Obzorja, 1998. 82 str., ilustr. ISBN 86-377-0509-X. [COBISS.SI-ID 77461760]
- DŽELILOVIĆ, K. Aktualizmi in avtomatizmi : primerjava resnega in tabloidnega tiska : diplomsko delo. Ljubljana: [K. Dželilović], 2010. 56 f., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/dzelilovic-kristina.pdf>. [COBISS.SI-ID 30148701] <DA>
- FORSTNERIČ HAJNŠEK, M., 2001: Krivice slovenskega pravopisa 2001. Lastna imena – rakasta rana slovenske leksikografije. *Večer*. (24. 11. 2001). 13.
- FORŠTNER, L. *Začetki intervjuja v Jutru v obdobju med obema vojnama (1920-1938) : diplomsko delo*. Ljubljana: [L. Forštner], 2007. 141 f., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Forstner-Leja.PDF>. [COBISS.SI-ID 26659677] <DA>
- FRIŠEK, A. *Sinhronizacija filmov v slovenščino? : diplomsko delo*. Ljubljana: [A. Frišek], 2009. 94 f., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/frisek-anja.pdf>. [COBISS.SI-ID 28551773] <DA>
- FRLIC, Š. *Vloga ironije v kolumnah Marka Zorka : (analiza kolumn Poltergajst v Mladini) : diplomsko delo*. Ljubljana: [Š. Frlic], 2008. 100 f. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Frlic-> <DA>

- Spela.PDF. [COBISS.SI-ID 37537890]
- GEISTER, I.: Pokliči me z imenom, obdari me s pomenom! : prezrte besede nagovarjajo. *Delo*, letnik 44, št. 4 (7. 1. 2002), str. 6. <DA>
- GLOŽANČEV, A., 1993/94a: Vprašanje velike začetnice pri pridevniku BOŽJI. Pravopisna preišljanja. *Slava*. 3–7.
- GLOŽANČEV, A., 1993/94b: Pisava nazivnih in funkcijskih določil v posebnih besedilnih položajih. Pravopisna preišljanja. *Slava*. 37–39.
- GLOŽANČEV, A., 1995/96: Nekaj pripomb k teoretični podstavi slovarja novega SP. Pravopisna preišljanja. *Slava*. 3–15.
- GLOŽANČEV, A., 2000: Vprašanje Pravopisno-slovnična in jezikovnokulturna vprašanja pri imenih slovenskih podjetij kot kategoriji stvarnih lastnih imen. V: *Slovensko jezikoslovje danes in jutri / Slovenski slavistični kongres, Celje, [7.– 9. oktober] 1999. – Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2000. – Zbornik Slavističnega društva Slovenije. 134–154.*
- GLOŽANČEV, A., 2002: Hrematonimi. *Jezikoslovni zapiski*. 109–131.
- GLOŽANČEV, A.: Kratak pregled slovenskega pravopisja od konca devetnajstega stoletja do danes. *Jezikoslovni zapiski 1997, letnik 3* <DA>
- GLOŽANČEV, A.: Napotek k dragocenim prispevkom o pisavi pridevnika *božji*. *Slava*, letnik 8, leto 1994/95, št. 1-2, str. 37-39. <DA>
- GOLUB, B. *Govorna kultiviranost voditeljev informativnih razpravljalnih oddaj : primer oddaj Tarča in Trenja : diplomsko delo*. Ljubljana: [B. Golub], 2007. 66 f. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Golub-Barbara.PDF>. [COBISS.SI-ID 26608989] <DA>
- GOLUB, B. *Govorna kultiviranost voditeljev informativnih razpravljalnih oddaj : primer oddaj Tarča in Trenja : diplomsko delo*. Ljubljana: [B. Golub], 2007. 66 f. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Golub-Barbara.PDF>. [COBISS.SI-ID 26608989] <DA>
- GORJANC, V.: Neposredno in posredno žaljiv govor v jezikovnih priročnikih: diskurz slovarjev slovenskega jezika. V: *Družboslovne razprave, XXI (2005)*, letnik 48, str. 197-209 <DA>
- GOTAL, M. *Tipologija naslavljanja poročevalskih besedil v francoščini in slovenščini : diplomsko delo*. Ljubljana: [M. Gotal], 2006. 115 f., tabele. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Gotal-Mirjana.PDF>. [COBISS.SI-ID 25724253] <DA>
- ILICH, I.: Stoletje pravopisov. *Gea*, letnik 12, št. 2 (februar 2002), str. 52-53. <DA>
- JAGODIČ, M. *Jezikovna norma in splošna raba v oglaševalskih besedilih : diplomsko delo*. Ljubljana: [M. Jagodič], 2003. 74 f., graf. prikazi. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Jagodic-Monika.PDF>. [COBISS.SI-ID 22550877] <DA>
- JAKOP, N., 2008: Pravopis in spletni forumi - kva dogaja? V: *Slovenščina med kulturami – Slovenski slavistični kongres. Celovec in Pliberk [2.–4. 10.] 2008*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije. [315]–327.
- JAKOP, N., 2009: Osvetlitev rabe velike oz. male začetnice pri izlastnoimenskih pridevniki s priponskimi obrazili -ov/-ev, -in v slovenščini. *Jezikoslovni zapiski*. št. 1–2. 73–85.
- JAKOPIN, F., KOROŠEC, T., LOGAR, T., RIGLER, J., SAVNIK, R., SUHADOLNIK, S., HLADNIK, M., SLUGA, M. (ur.). *Slovenska krajevna imena*, (Leksikoni Cankarjeve založbe). Ljubljana: Cankarjeva založba, 1985. 357 str. [COBISS.SI-ID 15599105]
- JELOVŠEK, A. *Srbohrvatizmi nekoč in danes : analiza tiska med letoma 1945 in 2005 : diplomsko delo*. Ljubljana: [A. Jelovšek], 2009. 175 f., graf. prikazi, tabele. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/jelovsek-alenka.pdf>. [COBISS.SI-ID 28581725] <DA>
- JEZIKOVNA RAZSODIŠČA (Delo), 388 prispevkov. <DA>
- JURGEC, P., 2001: Nekatera fonološka vprašanja v novem slovenskem pravopisu. *Slava*. Letn. 14, št. 1/2. str. 45–59.
- JURGEC, P., 2001: Nekatera fonološka vprašanja v novem slovenskem pravopisu. *Slava*. Letn.

15, št. 1/2. str. 48–62.

JURGEC, P., 2001: Pravopisni Slavi za uvod. *Slava*. Letn. 14, št. 1/2. str. 5.

JURGEC, P., 2001: V Slavi ponovno o pravopisu. *Slava*. Letn. 16, št. 1/2. str. 5.

JURGEC, P., 2003: *Samoglasniški nizi v knjižni slovenščini: Diplomsko delo*. Ljubljana. 174 str.

KALIN GOLOB, M. Jezikoslovna stilistika in razžalitve v tiskanih medijih. V: KOROŠEC, T., KALIN GOLOB, M., ZATLER, S., POLER KOVAČIČ, M., JOGAN, M., TOMC, G.. *Razžalitve v tiskanih medijih*, (Zbirka Znanstvena knjižnica, 48). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 2002, str. 31-46. [COBISS.SI-ID 21555293]

KALIN GOLOB, M. *Jezikovna kultura in jezikovni koticiki*. Ljubljana: Jutro, 1996. 175 str., graf. prikazi. ISBN 961-6006-33-9. [COBISS.SI-ID 61845248]

KALIN GOLOB, M. *Jezikovne reže 2: [61 komentarjev o slovenščini v (pravni) praksi]*, (Pravna praksa). 1. natis. Ljubljana: GV revije: Pravna praksa, 2003. 155 str. ISBN 961-91011-2-X. [COBISS.SI-ID 125067776]

KALIN GOLOB, M. *Jezikovne reže*, (Pravna praksa, 21. december 2000). Posebna izdaja revije PP. Ljubljana: Gospodarski vestnik, 2000. 70 str. [COBISS.SI-ID 20186461]

KALIN GOLOB, M. Jezikovnokulturne smeri na Slovenskem: romantiki in realisti oz. puristi in protipuristi?. V: VIDOVIČ-MUHA, A. *Jezik in čas*: [zbornik], (Razprave Filozofske fakultete). Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 1996, str. 77-91. [COBISS.SI-ID 16819037]

KALIN GOLOB, M. *Jezikovnokulturni pristop h knjižni slovenščini*, (Knjižna zbirka Maklen). 1. natis. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 2008. 114 str. ISBN 978-961-235-329-2. [COBISS.SI-ID 239953920]

KALIN GOLOB, M. Jezikovnokulturni vidiki vključevanja Slovenije v Evropsko unijo. *Teorija in praksa*, mar.-apr. 2001, let. 38, št. 2, str. 213-230. <http://dk.fdv.uni-lj.si/tip/tip20012KalinGolob.PDF>. [COBISS.SI-ID 20491101]

<DA>

KALIN GOLOB, M. Med angleščino in slovenščino prevzemanje in pomenski premiki. *Družbosl. razpr.* (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], avg./dec. 2001, let. 17, št. 37/38, str. 235-240. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dr/dr37-38Golob.PDF>. [COBISS.SI-ID 21002333]

<DA>

KALIN GOLOB, M. Moč jezika - izbor dejstev in besed. *Teor. praksa*, 2004, letn. 41, št. 3/4, str. 703-711. [COBISS.SI-ID 23354461]

KALIN GOLOB, M. Moderno in modno v publicističnem spletu vplivanja ter stilu slovenskih novinarskih besedil. V: STABEJ, Marko (ur.). *Moderno v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi: zbornik predavanj*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2004, str. 48-57. [COBISS.SI-ID 25903714]

<DA>

KALIN GOLOB, M. Monografija o purizmu. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], 1995, let. 43, št. 3, str. 403-407. [COBISS.SI-ID 16242525]

KALIN GOLOB, M. Naslovje v slovenskih tiskanih medijih : od izbesedilnih panaslovov do interpretativnih čeznaslovov. V: PEZDIRC-BARTOL, Mateja (ur.). *Slovenski jezik, literatura, kultura in mediji: zbornik predavanj*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2008, str. 15-23, ilustr. [COBISS.SI-ID 27436125]

KALIN GOLOB, M. Nekonjunktivnost kot žanrotvorno sredstvo?. V: KRŽIŠNIK, E. (ur.). *Aktualizacija jezikovnozvrstne teorije na Slovenskem* : členitev jezikovne resničnosti = analysis of linguistic reality = členenie jazykovej real'nosti : povzetki predavanj = summaries = rezjume dokladov : [mednarodni znanstveni simpozij], Ljubljana, 27.-28. november 2003, (Obdobja, Metode in zvrsti, 22). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2003, str. 17-18. [COBISS.SI-ID 22586973]

KALIN GOLOB, M. O dopisih : predlog za standardizacijo, (Zbirka Kaj moram vedeti). 1. natis. Ljubljana: GV revije, Revija Tajnica: GV založba, 2003. 70 str., graf. prikazi. ISBN 86-7061-315-8. [COBISS.SI-ID 123998976]

- KALIN GOLOB, M. Oblikovanje in razumevanje pojma javnost v slovenskem knjižnem jeziku. *Teor. praksa*, mar./apr. 1998, let. 35, št. 2, str. 306-315. [COBISS.SI-ID 18419037]
- KALIN GOLOB, M. Očitna javnost in javna očitnost : oblikovanje in razumevanje besede javnost (javen) v slovenskem knjižnem jeziku. *Jez. slovst.* (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], feb. 1997/98, let. 43, št. 4, str. 143-150. [COBISS.SI-ID 18327901] <DA>
- KALIN GOLOB, M. Razpadajoči modeli : pogovorne zvrsti na javni prireditvi. V: SMOLE, V. (ur.). *Slovenska narečja med sistemom in rabo : povzetki predavanj = summaries = rezjume dokladov : mednarodni znanstveni simpozij, Ljubljana 15.-17. november 2007, (Obdobja, Metode in zvrsti, 26)*. V Ljubljani: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2007, str. 15. [COBISS.SI-ID 26753373] <DA>
- KALIN GOLOB, M. SMS-sporočila treh generacij. V: KOŠUTA, M. (ur.). *Slovenščina med kulturami*, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 19). Celovec [i. e.] Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2008, str. 283-294, tabele. [COBISS.SI-ID 27721309] <DA>
- KALIN GOLOB, M. Sodobni pogledi na ogroženost slovenščine. *Javnost (Ljubl.)*, 1994, let. 1, št. 3, str. 23-36. [COBISS.SI-ID 558685]
- KALIN GOLOB, M. Stilistika poročevalstva in poročevalski stil: od prvih dnevnikov do tabloidizacije medijev. V: VIDOVIČ-MUHA, A. (ur.). *Slovensko jezikoslovje danes*, (Slavistična revija, letn. 54, pos. št.). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2006, str. [281]-292. [COBISS.SI-ID 25699677] <DA>
- KALIN GOLOB, M. Teoretska razčlemba jezika in stila v poročevalstvu : Tomo Korošec: *Stilistika slovenskega poročevalstva*, Ljubljana: Kmečki glas, 1998. Slavistična revija. [Tiskana izd.], jan.-feb. 2001, letn. 49, št. 1/2, str. 119-122. . [COBISS.SI-ID 20638301] <DA>
- KALIN GOLOB, M. Tvorjenje komunikološkega izrazja ob prevajanju temeljnih komunikoloških del. V: SPLICHAL, S. (ur.). *Komunikološka hrestomatija 1, Začetki komunikologije v Evropi in ZDA*, (Knjižna zbirka Javnost). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 2001, str. 251-260. [COBISS.SI-ID 20859229]
- KALIN GOLOB, M., GLIHA KOMAC, N., LOGAR BERGINC, N., GORŠEK MENCIN, N. *O slovenskem jeziku = On Slovene*. 1. natis. Ljubljana: Evropski parlament, Informacijska pisarna za Slovenijo: = European Parliament Information Office for Slovenia: Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije: = Ministry of Culture of the Republic of Slovenia: Služba Vlade Republike Slovenije za evropske zadeve: = Government Office for the European Affairs of the Republic of Slovenia, 2007. 54 str., ilustr. ISBN 978-92-823-2350-2. ISBN 978-92-823-2351-9. [COBISS.SI-ID 234757632]
- KALIN GOLOB, M., LOGAR BERGINC, N. Terminologija odnosov z javnostmi : od upoštevanja terminoloških načel do pridobivanja podatkov iz besedil. *Teor. praksa*, nov.-dec. 2008, letn. 45, št. 6, str. 663-677, ilustr. [COBISS.SI-ID 28029789]
- KALIN GOLOB, M., POLER KOVAČIČ, M. Med novinarskim stilom in etiko: senzacionalizem brez meja. *Družbosl. razpr.* (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], avg./dec. 2005, letn. 21, št. 49/50, str. 289-393. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dr/dr49-50Kalin-GolobPoler-Kovacic.PDF>. [COBISS.SI-ID 24555613] <DA>
- KALIN GOLOB, M., VEROVNIK, T. Zbirka vaj za jezikovno kulturo, (Knjižna zbirka Maklen). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 2004. 58 str., graf. prikazi. ISBN 961-235-174-0. [COBISS.SI-ID 215953152] <DA>
- KANYON, C. *11. september na prvih straneh ameriškega in slovenskega tiska : (stilna primerjava med ameriškima in slovenskima dnevnikoma) : diplomsko delo*. Ljubljana: [C. Kanyon], 2005. 33 f. [20] f. pril., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Kanyon-Chester.PDF>. [COBISS.SI-ID 23788125] <DA>
- KLADNIK, D.: Prispevek k poenotenju rabe podomačenih tujih zemljepisnih imen v <DA>

- slovenskem jeziku = A Contribution to the Unification of Naturalised Foreign Geographical Names in the Slovenian Language. *Geodetski vestnik*, letnik 51, št. 3, 2007, str. 565-581.
- KLADNIK, N. *Radijski športni komentar : (osebni stil Aleša Smrekarja) : diplomsko delo*. Ljubljana: [N. Kladnik], 2007. 64 f., graf. pikazi. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Kladnik-Nika.PDF>. [COBISS.SI-ID 26949213] <DA>
- KLINAR, S., 1993/94: Materinščina obvarovana? (spust v vrtnec slovenskih predložnih imen). *Pravopisna premisslanja. Slava*. 30–40.
- KLINAR, S., 1993: Kost za glodanje. *Planinski vestnik*. 204–207.
- KLINAR, S.: Pravopisne razpoke ali kako pisati okrajšave in/ali nadomestke imen. *Slava*, letnik 8, leto 1994/95, št. 1-2, str. 40-50. <DA>
- Knjiga, za katero je prav, da z njo nihče ne more biti zadovoljen. Slovenski pravopis 2001 – anketa (1). Sodelujejo J. Faganel, A. Berger, A. Vidovič Muha, M. Končina, E. Kržišnik, B. Madžarevič. *Delo*. letnik 43 (12. 12. 2001). str. 8. <DA>
- KOBE, E. *Jezikovni stil v časopisnih uvodnikih : slovenski dnevnik "Delo" v primerjavi z italijanskim "La Repubblica" : diplomsko delo*. Ljubljana: [E. Kobe], 2005. 144 f., tabele. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Kobe-Eva.PDF>. [COBISS.SI-ID 23779933] <DA>
- KOCIJAN, M.: Iz majhnega raste veliko. *Slava*, letnik 8, leto 1994/95, št. 1-2, str. 31-36 <DA>
- KOCJAN-BARLE, M., 1992: *Abeceda pravopisa*. Vaje. Preglednice, rešitve. Ljubljana: DZS. 150 + 71 str.
- KOCJAN-BARLE, M., 1992: Al' prav se piše. V: *Življenje in tehnika*
- KOCJAN-BARLE, M., 2002: Slovenski pravopis 2001 med znanostjo in (ne)uporabnostjo. *Nova revija. Forum*. 11–25.
- KOCJAN-BARLE, M., 2003: Normiranje polcitatnih lastnih imen v SP 2001. *SRL*. 151–152. <DA>
- KOLŠEK, P.: Evangelij po Toporišiču (Tema dneva). *Delo*, letnik XLIII, št. 264 (16. 11. 2001), str. 1. <DA>
- KOLŠEK, P.: Levec, Breznik, Ramovš in preostali živi. *Delo*, letnik 43 (15. 11. 2001), str. 9. <DA>
- KONTIČ, V. *Novinar na razpotju : razmerje med novinarsko svobodo in odgovornostjo : diplomsko delo*. Ljubljana: [V. Kontič], 2006. 87, [14] f. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Kontic-Vita.PDF>. [COBISS.SI-ID 25760861] <DA>
- KOROŠEC, A. *Razvoj poročevalskega stila in žanrov v Slovincu in Slovenskem narodu po letu 1900 : diplomsko delo*. Ljubljana: [A. Korošec], 2009. 105 f., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Korosec-Anja.pdf>. [COBISS.SI-ID 28151901] <DA>
- KOROŠEC, T. Aktualizacije v novinarskem stilu. *Gospod. vestn.* [Tiskana izd.], 9.VIII.1968, let. 17. [COBISS.SI-ID 8418861]
- KOROŠEC, T. Češki frekvenčni slovar. Jez. slovst. (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], junij 1965, letn. 10, št. 4/5, str. 145-148. [COBISS.SI-ID 14131501] <DA>
- KOROŠEC, T. Ime Slovenec : (nadaljevanje in konec). Jez. slovst. (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], jul. 1964, letn. 9, št. 6, str. 173-179. [COBISS.SI-ID 14428461] <DA>
- KOROŠEC, T. Ime Slovenec. Jez. slovst. (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], jan. 1964, letn. 9, št. 2/3, str. 65-68. [COBISS.SI-ID 14357805] <DA>
- KOROŠEC, T. Ime Slovenec. Jez. slovst. (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], maj 1964, letn. 9, št. 4/5, str. 126-127. [COBISS.SI-ID 14370605] <DA>
- KOROŠEC, T. Jezik in stil oglaševanja. Ljubljana: FDV, 2005. 155 str., ilustr. ISBN 961-235-228-3. [COBISS.SI-ID 223964672]
- KOROŠEC, T. K jezikovni teoriji prodajnih oglasov. V: SPLICHAL, S. (ur.). *Vatovčev zbornik*, (Javnost, Vol. 8, suplement). Ljubljana: Evropski inštitut za komuniciranje in kulturo: Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani, 2001, str. 109-116. [COBISS.SI-ID 21017437]
- KOROŠEC, T. K pravilom za skladijsko vejico v Slovenskem pravopisu 2001. *Slavistična* <DA>

- revija. [Tiskana izd.], apr.-jun. 2003, letn. 51, št. 2, str. [247]-266. [COBISS.SI-ID 22705762]
- KOROŠEC, T. K tipologiji oglaševalnih besedil. V: KRŽIŠNIK, Erika (ur.). Aktualizacija jezikovnozvrstne teorije na Slovenskem : členitev jezikovne resničnosti, (Obdobja, Metode in zvrsti, 22). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2004, str. 199-228, graf. prikazi.
<http://www.centerslo.net/files/File/simpozij/sim22/Korosec.pdf>. [COBISS.SI-ID 23554653] <DA>
- KOROŠEC, T. Komandant, komandir in poveljnik : z uredniške mize Velikega vojaškega slovarja. 8. Rev. obram., 1994, let. 26, št. 5, str. 17. [COBISS.SI-ID 240477]
- KOROŠEC, T. Modeli in avtomatizacija v novinarskem stilu. Gospod. vestn.. [Tiskana izd.], 24.V.1968, let. 17. [COBISS.SI-ID 8417581]
- KOROŠEC, T. O besediloslovnih prvinah v slovenskem jezikoslovju. V: VIDOVIČ-MUHA, A. (ur.). Slovensko jezikoslovje danes, (Slavistična revija, letn. 54, pos. št.). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2006, str. [239]-258. [COBISS.SI-ID 25698397] <DA>
- KOROŠEC, T. O jeziku uradnih spisov. Gospod. vestn.. [Tiskana izd.], 18.VIII.1967, let. 16. [COBISS.SI-ID 8408621]
- KOROŠEC, T. O kolutu, menjavanju, podnapisih, podnaslavljanju ---. Jez. slovst. (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], februar 1967, 12, št. 2, str. 68-[69]. [COBISS.SI-ID 13028397]
- KOROŠEC, T. O mestu novinarskega stila v publicistiki. Gospod. vestn.. [Tiskana izd.], 10.V.1968, let. 17. [COBISS.SI-ID 8417069]
- KOROŠEC, T. O načelih za oblikovanje terminov. V: Referati za strokovni sestanek terminologov in terminoloških svetovalcev z uredniki Slovarja slovenskega knjižnega jezika. Ljubljana: Inštitut za slovenski jezik SAZU, Leksikološka sekcija, 1971, str. 9-13. [COBISS.SI-ID 11063341]
- KOROŠEC, T. O nekaterih poimenovalnih vprašanjih v oglaševanju. V: KRAMBERGER, A. (ur.). Slovenska država, družba in javnost : zbornik ob 35-letnici Fakultete za družbene vede, Univerza v Ljubljani, prispevki za okrogle mize, 27. - 29. november 1996. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 1996, str. 257-266. [COBISS.SI-ID 16963677]
- KOROŠEC, T. O novejši tvorbi sklopov v slovenščini. Gospod. vestn.. [Tiskana izd.], 12.V.1967, let. 16. [COBISS.SI-ID 8415021]
- KOROŠEC, T. O pomenskem ločevanju med streljati in obstreljevati : z uredniške mize Velikega vojaškega slovarja. 10. Rev. obram., 1994, let. 26, št. 11, str. 30. [COBISS.SI-ID 16000861]
- KOROŠEC, T. O rabi besed varstvo, varstven in zaščita, zaščiten. Gospod. vestn.. [Tiskana izd.], 12.I.1968, let. 17. [COBISS.SI-ID 8416557]
- KOROŠEC, T. O stilnem prevrednotenju besed v slovenskem knjižnem jeziku. Gospod. vestn.. [Tiskana izd.], 8.XII.1967, let. 16. [COBISS.SI-ID 8408877]
- KOROŠEC, T. Oglaševalni ogovori. V: SPLICHAL, S. (ur.), VREG, France. Vregov zbornik, (Javnost, Vol. 7, suplement). Ljubljana: Evropski inštitut za komuniciranje in kulturo: Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani, 2000, str. 183-190. [COBISS.SI-ID 20088157]
- KOROŠEC, T. Otvoritev ali odprtje. Gospod. vestn.. [Tiskana izd.], 27.X.1967, let. 16. [COBISS.SI-ID 8415533]
- KOROŠEC, T. Pet minut za boljši jezik. Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1972. 284 str. [COBISS.SI-ID 7175169]
- KOROŠEC, T. Pomenska razmejitev med besedama nesreča in nezgoda. Delo + varnost (1955), 1969, let. 14, str. 28-29. [COBISS.SI-ID 8421677]
- KOROŠEC, T. Premični ali gibljivi cilji? : z uredniške mize Velikega vojaškega slovarja. 11. Rev. obram., 1995, let. 27, št. 2, str. 11. [COBISS.SI-ID 15729501]
- KOROŠEC, T. Raba pomišljajev v časopisnem poročilu. Gospod. vestn.. [Tiskana izd.],

4.X.1968, let. 17. [COBISS.SI-ID 8420397]

KOROŠEC, T. Razčlemba razžalitev v tiskanih medijih : jezikoslovna izhodišča. V: KOROŠEC, T., KALIN GOLOB, M., ZATLER, S., POLER KOVAČIČ, M., JOGAN, M., TOMC, G. Razžalitve v tiskanih medijih, (Zbirka Znanstvena knjižnica, 48). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 2002, str. 4-30. [COBISS.SI-ID 21555037]

KOROŠEC, T. Razslojenost slovenskega besedišča. V: KMECL, Matjaž (ur.), LOGAR, Tine (ur.), TOPORIŠIČ, J. (ur.). Slovenski jezik, literatura in kultura : informativni zbornik. Ljubljana: Seminar slovenskega jezika, literature in kulture pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze, 1974, str. [75]-90. [COBISS.SI-ID 11893549]

KOROŠEC, T. Reja prašičev ali proizvodnja prašičev. Gospod. vestn.. [Tiskana izd.], 20.I.1967, let. 16. [COBISS.SI-ID 8408109]

KOROŠEC, T. Slovenski vojaški jezik, (Zbirka Profesija). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 1998. 174 str., ilustr. ISBN 86-80227-89-7. [COBISS.SI-ID 75660032]

KOROŠEC, T. Slovensko vojaško izrazje v delih Andreja Komela od 1872 do 1891. V: VIDOVIČ-MUHA, Ada (ur.). Slovenski knjižni jezik - aktualna vprašanja in zgodovinske izkušnje : ob 450-letnici izida prve slovenske knjige, (Obdobja, 20). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2003, str. 655-668.

<http://www.centerslo.net/files/File/simpozij/sim20/korosec.pdf>. [COBISS.SI-ID 23281762] <DA>

KOROŠEC, T. Sovretovi nepravi relativniki. V: JESENŠEK, Marko (ur.). Nacionalno, regionalno, provincialno, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 13). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2002, str. 42-51. [COBISS.SI-ID 22375517]

KOROŠEC, T. Stilistika poročevalstva - španska vas. V: POLER KOVAČIČ, M. (ur.), KALIN GOLOB, M. (ur.). Poti slovenskega novinarstva - danes in jutri : znanstveni zbornik ob 40. obletnici študija novinarstva na Slovenskem, (Knjižna zbirka Media). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 2004, str. 17-31. [COBISS.SI-ID 23624285]

KOROŠEC, T. Stilistika slovenskega poročevalstva. Ljubljana: Kmečki glas, 1998. 381 str., graf. prikazi. ISBN 961-203-136-3. [COBISS.SI-ID 71312896]

KOROŠEC, T. Še o razmerju med slovenskimi in srbohrvatskimi vojaškimi termini : z uredniške mize Velikega vojaškega slovarja. 9. Rev. obram., 1994, let. 26, št. 8, str. 30. [COBISS.SI-ID 354397]

KOROŠEC, T. Z uredniške mize Velikega vojaškega slovarja. (11.), Premični ali gibljivi cilji?. Rev. obram., februar 1995, letn. 27, št. 2, str. 11. [COBISS.SI-ID 103722240]

KOROŠEC, T. Z uredniške mize Velikega vojaškega slovarja. (12.), Premičen, gibljiv itd. v predelani izdaji slovarja. Rev. obram., april 1995, letn. 27, št. 4, str. 30. [COBISS.SI-ID 103780864]

KOROŠEC, T., 2003: Soočenje jezikoslovnih nazorov. *SRL*. 113–114. <DA>

KOROŠEC, T., 2003b: K pravilom za skladijsko vejico v Slovenskem pravopisu 2001. *SRL*. [247]–266 <DA>

KOROŠEC, T., DULAR, J.. Slovenski jezik 4, (Srednje izobraževanje). 4. natis popravljene izd. Maribor: Obzorja, 1998. 111 str., ilustr. ISBN 86-377-0794-7. [COBISS.SI-ID 77462784]

KOROŠEC, T., KALIN GOLOB, M. Razžalitve v množičnih medijih kot jezikovnostilno in pravno vprašanje. V: JAN, Zoltan (ur.). Slovensko jezikoslovje danes in jutri, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 10). 1. natis. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2000, str. 60-68. [COBISS.SI-ID 19951709]

KOROŠEC, T., KALIN GOLOB, M., ZATLER, S., POLER KOVAČIČ, M., JOGAN, M., TOMC, G.. Razžalitve v tiskanih medijih, (Zbirka Znanstvena knjižnica, 48). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 2002. IV, 164 str. ISBN 961-235-099-X. [COBISS.SI-ID 120211456]

KOROŠEC, T., MAKOVEC, A., ŠUMRADA, J. Cerknica. V: SLUGA, M. (ur.), JAKOPIN, F.,

- KOROŠEC, T., LOGAR, T., RIGLER, J., SAVNIK, R., SUHADOLNIK, S., HLADNIK, M. Slovenska krajevna imena, (Leksikoni Cankarjeve založbe). Ljubljana: Cankarjeva založba, 1985. [COBISS.SI-ID 14913581]
- KOROŠEC, Tomo (ur.). Stilistika poročevalstva. [Ljubljana]: [FDV], [1997]. 1 zv. [loč. pag.]. [COBISS.SI-ID 17415773]
- KRAKAR-VOGEL, B., 1984/85: Nekatere najpogostejše napake v pisnih nalogah srednješolcev. V: Jezik in slovstvo, letnik 30, številka 6, (marec 1984/85), str. 200-203.
- KRAMBERGER, I., 2003: Premislek o izkušnjah. Okrogla miza: Aktualna vprašanja ob novem slovenskem pravopisu. Bled. (2.–4. 10. 2003). ZSDS. Ljubljana: ZRSZŠ. 193–200.
- KRANJC, I. *Očitno in zastrto v javnem : novinarski prispevki v obveščevalno-varnostni dejavnosti : magistrsko delo*. Ljubljana: [I. Kranjc], 2004. 114 f., graf. prikazi, tabele. http://dk.fdv.uni-lj.si/delamag/mag_Kranjc-Irena.PDF. [COBISS.SI-ID 23681373] <DA>
- KRANJC, Š. *Pisanje o pornografiji ali pornografija? : (osebni stil pisanja Maxa Modica) : diplomsko delo*. Ljubljana: [Š. Kranjc], 2006. 65,[6] f., fotografije. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Kranjc-Spela.PDF>. [COBISS.SI-ID 25391965] <DA>
- KREGAR, P. *Vpliv odnosov z mediji na novinarstvo : analiza sporočil za javnost in novinarskih besedil : diplomsko delo*. Ljubljana: [P. Kregar], 2007. 113 f., graf. prikazi. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Kregar-Petra.PDF>. [COBISS.SI-ID 26061661] <DA>
- KRNC, P. *Jezikovno-stilna in naglasna podoba osrednje informativne oddaje na Radiu Krka : diplomsko delo*. Ljubljana: [P. Krnc], 2008. 67. [4] f., tabele, graf. prikazi. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Krnc-Petra.PDF>. [COBISS.SI-ID 27112029] <DA>
- KRNC, P. *Jezikovno-stilna in naglasna podoba osrednje informativne oddaje na Radiu Krka : diplomsko delo*. Ljubljana: [P. Krnc], 2008. 67. [4] f., tabele, graf. prikazi. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Krnc-Petra.PDF>. [COBISS.SI-ID 27112029] <DA>
- KRŽIČ, S. *Besedilnost vprašanja v intervjujskem nagovoru : diplomsko delo*. Ljubljana: [S. kržič], 2005. 64 f., tabele, graf. prikazi. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Krzic-Sabina.PDF>. [COBISS.SI-ID 23801949] <DA>
- KRŽIŠNIK, E., 1992/93: Pravopis v slovenski državi in slovenskem jezikoslovju. Pravopisna premišljanja. *Slava*. 8–17.
- KRŽIŠNIK, E., 2003: Frazologija v Slovenskem pravopisu 2001. *SRL*. 221–237. <DA>
- LABAN, V. *Razvidnost virov informacij v televizijskih novinarskih besedilih : magistrsko delo*. Ljubljana: [V. Laban], 2004. 117 f., graf.prikazi, tabele. http://dk.fdv.uni-lj.si/delamag/mag_Laban-Vesna.PDF. [COBISS.SI-ID 23609949] <DA>
- LENARČIČ, S., 2002: Čeri v slovenskem pravopisnem morju (2). *Sodobnost*. 301–314. <DA>
- LENARČIČ, S., 2002: Čeri v slovenskem pravopisnem morju. *Sodobnost*. 31–48. <DA>
- LENARČIČ, S., 2003: Slab pravopis je neuporaben in škodljiv. Okrogla miza: Aktualna vprašanja ob novem slovenskem pravopisu. Bled. (2.–4. 10. 2003). ZSDS. Ljubljana: ZRSZŠ.
- LENARČIČ, S., 2004: *Popravopis: kaj je narobe in kaj manjka v novem Slovenskem pravopisu?*. Ljubljana: Samozaložba.
- LENARČIČ, S., 2004: Pravopis za zemljepisce: Geografski terminološki slovar. Delo. Leto 48, št.49 (1. mar. 2006). 22.
- LENARČIČ, S.: Pojasnila (k Odgovoru na Simona Lenarčiča "Čeri v slovenskem pravopisnem morju"). *Sodobnost*, letnik 66, št. 7-8, julij-avgust 2002, str. 884-898. <DA>
- LENARČIČ, S.: Problem podomačitev. *Delo*, Književni listi, letnik 47 (5. 10. 2005), str. 12. <DA>
- LESKOVEC, M. *Med poljudnostjo in strokovnostjo : razumljivost sodobnih slovenskih poročevalnih besedil : diplomsko delo*. Ljubljana: [M. Leskovec], 2009. 117 f., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/leskovec-mojca.pdf>. [COBISS.SI-ID 28711773] <DA>
- LEŠNIK, B., 2002: Ksenofobičen jezik ali jezikoslovje?. *Mladina*. (25. 2. 2002). 5. DONE

- LIKAR, N. *Angleško-slovenska protistavna analiza prodajnih oglasov na gradivu revij National Geographic in National Geographic Slovenija : diplomsko delo*. Ljubljana: [N. Likar], 2010. 130 f., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/likar-nina.pdf>. [COBISS.SI-ID 29323357] <DA>
- LOGAR BERGINC, N. Besedotvorni sklopi. Slavistična revija. [Tiskana izd.], apr./jun. 2005, letn. 53, št. 2, str. 171-192. [COBISS.SI-ID 24183133] <DA>
- LOGAR BERGINC, N. Elektrotehniška terminologija glede na izvorni jezik. Jez. slovst. (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], okt. 2001/02, letn. 47, št. 1/2, str. 41-52. [COBISS.SI-ID 17489250] <DA>
- LOGAR BERGINC, N. Filter vrečka ali filtrevrečka, foto posnetek ali fotoposnetek, ISDN paket ali ISDN-paket?. V: JESENŠEK, M. (ur.). Knjižno in narečno besedoslovje slovenskega jezika, (Zbirka Zora, 32). Maribor: Slavistično društvo, 2005, str. 222-249. [COBISS.SI-ID 24330589]
- LOGAR BERGINC, N. Jezikovna kultura za pravnike : priročnik z vajami. 1. natis. Ljubljana: Planet GV, 2009. 120 str., preglednice. ISBN 978-961-6529-80-8. [COBISS.SI-ID 246825216]
- LOGAR BERGINC, N. Korpusi v terminografiji : umik potrebe po introspektivni presoji. V: LEDINEK, N. (ur.), ŽAGAR, M. (ur.), HUMAR, M. (ur.). Terminologija in sodobna terminografija. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2009, str. 319-327. [COBISS.SI-ID 29061725] <DA>
- LOGAR BERGINC, N. Kotički pravnega jezika, (Zbirka Pravna praksa, 7). 1. natis. Ljubljana: GV založba, 2009. 141 str., tabele. ISBN 978-961-247-112-5. [COBISS.SI-ID 246941696]
- LOGAR BERGINC, N. Kratice in tvorjenke iz njih - aktualna poimenovalna možnost. V: GAJDA, S. (ur.), VIDOVIČ-MUHA, A. (ur.). Współczesna polska i słoweńska sytuacja językowa. Opole: Uniwersytet Opolski, Instytut Filologii Polskiej; [Ljubljana]: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, 2003, str. [131]-149. [COBISS.SI-ID 22296162]
- LOGAR BERGINC, N. Kvalifikator ekspr. v Slovarju slovenskega knjižnega jezika na ravni frazeologije. Jez. slovst. (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], mar. 2000/2001, letn. 46, št. 4, str. 137-148. [COBISS.SI-ID 15643234] <DA>
- LOGAR BERGINC, N. Norma v slovarju sodobne slovenščine : zloženke in kratice. Družbosl. razpr. (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], apr. 2005, letn. 21, št. 48, str. 211-225. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dr/dr48Logar.PDF>. [COBISS.SI-ID 24043101] <DA>
- LOGAR BERGINC, N. Nove tehnologije in nekateri nesistemiški besedotvorni postopki. V: KRŽIŠNIK, Erika (ur.). Aktualizacija jezikovnozvrstne teorije na Slovenskem : členitev jezikovne resničnosti, (Obdobja, Metode in zvrsti, 22). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete, 2004, str. 121-132. <http://www.centerslo.net/files/File/simpozij/sim22/Logar.pdf>. [COBISS.SI-ID 23554141] <DA>
- LOGAR BERGINC, N. Nove tvorjenke v publicistiki. V: POLER KOVAČIČ, M. (ur.), KALIN GOLOB, M. (ur.). Poti slovenskega novinarstva - danes in jutri : znanstveni zbornik ob 40. obletnici študija novinarstva na Slovenskem, (Knjižna zbirka Media). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 2004, str. 175-199. [COBISS.SI-ID 23626589]
- LOGAR BERGINC, N. Slovenski splošni in terminološki slovarji : za koga?. V: STABEJ, Marko (ur.). Infrastruktura slovenščine in slovenistike, (Obdobja, Simpozij, = Symposium, 28). 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2009, str. 225-231. <http://www.centerslo.net/files/file/simpozij/simp28/Logar%20Berginc.pdf>. [COBISS.SI-ID 28986973] <DA>
- LOGAR BERGINC, N. Stilno zaznamovane nove tvorjenke - tipologija. V: VIDOVIČ-MUHA, A. (ur.). Slovensko jezikoslovje danes, (Slavistična revija, letn. 54, pos. št.). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2006, str. [87]-101. [COBISS.SI-ID 25698653] <DA>
- LOGAR BERGINC, N., GORJANC, V. Če bogoslovec ne prepíše vira in če slovar nima korpusa : (o gradivni verodostojnosti slovarjev). V: JESENŠEK, M. (ur.). Od Megiserja do elektronske izdaje Pleteršnikovega slovarja, (Zora, 56). V Mariboru: Filozofska fakulteta, Oddelek za

- slovanske jezike in književnosti, 2008, str. 69-83. [COBISS.SI-ID 37629794]
- LOGAR BERGINC, N., VEROVNIK, T. Normativnost slovenskih jezikovnih priročnikov v lektorjevih rokah. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], okt.-dec. 2001, letn. 49, št. 4, str. 359-374. [COBISS.SI-ID 17783394] <DA>
- LOGAR BERGINC, N., VEROVNIK, T. Normativnost slovenskih jezikovnih priročnikov v lektorjevih rokah. *Slavistična revija*. [Tiskana izd.], okt.-dec. 2001, letn. 49, št. 4, str. 359-374. [COBISS.SI-ID 17783394] <DA>
- LOGAR, N., 2003: Računalniško izrazje v Slovenskem pravopisu 2001. *SRL*. 135–138. <DA>
- LUMBAR, K. *Problematika strokovnega izrazja v odnosih z javnostmi : magistrsko delo*. Ljubljana: [K. Lumbar], 2006. 174 f., tabele. http://dk.fdv.uni-lj.si/magistrska/pdfs/mag_Lumbar-Katja.PDF. [COBISS.SI-ID 26027869] <DA>
- LUNA SAAVEDRA, G. V. *Stilne značilnosti senzacionalističnega poročanja v Sloveniji in Peruju : diplomsko delo*. Ljubljana: [G.V. Luna Saavedra], 2007. 73 f., tabele, graf. prikazi. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Luna-Saavedra-Gloria.PDF>. [COBISS.SI-ID 26617181] <DA>
- MAČEK, M. *Aldous Huxley: Brave new world - prevajanje in avtorski stil : diplomsko delo*. Ljubljana: [M. Maček], 2009. 87 f. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/macek-mia.pdf>. [COBISS.SI-ID 28551517] <DA>
- MAHKOTA, Ž. *Jezikovne in stilne posebnosti oglaševanja na spletu : diplomsko delo*. Ljubljana: [Ž. Mahkota], 2005. 72 f., graf. prik. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Mahkota-Ziva.PDF>. [COBISS.SI-ID 24328285] <DA>
- MAHNIČ, J.: Krajevna imena v novem Pravopisu. *Delo*, letnik 44 (24. 6. 2002), Književni listi, str. 5. <DA>
- MAJDIČ, V., 1991: Pogostejši pravopisni primanjkljaji. *ZSDS*. Ljubljana: ZRSŠŠ. 48–60.
- MAJDIČ, V., 2002: O nepriročnem priročniku. *Slovenščina v šoli*. 1–14.
- MAJDIČ, V.: Na rob Načrtu pravil za novi Slovenski pravopis. V: *Pogledi na jezik: Razprave in članki o slovenskem jeziku*. Debora: Ljubljana 2003 <DA>
- MAJDIČ, V.: O nepriročnem priročniku. *Slovenščina v šoli*, letnik VII, št. 2, leto 2002, str. 1-14. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- MARENTIČ, B. *Jezikovnostilne posebnosti oglaševanja v ženskih revijah : diplomsko delo*. Ljubljana: [B. Marentič], 2010. 84 f., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/marentic-brigita.pdf>. [COBISS.SI-ID 30027869] <DA>
- MARKOVIČ, J. *Svoboda javne besede in razžalitve kot jezikovnostilno vprašanje : diplomsko delo*. Ljubljana: [J. Markovič], 2007. 86 f. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Markovic-Jelisaveta.PDF>. [COBISS.SI-ID 26563933] <DA>
- MAVRIČ, P. *Aktualizmi v športnem poročevalstvu na primeru poročanja o ekipnem športu : diplomsko delo*. Ljubljana: [P. Mavrič], 2009. 79 f., tabele, graf. prikazi. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/mavric-petra.pdf>. [COBISS.SI-ID 28588381] <DA>
- MESOJEDEC, M. *Pomen in vloga nacionalnega jezika na tekmovanju za pesem Evrovizije : diplomsko delo*. Ljubljana: [M. Mesojedec], 2008. 68 f., tabele. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Mesojedec-Marko.PDF>. [COBISS.SI-ID 27749213] <DA>
- MEŠIČ, E. *Antiislamistični diskurz na internetnih forumih o gradnji Islamskega kulturnega centra : diplomsko delo*. Ljubljana: [E. Mešič], 2005. 69,[40], 80 f. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Mesic-Emina.PDF>. [COBISS.SI-ID 24119901] <DA>
- MIKLAVIČ, M. *Propaganda v nagovorih ameriškega predsednika Georga W. Busha v času od 11. septembra 2001 do 1. maja 2003 : magistrsko delo*. Ljubljana: [M. Miklavič], 2004. 104 f., graf. prikazi. http://dk.fdv.uni-lj.si/delamag/mag_Miklavic-Metka.PDF. [COBISS.SI-ID 23879517] <DA>

- MILOSTNIK, T. *Jezikovna dejanja žalitev v sodobnem slovenskem poročevalstvu : analiza primera Rupel vs. Nežmah : diplomsko delo*. Ljubljana: [T. Milostnik], 2003. 65,[5] f., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Milostnik-Tina.PDF>. [COBISS.SI-ID 22587229] <DA>
- NABERNIK, M. *Poročanje in komentiranje Mira Petka jezikovno-stilna analiza : diplomsko delo*. Ljubljana: [M. Nabernik], 2007. 51 f., graf. prikazi. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Nabernik-Maja.PDF>. [COBISS.SI-ID 25902429] <DA>
- NAGLIČ, M.: To sem odkril in zapisal, vi pa se tega naučite! *Gorenjski glas*, 14. 12. 2001, str. 16-17
- NOVINEC, A., ZAKŠEK, Ž. *Zaznamovanost stavčnofonetičnih prvin v interpretacijah Mirka Bogataja : diplomsko delo*. Ljubljana: [A. Komac], 2006. 88 f., graf. prikazi, tabele. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Novinec-Zaksek.PDF>. [COBISS.SI-ID 25398365] <DA>
- OBRADOVIČ, J. *Tipološka analiza vzgojnih oglasov : diplomsko delo*. Ljubljana: [J. Obradović], 2009. 69 f., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Obradovic-Jelena.pdf>. [COBISS.SI-ID 28224093] <DA>
- Odtujenost od sodobne slovenske družbe. Slovenski pravopis 2001 – anketa (3). Sodelujejo V. Gorjanc, M. Kocjan Barle, M. Jesih, K. Kovič, V. Novak Čipči. *Delo*, letnik 43 (15. 12. 2001). str. 7. <DA>
- PAVLIČ, J. *Sovražni govor na spletnih forumih : nacionalistični diskurz slovenske blokade pristopnih pogajanj Hrvaške z Evropsko unijo : diplomsko delo*. Ljubljana: [J. Pavlič], 2009. 99 f., tabele. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/pavlic-jerca.pdf>. [COBISS.SI-ID 28423261] <DA>
- PERINČIČ, V. *Jezikovni stil v moških revijah : primer FH, Men's health in Playboy : diplomsko delo*. Ljubljana: [V. Perinčič], 2009. 70 f., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/perincic-vika.pdf>. [COBISS.SI-ID 28462685] <DA>
- PETAN, K. *Metafora v novinarskih prispevkih o nogometu : analiza z vidika kognitivne lingvistike : diplomsko delo*. Ljubljana: [K. Petan], 2004. 68 f., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Petan-Katja.PDF>. [COBISS.SI-ID 23584861] <DA>
- PETELIN, U. *Slovenska recepcija Gidove Vrnitve iz Sovjetske zveze in podoba Sovjetske zveze v slovenskem literarnem in dnevnem tisku med svetovnimi vojnami : diplomsko delo*. Ljubljana: [U. Petelin], 2010. 110 f. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/petelin-urska.pdf>. [COBISS.SI-ID 29504093] <DA>
- PEVC, N. *Jezikovnostilne značilnosti naslovov v resnem in rumenem tisku - primerjava časopisov Delo in Slovenske novice : diplomsko delo*. Ljubljana: [N. Pevc], 2009. 98 f., tabele. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/pevc-nusa.pdf>. [COBISS.SI-ID 28622941] <DA>
- PIHLAR, T.: Netoporišiči niso pogruntali kaj posebno drugega kot Toporišič (intervju). *Dnevnik*, št. 296 (sobota, 3. 11. 2001), str. 20-22 (Zelena pika). <DA>
- PINTAR, M. *Intervjujski nagovori v političnih revijah "Mladina" in "Der Spiegel" : diplomsko delo*. Ljubljana: [M. Pintar], 2006. 65 f., [60] f. pril., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Pintar-Mirjana.PDF>. [COBISS.SI-ID 25684061] <DA>
- PINTAR, T. *Jezikovne in stilne značilnosti poročevalskih besedil o likovni umetnosti : primer Primorske novice : diplomsko delo*. Ljubljana: [T. Pintar], 2002. 59 f., [50] f. pril. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Pintar-Tina.PDF>. [COBISS.SI-ID 21609309] <DA>
- POGAČNIK, A.: Prevzemanje besed v slovenščini. *Jezik in slovstvo*, letnik 48 (2003), št. 6, str. 25-48 <DA>
- POKRAJAC, A. *Besediloslovni vidiki Crnkovičevih kolumn v Žurnalu : diplomsko delo*. Ljubljana: [A. Pokrajac], 2009. 57 f. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/pokrajac-ana.pdf>. [COBISS.SI-ID 28579933] <DA>
- PONIŽ, D.: Jezik naš vsakdanji ali be cook, baby! V: *Sodobnost* (1963-), 1993, letnik 41, številka 3/4 <DA>

- POTOČNIK, J. *Stil radijskega poročevalstva in kultura govora : diplomsko delo*. Ljubljana: [J. Potočnik], 2004. 91 f., tabele, graf. prikazi. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Potocnik-Jasna.PDF>. [COBISS.SI-ID 23037277] <DA>
- PREMRL, M. *Prisotnost izventekstualne subjektivitete v poročilih časopisa Delo : diplomsko delo*. Ljubljana: [M. Premrl], 2009. 59 f., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/premrl-marko.pdf>. [COBISS.SI-ID 29042781] <DA>
- PRIMOŽIČ, S. *Raba vrstnih pridevnikov popularni, senzacionalistični, rumeni in tabloidni v strokovni literaturi : diplomsko delo*. Ljubljana: [S. Primožič], 2006. 98 f., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Primozic-Sonja.PDF>. [COBISS.SI-ID 25895261] <DA>
- PUŠNAR DOBNIKAR, S. *Jezikovno-stilna analiza uvodnikov v tedniku Mladina : diplomsko delo*. Ljubljana: [S. Pušnar], 2003. 58 f., graf. prikazi, tabele. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Pusnar-Sasa.PDF>. [COBISS.SI-ID 21969245] <DA>
- RAJGELJ, N. *Slovensko športno poročevalstvo kot jezikovnokulturno vprašanje : diplomsko delo*. Ljubljana: [N. Rajgelj], 2004. 56 f. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Rajgelj-Nadja.PDF>. [COBISS.SI-ID 23178077] <DA>
- REPAR, U. *Med jezikovno normo in stilom : oglasi v tiskanih medijih : diplomsko delo*. Ljubljana: [U. Repar], 2005. 69 f., tabele. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Repar-Urska.PDF>. [COBISS.SI-ID 23787101] <DA>
- RUTAR, T. *Poročevalski stil televizijskih informativnih oddaj : primerjava 24 ur in TV-Dnevnik : diplomsko delo*. Ljubljana: [T. Rutar], 2008. 63 f. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Rutar-Teja.PDF>. [COBISS.SI-ID 27729501] <DA>
- RUTAR, U. *Jezikovna kultiviranost slovenskih srednješolcev : diplomsko delo*. Ljubljana: [U. Rutar], 2009. 85 f., graf. prikazi, tabele. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/rutar-urska.pdf>. [COBISS.SI-ID 28545885] <DA>
- SENIČAR MULEC, M. *Slovenska beseda in prvi oglasi v tisku v Deželi kranjski : diplomsko delo*. Ljubljana: [M. Seničar Mulec], 2005. 48 f., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Senicar-Mulec-Metka.PDF>. [COBISS.SI-ID 24079965] <DA>
- SKAZA, J., 2000: *Epis – pravopisni priročnik*. Dobrna: E-knjiga. 212 str.
- SKAZA, J., PAVLI-POVODNIK, M., KOHNE, M. *Pravopis, Priročnik z vajami, (Moj jezik)*. Prenovljena izd. Ljubljana: Jutro, 2003. 180 str., ilustr. ISBN 961-6433-12-1. [COBISS.SI-ID 5042577]
- SKOK, P. *Etično-stilna analiza francoskega novinarskega poročanja o predmestnih nemirih jeseni leta 2005 : diplomsko delo*. Ljubljana: [P. Skok], 2007. 96 f., tabele. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Skok-Petra.PDF>. [COBISS.SI-ID 27126109] <DA>
- SKUBIC, A. E.: *Sociolekti od izraza do pomena: kultiviranost, obrobje in eksces*. V: Kržišnik, E. (ur.): *Aktualizacija jezikovnozvrstne teorije na Slovenskem: členitev jezikovne resničnosti / Mednarodni simpozij Obdobja - metode in zvrsti, Ljubljana, 27.-28. november 2003*, str. 297-320. <DA>
- SLANIČ, P. *Novinarska konferenca : kultura govornega izražanja in odnosi z javnostmi primer novinarske konference : diplomsko delo*. Ljubljana: [P. Slanič], 2003. 54, 13 f., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Slanic-Petra.PDF>. [COBISS.SI-ID 22186333] <DA>
- SNOJ, M.: *O prevzetih besedah, tujkah in izposojenkah*. V: *Slovenski jezik - Slovene linguistic studies*, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ; Lawrence (Kan.) : University of Kansas, št. 5 (2005), str. 113-122. <DA>
- SOSSA, V. *Jezikovna kultiviranost športnih besedil Primorskega dnevnika : diplomsko delo*. Ljubljana: [V. Sossa], 2008. 105 f. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Sossa-Veronika.PDF>. [COBISS.SI-ID 27934813] <DA>
- SPAČAL, B. *Operacija Združenih narodov v Kongu (1960-1964) : diplomsko delo*. Ljubljana: [B. <DA>

- Splačal], 2008. 74, [14] f., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Spacal-Bostjan.PDF>. [COBISS.SI-ID 27117405]
- SRŠEN, J.: *Jezik naš vsakdanji* (2., izpopolnjena izdaja). Ljubljana: Gospodarski vestnik, 1998. <DA>
- STABEJ, M., 2001: Jezik živi tudi v besedilih popevk. *Mladina*. (3. 12. 2001). 32–35. <DA>
- SUŠA, M.: "Bilo bi nedopustno, da bi jo položili v zlato krsto evropstva": Dr. Jože Toporišič o novem Slovenskem pravopisu, slovenskem jeziku in njegovi prihodnosti (intervju). *Sobota* -5, št. 47 (24. 11. 2001), str. 18. Koper - Nova Gorica: Primorske novice. <DA>
- ŠEBENIK, M. *Jezikovna norma in splošna raba v publicističnih besedilih : analiza revija Lisa : diplomsko delo*. Ljubljana: [M. Šebenik], 2009. 94 f., graf. prikazi. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/sebenik-martina.pdf>. [COBISS.SI-ID 28460125] <DA>
- ŠERUGA PREK, C., 2002: Izgovorni in naglasni problemi Slovenskega pravopisa 2001. *Nova revija. Forum*. 26–30.
- ŠTAMPOHAR, N. *Funkcijska zvrstnost v prvem mladinskem časopisu Vedež in razvijanje besedilne vrste vest v njem : diplomsko delo*. Ljubljana: [N. Štampohar], 2008. 83 f., graf. prikazi, tabele. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Stampohar-Nina.PDF>. [COBISS.SI-ID 27400029] <DA>
- ŠTEFLIČ, K.: Pogostost jezikovnih napak pri osnovnošolskih učencih <DA>
- ŠTORMAN, J. *Bolečina drugega v medijih : poročanje POP TV o tragedijah : diplomsko delo*. Ljubljana: [J. Štorman], 2008. 101 f., tabele. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Storman-Jasmina.PDF>. [COBISS.SI-ID 27698525] <DA>
- ŠUSTER, M. *Razčlenitev jezikovnostilnih pojavov v tiskanih oglaševalskih besedil : diplomsko delo*. Ljubljana: [M. Šuster], 2004. 71 f. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Suster-Mihela.PDF>. [COBISS.SI-ID 23150685] <DA>
- TIVADAR, H., JURGEC, P., 2003: Podoba govornega slovenskega knjižnega jezika v Slovenskem pravopisu 2001. *SRL*. 203–220. <DA>
- TOPORIŠIČ, J., 1991 (1975): Intervju za 7 D o pripravljajočem se Slovenskem pravopisu. *DSJ*. Ljubljana: DZS. 293–297.
- TOPORIŠIČ, J., 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
- TOPORIŠIČ, J., 1994: Teoretična podstava slovarja novega Slovenskega pravopisa. *SRL*. 455–473.
- TOPORIŠIČ, J., 2002: Odzivi na novi pravopis po elektronski pošti. <http://www.zrc-sazu.si/pravopis/> <DA>
- TOPORIŠIČ, J., 2002: Radijci o Slovenskem pravopisu 2001. <http://www.zrc-sazu.si/pravopis/> <DA>
- TOPORIŠIČ, J., 2004: *Slovenska slovnica*. Maribor: Obzorja <DA>
- TOPORIŠIČ, J., 2002: Odgovor na Simona Lenarčiča »Čeri v slovenskem pravopisnem morju«. *Sodobnost*. 595–602. <DA>
- TOPORIŠIČ, J.: Jezikovni kotichek. V: 7D, letn. 19, št. 27–št. 52/1 (6. jul. 1989–27. dec. 1989)
- TOPORIŠIČ, J.: Jezikovni kotichek. V: 7D, letn. 19, št. 2–št. 51 (10.I.1990–26.XII.1990)
- TOPORIŠIČ, J.: Jezikovni kotichek. V: 7D, letn. 20, št.8 (27.II.1991) - št.21 (29.V.1991)
- TOPORIŠIČ, J.: Marta Kocjan - Barle med pravopisno znanostjo in (ne)uporabnostjo. *Nova revija*, letnik XXI, št. 243/244, julij-avgust 2002, str. 23-31. <DA>
- TOPORIŠIČ, J.: Odzivi na novi pravopis po elektronski pošti ipd. (dva meseca po izidu) <DA>
- TOPORIŠIČ, J.: Posplošene sodbe in ponaredbe Draga Bajta ob Slovenskem pravopisu 2001. *Nova revija*, letnik XXI, št. 241/242, maj-junij 2002, str. 2-9. <DA>
- TOPORIŠIČ, J.: Radijci o Slovenskem pravopisu 2001, 31. 5. 2002 <DA>
- TOPORIŠIČ, J.: V dveh mesecih od izida: Javni odzivi na Slovenski pravopis. *Delo*, Književni listi, letnik 44 (4. 3. 2002), str. 8-9. <DA>

- TOPORIŠIČ, J., 1982. *Nova slovenska skladnja*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- TRBOVC, S.: Poprava je - repešaž!. *Delo*, letnik 43 (19. 9. 2001), str. ?. <DA>
- TRKMAN, V. *Razvidnost virov informacij : (ne)navajanje slovenske tiskovne agencije v častnikih Delo in Večer : diplomsko delo*. Ljubljana: [V. Trkman], 2008. 82 f., tabele, graf. prikazi. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Trkman-Vanja.PDF>. [COBISS.SI-ID 27640413] <DA>
- TUŠEK, M. *Jezikovna kultura v besedilih strojniškega zbornika : diplomsko delo*. Ljubljana: [M. Tušek], 2005. 83, [32] f., graf. prik. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Tusek-Mateja.PDF>. [COBISS.SI-ID 24340573] <DA>
- UDOVIČ, L. *Aktualizmi v dnevnoinformativnih oddajah komercialnih televizij : analiza primera : 24ur in Svet : diplomsko delo*. Ljubljana: [L. Udovič], 2009. 85 f., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/udovic-lea.pdf>. [COBISS.SI-ID 29013341] <DA>
- UMEK, N. *Feminizacija v slovenščini in francoščini : družbeni in/ali jezikovni problem? : diplomsko delo*. Ljubljana: [N. Umek], 2008. 130 f., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Umek-Neza.PDF>. [COBISS.SI-ID 37545826] <DA>
- URBANČIČ, B.: *O jezikovni kulturi* (3. predelana in razširjena izdaja). Ljubljana: Delavska enotnost, 1987. <DA>
- VAVPOTIČ, S.: Zmote, napake in navade. *Delo*, letnik 43 (28. 5. 2001), str. ?. <DA>
- VELKOVRH BUKILICA, V.: "Menjajmo navade!". *Tretji dan: krščanska revija za duhovnost in kulturo*, jan./feb. 2002, str. 139-142.
- VENGUST, T. *Politična propaganda v naslovnih zgodbah Slovenskega tednika : diplomsko delo*. Ljubljana: [T. Vengust], 2010. 89 f., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/vengust-tina.pdf>. [COBISS.SI-ID 29699421] <DA>
- VERČKO, A. *Primerjava angleškega in slovenskega komentatorskega stila : diplomsko delo*. Ljubljana: [A. Verčko], 2008. 119 f., tabele. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Vercko-Ana.PDF>. [COBISS.SI-ID 27956061] <DA>
- VEROVNIK, T. Alinejno zapisovanje. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 22. sep. 2005, leto 24, št. 37, str. 21. <DA>
- VEROVNIK, T. Analiza jezikovne kakovosti besedil v vladnem spletu. Čas. krit. znan., 2003, let. 31, št. 211, str. 153-166. [COBISS.SI-ID 22284381] <DA>
- VEROVNIK, T. Besedilna koherenca. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 22. maj 2008, letn. 27, št. 20, str. 33. [COBISS.SI-ID 9254993] <DA>
- VEROVNIK, T. Besedilna kohezija. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 24. apr. 2008, letn. 27, št. 16/17, str. 33. [COBISS.SI-ID 9217105] <DA>
- VEROVNIK, T. Breznaglasnice in večnaglasnice. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 12. jan. 2006, letn. 25, št. 1, str. 29. [COBISS.SI-ID 7730001] <DA>
- VEROVNIK, T. Dinamika knjižnojezikovne norme : magistrsko delo. Ljubljana: [T. Verovnik], 2002. 110 f. [COBISS.SI-ID 19891298] <DA>
- VEROVNIK, T. Dobesedno navajanje in povzemanje. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 27. okt. 2005, leto 24, št. 41, str. 29. [COBISS.SI-ID 7592785] <DA>
- VEROVNIK, T. Govorjeni knjižni jezik v televizijskih dnevnoinformativnih oddajah: študija primera. V: POLER KOVAČIČ, M. (ur.), KALIN GOLOB, M. (ur.). *Poti slovenskega novinarstva - danes in jutri : znanstveni zbornik ob 40. obletnici študija novinarstva na Slovenskem*, (Knjižna zbirka Media). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 2004, str. 157-173. [COBISS.SI-ID 23626333] <DA>
- VEROVNIK, T. Gradivo za vaje iz Skladnje SKJ, (Knjižna zbirka Maklen). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 2005. 83 str., ilustr. ISBN 961-235-184-8. [COBISS.SI-ID 217665024] <DA>
- VEROVNIK, T. Izbira teme in iskanje literature. V: JAKOP, N., LOGAR BERGINC, N., VEROVNIK, T., KOMAC, N., TAUŠIČ, S. *Nastajanje strokovnih in znanstvenih besedil : med pisanjem in* <DA>

- družbenim kontekstom, (Knjižna zbirka Scripta). Ljubljana: Študentska založba, 2001, str. 10-19. [COBISS.SI-ID 16864098]
- VEROVNIK, T. Je TV lahko tudi tv ali celo teve?. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 30. mar. 2006, letn. 25, št. 12, str. 33. [COBISS.SI-ID 7893073] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotiček. (118), (Ne)formalni, (ne)javni, (ne)brani govor. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 20. avg. 2009, leto 28, št. 31/32, str. 39. [COBISS.SI-ID 254536960] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotiček. (126), Ali vlak iztiri ali se iztiri?. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 15. okt. 2009, leto 28, št. 40/41, str. 35. [COBISS.SI-ID 254631680] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotiček. (38), Vejice in "signali". PP, Prav. praksa (Ljubl.), 13. sep. 2007, leto 26, št. 35, str. 33. [COBISS.SI-ID 241224448] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotiček. (41), Prisluihi. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 4. okt. 2007, leto 26, št. 38, str. 33. [COBISS.SI-ID 241352192] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotiček. 102, Poimenovanje ženske s priimkom. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 26. mar. 2009, leto 28, št. 12, str. 31. [COBISS.SI-ID 9916753] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotiček. 103, Izbira besedja. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 2. apr. 2009, leto 28, št. 13, str. 31. [COBISS.SI-ID 9913425] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotiček. 104, So mašila vedno mašila?. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 9. apr. 2009, leto 28, št. 14, str. 31. [COBISS.SI-ID 9921361] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotiček. 106, Sredstva leksikalnega kritja. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 23. apr. 2009, leto 28, št. 16/17, str. 39. [COBISS.SI-ID 9970001] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotiček. 107, 108, E-imena in e-poimenovanja. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 7. maj 2009, leto 28, št. 18, str. 31, 14. maj 2009, leto 28, št. 19, str. 31. [COBISS.SI-ID 9978961] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotiček. 111, O napakah. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 4. jun. 2009, leto 28, št. 12, str. 31. [COBISS.SI-ID 10070353] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotiček. 114, Prek ali preko?. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 2. jul. 2009, leto 28, št. 12, str. 31. [COBISS.SI-ID 10070609] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotiček. 115, Na ali po eni, drugi strani?. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 9. jul. 2009, leto 28, št. 27, str. 31. [COBISS.SI-ID 10100561] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotiček. 120, Nekaj značilnosti nebranega javnega govora. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 3. sep. 2009, leto 28, št. 34, str. 31. [COBISS.SI-ID 10260561] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotiček. 124, Ah, ti zaimki. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 1. okt. 2009, leto 28, št. 38, str. 31. [COBISS.SI-ID 10231377] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotiček. 129, Lepe pozdrave iz Burkine Faso ali iz Burkina Fasa?. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 12. nov. 2009, leto 28, št. 44, str. 31. [COBISS.SI-ID 10341201] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotiček. 130, Tuja zemljepisna imena: naglas in izgovor. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 19. nov. 2009, leto 28, št. 45, str. 31. [COBISS.SI-ID 10375249] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotiček. 134, Frazeološke stalne besedne zveze. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 17. dec. 2009, leto 28, št. 49/50, str. 39. [COBISS.SI-ID 10470225] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotiček. 63, Demanti in polemika. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 10. apr. 2008, leto 27, št. 14, str. 33. [COBISS.SI-ID 9173073] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotiček. 69, Merila uspešnosti komuniciranja z besedili. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 29. maj 2008, leto 27, št. 21, str. 33. [COBISS.SI-ID 9263185] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotiček. 72, 73, Kriteriji besedilnosti : primeri iz prakse. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 19. jun. 2008, leto 27, št. 24/25, str. 41, 3. jul. 2008, leto 27, št. 26, str. 33. [COBISS.SI-ID 9312081] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotiček. 76, Sodbe in medbesedilnost. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 24. jul. 2008, leto 27, št. 29/30, str. 41. [COBISS.SI-ID 9385553] <DA>

- VEROVNIK, T. Jezikovni kotichek. 77, Blog in z njim povezani izrazi. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 21. avg. 2008, leto 27, št. 31/32, str. 41. [COBISS.SI-ID 9426769] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotichek. 84, Količine med jezikom in dejanskostjo. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 17. okt. 2008, leto 27, št. 40/41, str. 41. [COBISS.SI-ID 9539665] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotichek. 85, Recimo in denimo. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 30. okt. 2008, leto 27, št. 42, str. 33. [COBISS.SI-ID 9571665] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotichek. 88, Je prav lizbonska ali Lizbonska strategija?. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 20. nov. 2008, leto 27, št. 45, str. 33. [COBISS.SI-ID 9613905] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotichek. 89, 81, Uradno vabilo. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 11. sep. 2008, leto 27, št. 35, str. 33, 18. sep. 2008, leto 27, št. 36, str. 33. [COBISS.SI-ID 9463633] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotichek. 89, Pa in vejica. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 27. nov. 2008, leto 27, št. 46, str. 33. [COBISS.SI-ID 9633873] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotichek. 95, Valentini, Valentine in valentinčki. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 29. jan. 2009, leto 28, št. 3/4, str. 31. [COBISS.SI-ID 9741649] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni kotichek. 96, Prekerni, prekarni ali kaj tretjega?. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 5. feb. 2009, leto 28, št. 5, str. 31. [COBISS.SI-ID 9768273] <DA>
- VEROVNIK, T. Jezikovni obronki, (Zbirka Pravna praksa, 3). Ljubljana: GV založba, 2005. 146 str. ISBN 86-7061-404-9. [COBISS.SI-ID 223108864] <DA>
- VEROVNIK, T. Ko sodišče oživi. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 19. jul. 2007, leto 26, št. 28, str. 29. [COBISS.SI-ID 8660305] <DA>
- VEROVNIK, T. Kolokacijske posebnosti knjižne slovenščine : diplomska naloga, (Filozofska fakulteta, Ljubljana, Diplomski dela). Ljubljana: [T. Verovnik], 1999. 78 f. [COBISS.SI-ID 3115828] <DA>
- VEROVNIK, T. Komuniciranje in informiranje. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 20. mar. 2008, leto 27, št. 11, str. 33. [COBISS.SI-ID 8919604] <DA>
- VEROVNIK, T. Malo ali majhno podjetje?. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 13. mar. 2008, letn. 27, št. 10, str. 33. [COBISS.SI-ID 9118033] <DA>
- VEROVNIK, T. Nekončna ločila: podpičje in dvopičje. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 13. dec. 2007, leto 26, št. 48, str. 33. [COBISS.SI-ID 8946001] <DA>
- VEROVNIK, T. Nekončna ločila: pomišljaj (2). PP, Prav. praksa (Ljubl.), 10. jan. 2007[i.e. 2008], leto 27, št. 1, str. 33. [COBISS.SI-ID 8693812] <DA>
- VEROVNIK, T. Nekončna ločila: pomišljaj. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 20. dec. 2007, leto 26, št. 49/50, str. 41. [COBISS.SI-ID 8954961] <DA>
- VEROVNIK, T. Norma knjižne slovenščine med kodifikacijo in jezikovno rabo v obdobju 1950-2001. Družbosl. razpr. (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], avgust/december 2004, letn. 20, št. 46/47, str. 241-258. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dr/dr46-47Verovnik.PDF>. [COBISS.SI-ID 23607389] <DA>
- VEROVNIK, T. O dvojini, dveh, drugih in še čem. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 16. feb. 2006, letn. 25, št. 6, str. 25. [COBISS.SI-ID 7797585] <DA>
- VEROVNIK, T. O kratnosti. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 23. feb. 2006, letn. 25, št. 7/8, str. 33. [COBISS.SI-ID 7811409] <DA>
- VEROVNIK, T. Odločanje med prevzetim in domačim. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 10. nov. 2005, letn. 24, št. 42, str. 29. [COBISS.SI-ID 7609937] <DA>
- VEROVNIK, T. Pogledi na javni govorni jezik v obdobju 1945-1991. V: KALIN GOLOB, M. (ur.), LOGAR BERGINC, N. (ur.), GRIZOLD, A. (ur.). Jezikovna prepletanja, (Knjižna zbirka Stičišča). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 2008, str. 73-83. [COBISS.SI-ID 27642973] <DA>
- VEROVNIK, T. Pravila v slovarju, slovar v pravilih. V: KRAKAR-VOGEL, B. (ur.). Ustvarjalnost Slovencev po svetu : zbornik predavanj. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete, 2002, str. 241-246. <DA>

[COBISS.SI-ID 18910050]

- VEROVNIK, T. Raba kratice v imenu firme. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 16. mar. 2006, leto 25, št. 10, str. 33. [COBISS.SI-ID 7856209] <DA>
- VEROVNIK, T. Slovensko izrazje odnosov z javnostmi. Teor. praksa, 2002, let. 39, št. 5, str. 755-765, graf. prik. <http://dk.fdv.uni-lj.si/tip/tip20025Verovnik.PDF>. [COBISS.SI-ID 21496413] <DA>
- VEROVNIK, T. Specifike jezikovnih izbir novinarjev v radijskih novinarskih dvogovornih žanrih. Teor. praksa, nov.-dec. 2009, letn. 46, št. 6, str. 785-801, tabele, graf. prikazi. [COBISS.SI-ID 29071197] <DA>
- VEROVNIK, T. Stare in nove Evrope. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 15. nov. 2007, leto 26, št. 44, str. 37. [COBISS.SI-ID 8693556] <DA>
- VEROVNIK, T. Še o nadomestnih lastnih imenih. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 22. nov. 2007, leto 26, št. 45, str. 33. [COBISS.SI-ID 8919121] <DA>
- VEROVNIK, T. Še o vejicah. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 27. sep. 2007, leto 26, št. 37, str. 33. [COBISS.SI-ID 8754001] <DA>
- VEROVNIK, T. Uporabnost naglasnih znamenj. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 22. dec. 2005, leto 24, št. 49/50, str. 39. [COBISS.SI-ID 7698513] <DA>
- VEROVNIK, T. Vejica pred kot, kakor. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 20. sep. 2007, leto 26, št. 36, str. 33. [COBISS.SI-ID 8756817] <DA>
- VEROVNIK, T. Začetnice pri imenih ustanov in naslovih pravnih aktov. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 1. dec. 2005, leto 24, št. 46, str. 23. [COBISS.SI-ID 7710545] <DA>
- VEROVNIK, T. Zapis krajšav: med teorijo in prakso. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 17. apr. 2008, letn. 27, št. 15, str. 33. [COBISS.SI-ID 9184337] <DA>
- VEROVNIK, T. Zaznamovanosti. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 26. jul. 2007, leto 26, št. 29/30, str. 37. [COBISS.SI-ID 8668753] <DA>
- VEROVNIK, T. Življenjski ritem jezika. PP, Prav. praksa (Ljubl.), 7. feb. 2008, letn. 27, št. 5, str. 33, 14. feb. 2008, letn. 27, št. 6/7, str. 41. [COBISS.SI-ID 9046353] <DA>
- VEROVNIK, T., LOGAR BERGINC, N. Lektor slovenskega jezika z vidika rabe jezikovnih priročnikov. V: JESENŠEK, M. (ur.). Nacionalno, regionalno, provincialno, (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 13). Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije, 2002, str. [157]-158. [COBISS.SI-ID 19346018]
- VEROVNIK, T., LOGAR BERGINC, N. Zgradba zaključnega strokovnega in znanstvenega dela. V: JAKOP, N., LOGAR BERGINC, N., VEROVNIK, T., KOMAC, N., TAUŠIČ, S. Nastajanje strokovnih in znanstvenih besedil : med pisanjem in družbenim kontekstom, (Knjižna zbirka Scripta). Ljubljana: Študentska založba, 2001, str. 20-35. [COBISS.SI-ID 16863842] <DA>
- VEROVNIK, T., LOGAR BERGINC, N. Zgradba zaključnega strokovnega in znanstvenega dela. V: JAKOP, N., LOGAR BERGINC, N., VEROVNIK, T., KOMAC, N., TAUŠIČ, S. Nastajanje strokovnih in znanstvenih besedil : med pisanjem in družbenim kontekstom, (Knjižna zbirka Scripta). Ljubljana: Študentska založba, 2001, str. 20-35. [COBISS.SI-ID 16863842] <DA>
- VEROVNIK, T.: Helena Dobrovoljc: Pravopisje na Slovenskem. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbirka Lingua Slovenica), 2004. 319 str. Jez. slovst. (Tisk. izd.). [Tiskana izd.], sep.-okt. 2005, letn. 50, št. 5, str. [79]-80. [COBISS.SI-ID 31132514] <DA>
- VEROVNIK, T.: J. Skaza: Epis : (Dobrna: eKnjiga, 2000). Slov. šoli, 2002, let. 7, št. 1, str. 54-56. [COBISS.SI-ID 21008221] <DA>
- VIDOVIČ MUHA, A., 2003: Kaj je novega v knjižnem jeziku? – Ob izidu Slovenskega pravopisa. SRL. 117–122. <DA>
- VIDOVIČ MUHA, A.: Vprašanje globalizmov ali meje naših svetov. V: Kržišnik, E. (ur.): *Aktualizacija jezikovnozvrstne teorije na Slovenskem: členitev jezikovne resničnosti /* <DA>

Mednarodni simpozij Obdobja 22 - metode in zvrsti, Ljubljana, 27.-28. november 2003, str. 73-81

VNUK, K. *Anglizmi v športnem novinarstvu - med žargonizmi in strokovnimi izrazi : diplomsko delo*. Ljubljana: [K. Vnuk], 2004. 54 f. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Vnuk-Katja.PDF>. [COBISS.SI-ID 23045725]

<DA>

VABIČ, I. *Mit novinarske objektivnosti : diplomsko delo*. Ljubljana: [I. Vabič], 2006. 58 f. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Vobic-Igor.PDF>. [COBISS.SI-ID 25084253]

<DA>

VUK, V.: Nepopoljšljivi konservativci na preži. *Večer*, 17. 11. 2001 (Sobotna priloga), str. 42.

<DA>

WEISS, P., 1993/94: Pomišljaj in vezaj v Slovenskem pravopisu 1994. Pravopisna premissljanja. *Slava*. 108–122.

WEISS, P., 1993/94: Uvrščanje priimkov s predimki v enciklopedična in slovarska dela. Pravopisna premissljanja. *Slava*. 18–29.

WEISS, P., 2003: Slovenski pravopis 2003 – priročnik na stranpoteh slovenskega jezika.

Okrogla miza: Aktualna vprašanja ob novem slovenskem pravopisu. Bled. (2.–4. 10. 2003).

ZSDS. Ljubljana: ZRSZŠ. 201–206.

WEISS, P.: Bočenčan, Ljubčan in šmartenski. *Savinjske novice*, leto 34 (2002), št. 9 (1. 3. 2002), str. 14.

<DA>

ZLOBEC, M.: Slovenski pravopis po štiridesetih letih. *Delo*, letnik XLIII, št. 264 (16. 11. 2001), str. 1.

<DA>

ZLOBEC, M.: Trideset let po spočetju je otrok rojen. *Delo*, letnik 43 (16. 11. 2001).

<DA>

ZUPANČIČ, V. *Josip Jurčič med literaturo in novinarstvom : diplomsko delo*. Ljubljana: [V.

Zupančič], 2009. 106 f. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/zupancic-vesna.pdf>. [COBISS.SI-ID 29077341]

<DA>

ŽELE, A.: Z združenimi močmi za boljši novi Slovenski pravopis /United for a Better New Slovenski pravopis: SRL 2003

<DA>

ŽELE, A., 2003: Slovenski pravopis z vidika vezljivostne aktualizacije starih in novih glagolov. *SRL*. 139–143.

<DA>

ŽGAJNAR, U. *Jezikovno-stilna analiza in primerjava argumentiranja v besedilni vrsti komentar častnikov Delo in Süddeutsche Zeitung = Sprachlich-stilistische Analyse und Vergleich der Argumentation in der Textsorte Kommentar in Zeitungen Delo und Süddeutschen [!] Zeitung : diplomsko delo*. Ljubljana: [U. Žgajnar], 2008. 121 f., [29] f. pril., ilustr. <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/Zgajnar-Urska.PDF>. [COBISS.SI-ID 27508061]

<DA>

ŽIBERT, Ž. *Slovenska vejica : balast ali skladišna nujnost slovenskega knjižnega jezika? : diplomsko delo*. Ljubljana: [Ž. Žibert], 2006. 84 f. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Zibert-Ziva.PDF>. [COBISS.SI-ID 25185117]

<DA>

Živ jezik prehiteva zapisana pravila. Slovenski pravopis 2001 – anketa (2). Sodelujejo K.

Podbevšek, D. Zabukovec, N. Gofala, J. Krašovec, U. Goričan, J. Bavčar. *Delo*, letnik 43 (14. 12. 2001). str. 8.

<DA>

ŽIŽEK, K. *Med novinarskim in literarnim pisanjem - analiza portreta in reportaže : diplomsko delo*. Ljubljana: [K. Žižek], 2006. 86 f. <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Zizek-Katja.PDF>. [COBISS.SI-ID 25432669]

<DA>